ಶ್ರೀಃ

ಲಘುನಿತ್ಯಾನುಸನ್ಧಾನ

ಪ್ರಥಮ ಭಾಗ

(೧) ತಿರುಪ್ಪಲ್ಲಾಣ್ಡು (೨) ತಿರುಪ್ಪಳ್ಳಿಯೆಳುಚ್ಚಿ

(೩) ತಿರುಪ್ಪಾವೈ

—— * ——

ದ್ವಿತೀಯ ಭಾಗ

(೧) ನೀರಾಟ್ಟಮ್ (೨) ಪೂಚ್ಚೂಡಲ್ (೩) ಕಾಪ್ಪಿಡಲ್

(೪) ಶೆನ್ನಿಯೋಙ್ಗು (೫) ಅಮಲನಾದಿಪಿರಾ‌ನ್

(೬) ಕಣ್ಣಿನುಣ್ ಶಿಱುತ್ತಾಮ್ಬು (೭) ವಾರಣಮಾಯಿರಮ್

—— * ——

ಶ್ರೀ ಕಲ್ಕಿಸಿಂಹ ಭಗವದ್ವಿರಚಿತ - ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಸಹಿತ

(ಕನ್ನಡ ಪ್ರತಿಪದಾರ್ಥ-ಸಂಸ್ಕೃತಶ್ಲೋಕ - ಕನ್ನಡ ತಾತ್ಪರ್ಯಸಮೇತ)

ಶ್ರೀಃ

ಲಘುನಿತ್ಯಾನುಸನ್ಧಾನ

ಪ್ರಥಮ ಭಾಗ

(೧) ತಿರುಪ್ಪಲ್ಲಾಣ್ಡು (೨) ತಿರುಪ್ಪಳ್ಳಿಯೆಳುಚ್ಚಿ (೩) ತಿರುಪ್ಪಾವೈ

ದ್ವಿತೀಯ ಭಾಗ

(೧) ನೀರಾಟ್ಟಮ್ (೨) ಪೂಚ್ಚೂಡಲ್ (೩) ಕಾಪ್ಪಿಡಲ್
(೪) ಶೆನ್ನಿಯೋಙ್ಗು (೫) ಅಮಲನಾದಿಪಿರ್ರಾ
(೬) ಕಣ್ಣಿನುಣ್ ಶಿಱುತ್ತಾಮ್ಬು (೭) ವಾರಣಮಾಯಿರಮ್

ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕಾಯ್ದಿರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಥಮ ಮುದ್ರಣ : 1934
ಬೆಂಗಳೂರು
ವೆ. ಬಿ. ಸುಬ್ಬಯ್ಯ ಅಂಡ್ ಸನ್ಸ್‌ಯವರ
ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಮುದ್ರಾಕ್ಷರಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

ದ್ವಿತೀಯ ಮುದ್ರಣ : 2011

ಮುದ್ರಕರು:

ಶ್ರೀರಾಮ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್
ನಂ. 1, ಎಸ್.ಜಿ.ಎಸ್. ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್,
ಚುಂಚಘಟ್ಟ ಮುಖ್ಯರಸ್ತೆ, ಶ್ರೀನಿಧಿ ಲೇಔಟ್,
ಬೆಂಗಳೂರು – 560 062
ಮೊಬೈಲ್ : 98453 46197

ಶ್ರೀಕಲ್ಕಿ ಪ್ರ.ಭ. ತೊಂಡನೂರ್ ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರು

(ಪ್ರೊ. ಎಂ.ಟಿ.ಎನ್.)

ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಶ್ರೀಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ

ಲ ಘು ನಿ ತ್ಯಾ ನು ಸ ನ್ಧಾ ನ ವ್ಯಾ ಖ್ಯಾ ನ

(ಶ್ರೀ ಕಲ್ಕಿಸಿಂಹ ಭಗವದ್ಭಿರಚಿತ)

ಉ ಪೋ ದ್ಘಾ ತ

ಶ್ರಿಯಃಪತಿಯಾದ ಭಗವನ್ತನು ನಿತ್ಯಮುಕ್ತಾನುಭಾವ್ಯನಾಗಿ ಶ್ರೀ ವೈಕುಣ್ಠ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ನಿರತಿಶಯಾನನ್ದಮೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಲೀಲಾ ವಿಭೂತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸಂಸಾರಿಚೇತನರು ತನ್ನ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯದೆ ಸನ್ತಪ್ತ ರಾಗಿ ದುಃಖಪಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಅವರ ಉದ್ಧಾರದಲ್ಲಿ ಬದ್ಧಾದರನಾಗಿ ತಾನೇ ಅನೇಕ ಪ್ರಕಾರಗಳಿಂದ ಅವತಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಅವರನ್ನು ಉಪದೇಶಾದಿ ಗಳಿಂದಲೂ ತನ್ನ ಸಂಶ್ಲೇಷಾದಿಗಳಿಂದಲೂ ವಶೀಕರಿಸಲು ದುಷ್ಟನಿಗ್ರಹ ಶಿಷ್ಟ ರಕ್ಷಣಕೃತ್ಯಗಳಂ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದಲ್ಲದೆ, ಆಗಾಗ್ಯೆ ತನ್ನ ನಿತ್ಯಸೂರಿ ಪರಿಷದ್ವರ್ಗ ದವರನ್ನೂ ಸಹ ಈ ಲೀಲಾವಿಭೂತಿಯಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸುವಂತೆ ನಿಯಮಿಸಿ ಅವರ ಮೂಲಕ ಚೇತನೋಜ್ಜೀವನಕ್ಕಾಗಿ ವೇದಾನ್ತಾರ್ಥ ಪ್ರಕಾಶಕವಾದ ಅನೇಕ ದ್ರಾವಿಡ ದಿವ್ಯಪ್ರಬನ್ಧಗಳನ್ನೂ ಭಕ್ತಿರಸಾಮೃತ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿರುವಂತೆ ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಪಡಿಸಿದನು. ಇನ್ತಹ ದ್ರಾವಿಡ ದಿವ್ಯಪ್ರಬನ್ಧಗಳು ೪೦೦೦ (ನಾಲ್ಕುಸಾವಿರ) ದಿವ್ಯಪ್ರಬನ್ಧಗಳೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಶ್ರೀ ಭಗವದನುಗ್ರಹದಿಂದ ರಚಿಸಿದ ಮಹನೀಯರಾದ ಆೞ್ವಾರ್ರುಗಳ ಪ್ರಭಾವಗಳೂ, ಅವರ ಅವತಾರ ಚರಿತ್ರಾದಿ ವೈಭವಗಳೂ ಗುರುಪರಂಪರಾಪ್ರಭಾವ - ಪ್ರಪನ್ನಾ ಮೃತ - ಯತೀನ್ದ್ರಪ್ರವಣಪ್ರಭಾವಾದಿ ಪ್ರಬನ್ಧಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿವೆ. ಈ ೪೦೦೦ (ನಾಲ್ಕುಸಾವಿರ) ದಿವ್ಯಪ್ರಬನ್ಧಗಳಲ್ಲಿ ಸಾರಭೂತವಾಗಿ ನಿತ್ಯವೂ ಅನು ಸನ್ಧಾನಕ್ಕೆ (ಪಾರಾಯಣಕ್ಕೆ) ತಕ್ಕಹಾಗೆ ಇರುವ ಕೆಲವು ಪ್ರಬನ್ಧಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಆಚಾರ್ಯವರ್ಯರು ಒಂದು ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ ಅವುಗಳಿಗೆ **ನಿತ್ಯಾನುಸನ್ಧಾನವೆಂದು** ಹೆಸರನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದರು. ಈ ನಿತ್ಯಾನುಸನ್ಧಾನವೆಂಬ ಪುಸ್ತಕವು ಮುದ್ರಿತವಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತಿದೆಯಷ್ಟೆ. ಆ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿರುವ (೧) ತಿರುಪ್ಪಲ್ಲಾಣ್ಡು (೨) ತಿರುಪ್ಪ ಳ್ಳಿಯೆೞುಚ್ಚಿ (೩) ತಿರುಪ್ಪಾವೈ (೪) ನೀರಾಟ್ಟಮ್ (೫) ಪೂಚ್ಚೂಡಲ್ (೬) ಕಾಪ್ಪಿಡಲ್ (೭) ಕಣ್ಣಿನುಣ್ಚಿರುತ್ತಾಮ್ಬು (೮) ಅಮಲನಾದಿಪಿರಾನ್ (೯) ವಾರಣಮಾಯಿ

ರಮ್ (೧೦) ಕಣ್ಣಿನುಣ್ಶಿೞುತ್ತಾಮ್ಬು—ಎಂಬೀ ಹತ್ತು ಲಘುಪ್ರಬನ್ಧಗಳಿಗೆ **ಲಘುನಿತ್ಯಾನುಸನ್ಧಾನ**ವೆಂದು ಹೆಸರನ್ನಿಟ್ಟು ನಾನು ಅವುಗಳಿಗೆ ಅವತಾರಿಕೆಯೊಡನೆ ಸಂಸ್ಕೃತಪದ್ಯಾತ್ಮಕ ಪರಿವರ್ತನಸಹಿತವಾಗಿ ಕನ್ನಡಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಅನೇಕ ಭಕ್ತರ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಮೇರೆಗೆ ರಚಿಸಲು ಉದ್ಯುಕ್ತನಾಗಿ, ನನ್ನ ತಿರುವಾಯ್ಮೊೞಿಯ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಮುದ್ರಿತವಾದ ಒಡನೇ ಈ ಲಘುನಿತ್ಯಾನುಸನ್ಧಾನ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನೂ ಮುದ್ರಿಸಲು ಏರ್ಪಡಿಸಿ ಇರುತ್ತೇನೆ. ಸಕಲಲೋಕ ಸಂಜೀವನಾಮೃತವಾದ ಇದನ್ನು ಭಕ್ತಾಗ್ರೇಸರರಾದ ಮಹನೀಯರೆಲ್ಲರೂ ಅಂಗೀಕರಿಸಿ ನಿತ್ಯಾನುಸನ್ಧಾನ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ರಸಾನುಭವನಿಷ್ಠರಾಗಿ ಕೃತಾರ್ಥರಾಗಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ.

ಶ್ರೀ ಯಾದವಾದ್ರೀಶ್ವರಃ
ಶ್ರೀ ಕಲ್ಕಿನರ್ಾರಸಿಂಹಾರ್ಯಃ ಪ್ರಥಮಾಚಾರ್ಯಃ
ಪ್ರತಿವಾದಿಭಯಙ್ಕರಃ
ಶ್ರೀ ಭಗವಾನ್ ವಿಭವಾವತಾರಃ

ಈ ಹತ್ತು ಪ್ರಬನ್ಧಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ ಮಹಾತ್ಮರು, ಅವರ ಅವತಾರ-ಸ್ಥಲಾದಿವೈಭವ

	ಪದ್ಯಸಂಖ್ಯಾ	ಕರ್ತಾ	ಅವತಾರಸ್ಥಲ	ಅಂಶ
೧. ತಿರುಪ್ಪಲ್ಲಾಣ್ಡು	(೧೨)	ಪೆರಿಯಾೞ್ವಾರ್	ಶ್ರೀ ವಿಲ್ಲಿಪುತ್ತೂರ್	ಗರುಡಾಂಶ
೨. ತಿರುಪ್ಪಳ್ಳಿಯೆೞುಚ್ಚಿ	(೧೦)	ತೊಣ್ಡರಡಿಪ್ಪೊಡಿಯಾೞ್ವಾರ್	ಮಣ್ಡಙ್ಗುಡಿ	ವನಮಾಲಾಂಶ
೩. ತಿರುಪ್ಪಾವೈ	(೩೦)	ಪೆರಿಯಾೞ್ವಾರ್ರ ಮಗಳಾದ ಆಣ್ಡಾೞ್	ಶ್ರೀವಿಲ್ಲಿಪುತ್ತೂರ್	ಭೂದೇವ್ಯಂಶ
೪. ನೀರಾಟ್ಟಮ್	(೧೦)	ಪೆರಿಯಾೞ್ವಾರ್	,,	ಗರುಡಾಂಶ
೫. ಪೂಚ್ಚೂಡಲ್	(೧೦)	ಪೆರಿಯಾೞ್ವಾರ್	,,	,,
೬. ಕಾಪ್ಪಿಡಲ್	(೧೦)	ಪೆರಿಯಾೞ್ವಾರ್	,,	,,
೭. ಶೆನ್ನಿಯೋಙ್ಗು	(೧೧)	ಪೆರಿಯಾೞ್ವಾರ್	,,	,,
೮. ಅಮಲನಾದಿಪಿರಾನ್	(೧೦)	ತಿರುಪ್ಪಾಣಾೞ್ವಾರ್	ಉಱೈಯೂರ್	ಶ್ರೀವತ್ಸಾಂಶ

ಪದ್ಯಸಂಖ್ಯಾ	ಕರ್ತಾ	ಅವತಾರಸ್ಥಲ	ಅಂಶ
೯. ವಾರಣಮಾಯಿರಮ್ (೧೧)	ಆಣ್ಡಾಳ್	ಶ್ರೀವಿಲ್ಲಿಪುತ್ತೂರ್	ಭೂದೇವ್ಯಂಶ
೧೦. ಕಣ್ಣಿನುಣ್—ಶಿಱುತ್ತಾಮ್ಬು (೧೧)	ಮಧುರಕವಿಯಾೞ್ವಾರ್	ತಿರುಕ್ಕೋಳೂರ್	(ವೈನತೇಯಾಂಶ) ಗಣಾಂಶ

ಈ ಆೞ್ವಾರ್ಗಳೆಲ್ಲರೂ ದಿವ್ಯಸೂರಿಗಳ ಅಂಶಭೂತರಾಗಿಯೇ ಅವತರಿಸಿದ ರೆಂಬುವರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಈ ಮಹಾತ್ಮರ ಅವತಾರಕಾಲಗಳ ವಿಷಯ ದಲ್ಲಿ ಅರ್ವಾಚೀನರಾದ ಪಣ್ಡಿತರು ಭಿನ್ನಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವುಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದರೂ ಇವರ ಪ್ರಬನ್ಧಗಳ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪ್ರಶಂಸೆಮಾಡಿ ಇರುವುದರಿಂದ ನಾವು ಕಾಲವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸದೆ ಈ ಪ್ರಬನ್ಧಗಳ ರಸಾನು ಭವಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಮೇರೆಗೆ ಪ್ರತಿಪದ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಪರಿವರ್ತನಾದಿಗಳೊಡನೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ವನ್ನು ರಚಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಭಕ್ತಜನೋಜ್ಜೀವನದಲ್ಲಿಯೇ ಬದ್ಧದೀಕ್ಷ ರಾಗಿರುತ್ತೇನೆ. *

---

* ಈ ಹತ್ತು ಪ್ರಬನ್ಧಗಳಲ್ಲಿ (1) ತಿರುಪ್ಪಲ್ಲಾಣ್ಡು ಪ್ರಬನ್ಧವು ಮಂಗಳಾಶಾಸನವಾಗಿ ವೇದ ಗಳಿಗೆ ಓಙ್ಕಾರದಂತೆ ದ್ರಾವಿಡವೇದಗಳಿಗೆ ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಸನ್ಧೇಯವಾಗಿದೆ. (2) ತಿರುಪ್ಪಳ್ಳಿ ಯೆೞುಚ್ಚಿಯು—ಶ್ರೀರಂಗನಾಥನ ಸುಪ್ರಭಾತವಾಗಿದೆ (3) ತಿರುಪ್ಪಾವೈಯಲ್ಲಿ – ಆಣ್ಡಾಳ್ ಎಂಬ ಗೋದಾದೇವಿಯು ಗೋಪೀಜನಾನುಕಾರದಿಂದ–ಧನುರ್ಮಾಸ ವ್ರತಾನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಕಾರವು ವರ್ಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. (4) ನೀರಾಟ್ಟಮ್—ಇದರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಸ್ನಾನವಂ ಮಾಡಿಸಲು ಯತ್ನಿಸಿ ಯಶೋದೆಯು ಕರೆಯುತ್ತಾಳೆ. (5) ಪೂಚ್ಚೂಡಲ್—ಇದರಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಪುಷ್ಪ ಗಳನ್ನು ಮುಡಿಸಲು ಯತ್ನಿಸಿ ಕರೆಯುತ್ತಾಳೆ. (6) ಕಾಪ್ಪಿಡಲ್—ಇದರಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಸನ್ಧ್ಯಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಕ್ಷೆಯನ್ನಿಡುತ್ತಾಳೆ. (7) ಶೆನ್ನಿಯೋಙ್ಗು–ಇದರಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣಾನುಭವರಸವು ಫಲವೊಡನೆ ವರ್ಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. (8) ಅಮಲನಾದಿಪಿರಾನ್–ಇದರಲ್ಲಿ ರಂಗನಾಥನನ್ನು ಆಪಾದ ಮಸ್ತಕವಾಗಿ ಸೇವಿಸಿದ ಪ್ರಕಾರವು ವರ್ಣಿತವಾಗಿದೆ. (9) ವಾರಣಮಾಯಿರಮ್–ಇದರಲ್ಲಿ ಗೋದಾದೇವಿಯು ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ವರಿಸುವಂತೆ ಕಂಡ ಸ್ವಪ್ನವು ವರ್ಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. (10) ಕಣ್ಣಿನುಣ್‌ಶಿಱುತ್ತಾಮ್ಬು– ಇದರಲ್ಲಿ ಮಧುರಕವಿಯಾೞ್ವಾರು ನಮ್ಮಾೞ್ವಾರನ್ನೇ ಪರದೈವವೆಂದು ಸ್ತುತಿಸಿ ಭಜಿಸಿ ಇರುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀಃ

ಶ್ರೀಕಲ್ಕಿಸಿಂಹ ಭಗವದ್ಭಿರಚಿತವಾದ

ಲ ಘು ನಿ ತ್ಯಾ ನು ಸ ನ್ಧಾ ನ ವ್ಯಾ ಖ್ಯಾ ನ

ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮತಾ ಕಲ್ಕಿಸಿಂಹೇನ ರಮ್ಯಕರ್ಣಾಟಭಾಷಯಾ ।
ಲಘುನಿತ್ಯಾನುಸನ್ಧಾನವ್ಯಾಖ್ಯಾನಂ ಕ್ರಿಯತೇ ಮಯಾ ॥

ತಿರುಪ್ಪಲ್ಲಾಣ್ಡುವ್ಯಾಖ್ಯಾನ

(ತ ನಿ ಯ ನ್ ಗ ಳು)

ಶ್ರೀಶೈಲೇಶದಯಾಪಾತ್ರಂ ಧೀಭಕ್ತ್ಯಾದಿಗುಣಾರ್ಣವಮ್ ।
ಯತೀನ್ದ್ರಪ್ರವಣಂ ವನ್ದೇ ರಮ್ಯಜಾಮಾತರಂ ಮುನಿಮ್ ॥*
ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾಥಸಮಾರಮ್ಭಾಂ ನಾಥಯಾಮುನಮಧ್ಯಮಾಮ್ ।
ಅಸ್ಮದಾಚಾರ್ಯಪರ್ಯನ್ತಾಂ ವನ್ದೇ ಗುರುಪರಮ್ಪರಾಮ್ ॥

ಯೋ ನಿತ್ಯಮಚ್ಯುತಪದಾಮ್ಬುಜಯುಗ್ಮರುಕ್ಮ-
ವ್ಯಾಮೋಹತಸ್ತದಿತರಾಣಿ ತೃಣಾಯ ಮೇನೇ ।
ಅಸ್ಮದ್ಗುರೋರ್ಭಗವತೋಽಸ್ಯ ದಯೈಕಸಿನ್ಧೋಃ-
ರಾಮಾನುಜಸ್ಯ ಚರಣೌ ಶರಣಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇ ॥

ಮಾತಾ ಪಿತಾ ಯುವತಯಸ್ತನಯಾ ವಿಭೂತಿ-
ಸ್ಸರ್ವಂ ಯದೇವ ನಿಯಮೇನ ಮದನ್ವಯಾನಾಮ್ ।
ಆದ್ಯಸ್ಯ ನಃ ಕುಲಪತೇರ್ವಕುಳಾಭಿರಾಮಂ
ಶ್ರೀಮತ್ತದಂಘ್ರಿಯುಗಳಂ ಪ್ರಣಮಾಮಿ ಮೂರ್ಧ್ನಾ ॥

---

* ಈ ಶ್ಲೋಕವು ಶ್ರೀ ವರವರಮುನಿಯೆಂಬ ಮಣವಾಳ ಮಾಮುನಿಗಳ ತನಿಯನ್. ಇದು ತೆಂಕಲೆ ಸಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದುದು. ಈ ಶ್ಲೋಕಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ವಡಗಲೆ ಸಂಪ್ರದಾಯದವರು—"ರಾಮಾನುಜದಯಾಪಾತ್ರಂ ಜ್ಞಾನವೈರಾಗ್ಯ ಭೂಷಣಮ್ । ಶ್ರೀಮದ್ವೇಂಕಟನಾಥಾರ್ಯಂ ವನ್ದೇ ವೇದಾನ್ತದೇಶಿಕಮ್ ॥"— ಎಂಬ ವೇದಾನ್ತದೇಶಿಕರ ತನಿಯನ್ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಭೂತಂ ಸರಶ್ಚ ಮಹದಾಹ್ವಯಭಟ್ಟನಾಥ-
ಶ್ರೀಭಕ್ತಿಸಾರ-ಕುಲಶೇಖರ-ಯೋಗಿವಾಹಾ̃ |
ಭಕ್ತಾಂಘ್ರಿರೇಣುಪರಕಾಲ ಯತೀನ್ದ್ರಮಿಶ್ರಾ̃
ಶ್ರೀಮತ್ಪರಾಂಕುಶಮುನಿಂ ಪ್ರಣತೋಽಸ್ಮಿ ನಿತ್ಯಮ್ ||

(ತ ನಿ ಯ ನ್ ವ್ಯಾ ಖ್ಯಾ ನ)

(ಸಕಲ ದಿವ್ಯಪ್ರಬನ್ಧಗಳ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಅನುಸನ್ಧೇಯವಾದ ತನಿಯನ್‌ಗಳು)*

(ಶ್ರೀಶೈಲೇಶೇತ್ಯಾದಿ)—ಈ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು ಶ್ರೀರಂಗನಾಥನು ಮಣವಾಳ ಮಾಮುನಿಯೆಂಬ ಶ್ರೀರಮ್ಯಜಾಮಾತೃಮುನಿ (ವರವರಮುನಿ) ವರ್ಯರ ವಿಷಯ ದಲ್ಲಿ ಅನುಸನ್ಧಾನ ಮಾಡಿದುದಾಗಿ ಸಮ್ಪ್ರದಾಯಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.

(ಅರ್ಥ)—ಶ್ರೀಶೈಲೇಶ - ತಿರುಮಲೈಯಾೞ್ವಾರೆಂಬ ತಿರುವಾಯ್ಮೊೞಿ ಪ್ಪಿಳ್ಳೈಯವರ, ದಯಾಪಾತ್ರಮ್ - ಕೃಪೆಗೆ, ಪಾತ್ರಭೂತರಾದ, ಧೀಭಕ್ತ್ಯಾದಿ ಜ್ಞಾನ ಭಕ್ತಿ ಮೊದಲಾದ, ಗುಣಾರ್ಣವಮ್-ಗುಣಗಳಿಗೆ ಸಮುದ್ರಪ್ರಾಯರಾದ, ಯತೀನ್ದ್ರಪ್ರವಣಮ್ - ಶ್ರೀರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯರೆಂಬ ಯತೀನ್ದ್ರರ ವಿಷಯ ದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾವಣ್ಯ (ನಮ್ರತ್ವ) ವುಳ್ಳ, ರಮ್ಯಜಾಮಾತರಂ ಮುನಿಮ್ - ಮಣವಾಳ ಮಾಮುನಿಯನ್ನು, ವನ್ದೇ - ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತೇನೆ.

(ಶ್ರೀಶೈಲೇಶರೆಂಬ ತಿರುವಾಯ್ಮೊೞಿಪ್ಪಿಳ್ಳೈಯವರು ಮಣವಾಳಮಾ ಮುನಿಗಳಿಗೆ ಆಚಾರ್ಯರು; ಇವರು "ಯತೀನ್ದ್ರಪ್ರವಣ" ಎಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವರ ಭಕ್ತಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದರು.)

—o—

(ರಾಮಾನುಜದಯಾಪಾತ್ರಮಿತ್ಯಾದಿ)—ರಾಮಾನುಜದಯಾಪಾತ್ರಮ್- ರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯರೆಂಬ ತಮ್ಮ ಗುರುಗಳ ಕೃಪೆಗೆ ಪಾತ್ರಭೂತರಾದ, ಜ್ಞಾನ ವೈರಾಗ್ಯಭೂಷಣಮ್ - ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ವೈರಾಗ್ಯವನ್ನು ಅಲಂಕಾರವಾಗಿ ಉಳ್ಳ, ಶ್ರೀಮದ್ವೇಂಕಟನಾಥಾರ್ಯಮ್ - ಶ್ರೀವೇಂಕಟನಾಥಾರ್ಯರೆಂಬ, ವೇದಾನ್ತದೇಶಿ ಕಮ್ - ವೇದಾನ್ತಾಚಾರ್ಯರನ್ನು, ವನ್ದೇ - ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತೇನೆ.

---

* ತನಿಯನ್—ಎಂದರೆ ಮುಕ್ತಕ ಶ್ಲೋಕ ಅಥವಾ (ದ್ರಾವಿಡ) ಪದ್ಯ. ಪ್ರಬನ್ಧಕ್ಕೆ ಸೇರದೆ ಇರುವ ಬಿಡಿಪದ್ಯ. ಇದು ಗ್ರನ್ಥಕರ್ತರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೃತಜ್ಞತಾಸೂಚಕವಾದ ಪದ್ಯ. ಅವರ ಶಿಷ್ಯಪ್ರಶಿಷ್ಯರಿಂದ ರಚಿತವಾದುದು.

(ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾಥೇತ್ಯಾದಿ)—ಈ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು "ಕೂರತ್ತಾೞ್ವಾಱ್" ಎಂಬ ಕೂರೇಶರು (ರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯರ ಶಿಷ್ಯರು) ರಚಿಸಿ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದರು.

(ಅರ್ಥ)—ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾಥಸಮಾರಮ್ಭಾಮ್-ಶ್ರಿಯಃಪತಿಯಾದ ಭಗವನ್ತನನ್ನೇ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಉಳ್ಳ, ನಾಥಯಾಮುನಮಧ್ಯಮಾಮ್ - ನಾಥಮುನಿ ಮತ್ತು ಯಾಮುನಾರ್ಯರೆಂಬ ಆಳವನ್ದಾರ್ ಇವರುಗಳನ್ನು ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಉಳ್ಳ, ಅಸ್ಮದಾಚಾರ್ಯಪರ್ಯನ್ತಾಂ-ನಮ್ಮ ಆಚಾರ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಭಾಷ್ಯಕಾರರೆಂಬ ರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯರನ್ನು ಅನ್ತ್ಯದಲ್ಲಿ ಉಳ್ಳ, ಗುರುಪರಮ್ಪರಾಮ್ - ಗುರುಗಳ (ಆಚಾರ್ಯರ) ಪರಮ್ಪರೆಯನ್ನು, ವನ್ದೇ-ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತೇನೆ

—o—

(ಯೋನಿತ್ಯಮಚ್ಯುತೇತ್ಯಾದಿ)—ಈ ಪದ್ಯವನ್ನೂ ಸಹ ಶ್ರೀ ಕೂರೇಶರೇ ರಚಿಸಿ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದರು.

(ಅರ್ಥ)—ಯಃ-ಯಾವ ಆಚಾರ್ಯರು, ನಿತ್ಯಮ್ - ಪ್ರತಿದಿನವೂ, ಅಚ್ಯುತಪದಾಮ್ಬುಜಯುಗ್ಮ- ಅಚ್ಯುತನಾದ ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನ ಪಾದಾರವಿನ್ದಯುಗಳವೆಂಬ, ರುಕ್ಮ- ಸುವರ್ಣದಂತೆ ಶ್ಲಾಘ್ಯವಾದ ವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ, ವ್ಯಾಮೋಹತಃ - ಪ್ರೀತ್ಯತಿಶಯದಿಂದ, ತದಿತರಾಣಿ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಬೇರೆ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು, ತೃಣಾಯಮೇನೇ - ತೃಣಪ್ರಾಯವಾಗಿ ತಿಳಿದರೋ, (ಅನ್ತಹ) ಅಸ್ಮದ್ಗುರೋಃ - ನಮಗೆ ಆಚಾರ್ಯರಾದ, ಭಗವತಃ - ಸಕಲ ಕಲ್ಯಾಣಗುಣಪರಿಪೂರ್ಣರಾದ, ದಯೈಕಸಿನ್ಧೋಃ-ದಯಾಗುಣಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಸಮುದ್ರಪ್ರಾಯರಾದ, ಅಸ್ಯ ರಾಮಾನುಜಸ್ಯ-ಈ ರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯರ, ಚರಣೌ - ಎರಡು ಪಾದಗಳನ್ನೂ, ಶರಣಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇ-(ಉಜ್ಜೀವನಕ್ಕೆ) ಉಪಾಯವಾಗಿ ಆಶ್ರಯಿಸುತ್ತೇನೆ.

—o—

(ಮಾತಾಪಿತೇತ್ಯಾದಿ)—ಈ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು ಆಳವನ್ದಾರ್ ಎಂಬ ಶ್ರೀ ಯಾಮುನಾರ್ಯರು ರಚಿಸಿದರು. ಇದು ಸ್ತೋತ್ರರತ್ನವೆಂಬ ಆಳವನ್ದಾರ್ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಸೇರಿ, ನಮ್ಮಾೞ್ವಾರ್ ಎಂಬ ಶಠಾರಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿದೆ.

(ಅರ್ಥ)—ಮದನ್ವಯಾನಾಮ್ - ನಮ್ಮ ವಂಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರಿಗೆಲ್ಲಾ, ಮಾತಾ-ತಾಯಿಯೂ, ಪಿತಾ-ತಂದೆಯೂ, ಯುವತಯಃ-ಸ್ತ್ರೀಯರೂ, ತನಯಾಃ-ಪುತ್ರರೂ, ವಿಭೂತಿಃ-ಐಶ್ವರ್ಯವೂ, ಸರ್ವಮ್-(ಮಿಕ್ಕ) ಎಲ್ಲವೂ, ನಿಯಮೇನ-ನಿಯತವಾಗಿ, ಯದೇವ-ಯಾವುದೋ, ತತ್ - ಆ, ನಃ ಆದ್ಯಸ್ಯ ಕುಲಪತೇಃ - ನಮ್ಮ ಕುಲಕ್ಕೆ ಪ್ರಥಮಾಚಾರ್ಯನಾದ ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನ, ಶ್ರೀಮತ್ - ಲಕ್ಷ್ಮೀವಿಶಿಷ್ಟವಾದ, ವಕುಳಾಭಿರಾಮಮ್ - ವಕುಳಮಾಲೆಯಿಂದ ಮನೋರಮವಾದ, ಅಂಘ್ರಿಯುಗಳಮ್ - ಚರಣಯುಗಳವೆಂಬ ಶ್ರೀ ಶಠಾರಿಮುನಿಯನ್ನು,

ಮೂರ್ಧ್ನಾ- (ನನ್ನ) ಶಿರಸ್ಸಿನಿಂದ, ಪ್ರಣಮಾಮಿ-ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತೇನೆ. (ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನ ಪಾದಯುಗಳವೇ ಶ್ರೀ ಶಠಾರಿಯೆಂದು ಸಂಪ್ರದಾಯಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಈ ಶಠಾರಿಮುನಿಯೇ ವಕುಳಾಭಿರಾಮರೆಂದೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯು ಇದೆಯಷ್ಟೆ! ಕೆಲವರು "ಆದ್ಯಸ್ಯ ನಃ ಕುಲಪತೇಃ" ಎಂಬುದು ಪ್ರಪನ್ನಜನಕೂಟಸ್ಥರಾದ ಶಠಾರಿಮುನಿವರ್ಯರನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ—ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.)

——o——

(ಭೂತಂಸರಶ್ಚೇತ್ಯಾದಿ)—ಈ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು ಶ್ರೀ ಪರಾಶರಭಟ್ಟಾರ್ಯರು ರಚಿಸಿದರು. ಇದು ಆಳ್ವಾರ್‌ಗಳ ಮತ್ತು ಯತೀನ್ದ್ರಾದಿಗಳ ವನ್ದನರೂಪವಾದುದು.

(ಅರ್ಥ)—ಭೂತಂ - ಪೂದತ್ತಾಳ್ವಾರ್, ಸರಶ್ಚ-ಪೊಯ್‌ಗೈಯಾಳ್ವಾರ್, ಮಹದಾಹ್ವಯ-ಪೇಯಾಳ್ವಾರ್, ಭಟ್ಟನಾಥ-ಪೆರಿಯಾಳ್ವಾರ್, ಶ್ರೀಭಕ್ತಿಸಾರ-ತಿರುಮ್ಶಿಶೈಯಾಳ್ವಾರ್, ಕುಲಶೇಖರ-ಕುಲಶೇಖರಾಳ್ವಾರ್, ಯೋಗಿವಾಹಾ-ತಿರುಪ್ಪಾಣಾಳ್ವಾರ್ ಇವರುಗಳನ್ನೂ, ಭಕ್ತಾಂಘ್ರಿರೇಣು - ತೊಣ್ಡರಡಿಪ್ಪೊಡಿಯಾಳ್ವಾರ್, ಪರಕಾಲ - ತಿರುಮಙ್ಗೈಯಾಳ್ವಾರ್, ಯತೀನ್ದ್ರಮಿಶ್ರಾ - ಶ್ರೀರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯರು ಇವರುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ, (ಮತ್ತು) ಶ್ರೀಮತ್ಪರಾಂಕುಶಮುನಿಂ-ನಮ್ಮಾಳ್ವಾರ್ ಎಂಬ ಶ್ರೀಶಠಾರಿಮುನಿವರ್ಯರನ್ನೂ, ನಿತ್ಯಂ-ಪ್ರತಿದಿನವೂ, ಪ್ರಣತೋಽಸ್ಮಿ-ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತಿದೇನೆ. (ಸರಸ್ಯ-ಎಂದೂ ಪಾಠಾನ್ತರವುಂಟು.)

——:❀:——

(ಶ್ರೀನಾಥಮುನಿ ವಿರಚಿತವಾದ)

ತಿರುಪ್ಪಲ್ಲಾಣ್ಡು—ತನಿಯನ್

ಗುರುಮುಖಮನಧೀತ್ಯ ಪ್ರಾಹ ವೇದಾನಶೇಷಾನ್
ನರಪತಿಪರಿಕ್ಲಪ್ತಂ ಶುಲ್ಕಮಾದಾತುಕಾಮಃ ।
ಶ್ವಶುರಮಮರವನ್ದ್ಯಂ ರಙ್ಗನಾಥಸ್ಯ ಸಾಕ್ಷಾ-
ದ್ದ್ವಿಜಕುಲತಿಲಕಂ ತಂ ವಿಷ್ಣುಚಿತ್ತಂ ನಮಾಮಿ ॥

ಅವತಾರಿಕೆ—ವಿಷ್ಣುಚಿತ್ತ (ಭಟ್ಟನಾಥ)ರೆಂಬ ಪೆರಿಯಾಳ್ವಾರ್ರವರು (ತಿನ್ನವೆಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾ) ಶ್ರೀ ವಿಲ್ಲಿಪುತ್ತೂರಿನಲ್ಲಿ ಮಿಥುನ (ಆನಿ) ಮಾಸ-ಸ್ವಾತೀನಕ್ಷತ್ರದಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸಿದರು. ಇವರು ಆ ಊರಿನಲ್ಲಿ ವಟಪತ್ರಶಾಯಿಯಾದ ಸ್ವಾಮಿಗೆ ಪುಷ್ಪ

ಕೈಂಕರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗ ತುಲಸೀಕಾನನದಲ್ಲಿ ಆಣ್ಡಾಳೆಂಬ ಗೋದಾದೇವಿಯು ಇವರಿಗೆ ಮಗಳಾಗಿ ಸಿಕ್ಕಿದುದರಿಂದ, ಇವಳನ್ನು ಶ್ರೀರಂಗ ನಾಥನಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿದರು. ಆದುದರಿಂದ ಇವರು ರಂಗನಾಥನಿಗೆ ಮಾವನವರು ಆದರು. ಇವರು ಮಾಡಿದ ಪ್ರಬನ್ಧಗಳು. (೧) ತಿರುಪ್ಪಲ್ಲಾಣ್ಡು ೧೨ ಪದ್ಯಗಳು (೨) ಪೆರಿಯಾಳ್ವಾರ್ ತಿರುಮೊಳಿ ೪೬೧.

(ಈ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು ಸ್ವಾಥಮುನಿಗಳು ರಚಿಸಿದರೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ. ಇದು ವಿಷ್ಣು ಚಿತ್ತರೆಂಬ ಪೆರಿಯಾಳ್ವಾರ್ ವಿಷಯಕವಾದುದು. ಈ ಪೆರಿಯಾಳ್ವಾರ್ರೇ ತಿರುಪ್ಪ ಲ್ಲಾಣ್ಡು ಗ್ರನ್ಥಕರ್ತರಾದುದರಿಂದ ಇವರ ತನಿಯನ್ ಇಲ್ಲಿ ಅನುಸನ್ಧೇಯವಾಗಿದೆ.)

(ಪ್ರತಿಪದಾರ್ಥ)—ಯಃ - ಯಾರು, ನರಪತಿಪರಿಕಪ್ತಮ್ - ವಲ್ಲಭದೇವ ನೆಂಬ ರಾಜನಿಂದ ಏರ್ಪಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಶುಲ್ಕಮ್ - ವಿದ್ಯಾಶುಲ್ಕವನ್ನು (ಜಯಿಸುವ ವಿದ್ವಾಂಸರಿಗೆ ಕೊಡುವುದೆಂದು ನಿಶ್ಚಿತವಾದ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು), ಆದಾತುಕಾಮಃ - ಪಡೆಯಲು ಆಶೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಗುರುಮುಖಂ ಅನಧೀತ್ಯ - ಗುರುವಿನ ಮೂಲಕ ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡದೆಯೇ, ಅಶೇಷಾನ್ ವೇದಾನ್ - ಸಮಸ್ತ ವೇದಗಳನ್ನೂ, ಪ್ರಾಹ - ಹೇಳಿದರೋ, ತಮ್ - ಆ, ರಙ್ಗನಾಥಸ್ಯ - ಶ್ರೀರಂಗನಾಥನಿಗೆ, ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಶ್ವಶುರಮ್-ಸಾಕ್ಷಾತ್ತಾಗಿ (ಹೆಣ್ಣುಕೊಟ್ಟ) ಮಾವನವರಾದ, ಅಮರವನ್ದ್ಯಮ್- ದೇವತೆಗಳಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸಲ್ಪಡತಕ್ಕ, ದ್ವಿಜಕುಲತಿಲಕಮ್ - ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲಕ್ಕೆ ತಿಲಕಪ್ರಾಯರಾದ, ವಿಷ್ಣುಚಿತ್ತಂ - ವಿಷ್ಣುಚಿತ್ತರೆಂಬ ಪೆರಿಯಾಳ್ವಾರ್ರನ್ನು, ನಮಾಮಿ-ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತೇನೆ. (ಇವರಿಗೆ ವಿಷ್ಣುಚಿತ್ತರೆಂದೂ ಭಟ್ಟನಾಥರೆಂದೂ ಅನೇಕ ನಾಮಗಳುಂಟು.)

(ಪಾಂಡ್ಯ ಭಟ್ಟಾರ್ಯರಚಿತವಾದ—ತನಿಯನ್)

ಮಿನ್ನಾರ್ ತಡಮದಿಳ್‌ಶೂೞ್ ವಿಲ್ಲಿಪುತ್ತೂರೆನ್ಱೊರುಕಾಲ್
ಶೊನ್ನಾರ್‌ಕೞಱ್ಕಮಲಮ್ ಶೂಡಿನೋಮ್; ಮುನ್ನಾಳ್
ಕಿೞಿಯಱುತ್ತಾನೆನ್ಱುರೈತ್ತೋಮ್ ಕೀೞ್ಮೈಯಿನಿಲ್ ಶೇರುಮ್
ವೞಿಯಱುತ್ತೋಮ್ ನೆಞ್ಜಮೇ ವನ್ದು.

ಪ್ರ|| ನೆಞ್ಜಮೇ-ಎಲೈ ಮನಸ್ಸೇ!, ವನ್ದು-(ನೀನು ಅನುಕೂಲವಾಗಿರುವುದ ರಿಂದ ನಾವು) ಬಂದು, ಮಿನ್ನಾರ್ - ಪ್ರಕಾಶದಿಂದ ಪೂರ್ಣವಾದ, ತಡ - ವಿಶಾಲ ವಾದ, ಮದಿಳ್ - ಪ್ರಾಕಾರದಿಂದ, ಶೂೞ್ - ಪರಿವೃತವಾದ (ಸುತ್ತಲ್ಪಟ್ಟ),

ವಿಲ್ಲಿಪುತ್ತೂರೆನ್ರು-ಶ್ರೀವಿಲ್ಲಿಪುತ್ತೂರೆಂದು (ಧನ್ವಿನೂತನಪುರವೆಂದು), ಒರುಕಾಲ್ ಶೊನ್ನಾರ್ - ಒಂದುಸಲವಾದರೂ ಉಚ್ಚರಿಸಿದವರ, ಕ್ಯೞಲ್‌ಕಮಲವ್-ಪಾದಾರವಿನ್ದಗಳನ್ನು, ಶೂಡಿನೋಮ್ - ಶಿರಸಾವಹಿಸಿದೆವು. ಮುನ್ನಾಳ್ - ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ (ಪುರುಷಾರ್ಥ ನಿರ್ಣಯವಾಗದೆ ಇದ್ದ ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ), ಕಿೞಿ - (ಪಾಣ್ಡ್ಯರಾಜನು ವಿದ್ಯಾಶುಲ್ಕವೆಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಿ ಜಯಿಸಿದವರಿಗೆ ಕೊಡಲು ಸ್ತಂಭಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿ ಇದ್ದ) ದ್ರವ್ಯದ ಗಂಟನ್ನು, ಅಱುತ್ತಾನೆನ್ರು - (ವಿಷ್ಣುಪರತ್ವವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ) ಕತ್ತರಿಸಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರು ಎಂದು, ಉರೈತ್ತೋಮ್ - ನಾವು ಅನುಸನ್ಧಾನಮಾಡಿದೆವು. (ಆದುದರಿಂದ) ಕೀೞ್ತ್ರಯಿನಿಲ್-ಅಧೋಗತಿಯಲ್ಲಿ, ಶೇರುಮ್ - ಸೇರುವ, ವೞಿ - ದುರ್ಮಾರ್ಗವನ್ನು, ಅಱುತ್ತೋಮ್ - ಛೇದಿಸಿ ನಾಶಪಡಿಸಿದೆವು.

(ಸಂ ||)—

ಭೋ! ಭೋ! ಮಾನಸ! ಯೇ ವದನ್ತಿ ವಚಸಾ ಶ್ರೀಧನ್ವಿನೂತ್ನಂ ಪುರಂ
ಭಾಸ್ವತ್ತುಙ್ಗತರಾವೃತಂ ಭುವಿ ಸಕೃತ್ತೇಷಾಂ ಪದಾಬ್ಜಾವಳಿಮ್ ।
ಸಂಪ್ರಾಪ್ತಾ ಶ್ಶಿರಸಾ ವಯಂ! ನನು ಪುರಾ ವಿದ್ಯಾಪಣಂ ಶುಲ್ಕಮೇ-
ವಾರ್ಯೋಽಸಾವಪರತ್ತ ದೇತಿ ಚ ಗಿರಾ ಬ್ರೂಮಸ್ಸ್ಮ! ಹನ್ಮೋಽಪ್ಯಘಮ್॥

ತಾ|| ಎಲೈ, ಮನಸ್ಸೇ! ನೀನು ಅನುಕೂಲವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ನಾವು ಬಂದು—ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾಗಿ ವಿಶಾಲೋನ್ನತಪ್ರಾಕಾರಾವೃತವಾಗಿರುವ ಶ್ರೀ ವಿಲ್ಲಿಪುತ್ತೂರನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ ಒಂದು ಸಲವಾದರೂ ಆ ನಾಮವನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸಿದವರ ಪಾದಾರವಿನ್ದಗಳನ್ನು ಶಿರಸಾವಹಿಸಿದೆವು. ಮತ್ತು - ಪಾಣ್ಡ್ಯರಾಜನು ವಿದ್ಯಾಶುಲ್ಕವೆಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದ ದ್ರವ್ಯದಗಂಟನ್ನು ಛೇದಿಸಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದವರು ಎಂದು (ಪೆರಿಯಾೞ್ವಾರರ ವೈಭವವನ್ನು) ಕೀರ್ತಿಸಿದೆವು. ಆದುದರಿಂದ ಅಧೋಗತಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರುವ ದುರ್ಮಾರ್ಗವನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸಿದೆವು.

ಪಾಣ್ಡಿಯರ್‌ಕೊಣ್ಡಾಡ ಪ್ಪಟ್ಟರ್‌ಪಿರಾನ್ ವನ್ದಾನೆನ್ರು
ಈಣ್ಡಿಯಶಙ್ಗಮ(ಮ್)ಡುತ್ತೂದ-ವೇಣ್ಡಿಯ
ವೇದಙ್ಗಳೋದಿ ವಿರೈನ್ದು ಕಿೞಿಯಱುತ್ತಾನ್
ಪಾದಙ್ಗಳ್ ಯಾಮುಡೈಯ ಪತ್ತು.

ಪ್ರ|| ಪಾಣ್ಡಿಯರ್ - ಶ್ರೀ ವಲ್ಲಭದೇವನೆಂಬ ಪಾಣ್ಡ್ಯದೇಶದ ರಾಜನು ಪಟ್ಟರ್‌ಪಿರಾನ್-ಪೆರಿಯಾೞ್ವಾರ್ ಎಂಬ ಭಟ್ಟನಾಥರು, ವನ್ದಾನೆನ್ರು-ದಯೆಮಾಡಿದ

ರೆಂದು, ಕೊಣ್ಡಾಡ-ಸ್ತುತಿಸಲು, (ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ) ಈಣ್ಡಿಯ - ಅನೇಕವಾದ, ಶಙ್ಗವ್-ಶಙ್ಖಗಳನ್ನು, ಮಡುತ್ತು-ಬಾಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು, (ಎಡುತ್ತು-ಎತ್ತಿ), ಊದ ಊದಲು, ವೇಣ್ಡಿಯ-ಅವಶ್ಯಕವಾದ, ವೇದಙ್ಗಳ್-ವೇದಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ (ಆರಾಧ್ಯ ವಸ್ತುವನ್ನೂ ಆರಾಧನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನೂ ವಿವರಿಸುವ ವೇದ ವಚನಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ), ಓದಿ-ಪಠಿಸಿ ನಿರ್ಣಯಿಸಿ, ಕ್ಕಿಳಿ - ಪಾದಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದುನಿಂತ ದ್ರವ್ಯದ ಗಂಟನ್ನು (ವಿದ್ಯಾಶುಲ್ಕವನ್ನು), ವಿರೈನ್ದು - ತ್ವರೆಯೊಡನೆ, ಅಱುತ್ತಾ-ಛೇದಿಸಿ ಬಿಚ್ಚಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಆ ಭಟ್ಟನಾಥರ, ಪಾದಙ್ಗಳ್-ಪಾದಗಳೇ, ಯಾಮುಡೈಯ-ನಾವು ಪಡೆದಿರುವ, ಪಱ್ಱು-ರಕ್ಷಕವಸ್ತುವು (ಶರಣ್ಯವಾದ ವಸ್ತುವು).

(ಸಂ ||)—

ಪಾಣ್ಡ್ಯೇ ಶಂಸತಿ ಭಟ್ಟನಾಥಗುರುರಾಡಾಯಾತ ಇತ್ಯಞ್ಜಸಾ
ಶಙ್ಖಧ್ಮಾನಮುಹಾರವೇಽಪಿ ಚ ತದಾ ಸರ್ವತ್ರ ಚೋದ್ಘೋಷಿತೇ |
ವೇದಾರ್ಥಾನಖಿಲಾ ಯ ಆಹ ಸಪದಿ ಶ್ರೀಶಪ್ರಸಾದಾತ್ ಸ್ವಯಂ
ವಿದ್ಯಾಶುಲ್ಕಮಿಹಾಹರಚ್ಚ ಸಹಸಾ ತತ್ಪಾದಯುಗ್ಮಂ ನುಮಃ ||

ತಾ|| ಪಾಣ್ಡ್ಯದೇಶದರಾಜನು (ವಲ್ಲಭದೇವನು) ಶ್ರೀ ಭಟ್ಟನಾಥಾರ್ಯರು ಬಿಜಯಮಾಡಿದರೆಂದು ಸ್ತುತಿಸಲು, ಅನೇಕರು ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಶಙ್ಖಧ್ವನಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು, ವೇದಾರ್ಥಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಿರ್ಣಯಿಸಿ ವಿದ್ಯಾಶುಲ್ಕವನ್ನು ಛೇದಿಸಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಆ ಭಟ್ಟನಾಥರ ಪಾದಗಳೇ ನಮಗೆ ಶರಣ್ಯವಾದ (ರಕ್ಷಕವಾದ) ವಸ್ತುವು. (ಅವರ ಪಾದಗಳನ್ನೇ ನಾವು ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಉಜ್ಜೀವಿಸಬೇಕು).

(ಒಂದನೆಯ ಪದ್ಯ)

(ಅವತಾರಿಕೆ)— ಶ್ರೀ ಭಗವನ್ತನ ಸೌನ್ದರ್ಯಾದಿ ಕಲ್ಯಾಣಗುಣಗಳಿಗೆ ನಿತ್ಯವಾಗಿ ಮಂಗಳವುಂಟಾಗಲಿ ಎಂದು ತಿರುಪ್ಪಲ್ಲಾಣ್ಡು (ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳು) ಎಂಬ ಈ ಪ್ರಬನ್ಧದ ಪ್ರಥಮಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಭಟ್ಟನಾಥಾರ್ಯರು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಾರೆ.

(೧) ಪಲ್ಲಾಣ್ಡು ಪಲ್ಲಾಣ್ಡು ಪಲ್ಲಾಯಿರತ್ತಾಣ್ಡು
ಪಲ್ ಕೋಡಿ ನೂಱಾಯಿರಪ್,
ಮಲ್ಲಾಣ್ಡ ತಿಣ್ ತೋಳ್ ಮಣಿವಣ್ಣಾ ! ಉನ್
ಶೆವ್ವಡಿಶೆವ್ವಿ ತಿರುಕ್ಕಾಪ್ಪು.

ಪ್ರ|| ಮಲ್ - ಪ್ರಬಲರಾದ ಚಾಣೂರ ಮುಷ್ಟಿಕಾದಿ ಮಲ್ಲರನ್ನು, ಆಣ್ಡ-ಶಿಕ್ಷಿಸಿ ಜಯಿಸಿದ, ತಿಣ್ ತೋಳ್-ದೃಢವಾದ ಬಾಹುಗಳುಳ್ಳ, ಮಣಿವಣ್ಣಾ-ನೀಲ

ಮಣಿವರ್ಣನೇ, ಪಲ್ಲಾಣ್ಡು ಪಲ್ಲಾಣ್ಡು-ಅನೇಕಾನೇಕ (ದೇವ) ವರ್ಷಗಳಲ್ಲೂ, ಪಲ್ಲಾಯಿರತ್ತಾಣ್ಡು - ಅನೇಕ ಸಹಸ್ರ ಬ್ರಹ್ಮಕಲ್ಪಗಳಲ್ಲೂ, ಪಲ್‌ಕೋದಿ - ಅನೇಕಕೋಟಿ, ನೂಱಾಯಿರಮ್ - ಶತಸಹಸ್ರವರ್ಷಗಳಲ್ಲೂ, (ಈ ಪ್ರಕಾರ ಸರ್ವಕಾಲದಲ್ಲೂ) ಉನ್ - ನಿನ್ನ, ಶೆವ್ವಡಿ - ಕೆಂಪಾದ (ತಾವರೆಯಂತೆ ಇರುವ) ಪಾದಗಳ, ಶೆವ್ವಿ-ಸೌನ್ದರ್ಯಕ್ಕೆ, ತಿರುಕ್ಕಾಪ್ಪು-ಮಙ್ಗಳವು (ಚ್ಯುತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಇರುವ ರಕ್ಷೆಯು).

(ಸಂ ||)—

ಅಮಿತಾಬ್ದಾನಮಿತಾಬ್ದಾನ್
ಬಹುಸಾಹಸ್ರಾಬ್ದಕೋಟಿಸಾಹಸ್ರೈಃ ।
ಮಲ್ಲಜಿದಚಲಭುಜ! ಶ್ರೀ
ಮಣಿವರ್ಣ! ಸ್ವಸ್ತಿ ತೇ ಪದಾಬ್ಜರುಚೇ ॥

ತಾ|| ಪ್ರಬಲರಾದ ಚಾಣೂರಮುಷ್ಟಿಕಾದಿ ಮಲ್ಲರನ್ನು ಜಯಿಸಿದ ದೃಢ ಬಾಹುಗಳುಳ್ಳ ನೀಲಮಣಿವರ್ಣನಾದ ನಮ್ಮ ಸ್ವಾಮಿಯೇ! ಅನೇಕಾನೇಕ ದೇವವರ್ಷಗಳಲ್ಲೂ, ಅನೇಕ ಸಹಸ್ರ ಬ್ರಹ್ಮಕಲ್ಪಗಳಲ್ಲೂ, ಅನೇಕಕೋಟಿ ಶತ ಸಹಸ್ರವರ್ಷಗಳಲ್ಲೂ, ಸರ್ವಕಾಲದಲ್ಲೂ ನಿನ್ನ ಕೆಂದಾವರೆಯಂತೆ ಇರುವ ಪಾದಗಳ ಸೌನ್ದರ್ಯಕ್ಕೆ ಮಂಗಳವುಂಟಾಗಲಿ!

(ಎರಡನೆಯ ಪದ್ಯ)

(ಅವತಾರಿಕೆ)— ಇದರಲ್ಲಿ ಉಭಯ ವಿಭೂತಿಯೋಗವನ್ನು ಕುರಿತು ಮಂಗಳಾಶಾಸನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

(೨) ಅಡಿಯೋಮೋಡುಮ್ ನಿನ್ನೋಡುಮ್ ಪಿರಿವಿನ್ಱಿ
ಯಾಯಿರಮ್ ಪಲ್ಲಾಣ್ಡು,
ವಡಿವಾಯ್ ನಿನ್ ವಲಮಾರ್ಬಿನಿಲ್ ವಾೞ್ಕಿನ್ಱ
ಮಙ್ಗೈಯುಮ್ ಪಲ್ಲಾಣ್ಡು,
ವಡಿವಾರ್‌ಶೋದಿ ವಲತ್ತುಱೈಯುಮ್ ಶುಡರಾೞಿಯುಮ್
ಪಲ್ಲಾಣ್ಡು,
ಪಡೈಪೋರ್‌ಪುಕ್ಕು ಮುೞಙ್ಗುಮಪ್ಪಾಞ್ಚಶನ್ನಿಯಮುಮ್
ಪಲ್ಲಾಣ್ಡೇ.

ಪ್ರ॥ ಅಡಿಯೋಂವೋಡುಮ್-ಶೇಷಭೂತರಾದ ನಮ್ಮೊಡನೆಯೂ, ನಿನ್ನೋಡುಮ್ ಶೇಷಿಯಾನ ನಿನ್ನೊಡನೆಯೂ, ಪಿರಿವಿನ್ರಿ – ಪರಸ್ಪರ ವಿಶ್ಲೇಷವಿಲ್ಲದೆ, ಆಯಿರಮ್‌ಪಲ್ಲಾಣ್ಡು-ಅನೇಕ ಸಹಸ್ರವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನಿತ್ಯಸಮ್ಬನ್ಧವು ಇರಲಿ. ವಡಿವಾಯ್ ಆಭರಣಭೂಷಿತೆಯಾಗಿ, ನಿ-ನಿನ್ನ, ವಲಮಾರ್ಬಿನಿಲ್-ದಕ್ಷಿಣ ವಕ್ಷಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ, ವಾಳ್ಗಿನ್ರ-ಬಾಳುತ್ತಿರುವ, ಮಙ್ಗೈಯುಮ್-ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿ ಮುಂತಾದ ನಾಯಕಿಯರೂ, ಪಲ್ಲಾಣ್ಡು-ನಿತ್ಯವಾಗಿ ಬಾಳಲಿ. ಶೋದಿ ಆರ್-ತೇಜಃಪರಿಪೂರ್ಣವಾದ, ವಡಿವು-ವಿಗ್ರಹವುಳ್ಳ ನಿನ್ನ, ವಲತ್ತು-ದಕ್ಷಿಣಹಸ್ತದಲ್ಲಿ, ಉಱೈಯುಮ್-ನಿತ್ಯವಾಸಮಾಡುವ, ಶುಡರ್ - ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ದಹಿಸುವಂತಹ, ಆೞಿಯುಮ್ ಪಲ್ಲಾಣ್ಡು-ಚಕ್ರವೂ ನಿತ್ಯವಾಗಿ ಬಾಳಲಿ. ಪಡೈ-ಆಯುಧವಾಗಿ, ಪೋರ್-ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ, ಪುಕ್ಕು - ಪ್ರವೇಶಿಸಿ, ಮುೞಙ್ಗುಮ್ - ಘೋಷಿಸುವ, ಅಪ್ಪಾಞ್ಚಶನ್ನಿಯಮುಮ್-ಆ ಪಾಂಚಜನ್ಯವೂ, ಪಲ್ಲಾಣ್ಡೇ-ನಿತ್ಯವಾಗಿ ಬಾಳಲಿ.

(ಸಂ ॥)—

> ಅಸ್ಮಾಭಿಸ್ಸಹ ನಿರ್ವಿಯೋಗಮಪಿ ತೇ ಸ್ವಸ್ತ್ಯಬ್ದಸಾಹಸ್ರಕೇ
> ಭೂಯಾದ್ದಕ್ಷಿಣವಕ್ಷಸಿ ಶ್ರಿಯ ಇದಂ ತೇಽಲಙ್ಕೃತೇರ್ಮಙ್ಗಳಮ್।
> ತೇಜೋರಾಶಿಸುದರ್ಶನಸ್ಯ ಚ ಕರೇ ತೇ ದಕ್ಷಿಣೇ ಮಙ್ಗಳಂ
> ದೀಪ್ರಸ್ಯಾಪಿ ಚ ತಸ್ಯ ಸಙ್ಗರತಲೇ ಶಙ್ಖಸ್ಯ ಚೋದ್ಘೋಷಿಣಃ ॥

ತಾ॥ ಶೇಷಭೂತರಾದ ನಮಗೂ ಶೇಷಿಯಾದ ನಿನಗೂ ನಿತ್ಯಸಮ್ಬನ್ಧವು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಅನೇಕ ಸಹಸ್ರವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನಡೆಯಲಿ. ಆಭರಣಾಲಂಕೃತೆಯಾಗಿ ನಿನ್ನ ದಕ್ಷಿಣವಕ್ಷಸ್ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಬಾಳುತ್ತಿರುವ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವೀ ಪ್ರಭೃತಿಗಳೂ ನಿತ್ಯವಾಗಿ ಬಾಳಲಿ. ತೇಜಃಪರಿಪೂರ್ಣವಾದ ವಿಗ್ರಹವುಳ್ಳ ನಿನ್ನ ದಕ್ಷಿಣಹಸ್ತದಲ್ಲಿರುವ (ಶತ್ರುಸನ್ತಾಪಕರವಾದ) ಚಕ್ರಕ್ಕೂ ನಿತ್ಯಮಙ್ಗಳವಾಗಲಿ. ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಆಯುಧರೂಪಿಯಾಗಿ ಘೋಷಿಸುವ ಆ ಪಾಂಚಜನ್ಯಕ್ಕೂ ನಿತ್ಯಮಂಗಳವಾಗಲಿ!

(ಮೂರನೆಯ ಪದ್ಯ)

(ಅವತಾರಿಕೆ)—ಇದರಲ್ಲಿ ಭಗವಚ್ಛರಣಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಮಙ್ಗಳಾಶಾಸನಕ್ಕಾಗಿ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

(೩) ವಾೞಾಳ್ಪಟ್ಟು ನಿನ್ಱೀರುಳ್ಳೀರೇಲ್ ವನ್ದು ಮಣ್ಣುಮ್
ಮಣಮುಮ್ ಕೊಣ್ಮಿನ್,
ಕೂೞಾಳ್ಪಟ್ಟು ನಿನ್ಱೀರ್‌ಕಳೈ ಯೆಙ್ಗಳ್‌ಕುೞುವಿನಿಲ್
ಪುಕುದಲೊಟ್ಟೋಮ್,
ಏೞಾಟ್ಕಾಲಮ್ ಪೞಿಪ್ಪಿಲೋಮ್ ನಾಙ್ಗಳ್; ಇರಾಕ್ಕದರ್
ವಾೞಿಲಙ್ಗೈ
ಪಾೞಾಳಾಕ ಪ್ಪಡೈಪ್ಪೊರುದಾನುಕ್ಕು ಪ್ಪಲ್ಲಾಣ್ಡು ಕೂಱುದುಮೇ.

ಪ್ರ॥ ವಾೞ್ ಆಳ್-ಕೈಂಕರ್ಯರೂಪವಾದ ಭೋಗಕ್ಕೆ, ಪಟ್ಟು-ಮನಸ್ಸಿಟ್ಟು, ನಿನ್ಱೀರ್-ದೃಢವಾಗಿ ನಿಂತಿರುವವರಾಗಿ, ಉಳ್ಳೀರೇಲ್ - ನೀವು ಇದ್ದರೆ, ವನ್ದು-ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಬಂದು, ಮಣ್ಣುಮ್-ಅಂಕುರಾರ್ಪಣಕ್ಕೆ ಮಣ್ಣುಹೊರುವ ಕೈಂಕರ್ಯವನ್ನೂ, ಮಣಮುಮ್-ಈ ಕಲ್ಯಾಣೋತ್ಸವಕ್ಕೆ ಅಭಿಮಾನಿಯಾಗಿರೋಣವನ್ನೂ, ಕೊಣ್ಮಿನ್-ಸ್ವೀಕರಿಸಿರಿ. ಕೂೞ್-ಅನ್ನಕ್ಕಾಗಿ, ಆಳ್ಪಟ್ಟು - ದಾಸವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿ, ನಿನ್ಱೀರ್‌ಕಳೈ - ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ನಿಂತಿರುವ ನಿಮ್ಮನ್ನು, ಎಙ್ಗಳ್ ಕುೞುವಿನಿಲ್-ಅನನ್ಯಪ್ರಯೋಜನರಾದ ನಮ್ಮ ಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ, ಪುಕುದಲೊಟ್ಟೋಮ್ - ಸೇರಿಸಲಾರೆವು. (ನಿಮಗೂ ನಮಗೂ ತಾರತಮ್ಯವೇನೆಂದರೆ) ನಾಙ್ಗಳ್ - ನಾವುಗಳು, ಏೞಾಟ್ಕಾಲಮ್ - ಹಿಂದೆ ಏಳು ಮುಂದೆ ಏಳು ನಡುವೆ ಏಳು ಈ ಪ್ರಕಾರ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು ತಲೆಮುರೆಗಳಲ್ಲೂ, ಪೞಿಪ್ಪಿಲೋಮ್ - ನಾವು ದೋಷರಹಿತರೆಂದರೆ (ಅದು ನಿಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯಬೇಕು ಎಂದರೆ)—ನಾಙ್ಗಳ್ - ನಾವುಗಳು, ಇರಾಕ್ಕದರ್‌ವಾೞ್-ರಾಕ್ಷಸರು ವಾಸಮಾಡುವ, ಇಲಙ್ಗೈ-ಲಂಕೆಯು, ಪಾೞಾಳಾಕ-ನಷ್ಟವಾಗುವಂತೆ, ಪಡೈ ಪೊರುದಾನುಕ್ಕು - ಯುದ್ಧಮಾಡಿದವನಿಗೆ (ಶತ್ರುಗಳ ಬಾಣಗಳು ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಸಕ್ತವಾಗುವಂತೆ ಯುದ್ಧಮಾಡಿದವನಿಗೆ), ಪಲ್ಲಾಣ್ಡು ಕೂಱುದುಮೇ-ಮಙ್ಗಳಾಶಾಸನಮಾಡುವವರಷ್ಟೆ !

(ಸಂ ॥)—
ಕೈಂಕರ್ಯಾಯ ನಿವಿಷ್ಟಚೇತಸ ಇಹಾಗತ್ಯಾದ್ಯ ಯೂಯಂ ಮೃದಂ
ವೋಢುಂ ಸಜ್ಜತಮಾಸ್ಸ್ಥ ಕಿಙ್ಕರತಯಾ ಕಲ್ಯಾಣದಿವ್ಯೋತ್ಸವೇ ।
ದಾಸ್ಯಾರ್ಥಂ ತನುವಿಕ್ರಯಂ ಕೃತವತಾಂ ಸಙ್ಘೋ ನ ಗೋಷ್ಠ್ಯಾಂ ತು ನಃ!
ಕಾಲೇ ಸಪ್ತಗುಣೇ ವಯಂ ಹಿ ಪಿಶುಲಾ(ಃ) ಲಙ್ಕಾರಿಪೋರ್ಮಙ್ಗಳಮ್ ॥

ತಾ॥ ಕೈಂಕರ್ಯರೂಪವಾದ ಭೋಗಕ್ಕೆ ನೀವು ಸನ್ನದ್ಧರಾಗಿ ಇದ್ದರೆ, ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಬಂದು ಅಂಕುರಾರ್ಪಣಕ್ಕೆ ಮಣ್ಣು ಹೊರೋಣವನ್ನೂ ಈ ಕಲ್ಯಾಣೋ

ತ್ವವಕ್ಕೆ ಅಭಿಮಾನಿಯಾಗಿರೋಣವನ್ನೂ ಅಂಗೀಕರಿಸಿರಿ. ಅನ್ನಕ್ಕಾಗಿ ನೀವು ದಾಸವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಹೋಗಿ ಆಶ್ರಯಿಸುವ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ನಮ್ಮ ಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಾರೆವು. ನಾವು ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು ತಲೆಮುರೆಗಳಲ್ಲೂ ದೋಷರಹಿತರಾಗಿದೇವೆ. ರಾಕ್ಷಸರ ವಾಸಸ್ಥಾನವಾದ ಲಂಕೆಯನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವಂತೆ ಯುದ್ಧಮಾಡಿ ಜಯಿಸಿದ ಸ್ವಾಮಿಗೆ ನಾವು ಮಂಗಳಾಶಾಸನಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

(ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪದ್ಯ)

(ಅವತಾರಿಕೆ)—ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೈವಲ್ಯನಿಷ್ಠರಾದ ಆತ್ಮಾನುಭವಪರರನ್ನು ಭಗವನ್ತನ ಮಙ್ಗಳಾಶಾಸನಕ್ಕಾಗಿ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. (ಕೈವಲ್ಯವು ಅಧೋಗತಿಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವುದೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಬೋಧಿಸುತ್ತಾರೆ)

(೪) ಏಡುನಿಲತ್ತಿಲಿಡುವದರ್ಕು ಮುನ್ನಮ್ ವನ್ದೆಙ್ಗಳ್
ಕುೞಾಮ್ಪುಕುನ್ದು
ಕೂಡುಮನಮುಡೈಯೀರ್‌ಕಳ್ ವರಮ್ಬೊೞಿ ವನ್ದೊಲ್ಲೈ
ಕ್ಕೂಡುಮಿನೋ,
ನಾಡುನಕರಮುಮ್ ನನ್ಗಱಿಯ ನಮೋನಾರಾಯಣಾಯವೆನ್ಱು,
ಪಾಡುಮನಮುಡೈ ಪ್ಪತ್ತರುಳ್ಳೀರ್ ವನ್ದು
ಪಲ್ಲಾಣ್ಡು ಕೂಱುಮಿನೇ.

ಪ್ರ॥ ಏಡುನಿಲತ್ತಿಲ್-ದುಷ್ಟವಾದ ಅಧೋಗತಿಯಲ್ಲಿ (ಮೂಲಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ), ಇಡುವದರ್ಕುಮುನ್ನಮ್ - (ನಿಮ್ಮ ಪಾಪಗಳಿಗಾಗಿ) ನಿಮ್ಮನ್ನು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆಯೇ, ವನ್ದು-ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಬಂದು, ಎಙ್ಗಳ್‌ಕುೞಾಮ್-ನಮ್ಮ ಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ, ಪುಕುನ್ದು-ಪ್ರವೇಶಿಸಿ, ಕೂಡುಮನಮುಡೈಯೀರ್‌ಕಳ್-ನಮ್ಮೊಡನೆ ಕೂಡಬೇಕೆಂದು ನೀವು ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರಾದರೆ, ವರವೊೞಿ (ವರಮ್ಬು ಒೞಿಯ)-ಆತ್ಮಾನುಭವವೆಂಬ ಎಲ್ಲೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೆ ಅದನ್ನು ಮೀರಿ ಅತಿಕ್ರಮಿಸಿ (ಅದು ಅಧೋಗತಿಗೆ ಸೇರಿಸುತ್ತಾಗಿ ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು), ಒಲ್ಲೈ - ತ್ವರೆಯೊಡನೆ, ವನ್ದು-ನಮ್ಮ ಗೋಷ್ಠಿಗೆ ಬಂದು, ಕೂಡುಮಿನೋ-ಸೇರಿರಿ. ನಾಡುಮ್-ಗ್ರಾಮಾದಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಅಲ್ಪಜ್ಞರೂ, ನಕರಮುಮ್ - ನಗರಗಳಲ್ಲಿರುವ ವಿಶೇಷಜ್ಞರೂ, ನನ್ಱು ಅಱಿಯ-ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಯುವಂತೆ, ನಮೋ ನಾರಾಯಣಾಯ ಎನ್ಱು-ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರವು ಎಂದು, ಪಾಡುಮ್-ಹಾಡಬೇಕೆಂಬ, ಮನಮುಡೈ -

ಮನಸ್ಸುಳ್ಳ, ಪತ್ತುರುಳ್ಳೀರ್ - ಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳವರಾದ ನೀವು, ವನ್ದು - ಬಂದು, ಪಲ್ಲಾಣ್ಡುಕೂಱುಮಿನೇ-ಮಂಗಳಾಶಾಸನವನ್ನು ಮಾಡಿರಿ.

(ಸಂ ||)—

ಪ್ರಾಗ್ದುರ್ದೇಶತಲಪ್ರವೇಶತ ಇಹಾಗನ್ತುಂ ಮನಶ್ಚೇತ್ ಸ್ವಯಂ
ತ್ವಸ್ಮಾಕಂ ಸದಸಿ ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಸಹಸಾ ಯೂಯಂ ಸ್ಥ ಭೋಸ್ಸಙ್ಗತಾಃ !
ಗ್ರಾಮಸ್ಥಾನಪಿ ನಾಗರಾನಪಿ ನಮೋ ನಾರಾಯಣಾಯೇತ್ಯಹೋ !
ಗಾನ್ಯೈರ್ಭಕ್ತಗಣಾ ನಿಜೈ ಶ್ಶ್ರುತವತಃ ಕರ್ತುಂ ಸ್ತುತೀರ್ಗಾಯತ ||

ತಾ|| ಹೇಯವಾದ ಮೂಲಪ್ರಕೃತಿಯೆಂಬ ಅಧೋಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕೈವಲ್ಯಪರರಾದ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆಯೇ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಬಂದು ಶ್ರೀ ಭಗವದ್ಭಕ್ತರಾದ ನಮ್ಮೊಡನೆ ಸೇರಬೇಕೆಂಬ ಮನಸ್ಸು ನಿಮಗೆ ಇದ್ದರೆ, ಆತ್ಮಾನುಭವವೆಂಬ ಪ್ರತಿಬನ್ಧಕವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು (ಅದನ್ನು ಮೀರಿಬಂದು) ತ್ವರೆಯೊಡನೆ ನೀವು ನಮ್ಮ ಗೋಷ್ಠಿಗೆ ಬಂದು ಸೇರಿರಿ. ಗ್ರಾಮವಾಸಿಗಳೂ ನಗರವಾಸಿಗಳೂ ಎಲ್ಲರೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೇಳುವಂತೆ ನೀವು " ನಮೋ ನಾರಾಯಣಾಯ " ಎಂದು ಹಾಡಲು ಮನಸ್ಸುಳ್ಳ ಭಕ್ತರಾದರೆ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಬಂದು ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನಿಗೆ ಮಂಗಳಾಶಾಸನವನ್ನು ಮಾಡಿರಿ.

(ಐದನೆಯ ಪದ್ಯ)

(ಅವತಾರಿಕೆ)—ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಐಶ್ವರ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಮಂಗಳಾಶಾಸನಕ್ಕಾಗಿ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

(೫) ಅಣ್ಡಕ್ಕುಲತ್ತುಕ್ಕದಿಪತಿಯಾಕಿ ಯಸುರರಿರಾಕ್ಕದರ್ೈ,
ಇಣ್ಡಕ್ಕುಲತ್ತೈ ಯೆಡುತ್ತುಕ್ಕಳೈನ್ದ ಇರುಡೀಕೇಶ ತನಕ್ಕು,
ತೊಣ್ಡಕ್ಕುಲತ್ತಿಲುಳ್ಳೀರ್ ವನ್ದಡಿತೊೞುದಾಯಿರನಾಮಮ್
ಶೊಲ್ಲಿ,
ಪಣ್ಡೈಕ್ಕುಲತ್ತೈ ತ್ತವಿರ್ನ್ದು ಪಲ್ಲಾಣ್ಡು
ಪಲ್ಲಾಯಿರತ್ತಾಣ್ಡೆನ್ನಮಿನೇ.

ಪ್ರ|| ಅಣ್ಡಕ್ಕುಲತ್ತುಕ್ಕು - ಜಗದಣ್ಡಗಳ ಸಮೂಹಕ್ಕೆ, ಅದಿಪತಿಯಾಕಿ - ಸ್ವಾಮಿಯಾಗಿ, ಅಸುರರಿರಾಕ್ಕದರ್ೈ-ಅಸುರ ರಾಕ್ಷಸರ, ಇಣ್ಡಕ್ಕುಲತ್ತೈ - ನಿಬಿಡವಾದ ಸಮೂಹವನ್ನು, ಎಡುತ್ತು-ಒಂದಾಗಿ ಸೇರಿಸಿ ಎತ್ತಿ, ಕಳೈನ್ದ-ನಿರ್ಮೂಲ ಮಾಡಿದ, ಇರುಡೀಕೇಶ ತನಕ್ಕು-ಹೃಷೀಕೇಶನಿಗೆ (ಇನ್ದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ಜಯಿಸಿ

ದವನಿಗೆ), ತೊಣ್ಡಕ್ಕುಲತ್ತಿಲ್-ದಾಸ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುವ ಕುಲದಲ್ಲಿ, ಉಳ್ಳೀರ್-ಉಳ್ಳ ನೀವು, ವನ್ದು-ಬಂದು, ಅಡಿ-ಅವನ ಪಾದಗಳನ್ನು, ತೊೞುದು-ಸೇವಿಸಿ, ಆಯಿರ ನಾಮಮ್ ಶೊಲ್ಲಿ-ಅವನ ಸಹಸ್ರನಾಮಗಳನ್ನು ಸಂಕೀರ್ತನಮಾಡಿ, ಪಣ್ಡೈಕ್ಕುಲತ್ತೈ - ಭಗವದ್ವಿಮುಖರಾಗಿದ್ದ ಪೂರ್ವಕಾಲದ ದುರ್ಜಾತಿಯನ್ನು, ತವಿರ್ನ್ದು-ಅಹಂಕಾರ ಮಮಕಾರಗಳೊಡನೆ ತ್ಯಜಿಸಿ, ಪಲ್ಲಾಣ್ಡು ಪಲ್ಲಾಯಿರತ್ತಾಣ್ಡು ಎನ್ಮಿನೇ-ಅನೇಕ ಸಹಸ್ರವರ್ಷಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ನೀನು ನಿತ್ಯವಾಗಿ ಬಾಳಬೇಕೆಂದು ಭಗವನ್ತನಿಗೆ ಮಂಗಳಾಶಾಸನಮಾಡಿರಿ.

(ಸಂ ||)—

ಅಣ್ಡಾವಳ್ಯಧಿಪಸ್ಯ ರಾಕ್ಷಸಗಣಾನ್ನಿರ್ಮೂಲ್ಯ ವಿಧ್ವಂಸಿನಃ
ಶ್ರೀಶಸ್ಯೈವ ಹಿ ಕಿಙ್ಕರಾ ಭುವಿ ಹೃಷೀಕೇಶಸ್ಯ ಯೂಯಂ ಸದಾ |
ಆಶ್ರಿತ್ಯಾಂಘ್ರಿಸರೋಜಮಚ್ಯುತಮಹಾನಾಮ್ನಾಂ ಸಹಸ್ರಂ ಶುಭಂ
ಸಂಕೀರ್ತ್ಯಾಘಮಜನ್ಮಹಾ ಭವತ ಚ ಸ್ವಸ್ತ್ಯಬ್ದಸಾಹಸ್ರಕೈಃ ||

ತಾ|| ಸಕಲ ಬ್ರಹ್ಮಾಣ್ಡಗಳ ಸಮೂಹಕ್ಕೂ ಅಧಿಪತಿಯಾಗಿ ಅಸುರ ರಾಕ್ಷಸ ಕುಲಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಿರ್ಮೂಲಮಾಡಿದ ಹೃಷೀಕೇಶನಾದ ಸರ್ವೇಶ್ವರನಿಗೆ ದಾಸ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಕುಲಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ನೀವು ಬಂದು, ಅವನ ಪಾದಗಳಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ಅವನ ಸಹಸ್ರನಾಮಗಳನ್ನು ಸಂಕೀರ್ತಿಸಿ, ಪೂರ್ವಕಾಲದ ದುರ್ಜಾತಿ ದೋಷಗಳಾದ ಅಹಂಕಾರ ಮಮಕಾರಾದಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸವಾಸನವಾಗಿ ತ್ಯಜಿಸಿ, ಆ ಸರ್ವೇಶ್ವರನಿಗೆ ಅನೇಕ ಸಹಸ್ರವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಯಸ್ಸುಂಟಾಗ ಬೇಕೆಂದು ಮಙ್ಗಳಾಶಾಸನಮಾಡಿರಿ.

(ಆರನೆಯ ಪದ್ಯ)

(ಅವತಾರಿಕೆ)—ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನನ್ಯ ಪ್ರಯೋಜನರಾದ ಭಕ್ತರನ್ನು ತಮ್ಮ ಗೋಷ್ಠಿಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

(೬) ಎನ್ದೈತನ್ದೈತನ್ದೈ ತನ್ದೈತಮ್ಮೂತ್ತಪ್ಪನ್ಏೞ್ಪಡಿಕಾಲ್
ತೊಡಙ್ಗಿ,
ವನ್ದು ವೞಿವೞಿಯಾಳ್ಶೆಯ್‌ಕಿನ್ರೋಮ್;
ತಿರುವೋಣತ್ತಿರುವಿೞವಿಲ್
ಅನ್ದಿಯಮ್‌ ಪೋದಿಲರಿಯುರುವಾಕಿ ಯರಿಯೈ ಯೞಿತ್ತವನೈ,
ಪನ್ದನೈತೀರ ಪ್ಪಲ್ಲಾಣ್ಡು ಪಲ್ಲಾಯಿರತ್ತಾಣ್ಡೆನ್ರು ಪಾಡುದುಮೇ.

ಪ್ರ || ಎನ್ದೈ-ನಾನೂ ನನ್ನ ತಂದೆಯೂ, ತನ್ದೈ - ಅವರಿಗೆ ತಂದೆಯೂ, ತನ್ದೈ-ಅವರಿಗೆ ತಂದೆಯೂ, ತನ್ದೈ-ಅವರಿಗೆ ತಂದೆಯೂ, ತಮ್ಮೂತ್ತಪ್ಪನ್ - ಅವರಿಗೆ ತಂದೆಯೂ ತಾತನೂ ಆದ, ಏೞ್ಪಡಿಕ್ಕಾಲ್ತೊಡಙ್ಗಿ-ಏಳುತಲೆಮುರೆಮೊದಲುಗೊಂಡು, ವನ್ದು-ಮಙ್ಗಳಾಶಾಸನಕ್ಕಾಗಿಬಂದು, ವೞಿವೞಿ-ಅವರವರ ಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ, ಆಳ್ಚೆಯ್‌ಕಿನ್ರೋಮ್-ತಪ್ಪದೇ ಕೈಂಕರ್ಯಮಾಡುತ್ತಿದೇವೆ. ತಿರುವೋಣತ್ತಿರುವಿೞವಿಲ್ - ತಿರುವೋಣವೆಂಬ ಶ್ರವಣ ನಕ್ಷತ್ರದ ಮಹೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ, ಅನ್ತಿಯಮ್‌ಪೋದಿಲ್-ಅಸುರರಿಗೆ ಬಲವುಂಟಾಗುವ ಸಾಯಂಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಅರಿಯುರುವಾಕಿ-ನರಸಿಂಹ (ಹರಿ) ರೂಪಿಯಾಗಿ, ಅರಿಯೈ-ಭಕ್ತನಾದ ಪ್ರಹ್ಲಾದನಿಗೆ ಶತ್ರುವಾದ ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪುವನ್ನು, ಅೞಿತ್ತವನೈ-ನಾಶಪಡಿಸಿದವನನ್ನು ಕುರಿತು, ಪನ್ದನೈತೀರ-ಅವನ ಶ್ರಮವು ತೀರುವಂತೆ, ಪಲ್ಲಾಣ್ಡು ಪಲ್ಲಾಯಿರತ್ತಾಣ್ಡೆನ್ರು - ಅನೇಕ ಸಹಸ್ರವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ (ನಿತ್ಯವಾಗಿ) ಶ್ರೇಯಸ್ಸುಂಟಾಗಲಿ ಎಂದು, ಪಾಡುದುಮ್ - ಹಾಡೋಣ (ಮಙ್ಗಳಾಶಾಸನ ಮಾಡೋಣ).

(ಸಂ ||)—

ಮತ್ತಾತಶ್ಚ ಪಿತಾ ಚ ತಸ್ಯ ಚ ಪಿತಾ ತಸ್ಯಾಪಿ ತಸ್ಯಾಪಿ ಚೇ-
ತ್ಯೇವಂ ಸಪ್ತ ಚ ಪೂರುಷಾ ವಯಮಮೀ ಕೈಙ್ಕರ್ಯಸಕ್ತಾಸ್ಸದಾ |
ಗಾಯಾಮಶ್ಶ್ರವಣೋತ್ಸವೇ ಹರಿತನೋಸ್ಸಾಯಂ ತ್ವರಿಧ್ವಂಸಿನಃ
ಶ್ರಾನ್ತಿಂ ವಾರಯಿತುಂ ಸಹಸ್ರಶರದಾಂ ಭದ್ರಂ ವಯಂ ಮಙ್ಗಳಮ್ ||

ತಾ || ನಾನೂ ನನ್ನತಂದೆಯೂ, ಅವರ ತಂದೆಯೂ, ಅವರತಂದೆಯೂ, ಅವರ ತಂದೆಯೂ, ಅವರ ತಂದೆಯೂ ಮತ್ತು ಅಜ್ಜನೂ ಈಪ್ರಕಾರ ಏಳು ತಲೆಮುರೆ ಮೊದಲುಗೊಂಡು ನಾವು ಮಂಗಳಾಶಾಸನಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದು ಅವರವರ ಕಾಲಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ತಪ್ಪದೆ ಕೈಂಕರ್ಯಮಾಡುತ್ತಿದೇವೆ. ತಿರುವೋಣವೆಂಬ ಶ್ರವಣ ನಕ್ಷತ್ರದ ಮಹೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ (ಶತ್ರುಗಳು ಅಭಿಚಾರಾದಿ ಕೃತ್ಯವನ್ನು ಮಾಡದೆ ಇರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಈಪ್ರಕಾರ ನಕ್ಷತ್ರವನ್ನು ಮರೆಸಿ ಹೇಳಿದೆ) ಅಸುರರಿಗೆ ಬಲವುಂಟಾಗುವ ಸಾಯಂಕಾಲದಲ್ಲಿ ನರಸಿಂಹರೂಪಿಯಾಗಿ ತನ್ನ ಭಕ್ತನಾದ ಪ್ರಹ್ಲಾದನಿಗೆ ಶತ್ರುವಾದ ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪುವನ್ನು ಧ್ವಂಸಮಾಡಿದ ಭಗವನ್ತನಿಗೆ-ಅವನ ಶ್ರಮವು ತೀರುವಂತೆ-ನಾವು "ಅನೇಕ ಸಹಸ್ರವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ನಿನಗೆ ನಿತ್ಯವಾಗಿ ಶ್ರೇಯಸ್ಸುಂಟಾಗಲಿ" ಎಂದು ಮಂಗಳವನ್ನು ಹಾಡೋಣ.

(ಏಳನೆಯ ಪದ್ಯ)

(ಅವತಾರಿಕೆ) ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೈವಲ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮ **ದುರ್ಮಾರ್ಗವನ್ನು** ಬಿಟ್ಟು ಮಙ್ಗಳಾಶಾಸನಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸಿದ್ಧರಾಗಿ ಶ್ರೀ **ಕೃಷ್ಣಾವತಾರದ ವೀರಚರಿತ್ರ**ವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ ಚಕ್ರಪಾಣಿಯಾದ ಆ ಸ್ವಾಮಿಗೆ ಮಂಗಳವನ್ನು **ಹಾಡುತ್ತಾರೆ.**

(೭) ತೀಯಿಲ್ ಪೊಲಿಕಿನ್ರ ಶೆಂಶುಡರಾೞಿ ತಿಕಳ್ ತಿರುಚ್ಚಕ್ಕರತ್ತಿನ್
ಕೋಯಿಲ್ ಪೊರಿಯಾಲೇ ಒಱ್ಱುಣ್ಡು ನಿನ್ರು
ಕುಡಿಕುಡಿಯಾಟ್ಚೆಯ್ಕಿನ್ರೋಮ್,
ಮಾಯಪ್ಪೊರುಪಡೈವಾಣನೈ ಆಯಿರಮ್ ತೋಳುಮ್
ಪೊೞಿಕುರುದಿ
ಪಾಯ ಚ್ಚುೞಱ್ಱಿಯ ಆೞಿವಲ್ಲಾನುಕ್ಕು ಪ್ಪಲ್ಲಾಣ್ಡು
ಕೂಱುದುಮೇ.

ಪ್ರ || ತೀಯಿಲ್-ಚನ್ದ್ರಾದಿತ್ಯರಿಗಿಂತಲೂ, ಪೊಲಿಕಿನ್ರ-ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ, ಶೆಮ್-ಕೆಂಪಾದ, ಶುಡರ್ - ತೇಜಸ್ಸುಳ್ಳ, ತಿಕಳ್ - ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾದ, ತಿರುಚ್ಚಕ್ಕರತ್ತಿನ್-ಚಕ್ರಕ್ಕೆ, ಕೋಯಿಲ್-ದಿವ್ಯಸ್ಥಾನವಾಗಿ, ಆೞಿ-ಮಣ್ಡಲಾಕಾರವಾದ, ಪೊಱ್ಱಿಯಾಲೇ - ಚಿಹ್ನದಿಂದ, ಒಱ್ಱುಣ್ಡು-ಚಿಹ್ನಿತರಾಗಿ, ನಿನ್ರು-ನಿಂತು, ಕುಡಿ ಕುಡಿ-ನಮ್ಮ ಸನ್ತಾನವೆಲ್ಲಾ, ಆಳ್ ಶೆಯ್ಕಿನ್ರೋಮ್ - ಕೈಂಕರ್ಯಮಾಡಲು ಸನ್ನದ್ಧರಾಗಿ ಬಂದಿರುತ್ತೇವೆ. ಮಾಯ-ಕೃತ್ರಿಮವಾದ, ಪೊರು - ಯುದ್ಧವನ್ನು ಮಾಡುವ, ಪಡೈ-ಸೈನ್ಯವುಳ್ಳ, ವಾಣನೈ-ಬಾಣಾಸುರನ, ಆಯಿರಮ್ ತೋಳುಮ್ -ಸಹಸ್ರಬಾಹುಗಳಿಂದಲೂ, ಕುರುದಿ-ರಕ್ತವು, ಪೊೞಿಪಾಯ-ಮಹಾ ಪ್ರವಾಹವಾಗಿ ಹರಿದು ಓಡುವಂತೆ, ಶುೞಱ್ಱಿಯ-ತಿರುಗಿಸಿದ, ಆೞಿ-ಚಕ್ರಾಯುಧವನ್ನು, ವಲ್ಲಾನುಕ್ಕು-ವಶೀಕರಿಸಿರುವ ಸಮರ್ಥನಾದವನಿಗೆ (ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ), ಪಲ್ಲಾಣ್ಡು ಕೂಱುದುಮೇ-ಮಙ್ಗಳವನ್ನು ಹಾಡುತ್ತೇವೆ.

(ಸಂ ||)—

ಜ್ಯೋತಿಷ್ಟಕ್ರಮುಹಾತಿಶಾಯಿಮಹಸಾ ಚಕ್ರೇಣ ದೀಪ್ತೇಣ ಯ-
ನ್ನಿತ್ಯಂ ಚಾಙ್ಕಿತಬಾಹವೋ ವಯಮಮೀ ಕೈಙ್ಕರ್ಯಸಕ್ತಾಃ ಕುಲೈಃ|
ಮಾಯಾಯೋಧನಸೈನ್ಯಬಾಣಭುಜಸಾಹಸ್ರಾನ್ತ ರಾಜ್ಯೋಣಿತ-
ಸ್ರಾವಾಸಾರಕರಂ ಸುದರ್ಶನಮಹಾಯನ್ತಾರಮೀಶಂ ಸ್ತುಮಃ ||

ತಾ॥ ಚನ್ದ್ರಾದಿತ್ಯರಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ ಮಹಾತೇಜಸ್ಸುಳ್ಳ ಚಕ್ರಕ್ಕೆ ಆಶ್ರಯವಾದ ಮಣ್ಡಲಾಕಾರವಾದ ಚಿಹ್ನದಿಂದ ಚಿಹ್ನಿತವಾದ ಬಾಹುಗಳುಳ್ಳವರಾಗಿ ಬಂದು ನಿಂತು ನಾವು ನಮ್ಮ ಸನ್ತಾನಗಳೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿ ಶ್ರೀ ಭಗವನ್ತನಿಗೆ ಕೈಙ್ಕರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧರಾಗಿರುತ್ತೇವೆ. (ಆ ಕೈಂಕರ್ಯವೇನೆಂದರೆ) ಕೃತ್ರಿಮಯುದ್ಧವನ್ನುಮಾಡುವ ಸ್ವಭಾವವುಳ್ಳ ಬಾಣಾಸುರನ ಸಹಸ್ರಬಾಹುಗಳಿಂದಲೂ ರಕ್ತಪ್ರವಾಹವು ಹರಿದು ಓಡುವಂತೆ ಚಕ್ರವನ್ನು ಸುತ್ತಿಸಿದ ಚಕ್ರಪಾಣಿಯಾದ (ಚಕ್ರವನ್ನು ತನ್ನ ವಶದಲ್ಲಿಡಲು ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳ) ಆಸ್ವಾಮಿಗೆ ಮಂಗಳಾಶಾಸನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. (ಎಂದು ಕೈವಲ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಬಂದು ಸೇರುತ್ತಾರೆ.)

(ಎಂಟನೆಯ ಪದ್ಯ)

(ಅವತಾರಿಕೆ)—ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಐಶ್ವರ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಬಂದು ಸಿದ್ಧರಾಗಲು ಅವರನ್ನು ಮಂಗಳಾಶಾಸನಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

(೮) ನೆಯ್ಯಿಡೈ ನಲ್ಲದೋರ್ ಶೋಱುಮ್
ನಿಯತಮುಮತ್ತಾಣಿಚ್ಚೇವಕಮುಮ್,
ಕೈಯಡೈಕ್ಕಾಯುಮ್ ಕಱುತ್ತುಕ್ಕುಪ್ಪೂಣೊಡು ಕಾದುಕ್ಕು
ಕ್ಕುಣ್ಡಲಮುಮ್,
ಮೆಯ್ಯಿಡ ನಲ್ಲದೋರ್ ಶಾನ್ದಮುಮ್ ತನ್ದೆನ್ನೈ
ವೆಳ್ಳುಯಿರಾಕ್ಕವಲ್ಲ,
ಪೈಯುಡೈ ನಾಕಪ್ಪಕೈಕ್ಕೊಡಿಯಾನುಕ್ಕು ಪ್ಪಲ್ಲಾಣ್ಡು
ಕೂಱುವನೇ.

ಪ್ರ॥ ನೆಯ್ಯಿಡೈ (ಇಡೈನೆಯ್)-ಹೆಚ್ಚಾಗಿ (ಭಾರವುಳ್ಳ) ತೂಕವುಳ್ಳ (ಅಧಿಕವಾದ) ತುಪ್ಪದೊಡನೆಕೂಡಿದ, ನಲ್ಲದು-ಒಳ್ಳೇ, ಓರ್-ವಿಲಕ್ಷಣರಸವುಳ್ಳ, ಅದ್ವಿತೀಯವಾದ, ಶೋಱುಮ್-ಅನ್ನವನ್ನೂ, ನಿಯತಮುಮ್-ಯಾವಾಗಲೂ, ಅತ್ತಾಣಿಚ್ಚೇವಕಮುಮ್ - ವಿಶ್ಲೇಷವಿಲ್ಲದ ಸೇವೆಯನ್ನೂ, ಕೈ-ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ, ಅಡೈಕ್ಕಾಯುಮ್-ವೀಳ್ಯದೆಲೆ ಮತ್ತು ಅಡಿಕೆಯನ್ನೂ, ಕಱುತ್ತುಕ್ಕುಪ್ಪೂಣೊಡು-ಕಂಠಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಆಭರಣವಾದ ಕಂಠಿಯನ್ನೂ, ಕಾದುಕ್ಕುಕ್ಕುಣ್ಡಲಮುಮ್-ಕಿವಿಗೆ ತಕ್ಕ ಆಭರಣವಾದ ಕುಂಡಲವನ್ನೂ, ಮೆಯ್ಯಿಡ- ಶರೀರಕ್ಕೆ ಲೇಪಮಾಡಲು ಅರ್ಹವಾದ, ನಲ್ಲದು-ಪರಿಮಳವಿಶಿಷ್ಟವಾದ, ಓರ್-ಅದ್ವಿತೀಯವಾದ, ಶಾನ್ದಮುಮ್-ಚನ್ದನವನ್ನೂ, ತನ್ದು-ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಬಂದು ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟು, ಎನ್ನೈ-ದಾಸಭೂತನಾದ ನನ್ನನ್ನು: ವೆಳ್ಳುಯಿರಾಕ್ಕವಲ್ಲ-ಶುದ್ಧಸ್ವಭಾವನಾಗುವಂತೆ ಮಾಡ

ಬಲ್ಲ, ಪ್ಪೈಯುಡೈ-ವಿಶಾಲವಾದ ಹೆಡೆಯುಳ್ಳ, ನಾಕ-ಸರ್ಪಕ್ಕೆ, ಪಕ್ಕೈ-ಶತ್ರುವಾದ ಗರುಡನನ್ನು, ಕೊಡಿಯಾನುಕ್ಕು-ಧ್ವಜವಾಗಿ ಉಳ್ಳ ಸ್ವಾಮಿಗೆ, ಪಲ್ಲಾಣ್ಡು ಕೂಱು ವನೇ-ಮಂಗಳಾಶಾಸನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. (ಎಂದು ಐಶ್ವರ್ಯಾರ್ಥಿಯೂ ಬಂದು ಸೇರಿದನು.)

(ಸಂ ||)—

ಮೃಷ್ಟಾನ್ನಂ ಘೃತಪೂರ್ಣಮುತ್ತಮುಮುಹಾಕ್ಕೈಙ್ಕರ್ಯಮಾಲಾಂ ಕರೇ
ತಾಮ್ಬೂಲಂ ಹೃದಿ ಕಣ್ಠಿಕಾಂ ಶ್ರವಣಯೋರ್ದಿವ್ಯಂ ಚ ಮೇ ಕುಣ್ಡಲಮ್ ।
ದತ್ವಾ ಮೇ ಹರಿಚನ್ದನಂ ಸುರಭಿತಂ ದಾಸ್ಯೇ ನಿಯುಙ್ಕ್ಷ್ಯಾಪಿ ಮಾಂ
ಶ್ರೀಶ ! ತ್ವಂ ಹಿ ಪುನಾಸಿ ! ತೇಽದ್ಯ ಕುಶಲಂ ತಾರ್ಕ್ಷ್ಯಧ್ವಜಾಹಂ ಬ್ರುವೇ||

ತಾ|| ಹೆಚ್ಚಾದ ತುಪ್ಪದೊಡನೆ ಕೂಡಿದ ದಿವ್ಯರಸವುಳ್ಳ ಮೃಷ್ಟಾನ್ನವನ್ನೂ, ನಿತ್ಯವಾದ ಸೇವೆಯನ್ನೂ, ತಾಮ್ಬೂಲವನ್ನೂ, ಕಂಠಾಭರಣವನ್ನೂ, ಕರ್ಣಕುಂಡಲಗಳನ್ನೂ, ದಿವ್ಯಪರಿಮಳವುಳ್ಳ ಚನ್ದನವನ್ನೂ—ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ತಂದುಕೊಟ್ಟು ನನ್ನನ್ನು ಪರಿಶುದ್ಧನಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬಲ್ಲ ಗರುಡಧ್ವಜನಿಗೆ ನಾನು ಮಂಗಳಾಶಾಸನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. (ಎಂದು ಐಶ್ವರ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಬಂದು ಸೇರುತ್ತಾನೆ)

(ಒಂಬತ್ತನೆಯ ಪದ್ಯ)

(ಅವತಾರಿಕೆ)—ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನನ್ಯ ಪ್ರಯೋಜನರೊಡನೆ ಕೂಡಿ ಅವರು ಹೇಳುವಂತೆ (ಅವರ ವಚನದಿಂದ) ಮಂಗಳಾಶಾಸನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

(೯) ಉಡುತ್ತುಕ್ಕಳೈನ್ದ ನಿನ್ ಪೀತಕವಾಡೈ ಯುಡುತ್ತು
ಕ್ಕಲತ್ತದುಣ್ಡು,
ತೊಡುತ್ತ ತುೞಾಯ್‌ಮಲರ್ ಶೂಡಿಕ್ಕಳೈನ್ದನ
ಶೂಡುಮಿತ್ತೊಣ್ಡರ್‌ಕಳೋಮ್,
ವಿಡುತ್ತದಿಶೈ ಕ್ಕರುಮಮ್ ತಿರುತ್ತಿ
ತ್ತಿರುವೋಣತ್ತಿರುವಿೞವಿಲ್,
ಪಡುತ್ತ ಪೈನ್ನಾಕಣೈ ಪ್ಪಳ್ಳಿಕೊಣ್ಡಾನುಕ್ಕು ಪ್ಪಲ್ಲಾಣ್ಡು
ಕೂಱುದುಮೇ.

ಪ್ರ|| ಉಡುತ್ತು-ಕಟಿಯಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿ, ಕಳೈನ್ದ - ಬಿಚ್ಚಿಹಾಕಿದ, ನಿನ್-ನಿನ್ನ, ಪೀತಕವಾಡೈ-ಪೀತಾಂಬರವನ್ನು, ಉಡುತ್ತು-ನಾವು ಧರಿಸಿ, ಕಲತ್ತದು - ನೀನು ಭೋಜನಮಾಡಿ (ಪಾತ್ರದಲ್ಲಿ) ಮಿಕ್ಕಿರುವ ಶೇಷವಾದ ಅನ್ನವನ್ನು, ಉಣ್ಡು-

ಭುಜಿಸಿ, ಶೂಡಿಕ್ಕಳೈನ್ದ ನ-ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿ ತೆಗೆದುಹಾಕಿದ, ತೊಡುತ್ತ-ಮಾಲಾಕಾರವಾಗಿ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ತ್ತುೞಾಯ್‌ಮಲರ್ - ತುಳಸೀ ಕುಸುಮುಗಳನ್ನು, ಶೂಡುಮ್-ಧರಿಸುವ, ಇತ್ತೊಣ್ಡರ್‌ಕಳೋಮ್ - ಈ ಪ್ರಕಾರವಾದ ದಾಸಭೂತರಲ್ಲವೇ ನಾವು! ವಿಡುತ್ತ ದಿಶ್ಯೈ-ಪ್ರೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಯಾವಯಾವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲೂ, ಕರುಮಮ್ - ಸಕಲ ಕಾರ್ಯವನ್ನೂ, ತಿರುತ್ತಿ - ಚೆನ್ನಾಗಿ (ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ) ಮಾಡಿ, ತಿರುವೋಣತ್ತಿರುವಿೞವಿಲ್ - ಶ್ರವಣಮಹೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ, ಪಡುತ್ತ-ಹರಡಲ್ಪಟ್ಟ, ಪೈನಾಕು ಅಣೈ-ತನ್ನ ಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ ವಿಕಸಿತವಾಗುವ ಶೇಷನೆಂಬ ಶಯನದಲ್ಲಿ, ಪಳ್ಳಿಕೊಣ್ಡಾನುಕ್ಕು- ನಿದ್ರೆಮಾಡುವವನಿಗೆ, ಪಲ್ಲಾಣ್ಡುಕೂಱುದುಮೇ-ಮಙ್ಗಳಾಶಾಸನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. (ಎಂದು ಅನನ್ಯಪ್ರಯೋಜನರೊಡನೆ ಮಂಗಳಾಶಾಸನವಂ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ)

(ಸಂ ||)—

ಧೃತ್ವಾ ತ್ಯಕ್ತಮುಪೀಹ ತೇಽದ್ಯ ವಸನಂ ತೇಽನಿಶಾ ವಹಾಮೋ ವಯಂ
ಭುಕ್ತ್ವೋಚ್ಛಿಷ್ಟಭುಜೋಽಪ್ಯನಿಶಾ ಹಿ ತುಳಸೀಮಾಲಾಂ
ವಹಾಮೋಜ್ಝಿತಾವಪ್ |
ಏವಂ ಭಕ್ತಗಣಾ ವಯಂ ಹಿ ಪರಿತಃ ಕಾರ್ಯಾಣಿ ಕುರ್ಮಸ್ಸ್ವಯಂ!
ಶಂಸಾಮಶ್ಶ್ರವಣೋತ್ಸವೇಽದ್ಯ ಕುಶಲಂ ಶ್ರೀಶೇಷಶಯ್ಯಾಭೃತಃ ||

ತಾ|| ನೀನು ಧರಿಸಿ ಬಿಚ್ಚಿಹಾಕಿದ ಪೀತಾಂಬರವನ್ನು ನಾವು ಧರಿಸಿ, ನೀನು ಭೋಜನಮಾಡಿ ಮಿಕ್ಕ ಅನ್ನವನ್ನು ಭುಜಿಸಿ, ನೀನು ಧರಿಸಿ ತೆಗೆದುಹಾಕಿದ ಪುಷ್ಪಮಾಲಿಯನ್ನು ನಾವು ಧರಿಸಿ ಈ ಪ್ರಕಾರ ದಾಸವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿರುವ ಭಕ್ತರಲ್ಲವೆ ನಾವು! (ಆದುದರಿಂದ) ಸರ್ವದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನಿಯಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ಮಾಡಿ, ಶ್ರೀ ಶ್ರವಣಮಹೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ (ನಿನ್ನ ಅವತಾರದಿನದ ಮಹೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ) ಶೇಷಶಾಯಿಯಾದ ನಿನಗೆ ನಾವು ಮಂಗಳಾಶಾಸನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. (ಎಂದು ಅನನ್ಯ ಪ್ರಯೋಜನರ ಮಂಗಳಾಶಾಸನ ಪ್ರಕಾರವು.)

(ಹತ್ತನೆಯ ಪದ್ಯ)

(ಅವತಾರಿಕೆ)—ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೈವಲ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಅಪ್ರಯಣವೇಳೆಯಲ್ಲೇ ತಮಗೆ ಉಜ್ಜೀವನವಾಯಿತೆಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡುತ್ತಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣಾವತಾರಕ್ಕೆ ಮಂಗಳಾಶಾಸನವಂ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

(೧೦) ಎನ್ನಾಳೆಮ್ಪೆರುಮಾನುನ್ ತನಕ್ಕಡಿಯೋಮೆನ್ಱೆೞುತ್ತುಪ್ಪಟ್ಟ
ಅನ್ನಾಳೇ ಅಡಿಯೋಙ್ಗಳಡಿಕ್ಕುಡಿಲ್
ವೀಡುಪೆಱ್ಱುಯ್‍ನ್ದದುಕಾಣ್,
ಶೆನ್ನಾಳ್ ತೋಱ್ಱಿ ತ್ತಿರುಮದುರೈಯುಳ್
ಶಿಲೈಕುನಿತ್ತೈನ್ದಲೈಯ
ಪೈನ್ನಾಕತ್ತಲೈಪ್ಪಾಯ್‍ನ್ದವನೇ ಉನ್ನೈಪ್ಪಲ್ಲಾಣ್ಡು
ಕೂಱುದುಮೇ.

ಪ್ರ|| ಎಮ್ಪೆರುಮಾನ್-ನಮ್ಮ ಸ್ವಾಮಿಯೇ! ಉನ್ತನಕ್ಕು-ಸರ್ವೇಶ್ವರನಾದ ನಿನಗೆ, ಅಡಿಯೋಮೆನ್ಱು-ದಾಸಭೂತರೆಂಬ ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ವಾಚಕವಾದ, ಎೞುತ್ತುಪ್ಪಟ್ಟ-ಅಕ್ಷರರೂಪ ಪ್ರಣವ (ಓಙ್ಕಾರ) ದಲ್ಲಿ ಅನ್ವಯಿಸಿದ ದಿವಸವು, ಎನ್ನಾಳ್-ಯಾವ ದಿವಸವೋ, ಅನ್ನಾಳೇ - ಆ ದಿವಸವೇ, ಅಡಿಯೋಙ್ಗಳ್-ದಾಸಭೂತರಾದ ನಾವೂ, ಅಡಿಕ್ಕುಡಿಲ್ - ನಮ್ಮ ಗೃಹಗಳಲ್ಲಿರುವ ಪುತ್ರ ಪೌತ್ರಾದಿಗಳೂ, ವೀಡುಪೆಱ್ಱು-ಅಹಂಕಾರವನ್ನೂ ಅದರಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಐಶ್ವರ್ಯ ಕೈವಲ್ಯಗಳನ್ನೂ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟು, ಉಯ್‍ನ್ದದುಕಾಣ್ - ಉಜ್ಜೀವಿಸಿದೆವಷ್ಟೆ! ಶೆನ್ನಾಳ್-ರಮ್ಯವಾದ ರೋಹಿಣೀನಕ್ಷತ್ರದಲ್ಲಿ, ತೋಱ್ಱಿ-ಅವತರಿಸಿ, ತಿರುಮದುರೈಯುಳ್-ಶ್ರೀ ಮಧುರಾಪುರಿಯಲ್ಲಿ (ಕಂಸನ ಆಯುಧಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ), ಶಿಲೈಕುನಿತ್ತು-ಧನುಸ್ಸನ್ನು ಮರಿದು, ಐನ್ದಲೈಯ-ಐದು ತಲೆಗಳುಳ್ಳ, ಪೈ-ವಿಸ್ತೃತವಾದ ಹೆಡೆಗಳುಳ್ಳ, ನಾಕತ್ತಲೈ-ಕಾಳಿಯನೆಂಬ ಸರ್ಪದ ತಲೆಯಮೇಲೆ, ಪಾಯ್‍ನ್ದವನೇ-ಹಾರಿ ನಿಂತು ನರ್ತನಮಾಡಿದವನೇ!, ಉನ್ನೈ - ನಿನ್ನನ್ನು ಕುರಿತು, ಪಲ್ಲಾಣ್ಡು ಕೂಱುದುಮೇ-ಮಙ್ಗಳಾಶಾಸನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

(ಸಂ ||)—

ಅಸ್ಮನ್ನಾಥ! ತವೈವ ಶೇಷಪದವೀಂ ಪ್ರಾಪ್ತಾ ವಯಂ ಮನ್ತ್ರತೋ
ಯಸ್ಮಿನ್ನೇವ ದಿನೇ ತದೈವ ಸಕಲಾನ್ ದೋಷಾನ್ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ಚ |
ಧನ್ಯಾಸ್ತೇ ವಯಮದ್ಯ ಚಾತ್ರ ಮಧುರಾಪುರ್ಯಾಂ ಶುಭೇ ತ್ವಾಂ ದಿನೇ
ಜಾತಂ ಕಂಸಗೃಹೇ ಧನುರ್ನಿರಸನಂ ಕಾಳೀಯಮರ್ದಂ ಸ್ತುಮಃ ||

ತಾ|| ನಮ್ಮ ಸ್ವಾಮಿಯೇ! ಸರ್ವೇಶ್ವರನಾದ ನಿನಗೆ ನಾವು ದಾಸಭೂತರೆಂದು ತಿಳಿಸುವ ಓಙ್ಕಾರರೂಪವಾದ ಪ್ರಣವಮನ್ತ್ರವನ್ನು ನಾವು ಯಾವ ದಿನದಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯಿಸಿದೆವೋ ಆ ದಿನವೇ ನಾವೂ ನಮ್ಮ ಪುತ್ರ ಪೌತ್ರಾದಿಗಳೂ ಅಹಙ್ಕಾರಾದಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಜ್ಜೀವಿಸಿದೆವಷ್ಟೆ! ರಮ್ಯವಾದ ರೋಹಿಣೀನಕ್ಷತ್ರದಲ್ಲಿ ಅವ

ತರಿಸಿ ಉತ್ತರ ಮಧುರಾಪುರಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಸನ ಆಯುಧಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಧನುಸ್ಸನ್ನು ಮುರಿದು (ಅವನನ್ನು ಧ್ವಂಸಮಾಡಿ), ದುಷ್ಟ ಕಾಳಿಯಸರ್ಪದ ಹೆಡೆಯಮೇಲೆ ಹಾರಿ ನಿಂತು ನರ್ತನಮಾಡಿದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿಯೇ! ನಿನಗೆ ನಾವು ಮಙ್ಗಳಾಶಾಸನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

(ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಪದ್ಯ)

(ಅವತಾರಿಕೆ)—ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಐಶ್ವರ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೊಡನೆ ಸೇರಿ ಮಙ್ಗಳಾಶಾಸನ ವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

(೧೧) ಅಲ್ವಳಿಕ್ಕೊನ್ಱುಮಿಲ್ಲಾ ವಣಿಕೋಟ್ಟಿಯರ್
ಕೋನಭಿಮಾನತುಙ್ಗನ್
ಶೆಲ್ವನೈಪ್ಪೋಲ ತ್ತಿರುಮಾಲೇ! ನಾನುಮುನಕ್ಕು
ಪ್ಪಳವಡಿಯೇನ್,
ನಲ್ವಕೈಯಾಲ್ ನಮೋ ನಾರಾಯಣಾವೆನ್ಱು
ನಾಮಮ್ ಪಲಪರವಿ,
ಪಲ್ವಕೈಯಾಲುಮ್ ಪವಿತ್ತಿರನೇ ಯುನ್ನೈ ಪ್ಪಲ್ಲಾಣ್ಡು
ಕೂಱುವನೇ.

ಪ್ರ|| ತಿರುಮಾಲೇ – ಶ್ರಿಯಃಪತಿಯಾದವನೇ, ಅಲ್ವಳಿಕ್ಕು - ದುಷ್ಟವಾದ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು, ಒನ್ಱುಮ್ ಇಲ್ಲಾ-ಯಾವುವೂ ಇಲ್ಲದವರಾದ, ಅಣಿ-ಜಗತ್ತಿಗೆ ಅಲಂ ಕಾರವಾದ, ಕೊಟ್ಟಿಯರ್ - ತಿರುಕ್ಕೋಟ್ಟಿಯೂರೆಂಬ ಗೋಷ್ಠೀಪುರದಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುವವರಿಗೆ, ಕೋನ್-ಸ್ವಾಮಿಯಾದ, ಅಭಿಮಾನತುಙ್ಗನ್ - ನಾನು ಸರ್ವೇಶ್ವರ ನಿಗೆ ದಾಸಭೂತನೆಂಬ ಅಭಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ, ಶೆಲ್ವನೈಪ್ಪೋಲ-ಶೆಲ್ವನಂಬಿ ಯಹಾಗೆ, ನಾನುಮ್-ದಾಸಭೂತನಾದ ನಾನೂ, ಉನಕ್ಕು-ಸ್ವಾಮಿಯಾದ ನಿನಗೆ, ಪ್ಪಳವಡಿಯೇನ್ – ಪೂರ್ವಕಾಲದಿಂದ ಕೈಂಕರ್ಯಮಾಡುವವನಾಗಿದ್ದೇನೆ (ಆದುದ ರಿಂದ) ನಲ್ವಕೈಯಾಲ್ - ಒಳ್ಳೇ ರೀತಿಯಿಂದ, ನಮೋನಾರಾಯಣಾವೆನ್ಱು - "ನಮೋ ನಾರಾಯಣಾಯ" ಎಂಬ ನಾಮಮನ್ತ್ರವನ್ನು ಹೇಳಿ, ಪಲ್ವಕೈಯಾ ಲುಮ್-ಸರ್ವಪ್ರಕಾರಗಳಿಂದಲೂ, ಪವಿತ್ತಿರನೇ-ಪರಿಶುದ್ಧನಾದವನೇ, ನಾಮಮ್ ಪಲ – ನಿನ್ನ ಅನೇಕ ನಾಮಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ, ಪರವಿ – ಮನಸ್ಸು ಬಂದಂತೆ ಹೇಳಿ, ಉನ್ನೈ - ನಿನ್ನನ್ನು ಕುರಿತು, ಪಲ್ಲಾಣ್ಡುಕೂಱುವನೇ – ಮಂಗಳಾಶಾಸನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

(ಸಂ ||)—

ಶ್ರೀಶಾರ್ಙ್ಗಿನ್ ಜಗತೀಪ ಪಾವನತಮೋ ಗೋಷ್ಠೀಪುರೇ ಯಃ ಪ್ರಭುಃ
ಶ್ರೀಪೂರ್ಣಸ್ತವ ಶೇಷ ಏವ ಸತತಂ ತದ್ಭಕ್ತಿಲಾಭಂ ಚ ತೇ ।
ತಸ್ಯೇ ವರ್ತ್ಮನಿ ಸರ್ವಪಾವನ ! ನಮೋ ನಾರಾಯಣಾಯೇತ್ಯಮುಂ
ಮನ್ತ್ರಂ ತೇ ಬಹುಶೋಽನುಜಪ್ಯ ಕುಶಲಂ ಭದ್ರಂ ವದಾಮ್ಯೇವ ತೇ ||

ತಾ|| ಶ್ರಿಯಃಪತಿಯೇ ! ದುರಭ್ಯಾಸಗಳಿಲ್ಲದ (ಶಿಷ್ಟರಾದ) ಗೋಷ್ಠೀಪುರ ವಾಸಿಗಳಿಗೆ ನಾಯಕನಾದ ಅಭಿಮಾನತುಙ್ಗನೆಂಬ ಬಿರುದುಳ್ಳ ಶೆಲ್ವನಂಬಿಯಹಾಗೆ, ದಾಸಭೂತನಾದ ನಾನೂ ನಿನಗೆ ಪೂರ್ವದಿಂದ ಕಿಙ್ಕರನಾಗಿರುತ್ತೇನೆ. ಆದುದರಿಂದ—''ನಮೋ ನಾರಾಯಣಾಯ'' ಎಂಬ ನಿನ್ನ ಮನ್ತ್ರವನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಜಪಿಸಿ, ಸರ್ವಪಾವನನಾದ ನಿನ್ನ ನಾಮಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಿ, ನಿನಗೆ ಮಂಗಳಾಶಾಸನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

(ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಪದ್ಯ)

(ಅವತಾರಿಕೆ)—ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ತಿರುಪಲ್ಲಾಣ್ಡುಪ್ರಬನ್ಧವನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ ಪಠಿಸುವವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಉಂಟಾಗುವ ಮಂಗಳಾಶಾಸನದ ಫಲವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರೆ.

(೧೨) ಪಲ್ಲಾಣ್ಡೆನ್ರು ಪವಿತ್ತಿರನೈ ಪ್ಪರಮೇಟ್ಟಿಯೈ
ಚ್ಚಾರ್ಙ್ಗಮೆನ್ನುಮ್
ವಿಲ್ಲಾಣ್ಡಾನ್ರನ್ನೈ ವಿಲ್ಲಿಪುತ್ತೂರ್ ವಿಟ್ಟುಶಿತ್ತನ್
ವಿರುಮ್ಬಿಯ ಶೊಲ್,
ನಲ್ಲಾಣ್ಡೆನ್ರು ನವಿನ್ರುರೈಪ್ಪಾರ್ ನಮೋ ನಾರಾಯಣಾಯ ವೆನ್ರು
ಪಲ್ಲಾಣ್ಡುಮ್ ಪರಮಾತ್ಮನೈ ಚ್ಚೂೞ್ನ್ದಿರುನ್ದೇತ್ತುವರ್
ಪಲ್ಲಾಣ್ಡೇ.

ಪ್ರ|| ಪವಿತ್ತಿರನೈ-ಪರಿಶುದ್ಧನಾದ, ಪರಮೇಟ್ಟಿಯೈ-ಪರಮಪದನಾಥನನ್ನು, ಶಾರ್ಙ್ಗಮೆನ್ನುಮ್-ಶಾರ್ಙ್ಗವೆಂಬ, ವಿಲ್-ಧನುಸ್ಸನ್ನು, ಆಣ್ಡಾನ್ರನ್ನೈ-ಆಳಿದ ಸ್ವಾಮಿಯನ್ನು ಕುರಿತು, ವಿಲ್ಲಿಪುತ್ತೂರ್ - ಶ್ರೀ ವಿಲ್ಲಿಪುತ್ತೂರಿನಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸಿದ, ವಿಟ್ಟುಶಿತ್ತನ್-ವಿಷ್ಣುಚಿತ್ತರೆಂಬ ಪೆರಿಯಾೞ್ವಾರ್ರು, ಪಲ್ಲಾಣ್ಡೆನ್ರು - ತಿರುಪ್ಪಲ್ಲಾಣ್ಡು ಎಂದು, ವಿರುಮ್ಬಿಯ-ಪ್ರೇಮದಿಂದ ರಚಿಸಿದ, ಶೊಲ್-ಸೂಕ್ತಿಯಾದ ಈ ಪ್ರಬನ್ಧವನ್ನು, ನಲ್ಲಾಣ್ಡೆನ್ರು - ಅನುಸನ್ಧಾನಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಒಳ್ಳೇ ಸಮಯವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ,

ನವಿನ್ರು ಉರ್ೈಪ್ಪಾರ್-ಸನ್ತತವಾಗಿ ಪಠಿಸುವವರು, ನಮೋನಾರಾಯಣಾಯವೆನ್ರು -ನಮೋ ನಾರಾಯಣಾಯ ಎಂದು, ಪರಮಾತ್ಮನ್ೈ-ಚೇತನಾಚೇತನಗಳಿಗೆ ಅನ್ತರಾತ್ಮನಾದ ಸರ್ವೇಶ್ವರನನ್ನು, ಶೂಳ್ನ್ದಿರುನ್ದು-ಸುತ್ತಿ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಮಾಡಿ, ಪಲ್ಲಾಣ್ಡುಮ್-ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ (ನಿತ್ಯವಾಗಿ), ಪಲ್ಲಾಣ್ಡೆತ್ತುವರ್ - ಮಙ್ಗಳಾಶಾಸನ ಮಾಡುವರು.

(ಸಂ ||)—

ಭದ್ರಂ ತೇ ಬಹುವತ್ಸರಾನಿತಿ ಹರಿಂ ಶ್ರೀಶಾರ್ಙ್ಗಿಣಂ ಪಾವನಂ
ಸ್ತುತ್ವಾ ಯತ್ ಪರಮೇಷ್ಠಿನಂ ಸವಪುರೇ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುಚಿತ್ತೋಽಬ್ರವೀತ್ |
ಯೇ ಚೇದಂ ಸತತಂ ಪಠನ್ತಿ ಚ ನಮೋ ನಾರಾಯಣಾಯೇತಿ ತೇ
ನಿತ್ಯಂ ಶ್ರೀಪರಮಾತ್ಮನಸ್ತು ಪರಿತಶ್ಚಂಸನ್ತಿ ತನ್ಮಙ್ಗಳಮ್ ||

ತಾ|| ಸರ್ವಪಾವನನಾಗಿಯೂ ಪರಮಪದನಾಥನಾಗಿಯೂ, ಶಾರ್ಙ್ಗಧರನಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಸ್ವಾಮಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಶ್ರೀವಿಲ್ಲಿಪುತ್ತೂರಿನ ಪೆರಿಯಾಳ್ವಾರು ಪ್ರೇಮದಿಂದ ರಚಿಸಿದ ತಿರುಪ್ಪಲ್ಲಾಣ್ಡೆಂಬ ಈ ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಸನ್ತತವಾಗಿ ಪಠಿಸುವವರು ಪರಮಪದದಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಸೇರಿ "ನಮೋ ನಾರಾಯಣಾಯ" ಎಂದು ಸರ್ವಾನ್ತರಾತ್ಮನಾದ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಸುತ್ತಿ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಮಾಡಿ ನಿತ್ಯವೂ ಮಙ್ಗಳಾಶಾಸನಮಾಡುವರು. (ಈಪ್ರಕಾರ ಮಂಗಳಾಶಾಸನವಂ ಮಾಡುತ್ತ ನಿತ್ಯ ನಿರತಿಶಯಾನನ್ದವನ್ನು ಹೊಂದುವರು.)

ಈ ಪ್ರಕಾರ-ತಿರುಪ್ಪಲ್ಲಾಣ್ಡುವ್ಯಾಖ್ಯಾನವು

ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ.

ಇಯಂ ಶ್ರೀಭಟ್ಟನಾಥಸ್ಯ ಕೃತಿಃ ಪಲ್ಲಾಣ್ಡಭಿಖ್ಯಯಾ |
ವಿವೃತಾ ಕಲ್ಕಿಸಿಂಹೇನ ರಮ್ಯಕರ್ಣಾಟಭಾಷಯಾ || ೧ ||

ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುಚಿತ್ತವರಸೂರಿಕೃತೇ ಪ್ರಬನ್ಧೇ
ಶ್ರೀಶಸ್ಯ ಮಙ್ಗಳಪರೇ ದ್ರವಿಡಾಗಮಸ್ಯ |
ಓಙ್ಕಾರರೂಪಿಣಿ ಶುಭಾ ಲಲಿತಾ ಚ ಸೇಯಂ
ಶ್ರೀಕಲ್ಕಿಸಿಂಹಭಗವದ್ರಚಿತಾಽದ್ಯ ಟೀಕಾ || ೨ ||

ತಿರುಪ್ಪಲ್ಲಾಣ್ಡಭಿಖ್ಯೇಯಂ ಮಙ್ಗಳಾಶಾಸನಾತ್ಮಿಕಾ ।
ರಮ್ಯಕರ್ಣಾಟ-ಗೀರ್ವಾಣವಾಣೀಭ್ಯಾಂ ವಿವೃತಾ ಮಯಾ ॥ ೩ ॥
ಸನ್ತಸ್ಸಹೃದಯಾಸ್ಸನ್ತಿ ಲೋಕೇऽಸ್ಮಿನ್ ರಸಿಕಾ ಇತಿ ।
ಮಯಾ ಶ್ರೀಕಲ್ಕಿಸಿಂಹೇನ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಂ ರಚಿತಂ ಶುಭಮ್ ॥ ೪ ॥

ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುಚಿತ್ತಸೂರಯೇ ನಮಃ ॥
ಶ್ರೀಮತೇ ಕಲ್ಕಿಸಿಂಹಾಯ ಭಗವತೇನಮಃ ॥

———o———

(ಅಡಿವರವು—ಎಂಬ ಈ ಪದ್ಯಗಳ ಆದ್ಯಕ್ಷರಗಳೂ ಮತ್ತೂ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳ ಅನ್ತ್ಯಕ್ಷರಗಳೂ ಜ್ಞಾಪಕಾರ್ಥವಾಗಿ ಸೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಇವುಗಳ ಕ್ರಮ—)

	೧	೨	೩	೪	೫	೬
(ಆದಿ)	ಪಲ್	ಅಡಿ	ವಾೞ್	ಏಡು	ಅಣ್ಡವರ್	ಎನ್ದೈ
(ಅನ್ತ್ಯ)			ಕೂೞುದುಮ್	ಕೂೞುಮ್ಮಿನ್	ಎನ್ನಿಮ್	ಪಾಡುದುಮ್
	೭	೮	೯	೧೦	೧೧	೧೨
(ಆದಿ)	ತೀ	ನೆಯ್	ಉಡುತ್ತು	ಎನ್ನಾಳ್	ಅಲ್ ವೞಿಕ್ಕು	ಪಲ್ಲಾಣ್ಡು
(ಅನ್ತ್ಯ)	ಕೂೞುದುಮ್	ಕೂೞುವರ್	ಕೂೞುದುಮ್	ಕೂೞುದುಮ್	ಕೂೞುವರ್	

(ಆದಿ) ಪಲ್ ಅಡಿವಾೞ್ ಏಡು ಅಣ್ಡವರ್ ಎನ್ದೈತೀನೆಯ್ ಉಡುತ್ತು ಎನ್ನಾಳ್ ಅಲ್ವೞಿಕ್ಕುಪ್ಪಲ್ಲಾಣ್ಡುವಣ್ಣಮ್. (ವಣ್ಣಮ್ - ಎಂಬುದು ಪೆರಿಯಾೞ್ವಾರ್ ತಿರುಮೊೞಿಯಲ್ಲಿ ಮೇಲಿನ ಪ್ರಬನ್ಧದ ಆದಿ.)

(ಅನ್ತ್ಯ) ಆದಿಕೂೞುದುಮ್, ಅನನ್ತರಮ್ ಕೂೞುಮ್ಮಿನ್, ಅಣ್ಡಮೆನ್ನಿಮ್, ಎನ್ದೈಪಾಡುದುಮ್, ತೀ ಉಡುತ್ತು ಎನ್ನಾಳ್ ಕೂೞುದುಮ್, ನೆಯ್ಯುಮ್ ಅಲ್ಲುಮ್ ಕೂೞುವನೇ.

ಶ್ರೀಃ

ಶ್ರೀ ಭಕ್ತಾಂಘ್ರಿರೇಣು ಸೂರಯೇ ನಮಃ

ತಿರುಪ್ಪಳ್ಳಿಯೆೞುಚ್ಚಿ (ಸವ್ಯಾಖ್ಯಾನ)

(ಅವತಾರಿಕೆ)—ಈ ತಿರುಪ್ಪಳ್ಳಿಯೆೞುಚ್ಚಿ—ಎಂಬ ಶ್ರೀರಂಗನಾಥ ಸುಪ್ರಭಾತವನ್ನು ತೊಣ್ಡರಡಿಪ್ಪೊಡಿಯಾೞ್ವಾರ್—ಎಂಬ ವಿಪ್ರೋತ್ತಮರು ರಚಿಸಿದರು. ಇವರು ಧನುರ್ಮಾಸ ಜ್ಯೇಷ್ಠಾನಕ್ಷತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಣ್ಡಙ್ಗುಡಿಯೆಂಬ ಊರಿನಲ್ಲಿ ವನಮಾಲಾಂಶ ಸಂಭೂತರಾಗಿ ಅವತರಿಸಿದರು. ಇವರು ಜಾಯಮಾನಕಟಾಕ್ಷದಿಂದ ಭಗವದನುಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿ ಸುಲಕ್ಷಣೋಪೇತರಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಇವರಿಗೆ ವಿಪ್ರನಾರಾಯಣರೆಂಬ ನಾಮಧೇಯವನ್ನು ಹಿರಿಯರು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿ ಸಕಲ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲೂ ಪಾರಂಗತರಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದರು. ಕ್ರಮೇಣ ಇವರು ಶ್ರೀರಂಗಕ್ಕೆ ಬಂದು ಶ್ರೀರಂಗನಾಥನ ದಿವ್ಯರೂಪಲಾವಣ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ವಶೀಕೃತರಾಗಿ ಆ ಸ್ವಾಮಿಗೆ ನನ್ದವನಕೈಙ್ಕರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಲು ಪುಷ್ಪೋದ್ಯಾನವನ್ನು ರಚಿಸಿ ನಿತ್ಯವೂ ತುಳಸೀಪುಷ್ಪಮಾಲೆಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಶ್ರೀರಂಗನಾಥನು ಇವರ ಭಕ್ತಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಇವರಮೇಲೆ ಬಂದ ಅಪವಾದವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿ, ಇವರನ್ನು ಪರಮಾನುಗ್ರಹದಿಂದ ವರಿಸಿದನು. ಇವರ ಕಟಾಕ್ಷದಿಂದ ದೇವದೇವಿಯೆಂಬ ವೇಶ್ಯೆಗೂ ಕೂಡ ಶ್ರೀರಂಗನಾಥನಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯುಂಟಾಗಿ ಮೋಕ್ಷವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು. ಇವರು ಭಾಗವತರ ಪಾದರೇಣುವೆಂದು ತಮ್ಮನ್ನು ಭಾವಿಸಿದ್ದುದರಿಂದ ಇವರಿಗೆ ಭಕ್ತಾಂಘ್ರಿರೇಣು (ತೊಣ್ಡರಡಿಪ್ಪೊಡಿ) ಎಂಬ ಬಿರುದು ಉಂಟಾಯಿತು. ಇವರು ರಚಿಸಿದ ಪ್ರಬನ್ಧಗಳು—

(೧) ತಿರುಮಾಲೈ .... ೪೫ ಪದ್ಯಗಳು
(೨) ತಿರುಪ್ಪಳ್ಳಿಯೆೞುಚ್ಚಿ .... ೧೦ ಪದ್ಯಗಳು

(ಇವರ ಅವತಾರದ ತನಿಯನ್)

ಕೋದಣ್ಡೇ ಜ್ಯೇಷ್ಠನಕ್ಷತ್ರೇ ಮಣ್ಡಙ್ಗುಡಿಪುರೋದ್ಭವಮ್ ।
ಚೋಳೋರ್ವ್ಯಾಂ ವನಮಾಲಾಂಶಂ ಭಕ್ತಪದ್ರೇಣುಮಾಶ್ರಯೇ ॥

(ತಿರುಪ್ಪಳ್ಳಿಯೆೞುಚ್ಚಿಯ ತನಿಯನ್‌ಗಳು)

ತಮೇವ ಮತ್ವಾ ಪರವಾಸುದೇವಂ
ರಂಗೇಶಯಂ ರಾಜವದರ್ಹಣೀಯಮ್ ।
ಪ್ರಾಬೋಧಕೀಂ ಯೋಽಕೃತ ಸೂಕ್ತಿಮಾಲಾಂ
ಭಕ್ತಾಂಘ್ರಿರೇಣುಂ ಭಗವನ್ತಮೀಡೇ ॥

ಪ್ರ॥ ಪರವಾಸುದೇವಂ-ಪರಮಪದನಾಥನಾದ ವಾಸುದೇವನೆಂಬ, ತಮೇವ-ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದ ಆ ಸರ್ವೇಶ್ವರನನ್ನೇ, ರಂಗೇಶಯಂ - ಶ್ರೀರಂಗದಲ್ಲಿ ಶೇಷಶಾಯಿಯಾದವನೆಂದೂ, ರಾಜವತ್ - ರಾಜನಹಾಗೆ, ಅರ್ಹಣೀಯಂ - ಪೂಜ್ಯನೆಂದೂ, ಮತ್ವಾ - ತಿಳಿದುಕೊಂಡು, ಯಃ - ಯಾರು, ಪ್ರಾಬೋಧಕೀಂ - ಶ್ರೀರಂಗನಾಥನಿಗೆ ಸುಪ್ರಭಾತರೂಪವಾದ, ಸೂಕ್ತಿಮಾಲಾಮ್ - ತಿರುಪ್ಪಳ್ಳಿಯೆೞುಚ್ಚಿ ಎಂಬ ಈ ಪದ್ಯಮಾಲೆಯನ್ನು, ಅಕೃತ - ರಚಿಸಿದರೋ, (ಅನ್ತಹ) ಭಗವನ್ತಮ್-ಕಲ್ಯಾಣ ಗುಣ ಪೂರ್ಣರಾದ, ಭಕ್ತಾಂಘ್ರಿರೇಣುಮ್ - ತೊಣ್ಡರಡಿಪ್ಪೊಡಿಯಾೞ್ವಾರ್‌ರನ್ನು, ಈಡೇ - ಸ್ತುತಿಸುತ್ತೇನೆ. (ಈ ತನಿಯನ್ - ತಿರುಮಾಲೈಯಾಣ್ಡಾನೆಂಬ ಆಚಾರ್ಯರಿಂದ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು.)

ಮಣ್ಡಙ್ಗುಡಿಯೆನ್ಬರ್ ಮಾಮತ್ತ್ಯರೋರ್ ಮನ್ನಿಯಶೀರ್
ತೊಣ್ಡರಡಿಪ್ಪೊಡಿ ತೊನ್ನಕರಮ್ - ವಣ್ಡು
ತಿಣರ್ತ್ತವಯಲ್ ತೆನ್ನರಙ್ಗತ್ತಮ್ಮಾನೈ ಪ್ಪಳ್ಳಿ
ಉಣರ್ತ್ತುಮ್ ಪಿರಾನುದಿತ್ತವೂರ್.

ಪ್ರ॥ ಮಾಮತ್ತ್ಯರೋರ್ - ಮಹಾವೇದವಿತ್ತಮರಾದ ಮಹನೀಯರು, ವಣ್ಡು- ಭ್ರಮರಗಳು, ತಿಣರ್ತ್ತ- ಮಧುಪಾನಕ್ಕಾಗಿ ಗುಂಪುಸೇರುವ, ವಯಲ್-ಸಸ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಗಳುಳ್ಳ, ತೆನ್ ಅರಙ್ಗತ್ತು - ರಮ್ಯವಾದ ಶ್ರೀರಂಗದಲ್ಲಿ ಶಯನಮಾಡಿರುವ, ಅಮ್ಮಾನೈ - ಸ್ವಾಮಿಯನ್ನು, ಪಳ್ಳಿಯುಣರ್ತ್ತುಮ್ - ಸುಪ್ರಭಾತದಿಂದ ಏಳುವಂತೆ ಮಾಡುವ, ಪಿರಾನ್ - ಉಪಕಾರಕರಾದ, ಮನ್ನಿಯಶೀರ್ - ಶ್ಲಾಘ್ಯವಾದ ಗುಣಗಳುಳ್ಳ, ತೊಣ್ಡರಡಿಪ್ಪೊಡಿ - ಭಕ್ತಾಂಘ್ರಿರೇಣುವೆಂಬ ಆೞ್ವಾರು, ಉದಿತ್ತ - ಅವತರಿಸಿದ, ಊರ್ - ಊರು, ತೊಲ್‌ನಕರಮ್ - ಪುರಾತನವಾದ ಪಟ್ಟಣವಾದ, ಮಣ್ಡಙ್ಗುಡಿ - ಮಣ್ಡಙ್ಗುಡಿಯೆಂದು, ಎನ್ಬರ್ - ಹೇಳುವರು. (ಈ ತನಿಯನ್ - ತಿರುವರಙ್ಗಪ್ಪೆರುಮಾಳರೈಯರ್ ಎಂಬ ಆಚಾರ್ಯರಿಂದ ರಚಿತವಾದುದು.)

(ಸಂ ||)—

ಶ್ರೀಮಣ್ಡಙ್ಗ ಡಿಮೂಹುರುದ್ಭವಪುರಂ ಭಕ್ತಾಂಘ್ರಿರೇಣೋರ್ಗುರೋ-
ರ್ವೇದಜ್ಞಾ ವಿಬುಧಾಸ್ತು ಯಸ್ಯ ಭಗುಣಾನಳ್ವ್ಯಾಶ್ರಯಸ್ಸೂರಿರಾಟ್ ।
ಅಸ್ತ್ರಾತಿಷೀನ್ಮಧುಕೃತ್ಕುಲಾವೃತವನಶ್ರೀರಂಗಪುರ್ಯಾಶ್ರಯಂ
ಶ್ರೀನಾಥಂ ವರಸುಪ್ರಭಾತಕೃತಿಭಿಸ್ತಂ ಹೃದ್ಯಪದ್ಯಾಳಿಭಿಃ ||

(ಈ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪರಿವರ್ತನವೂ ಕನ್ನಡ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವೂ ಶ್ರೀ ಕಲ್ಕಿಸಿಂಹ ಭಗವದ್ವಿರಚಿತವಾಗಿವೆ.)

(ಒಂದನೆಯ ಪದ್ಯ)

(೧) ಕದಿರವನ್ ಕುಣದಿಶ್ಶೈಚ್ಚಿಕರಮ್ ವನ್ದಣೈನ್ದಾ೯,
ಕನೈಯಿರುಳಕನ್ರದು ಕಾಲೈಯಮ್ ಪೊೞುದಾಯ್,
ಮದುವಿರಿನ್ದೊೞುಕಿನ ಮಾಮಲರೆಲ್ಲಾಮ್,
ವಾನವರರಶರ್‌ಕಳ್ ವನ್ದುವನ್ದೀಣ್ಡಿ
ಎದಿರ್‌ದಿಶೈ ನಿಱೈನ್ದನರಿವರೊಡುಮ್ ಪುಕುನ್ದ
ಇರುಙ್ಕಳಿಱ್ಱೀಟ್ಟಮುಮ್ ಪಿಡಿಯೊಡು ಮುರಶುಮ್,
ಅದಿರ್‌ತಲಿಲಲೈಕಡಲ್ ಪೋನ್ರುಳದೆಙ್ಗುಮ್
ಅರಙ್ಗತ್ತಮ್ಮಾ! ಪಳ್ಳಿಯೆೞುನ್ದರುಳಾಯೇ.

ಪ್ರ|| ಕದಿರವನ್ - ಸೂರ್ಯನು, ಕುಣದಿಶೈ-ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿರುವ, ಶಿಕರಮ್-ಉದಯಾದ್ರಿ ಶಿಖರವನ್ನು ಕುರಿತು, ವನ್ದು - ಬಂದು, ಅಣೈನ್ದಾ೯ - ಸೇರಿದನು. ಕನ ಇರುಳ್ - ನಿಬಿಡವಾದ ಕತ್ತಲೆಯು, ಅಕನ್ರದು - ನಷ್ಟವಾಗಿ ಹೋಯಿತು. ಅಮ್ - ರಮಣೀಯವಾದ, ಕಾಲೈ ಪೊೞುದಾಯ್ - ಪ್ರಾತಃಕಾಲವು ಬರಲು, ಮಾಮಲರೆಲ್ಲಾಮ್ - ದೊಡ್ಡದಾದ ಪುಷ್ಪಗಳೆಲ್ಲಾ, ವಿರಿನ್ದು - ವಿಕಸಿತವಾಗಿ, ಮದು ಒೞುಕಿನ - ಅವುಗಳ ಮಧುರಸವು ಪ್ರವಹಿಸಿತು. ವಾನವರ್ - ದೇವತೆಗಳೂ, ಅರಶರ್‌ಕಳ್ - ರಾಜರೂ, ವನ್ದುವನ್ದು - ನಾನುಮುಂದೆ ನಾನುಮುಂದೆ ಎಂದು ಬಂದು, ಈಣ್ಡಿ - ಸಂಘೀಭೂತರಾಗಿ, ಎದಿರ್‌ದಿಶೈ - ಕಣ್ಣೆದುರಿಗೆ (ದಕ್ಷಿಣದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ), ನಿಱೈನ್ದನರ್-ಸೇರಿ ನಿಂತಿಹಾರೆ. ಇವರೊಡುಮ್-ಇವರೊಡನೆ, ಪುಕುನ್ದ - ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ, ಇರುಮ್ - ದೊಡ್ಡದಾದ, ಕಳಿಱು - ಗಂಡಾನೆಗಳ, ಈಟ್ಟಮುಮ್-ಸಮೂಹವೂ, ಪಿಡಿಯೊಡು-ಹೆಣ್ಣಾನೆಗಳೊಡನೆಕೂಡಿಯೂ, ಮುರ

ಮುವಮ್ - ಭೇರಿವಾದ್ಯಗಳೂ, ಅದಿರ್‌ತಲಿಲ್ - ಶಬ್ದಮಾಡುವಾಗ, ಎಲ್ಲಾವಮ್ - ಎಲ್ಲಾದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲೂ, ಅಲ್ಲೈಕಡಲ್‌ಪೋಲ್ - ಉಳ್ಳದು - ಅಲೆಗಳುಳ್ಳ ಸಮುದ್ರದ ಹಾಗೆ ಘೋಷಿಸುತ್ತಿರುವುವು. (ಆದುದರಿಂದ) ಅರಙ್ಗತ್ತು - ಶ್ರೀರಂಗನಗರದ, ಅಮ್ಮಾ - ಸ್ವಾಮಿಯೇ!, ಪಳ್ಳಿ ಎೞುನ್ದು - ಶಯನದಿಂದ ಎದ್ದು, ಅರುಳಾಯೇ - ಕೃಪೆಮಾಡು (ನಮ್ಮನ್ನು ಕಟಾಕ್ಷಿಸು).

(ಸಂ ||)—

ಭಾಸ್ವಾನದ್ಯೋದಯಾದ್ರೇಶ್ಶಿಖರಮಧಿಗತೋ ಭಾತಿ! ಭಗ್ನಂ ನಿಶಾಯಾ-
ಸ್ತಾಮಿಸ್ರಂ! ರಮ್ಯರಶ್ಮಿರ್ವಿಲಸತಿ ಸಮಯೋ ಭಾಸ್ಕರಸ್ಯೋದಯೋಽ
ಯಮ್ |
ಸಂಫುಲ್ಲಾ ದ್ರಾಗ್ಸುಮಾಳಿರ್ಮಧುರಸಭರಿತಾ! ತೇಽಭಿಯಾತಾಶ್ಚ ದೇವಾಃ
ರಾಜಾನೋ ಹಸ್ತಿಯೂಥೈರ್ಮುರಜರವಯುತಾ(ಃ)! ರಙ್ಗರಾಟ್!
ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ||

ತಾ|| (ಸೂರ್ಯೋದಯವಾಯಿತು! ಶ್ರೀರಂಗನಾಥಸ್ವಾಮಿಯೇ! ನಿಮಗೆ ಸುಪ್ರಭಾತವಾಗಲಿ!—ಎಂದು ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡುತ್ತಾರೆ.) ಸೂರ್ಯನು ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಉದಯಾದ್ರಿ ಶಿಖರದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಸೇರಿದಾನೆ. ಅತಿನಿಬಿಡವಾಗಿದ್ದ (ರಾತ್ರಿಯ) ಕತ್ತಲೆಯೆಲ್ಲಾ ಹೋಯಿತು. ರಮ್ಯವಾದ ಉದಯಕಾಲವು ಬರಲು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪುಷ್ಪಗಳೆಲ್ಲಾ ವಿಕಸಿತವಾದುವು. ಅವುಗಳಿಂದ ಮಧುರಸವು ಪ್ರವಾಹರೂಪವಾಗಿ ಹರಿಯುತ್ತಿದೆ. ದೇವತೆಗಳೂ ರಾಜರೂ ತಮ್ಮತಮ್ಮ ಆನೆಗಳ ಸಮೂಹಗಳೊಡನೆ ಭೇರಿವಾದ್ಯಸಮೇತರಾಗಿ ನಿನ್ನ ಎದುರಿಗೆ ಬಂದು ಸಮುದ್ರದಂತೆ ಉದ್ಘೋಷಿಸುತ್ತಿದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಶ್ರೀರಂಗನಗರದ ಸ್ವಾಮಿಯೇ! ನೀನು ಶಯನದಿಂದ ಎದ್ದು ಕೃಪೆಮಾಡಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಕಟಾಕ್ಷಿಸು.

(ಎರಡನೆಯ ಪದ್ಯ)

(೨) ಕೊೞುಙ್ಗೊಡಿಮುಲ್ಲೈಯಿನ್ ಕೊೞುಮಲರಣವಿ
ಕೂರ್‌ನ್ದದು ಕುಣದಿಶೈ ಮಾರುತಮಿದುವೋ,
ಎೞುನ್ದನ ಮಲರಣೈಪ್ಪಳ್ಳಿಕೊಣ್ಡನ್ನಮ್,
ಈನ್‌ಪನಿ ನನೈನ್ದ ತಮ್ಮಿರುಮ್ ಶಿಱಕುದಱಿ,
ವಿೞುಙ್ಗಿಯ ಮುದಲೈಯಿನ್ ಪಿಲಮ್‌ಪುರೈ ಪೇೞ್ವಾಯ್
ವೆಳ್ಳೆಯಿಱುಱವದನ್ ವಿಡತ್ತಿನುಕ್ಕಣುಙ್ಗಿ,
ಅೞುಙ್ಗಿಯವಾನೈಯಿನರುನ್ತುಯರ್ ಕೆಡುತ್ತ
ಅರಙ್ಗತ್ತಮ್ಮಾ! ಪಳ್ಳಿಯೆೞುನ್ದರುಳಾಯೇ.

ಪ್ರ|| ಕೊಳ್ಳುವಮ್-ಸಮೃದ್ಧವಾದ, ಮುಲ್ಲೈಯಿನ್ ಕೊಡಿ - ಮೊಲ್ಲೆಹೂವಿನ ಲತೆಗಳ, ಕೊಟ್ಟು-ಸದ್ಯೋವಿಕಸಿತವಾದ, ಮಲರ್-ಪುಷ್ಪಗಳನ್ನು, ಅಣಾವಿ-ಸ್ಪರ್ಶಿಸಿ (ಪರಿಮಳವನ್ನು) ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಕುಣದಿಕ್ಕೈಮಾರುತಮ್ - ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕಿನ ಗಾಳಿಯು, ಕೂರ್ನ್ದದು-ಬಲವಾಗಿ ಬೀಸುತ್ತಿದೆ. ಇದುವೋ-ಇದೋ ನೋಡಿರಿ. ಮಲರಣೈ - ತಾವರೆಹೂವುಗಳೆಂಬ ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ, ಪಳ್ಳಿಕೊಣ್ಡು - ನಿದ್ರೆಮಾಡುತ್ತಿರುವ, ಅನ್ನಮ್-ಹಂಸಗಳು, ಈರ್‌ಪನಿ-ವರ್ಷಿಸುವ ಹನಿಗಳಿಂದ, ನನೈನ್ದ-ನೆನೆದಿರುವ, ತಮ್-ತಮ್ಮ, ಇರುಮ್ - ದೊಡ್ಡದಾದ, ಶಿಱಕು - ರೆಕ್ಕೆಗಳನ್ನು, ಉದಱಿ-ಒದರಿಕೊಂಡು, ಎಱುನ್ದನ-ಎದ್ದವು. ವಿಱುಙ್ಗಿಯ-ಕಾಲನ್ನು ಹಿಡಿದು ನುಂಗುತ್ತಿರುವ, ಮುದಲೈಯಿನ್-ಮೊಸಳೆಯ, ಪಿಲಮ್‌ಪುರೈ-ಗುಹೆಯಂತೆ ಇರುವ, ಪೇಳ್ವಾಯ್ - ದೊಡ್ಡಬಾಯಲ್ಲಿರುವ, ವೆಳ್ ಎಯಿಱು - ಬಿಳುಪಾದ ದನ್ತಗಳು, ಉಱ-ವ್ಯಾಪಿಸಲು, ಅದನ್ ವಿಡತ್ತಿನುಕ್ಕು-ಅವುಗಳ ವಿಷಕ್ಕೆ, ಅಣುಙ್ಗಿ-ವಶ್ಯವಾಗಿ ಸಂಕಟಪಡುತ್ತ, ಅಱುಙ್ಗಿಯ - ಆರ್ತಧ್ವನಿಯುಳ್ಳ, ಆನೈಯಿನ್-ಗಜೇನ್ದ್ರನ, ಅರುಮ್ ತುಯರ್ - ಮಹಾ (ದುಸ್ಸಹವಾದ) ದುಃಖವನ್ನು, ಕೆಡುತ್ತ - ನಿವಾರಣ ಮಾಡಿದ, ಅರಙ್ಗತ್ತಮ್ಮಾ - ಶ್ರೀರಂಗನಾಥನೇ, ಪಳ್ಳಿಯೆ ೞನ್ದರುಳಾಯೇ-ನೀನು ಶಯನದಿಂದ ಎದ್ದು ಕೃಪೆಮಾಡು.

(ಸಂ ||)—

ಪ್ರಾಚೀವಾತೋಽಭಿವಾತಿ ಸ್ವಯಮಯಮಭಿತೋ ಮಲ್ಲಿಕಾಫುಲ್ಲಪುಷ್ಪೈ
ರ್ಹಂಸಾಳೀ ಪದ್ಮಶಯ್ಯಾಂ ವಿಸೃಜತಿ ವಿಧುತೈಸ್ಸ್ವೀಯಪಕ್ಷೈರ್ಹಿ
ಮಾದ್ರೈಃ ।
ನಕ್ರೇಣಾಕ್ರಾನ್ತಪಾದೇ ವಿಷಮಯದಶನೈಶ್ಶ್ರೀಗಜೇನ್ದ್ರೇ ಮಹಾರ್ತಿಂ
ತಸ್ಯ ತ್ವಂ ದುಸ್ಸಹಾಮಪ್ಯಹರ ಇಹ ವಿಭೋ! ರಙ್ಗರಾಟ್! ಸುಪ್ರಭಾತಮ್||

ತಾ|| ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಇರುವ ವಿಕಸಿತವಾದ ಮೊಲ್ಲೆಹೂವುಗಳನ್ನು (ಅವುಗಳ ಪರಿಮಳವನ್ನು) ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕಿನ ಗಾಳಿಯು ಬಲವಾಗಿ ಬೀಸುತ್ತಿದೆ. ಇದೋ ನೋಡಿರಿ. ತಾವರೆಹೂವುಗಳೆಂಬ ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ನಿದ್ರೆಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಹಂಸಗಳು ರಾತ್ರಿಯ ಹನಿಗಳಿಂದ ನೆನೆದು ಇರುವ ತಮ್ಮ ರೆಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಒದರಿಕೊಂಡು ಎದ್ದವು. ಮೊಸಳೆಯ ಬಾಯಲ್ಲಿದ್ದ ವಿಷಮಯವಾದ ಹಲ್ಲುಗಳಿಂದ ಕಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟ ಕಾಲುಳ್ಳ ಶ್ರೀ ಗಜೇನ್ದ್ರನು ಬಹುಸಂಕಟದಿಂದ ಆರ್ತಧ್ವನಿಯೊಡನೆ ಮೊರೆಯಿಡಲು, ಆ ಮಹಾದುಃಖವನ್ನು ತ್ವರೆಯೊಡನೆ ಬಂದು ನಿವಾರಣಮಾಡಿದ ಶ್ರೀರಂಗನಾಥ ಸ್ವಾಮಿಯೇ! ಶಯನದಿಂದ ಎದ್ದುಬಂದು ನಮ್ಮನ್ನು ಕೃಪೆಯಿಂದ ಕಟಾಕ್ಷಿಸು.

(ಮೂರನೆಯ ಪದ್ಯ)

(೩) ಶುಡರೊಳಿಪರನ್ದನ ಶೂೞ್ತಿಶೈಯೆಲ್ಲಾಮ್
ತುನ್ನಿಯತಾರಕೈ ಮಿನ್ನೊಳಿ ಶುರುಙ್ಗಿ,
ಪಡರೊಳಿಪಶುತ್ತನನ್ ಪನಿಮದಿಯಿವನೋ
ಪಾಯಿರುಳಕನ್ಱದು ಪೈಮ್ಪೊೞಿಲ್ಕಮುಕಿನ್,
ಮಡಲಿಡೈಕ್ಕೀಱಿ ವಣ್ಪಾಳೈಕಳ್ ನಾಱ,
ವೈಕಱೈಕೂರ್ನ್ದದು ಮಾರುತಮಿದುವೋ,
ಅಡರೊಳಿತಿಕೞ್ತರು ತಿಕಿರಿಯಮ್ ತಡಕ್ಕೈ
ಅರಙ್ಗತ್ತಮ್ಮಾ! ಪಳ್ಳಿಯೆೞುನ್ದರುಳಾಯೇ.

ಶೂೞ್ತಿಶೈಯೆಲ್ಲಾಮ್-ಸುತ್ತಲೂ ದಿಕ್ಕುಗಳೆಲ್ಲಾ, ಶುಡರ್-ಸೂರ್ಯನ, ಒಳಿ-ತೇಜಸ್ಸು, ಪರನ್ದನ-ವ್ಯಾಪಿಸಿ ವಿಸ್ತೃತವಾಯಿತು. ಪನಿಮದಿ ಇವನೋ-ಶೀತಳವಾದ ಈ ಚನ್ದ್ರನೋ; ತುನ್ನಿಯ-ಪರಸ್ಪರ ಸೇರಿಕೊಂಡಿರುವ, ತಾರಕೈ-ನಕ್ಷತ್ರಗಳ, ಮಿನ್ನೊಳಿ-ಮಹಾಪ್ರಕಾಶವು, ಶುರುಙ್ಗಿ-ಸಂಕುಚಿತವಾಗಿ ಕ್ಷೀಣವಾಗಲು, ಪಡರೊಳಿ-ವ್ಯಾಪಿಸುತ್ತಿರುವ ತನ್ನ ಪ್ರಕಾಶವು, ಪಶುತ್ತನನ್-ಕ್ಷೀಣವಾಗಿ ವೈವರ್ಣ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದನು (ಚಂದ್ರನು). ಪಾಯ್-ಹರಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ, ಇರುಳ್-ಕತ್ತಲೆಯೂ, ಅಕನ್ಱದು-ಇಲ್ಲಿಂದ ಚದರಿ ಕ್ಷೀಣವಾಯಿತು. ಪೈಮ್ಪೊೞಿಲ್-ಜಲಸಮೃದ್ಧಿಯುಳ್ಳ ಶೀತಳವಾದ ಉದ್ಯಾನದಲ್ಲಿರುವ, ಕಮುಕಿನ್-ಅಡಿಕೇಮರಗಳ, ಮಡಲ್ ಇಡೈ-ಗರಿಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ, ವಣ್-ಉದಾರವಾಗಿ, ಕೀಱಿ-ವಿಕಸಿತವಾಗಿರುವ, ಪಾಳೈಕಳ್-ಹೊಂಬಾಳೆಗಳ, ನಾಱ-ಪರಿಮಳವು ವ್ಯಾಪಿಸುವಂತೆ, ವೈಕಱೈ-ಪ್ರಾತಃಕಾಲದ ಮಾರುತಮ್-ಗಾಳಿಯು, ಇದುವೋ ಕೂರ್ನ್ದದು-ಇದೋ ಪ್ರಬಲವಾಗಿ ಬೀಸುತ್ತಿದೆ. (ಆದುದರಿಂದ) ಅಡರ್ ಒಳಿ-ಉಜ್ಜ್ವಲವಾದ ತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ, ತಿಕೞ್ತರು-ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತಿರುವ ತಿಕಿರಿ-ಚಕ್ರದಿಂದ, ಅಮ್-ರಮ್ಯವಾದ, ತಡಕ್ಕೈ-ವಿಶಾಲವಾದ ಹಸ್ತಗಳುಳ್ಳ, ಅರಙ್ಗತ್ತಮ್ಮಾ-ಶ್ರೀರಂಗನಾಥನೇ! ಪಳ್ಳಿಯೆೞುನ್ದರುಳಾಯೇ-ಶಯನದಿಂದ ಎದ್ದು ಕೃಪೆಮಾಡು. (ಚಕ್ರವೇ ಮೊದಲಾದ ಸಹಾಯಾಯುಧಗಳೊಡನೆ ಕೂಡಿದ ಹಸ್ತಗಳುಳ್ಳ- ಎಂದು ಭಾವವು.)

(ಸಂ॥)—

ಸರ್ವತ್ರ ವ್ಯಾಪ್ತತೇಜಾ ರವಿಕರನಿಕರೋ ಹನ್ತ! ಚನ್ದ್ರೋಽಯಮದ್ಯ
ಕ್ಷೀಣಾಂಶುಸ್ತಾರಕಾಭಿಸ್ಸ್ವಕಿರಣನಿಕರೈಸ್ತಾಃ ಪಿ ಸಹಾಸ್ತೋಽಚಭಾಗ್ಭಿಃ ।
ಧ್ವಸ್ತಂ ಧ್ವಾನ್ತಂ ಸಮಸ್ತಂ! ಸುರಭಿತ ಉದಿತೋ ಮಾರುತೋಽಯಂ ಪ್ರಭಾತೇ
ಸಂಫುಲ್ಲತ್ಪೂಗಪುಞ್ಜಾದ್ವಲಯಧರ! ವಿಭೋ! ರಙ್ಗರಾಟ್! ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥

ತಾ॥ ಸರ್ವದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲೂ ಸೂರ್ಯನ ತೇಜಸ್ಸು ವ್ಯಾಪಿಸಿ ವಿಸ್ತೃತವಾಯಿತು. ಶೀತಳವಾದ ಈ ಚಂದ್ರನೂ ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ಕಾಂತಿಯೆಲ್ಲಾ ಕ್ಷೀಣವಾಗಲು ತಾನೂ ಕ್ಷೀಣರಶ್ಮಿಯಾಗಿ ಸ್ವಸ್ಥಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿದನು. ನಿಬಿಡವಾಗಿದ್ದ ಕತ್ತಲೆಯೆಲ್ಲಾ ಚದರಿ ಕ್ಷೀಣವಾಯಿತು. ಉದ್ಯಾನಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಿಕೇಮರಗಳ ಹೊಂಬಾಳೆಗಳಿಂದ ಪರಿಮಳವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಪ್ರಾತಃಕಾಲದ ಗಾಳಿಯು ಬಲವಾಗಿ ಬೀಸುತ್ತಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಉಜ್ಜ್ವಲವಾದ ಚಕ್ರಾದ್ಯಾಯುಧಗಳನ್ನು ರಮ್ಯವಾದ ಹಸ್ತಗಳಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿರುವ ಶ್ರೀರಙ್ಗನಾಥಸ್ವಾಮಿಯೇ! ನೀನು ಶಯನದಿಂದ ಎದ್ದು ನಮ್ಮನ್ನು ಕೃಪೆಯಿಂದ ಕಟಾಕ್ಷಿಸು.

(ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪದ್ಯ)

(೪) ಮೇಟ್ಟಿಳಮೇದಿಕಳ್ ತಳೈವಿಡುಮಾಯರ್‌ಕಳ್,
ವೇಯ್‌ಙ್ಕುಳಲೋಶೈಯುಮ್ ವಿಡೈಮಣಿ ಕ್ಕುರಲುಮ್,
ಈಟ್ಟಿಯವಿಶೈದಿಶೈ ಪರನ್ದನ ವಯಲುಳ್
ಇರಿನ್ದನ ಶುರುಮ್ಬಿನಮಿಲಙ್ಗೈಯರ್ ಕುಲತ್ತೈ,
ವಾಟ್ಟಿಯವರಿಶಿಲೈ ವಾನವರೇಱೇ,
ಮಾಮುನಿವೇಳ್ವಿಯೈ ಕ್ಕಾತ್ತವಭಿರುತಮ್
ಆಟ್ಟಿಯ ವಡುತಿಱಲಯೋತ್ತಿಯೆಮ್ಮರಶೇ!
ಅರಙ್ಗತ್ತಮ್ಮಾ! ಪಳ್ಳಿಯೆೞುನ್ದರುಳಾಯೇ.

ಪ್ರ॥ ಮೇಟ್ಟು-ಉನ್ನತವಾದ, ಇಳಮೇದಿಕಳ್-ಎಳೇ ಎಮ್ಮೆಕರುಗಳನ್ನು, ತಳೈವಿಡುಮ್ - ಕಟ್ಟುಬಿಚ್ಚಿ ಹೊರಗೆ (ಮೇಯಿಸಲು) ಬಿಡುವ, ಆಯರ್‌ಕಳ್ - ಗೋಪಾಲಕರ, ವೇಯ್‌ಙ್ಕುಳಲ್ - ವೇಣುನಾದದ, ಓಶೈಯುಮ್-ಧ್ವನಿಯೂ, ವಿಡೈ - ವೃಷಭಗಳ, ಮಣಿಕ್ಕುರಲುಮ್ - ಕತ್ತಿನ ಘಂಟೆಗಳಶಬ್ದವೂ, ಈಟ್ಟಿಯ

ಇಶೈ–ಹೀಗೆ ಪರಸ್ಪರ ಸೇರಿ ಪ್ರಬಲವಾದ ಶಬ್ದವು, ತಿಶೈ - ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ, ಪರನ್ದನ - ವ್ಯಾಪಿಸಿ ಇದೆ. ಶುರುಮ್ಬು - ಭ್ರಮರಗಳ, ಇನವ್ - ಗುಂಪುಗಳು, ವಯಲುಳ್ - ಗದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಿರುವ ಪುಷ್ಪಗಳಿಂದ ಎದ್ದು, ಇರಿನ್ದನ - ಚದರಿ ಓಡಿಹೋದವು. (ಆದುದರಿಂದ) ಇಲಙ್ಗೈಯರ್ - ಲಂಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ರಾಕ್ಷಸರ, ಕುಲತ್ತೈ - ಸಮೂಹವನ್ನು, ವಾಟ್ಟಿಯ - ಶೋಷಿಸಿ ನಾಶಪಡಿಸಿದ, ವರಿಶಿಲೈ - ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಧನುಸ್ಸನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ, ವಾನವರ್ ಏಱೇ - ನಿತ್ಯಸೂರಿಗಳಿಗೆ (ದೇವತೆಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ) ಸ್ವಾಮಿಯಾದವನೇ, ಮಾಮುನಿ - ಮಹಾಮುನಿಯಾದ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನ, ವೇಳ್ವಿಯೈ - ಯಜ್ಞವನ್ನು, ಕಾತ್ತು - ರಕ್ಷಿಸಿ, ಅವಪಿರುತವ್-ಅವಭೃತ ಸ್ನಾನವನ್ನು, ಆಟ್ಟ - ಮಾಡಿಸಿ, ಅವ್ವಡುತ್ತಿಱಲ್ - ಆ ಪ್ರತಿಪಕ್ಷದವರಾದ ರಾಕ್ಷಸರನ್ನು ಧ್ವಂಸಮಾಡಲು ತಕ್ಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳ, ಅಯೋತ್ತಿ ಎಮ್ ಅರಶೇ-ನಮ್ಮ ಅಯೋಧ್ಯಾಧಿಪತಿಯಾದ ರಾಜನೇ! ಅರಙ್ಗತ್ತಮ್ಮಾ - ಶ್ರೀರಂಗನಾಥನೇ! ಪಳ್ಳಿ ಎೞುನ್ದರುಳಾಯೇ - ಶಯನದಿಂದ ಎದ್ದುಬಂದು ಕೃಪೆಮಾಡು.

(ಸಂ ||)—

ಘೋಷಾರ್ಥಂ ಮೋಚಯನ್ತೋ ಮಹಿಷಗಣಮಮೀ ಗೋಪಕಾ
ವೇಣುನಾದೈ-
ರ್ನಾದೋಽಯಂ ಚಾಪಿ ಘಣ್ಟಾಸಹಿತವೃಷಗಣಾದುತ್ಥಿತಸ್ಸರ್ವತೋಽಪಿ।
ಭೃಙ್ಗಾಶ್ಚಾಮೀ ಚರನ್ತಿ ಭ್ರಮವಿವಶತಯಾ! ನಾಥ!
ಲಙ್ಕಾಪ್ರಮಾಥಿನ್!
ಮೌನೀನ್ದ್ರಂ ಯಾಗಪೂರ್ತ್ಯಾ ಸುಕೃತಿನಮತನೋ (೪)
ರಙ್ಗರಾಟ್! ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ||

ತಾ|| ಉನ್ನತವಾದ ಎಮ್ಮೆಕರುಗಳನ್ನು ಮೇಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟು ಬಿಚ್ಚಿ ಬಿಡುವ ಗೋಪಾಲಕರ ವೇಣುನಾದದ ಧ್ವನಿಯೂ, ವೃಷಭಗಳ ಕತ್ತಿನಘಂಟೆಗಳ ಶಬ್ದವೂ, ಇವೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿ ಸರ್ವದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲೂ ವ್ಯಾಪಿಸಿ ಇದೆ. ದುಂಬಿಗಳ ಗುಂಪುಗಳು ಗದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಪುಷ್ಪಗಳಿಂದ ಚದರಿ ಓಡಿಹೋಗಿವೆ. ಆದುದರಿಂದ, ಲಂಕಾವಾಸಿ ರಾಕ್ಷಸಕುಲನಾಶಕನಾಗಿರುವ ದಿವ್ಯಧನುರ್ಧಾರಿಯಾದ ನಿತ್ಯ ಸೂರೀಶ್ವರನೇ! ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಮಹಾಮುನಿಯ ಯಜ್ಞವನ್ನು ಪೂರ್ತಿಮಾಡಿ ಅವಭೃತ ಸ್ನಾನವನ್ನು ನಡೆಸಿದ ಮಹಾಬಲಿಷ್ಠನಾದ ನಮ್ಮ ಅಯೋಧ್ಯಾಧಿಪತಿಯಾದ ಮಹಾರಾಜನೇ! ಶ್ರೀರಂಗಕ್ಕೆ ನಾಥನಾದ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಯೇ! ಶಯನದಿಂದ ಎದ್ದು ಬಂದು ನಮ್ಮನ್ನು ಕೃಪೆಯಿಂದ ಕಟಾಕ್ಷಿಸು.

(ಐದನೆಯ ಪದ್ಯ)

(೫) ಪುಲಮ್ಬಿನಪುಳ್ಕಳುಮ್ ಪೂಮ್ ಪೊೞಿಲ್‌ಕಳಿ಼ಿನ್ವಾಯ್
ಪೋಯಿತ್ತುಕ್ಕಙ್ಗುಲ್ ಪುಕುನ್ದದು ಪುಲರಿ,
ಕಲನ್ದದು ಕುಣದಿಶೈ ಕ್ಕನೈಕಡಲರವಮ್
ಕಳಿವಣ್ಡು ಮಿೞಱ್ಱಿಯ ಕ್ಕಲಮ್ಬ್ಕಮ್‌ಪುನೈನ್ದ,
ಅಲಙ್ಗಲಮ್ ತೊಡೈಯಲ್‌ಕೊಣ್ಡಡಿಯಿಣೈ ಪಣಿವಾ಼ನ್
ಅಮರರ್‌ಕಳ್ ಪುಕುನ್ದನರಾದಲಿಲಮ್ಮಾ,
ಇಲಙ್ಗೈಯರ್‌ಕೋ಼ನ್ ವೞಿಪಾಡು ಶೆಯ್ ಕೋಯಿಲ್
ಎಮ್ಬೆರುಮಾ಼ನ್ ಪಳ್ಳಿಯೆೞುನ್ದರುಳಾಯೇ.

ಪ್ರ|| ಪೂಮ್ ಪೊೞಿಲ್ ಕಳಿ಼ನ್ವಾಯ್ - ಪುಷ್ಪಭರಿತವಾದ ಉದ್ಯಾನಗಳಲ್ಲಿರುವ, ಪುಳ್ಕಳುಮ್ - ಪಕ್ಷಿಗಳೂ, ಪುಲಮ್ಬಿನ - ಶಬ್ದಮಾಡುತ್ತಿವೆ. (ನಿನ್ನ ನಾಮಗಳನ್ನು ಹಾಡುತ್ತಿವೆ.) ಕಙ್ಗುಲ್ - ರಾತ್ರಿಯು, ಪೋಯಿತ್ತು - ಕಳೆದು ಹೋಯಿತು. ಪುಲರಿ - ಹಗಲು, ಪುಕುನ್ದದು - ಆರಂಭಿಸಿತು. ಕುಣದಿಶೈ - ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ, ಕನೈಕಡಲ್ - ಘೋಷಿಸುವ ಸಮುದ್ರದ, ಅರವಮ್ - ಶಬ್ದವು, ಕಲನ್ದದು - ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ವ್ಯಾಪಿಸಿತು. ಕಳಿವಣ್ಡು - ಮಧುಪಾನಮಾಡಿ ಮದಿಸಿರುವ ಭ್ರಮರಗಳು, ಮಿೞಱ್ಱಿಯ - ಶಬ್ದಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಕಲಮ್ಬ್ಕಮ್-ನಾನಾವಿಧ ಪುಷ್ಪಗಳಿಂದ, ಪುನೈನ್ದ-ರಚಿತವಾದ, ಅಲಙ್ಗಲ್-ಜೋಲಾಡುತ್ತಿರುವ, ಅಮ್ - ರಮ್ಯವಾದ, ತೊಡೈಯಲ್ - ಮಾಲೆಯನ್ನು, ಕೊಣ್ಡು - ಎತ್ತಿಕೊಣ್ಡು, ಅಡಿ ಇಣೈ - (ನಿನ್ನ) ಪಾದಯುಗಳವನ್ನು, ಪಣಿವಾ಼ನ್ - ನಮಸ್ಕರಿಸುವುದಕ್ಕೆ, ಅಮರರ್‌ಕಳ್ - ದೇವತೆಗಳು, ಪುಕುನ್ದನರ್ - ಬಂದು ನಿಂತಿದಾರೆ. ಆದಲಿಲ್-ಆದುದರಿಂದ, ಅಮ್ಮಾ - ಸರ್ವಸ್ವಾಮಿಯಾದವನೇ, ಇಲಙ್ಗೈಯರ್‌ಕೋ಼ನ್ - ಲಂಕಾಪುರವಾಸಿಗಳಿಗೆ ನಾಥನಾದ ವಿಭೀಷಣನು, ವೞಿಪಾಡು - ಬಂದು ಕೈಙ್ಕರ್ಯವನ್ನು, ಶೆಯ್ - ಮಾಡುವ, ಕೋಯಿಲ್ - ದಿವ್ಯದೇಶವಾದ ಶ್ರೀರಂಗದಲ್ಲಿ ಶಯನಮಾಡಿರುವ, ಎಮ್ಬೆರುಮಾ಼ನ್ - ನಮ್ಮ ಸ್ವಾಮಿಯೇ, ಪಳ್ಳಿ ಎೞುನ್ದರುಳಾಯೇ - ಶಯನದಿಂದ ಎದ್ದು ಕಟಾಕ್ಷಿಸುವಂತೆ ಕೃಪೆಮಾಡು.

(ಸಂ ||)—

ಪುಷ್ಪೋದ್ಯಾನಾವಳೀಷು ಸ್ವಯಮಿಹ ಚಲಿತಾಃ ಪಕ್ಷಿಣಃ ಕೀರ್ತಯನ್ತೇ !
ರಾತ್ರಿರ್ಯಾತಾ! ದಿನಂ ಚ ಪ್ರವಿಲಸತಿ ಕಿಲ ಪ್ರಾಗ್ದಿಶೋ ವಾರ್ಧಿಘೋಷೈಃ |
ಭೃಙ್ಗಾಶ್ಚಝ್ಙಾಯಮಾನಾ ಮಧುರಸಮುದಿತಾ ಮಾಲಿಕಾಭಿಶ್ಚ ದೇವಾಃ
ಸೇವಾರ್ಥಂ ತೇ ಪ್ರವಿಷ್ಟಾ ಅಸುರಪುರಪತೇರ್ನಾಥ! ರಙ್ಗ! ಪ್ರಭಾತಮ್||

ತಾ|| ಪುಷ್ಪೋದ್ಯಾನಗಳಲ್ಲಿರುವ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಚದರಿ ಶಬ್ದಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ರಾತ್ರಿಯು ಕಳೆಯಿತು, ಹಗಲು ಆರಂಭಿಸಿತು. ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಘೋಷಿಸುವ ಸಮುದ್ರದ ಶಬ್ದವು ಸರ್ವತ್ರ ವ್ಯಾಪಿಸಿತು. ಮಧುಪಾನ ಮತ್ತವಾದ ಭ್ರಮರಗಳು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಝೇಂಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ದೇವತೆಗಳು ನಾನಾವಿಧವಾದ ಪುಷ್ಪಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ರಚಿಸಿರುವ ಮಾಲೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ನಿನ್ನ ಪಾದಯುಗಳವನ್ನು ಸೇವಿಸಿ ಸಮರ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಬಂದು ನಿಂತಿದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ, ಎಲೈ ಸರ್ವೇಶ್ವರನೇ! ಲಂಕಾಪುರ ನಾಯಕನಾದ ವಿಭೀಷಣನು ಬಂದು ಕೈಙ್ಕರ್ಯ ಮಾಡುವ ದಿವ್ಯದೇಶವಾದ ಶ್ರೀರಂಗನಗರದಲ್ಲಿ ಶಯನಮಾಡಿರುವ ನಮ್ಮ ಸ್ವಾಮಿಯೇ! ನೀನು ಶಯನದಿಂದ ಎದ್ದು ನಮ್ಮನ್ನು ಕಟಾಕ್ಷಿಸಲು ಕೃಪೆಮಾಡು.

(ಆರನೆಯ ಪದ್ಯ)

(೬) ಇರವಿಯರ್ ಮಣಿನೆಡುಮ್ ತೇರೊಡುಮಿವರೋ,
ಇಱೈಯವರ್ ಪದಿನೊರು ವಿಡೈಯರುಮಿವರೋ,
ಮರುವಿಯ ಮಯಿಲಿನನಱುಮುಕನಿವನೋ,
ಮರುತರುಮ್ ವಶುಕ್ಕಳುಮ್ ವನ್ದುವನ್ದೀಣ್ಡಿ,
ಪುರವಿಯೋಡಾಡಲುಮ್ ಪಾಡಲುಮ್ ತೇರುಮ್,
ಕುಮರದಣ್ಡಮ್ ಪುಕುನ್ದೀಣ್ಡಿಯ ವೆಳ್ಳಮ್,
ಅರುವರೈ ಯನೈಯ ನಿನ್‌ಕೋಯಿಲ್ ಮುನ್ನಿವರೋ,
ಅರಙ್ಗತ್ತಮ್ಮಾ! ಪಳ್ಳಿಯೆೞುನ್ದರುಳಾಯೇ.

ಪ್ರ|| ಇರವಿಯರ್ - ದ್ವಾದಶಾದಿತ್ಯರೂ, ಮಣಿ - ರಮ್ಯವಾದ, ನೆಡುಮ್ - ದೊಡ್ಡದಾದ, ತೇರೊಡುಮ್ - ರಥಗಳೊಡನೆ, ಇವರೋ - ಇದೋ ಬಂದು ನಿಂತಿದಾರೆ. ಪದಿನೊರು ಇಱೈಯವರ್ - ಏಕಾದಶರುದ್ರರೂ, ವಿಡೈಯರುಮ್- ಅವರ ವಾಹನಗಳಾದ ವೃಷಭಗಳೂ, ಇವರೋ - ಇದೋ ಬಂದು ನಿಂತಿದಾರೆ. ಮರುವಿಯ ಮಯಿಲಿನ್ - ಯಾವಾಗಲೂ ನವಿಲನ್ನು ವಾಹನವಾಗಿ ಉಳ್ಳ, ಅಱುಮುಕನ್ - ಷಣ್ಮುಖನು, ಇವನೋ - ಇದೋ ಬಂದು ನಿಂತಿದಾನೆ. ಮರುತರುಮ್ - ಮರುದ್ಗಣಗಳೂ, ವಶುಕ್ಕಳುಮ್ - ಅಷ್ಟವಸುಗಳೂ, ವನ್ದುವನ್ದು - ಬಂದು ಬಂದು, ಈಣ್ಡಿ - ಗುಂಪಾಗಿ ಸೇರಿ, ಪುರವಿಯೋಡು - ಕುದುರೆಗಳೊಡನೆ, ಆಡಲುಮ್ - ನೃತ್ತಮಾಡುತ್ತಲೂ, ಪಾಡಲುಮ್ - ಹಾಡುತ್ತಲೂ, ತೇರುಮ್ - ಅವರವರ ರಥಗಳೊಡನೆ ಬಂದಿದಾರೆ. ಕುಮರ - ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯನು, ದಣ್ಡಮ್ - ಸೇನೆಯೊಡನೆ, ಪುಕುನ್ದು - ಪ್ರವೇಶಿಸಲು, ಈಣ್ಡಿಯವೆಳ್ಳಮ್ - ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ

ಮಹಾಪ್ರವಾಹದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಅರುವರೈ - ಮಹಾಮೇರುಪರ್ವತಕ್ಕೆ, ಅನ್ನೈಯ - ಸದೃಶವಾದ, ನಿ಼ ಕೋಯಿಲ್‌ಮುಱ - ನಿನ್ನ ದೇವಾಲಯದ ಮುಂದೆ, ಇವರೋ - ಇದೋ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಸೇರಿದಾರೆ. ಅರಙ್ಗತ್ತಮ್ಮಾ- ಶ್ರೀರಙ್ಗನಾಥ ಸ್ವಾಮಿಯೇ!, ಪಳ್ಳಿಯೆೞುನ್ದರುಳಾಯೇ-ಶಯನದಿಂದ ಎದ್ದುಬಂದು ಕೃಪೆಮಾಡು.

(ಸಂ ||)—

ಆದಿತ್ಯಾ ದ್ವಾದಶಾಮೀ ಪೃಥುರಥಸಹಿತಾಸ್ಸನ್ನಿಕೃಷ್ಟಾಶ್ಚ ರುದ್ರಾಃ
ಪ್ರಾಪ್ತಾ ಏಕಾದಶಾಮೀ ಸ್ವವೃಷಭಸಹಿತಾಷಣ್ಮುಖಶ್ಚಾಗತೋಽಯಮ್।
ಪ್ರಾಪ್ತಾಶ್ಚಾಮೀ ಮರುದ್ಭಿರ್ವಸವ ಇಹ ರಥೈರ್ಗಾನನೃತ್ತಾದಿಸಕ್ತಾ-
ಸ್ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಾದಯೋಽಮೀ ತವ ಶುಭಭವನಂ ರಙ್ಗರಾಟ್!
ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ॥

ತಾ|| ಇದೋ! ದ್ವಾದಶಾದಿತ್ಯರೂ ತಮ್ಮ ರಮ್ಯವಾದ ಮಹಾರಥಗಳೊಡನೆ ಬಂದು ನಿಂತಿದಾರೆ. ಇದೋ! ಏಕಾದಶರುದ್ರರೂ ಅವರ ವಾಹನಗಳಾದ ವೃಷಭಗಳೊಡನೆ ಬಂದಿದಾರೆ. ಇದೋ! ಮಯೂರವಾಹನನಾದ ಷಣ್ಮುಖನೂ ಬಂದು ನಿಂತಿದಾನೆ. ಇದೋ! ಮರುದ್ಗಣಗಳೂ ಅಷ್ಟವಸುಗಳೂ ಬಂದು ಬಂದು ಗುಂಪಾಗಿಸೇರಿ ಅವರವರ ಕುದುರೆಗಳೊಡನೆಯೂ ರಥಗಳೊಡನೆಯೂ ಇಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಗಾನನೃತ್ತಾದಿ ಸಕ್ತರಾಗಿದಾರೆ. ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯನು ತನ್ನ ಸೈನ್ಯದೊಡನೆ ಬಂದು ನಿಂತಿದಾನೆ. ಇವೆಲ್ಲವೂ ಮಹಾಪ್ರವಾಹದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಮೇರುಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಸದೃಶವಾದ ನಿನ್ನ ದೇವಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಬಂದು ಸೇರಿದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಶ್ರೀರಂಗನಗರದ ಸ್ವಾಮಿಯೇ! ಶಯನದಿಂದ ಎದ್ದು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಕಟಾಕ್ಷಿಸು.

(ಏೞನೆಯ ಪದ್ಯ)

(೭) ಅನ್ದರತ್ತಮರರ್‌ಕಳ್ ಕೂಟ್ಟಙ್ಗಳಿವೈಯೋ,
ಅರುನ್ದವ ಮುನಿವರುಮ್ ಮರುತರುಮಿವರೋ,
ಇನ್ದಿರನಾನೈಯುಮ್ ತಾನುಮ್ ವನ್ದಿವನೋ,
ಎಮ್ಪೆರುಮಾನುನಕೋಯಿಲಿ಼ ವಾಶಲ್,
ಶುನ್ದರರ್‌ನೆರುಕ್ಕ ವಿಚ್ಚಾದರರ್‌ನೂಕ್ಕ,
ಇಯಕ್ಕರುಮ್ ಮಯಙ್ಗಿನರ್ ತಿರುವಡಿತ್ತೊೞುವಾ಼
ಅನ್ದರಮ್ ಪಾರಿಡಮಿಲ್ಲೈ ಮತ್ತಿದುವೋ
ಅರಙ್ಗತ್ತಮ್ಮಾ! ಪಳ್ಳಿಯೆೞುನ್ದರುಳಾಯೇ.

ಪ್ರ॥ ಅನ್ದರತ್ತು-ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ (ದೇವಲೋಕದಲ್ಲಿ), ಅಮರರ್‌ಕಳ್-ದೇವತೆಗಳ, ಕೂಟ್ಟಙ್ಗಳ್-ಸಮೂಹಗಳು, ಇವ್ವೈಯೋ-ಇದೋ ಇವುಗಳು. ಅರುವರ್-ದುರ್ಲಭರಾದ, ತವಮುನಿವರುಮ್ - ತಪೋನಿಷ್ಠರಾದ ಮುನಿಗಳೂ (ಸಪ್ತರ್ಷಿಗಳೂ), ಮರುತರುಮ್-ಮರುದ್ಗಣಗಳೂ, ಇವರೋ-ಇದೋ ಇವರು. ಇನ್ದಿರ-ಇನ್ದ್ರನೂ, ಆನೈಯುಮ್ ತಾನುಮ್ ವನ್ದು-ತನ್ನ ಐರಾವತವೆಂಬ ಆನೆಯೊಡನೆ ತಾನೂ ಬಂದು, ಇವನೋ-ಇದೋ ನಿಂತಿದಾನೆ. ಎಮ್ಪೆರುಮಾ-ನನಗೆ ಸ್ವಾಮಿಯಾದವನೇ !, ಉನ್ ಕೋಯಿಲಿನ್‌ವಾಶಲ್ - ನಿನ್ನ ದೇವಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಬಂದು ನಿಂತಿದಾರೆ. ಶುನ್ದರರ್-ಗನ್ಧರ್ವರು, ನೆರುಕ್ಕ - ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಮೇಲೆಬಿದ್ದು ತಳ್ಳಲು, ವಿಜ್ಜಾದರರ್‌ನೂಕ್ಕ-ವಿದ್ಯಾಧರರು ನೂಕಲು, ಇಯಕ್ಕರುಮ್-ಯಕ್ಷರೂ, ಮಯಙ್ಗಿನರ್-ಭ್ರಾನ್ತರಾಗಿ ಮೋಹಾವಿಷ್ಟರಾದರು. ತಿರುವಡಿತೊೞುವಾನ್ - ನಿನ್ನ ಪಾದಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಅನ್ದರಮ್ - ಆಕಾಶದಲ್ಲೂ, ಪಾರ್ - ಭೂಮಿಯಲ್ಲೂ, ಇಡಮಿಲ್ಲೈ - ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಂತೆ, ಮಲ್ಗಿಯದುವೋ - ಇದೋ! ಎಲ್ಲಾ ತುಂಬಿದೆಯಷ್ಟೆ ! ಅರಙ್ಗತ್ತಮ್ಮಾ-ಶ್ರೀರಂಗನಾಥಸ್ವಾಮಿಯೇ !, ಪಳ್ಳಿಯೆೞುನ್ದರುಳಾಯೇ - ಶಯನದಿಂದ ಎದ್ದು ಬಂದು ಕೃಪೆಮಾಡು.

(ಸಂ ||)—

ಆಕಾಶೇ ಸನ್ತಿ ದೇವಾ ಮುನಿಗಣಸಹಿತಾಸ್ತ್ವೈರ್ಮರುದ್ಭಿಸ್ಸಮೇತಾ
ದೇವೇನ್ದ್ರೋಽಯಂ ಗಜೇನ್ದ್ರಂ ನಿಜಮನು ತವ
ದಿವ್ಯಾಲಯದ್ವಾರದೇಶೇ ।
ಗನ್ಧರ್ವಾಶ್ಚಾತ್ರ ಸಂಘೈರಹಮಹಮಿಕಯಾ ಸನ್ತಿ ವಿದ್ಯಾಧರಾದ್ಯಾ
ಭ್ರಾನ್ತಾ ಯಕ್ಷಾ ನ ದೇಶೋ ದಿವಿ ಭುವಿ ಚ! ವಿಭೋ ರಂಗರಾಟ್!
ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ||

ತಾ॥ ಇದೋ ! ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ದೇವತೆಗಳ ಸಮೂಹಗಳೂ, ತಪೋನಿಷ್ಠರಾದ ಮುನಿಗಳೂ, ಮರುದ್ಗಣಗಳೂ, ಇನ್ದ್ರನೂ, ಅವನ ಆನೆಯೂ, ಗನ್ಧರ್ವ ವಿದ್ಯಾಧರ ಯಕ್ಷರೂ—ಎಲ್ಲರೂ ನಿನ್ನ ಪಾದಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಒಬ್ಬರಮೇಲೆ ಒಬ್ಬರು ಬಿದ್ದು ನೂಕುತ್ತ ಬಂದು ನಿನ್ನ ದೇವಾಲಯದ ಮುಂದೆ ನಿಂತಿದಾರೆ. ಆಕಾಶದಲ್ಲೂ ಭೂಮಿಯಲ್ಲೂ ಅವಕಾಶವೇ ಇಲ್ಲದಂತೆ ತುಂಬಿ ಇದೆಯಷ್ಟೆ ! ಆದುದರಿಂದ ಶ್ರೀರಂಗನಾಥನೇ ! ಶಯನದಿಂದ ಎದ್ದು ಕೃಪೆಮಾಡು.

(ಎಂಟನೆಯ ಪದ್ಯ)

(೮) ವಮ್ಬವಿೞ್ ವಾನವರ್ ವಾಯುರೈ ವೞಙ್ಗ,
ಮಾನಿದಿ ಕಪಿಲೈ ಒಣ್ ಕಣ್ಣಾಡಿ ಮುದಲಾ,
ಎಮ್ಬೆರುಮಾನ್ ಪಡಿಮೈಕ್ಕಲಮ್ ಕಾಣ್ಡರ್ಕು
ಏಱ್ಪನವಾಯಿನ ಕೊಣ್ಡು ನನ್ಮುನಿವರ್,
ತುಮ್ಬುರುನಾರದರ್ ಪುಕುನ್ದನರಿವರೋ,
ತೋನ್ರಿನನಿರವಿಯುಮ್ ತುಲಙ್ಗೊಳಿ ಪರಪ್ಪಿ,
ಅಮ್ಬರತಲತ್ತಿನ್ನಿನ್ರಕಲ್ಗಿನ್ರದಿರುಳ್ ಪೋಯ್,
ಅರಙ್ಗತ್ತಮ್ಮಾ! ಪಳ್ಳಿಯೆೞುನ್ದರುಳಾಯೇ.

ಪ್ರ|| ವಮ್ಬು - ಪರಿಮಳವು, ಅವಿೞ್ - ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎದ್ದು ಘಮಘಮಿಸುವ, ವಾನವರ್ - ದೇವಲೋಕವಾಸಿಗಳು, ವಾಯುರೈ - ಕೈಕಾಣಿಕೆಯನ್ನು (ಗರಿಕೇ ಹುಲ್ಲು-ಲಾಮಂಚ ಮೊದಲಾದುವನ್ನು), ವೞಙ್ಗ-ಸಮರ್ಪಿಸಲು, ಮಾನಿದಿ-ಮಹಾ ನಿಧಿಗಳು (ಶಂಖನಿಧಿ - ಪದ್ಮನಿಧಿ ಮೊದಲಾದುವು), ಕಪಿಲೈ-ಪಶುಗಳು, ಒಣ್ (ಒಳ್)-ಶ್ಲಾಘ್ಯವಾದ, ಕಣ್ಣಾಡಿ-ಕನ್ನಡಿ, ಪಡಿಮೈಕ್ಕಲಮ್-ಸ್ಫಟಿಕಮಯವಾದ ಪೂರ್ಣಕುಮ್ಭ, ಮುದಲಾ - ಮೊದಲಾದುವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ, ಎಮ್ಬೆರುಮಾನ್-ನಮ್ಮ ಸ್ವಾಮಿಯೇ !, ಕಾಣ್ಡರ್ಕು - ನಿನ್ನನ್ನು ಕಾಣಲು (ಸೇವಿಸಲು), ಏಱ್ಪನ ಆಯಿನ ಕೊಣ್ಡು - ಉಚಿತವಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ನನ್ ಮುನಿವರ್- ಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ಮಹರ್ಷಿಗಳು, ತುಮ್ಬುರು ನಾರದರ್ ಇವರೋ - ತುಮ್ಬುರು ಮಹರ್ಷಿಯೂ ನಾರದಮಹರ್ಷಿಯೂ ಇವರೆಲ್ಲರೂ, ಪುಕುನ್ದನರ್ - ಪ್ರವೇಶಿಸಿದರು. ಇರವಿಯುಮ್ - ಸೂರ್ಯನೂ, ತುಲಙ್ಗೊಳಿ-ಅಧಿಕವಾದ ತೇಜಸ್ಸನ್ನು, ಪರಪ್ಪಿ-ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಹರಡಿಕೊಂಡು, ತೋನ್ರಿನನ್ - ಬಂದು ಎದುರಿಗೆ ತೋರಿದನು. ಇರುಳ್-ಕತ್ತಲೆಯು, ಅಮ್ಬರತಲತ್ತಿನ್ನಿನ್ರು-ತನಗೆ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಂತೆ, ಪೋಯ್ – ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಚದರಿಹೋಗಿ, ಅಕಲ್ಗಿನ್ರದು-ಕ್ಷೀಣವಾಯಿತು. (ಆದುದರಿಂದ) ಅರಙ್ಗತ್ತಮ್ಮಾ - ಶ್ರೀರಂಗನಾಥಸ್ವಾಮಿಯೇ, ಪಳ್ಳಿಯೆೞುನ್ದರುಳಾಯೇ- ಶಯನದಿಂದ ಎದು ಕೃಪೆಯಿಂದ ಕಟಾಕ್ಷಿಸು.

(ಸಂ ||)—

ದೇವಾಸ್ತ್ರೇ ದಿವ್ಯಗನ್ಧೈರ್ವರಸುರಭಿತೃಣೈರಾಗತಾಸ್ಸನ್ನಿಧಿಂ ತೇ
ಮೌನೀನ್ದ್ರಾಃ ಪೂರ್ಣಕುಮ್ಭೈರ್ವರನಿಧಿಕಪಿಲಾದರ್ಪಣಾದ್ಯೈರುಪೇತಾಃ|
ಆಯಾತೋ ನಾರದಸ್ತುಮ್ಬುರುಮುನಿಸಹಿತೋಽಪ್ಯತ್ರ ಮನ್ನಾಥ !
ಸೋಽಯಂ,
ಭಾನುರ್ಭಾಭಾತಿ ಭಾಸ್ವಾನಪಸರತಿ ತಮೋ! ರಙ್ಗರಾಟ್! ಸುಪ್ರಭಾತಮ್ ||

ತಾ|| ಪರಿಮಳಭರಿತವಾದ ಗರಿಕೇ-ಲಾಮಂಚಾದಿಗಳನ್ನು ದೇವಲೋಕವಾಸಿಗಳು ತಂದು ಸಮರ್ಪಿಸಲು, ಶಂಖನಿಧಿ-ಪದ್ಮನಿಧಿ-ಕಪಿಲೆ-ಕನ್ನಡಿ-ಸ್ಫಟಿಕ ಮಯ ಪೂರ್ಣಕುಮ್ಭ— ಮೊದಲಾದುವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ, ಮತ್ತೂ ಅನೇಕ ಉಚಿತವಾದ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಹಾಮುನಿಗಳೂ ತುಂಬುರು-ನಾರದಾದಿ ಮಹರ್ಷಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಬಂದಿದಾರೆ. ಸೂರ್ಯನು ತನ್ನ ತೇಜಸ್ಸನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸರ್ವದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲೂ ಹರಡುತ್ತ ಎದುರಿಗೆ ಬಂದು ನಿಂತಿದಾನೆ. ಕತ್ತಲೆಯು ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ತನಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದೆ ನಿಶ್ಶೇಷವಾಗಿ ಕ್ಷೀಣವಾಯಿತು. ಆದುದರಿಂದ ಶ್ರೀರಂಗನಾಥಸ್ವಾಮಿಯೇ ! ಶಯನವಂಬಿಟ್ಟು ಎದ್ದುಬಂದು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಕಟಾಕ್ಷಿಸು.

(ಒಂಬತ್ತನೆಯ ಪದ್ಯ)

(೯) ಏದಮಿಲ್ ತಣ್ಣುಮೈ ಯಿಯಕ್ಕಮ್ ಮತ್ತಳಿ,
ಯಾೞ್ ಕುೞಲ್ ಮುೞವಮೋಡಿಶೈದಿಶೈ ಕ್ಕೆೞುಮಿ,
ಕೀತಙ್ಗಳ್‌ಪಾಡಿನರ್ ಕಿನ್ನರರ್ ಕರುಡರ್‌ಕಳ್
ಕನ್ದರುವರುಮಿವರ್ ಕಙ್ಗುಲುಳೆಲ್ಲಾಮ್,
ಮಾತವರ್ ವಾನವರ್ ಶಾರಣರಿಯಕ್ಕರ್,
ಶಿತ್ತರುಮ್ ಮಯಙ್ಗಿನರ್ ತಿರುವಡಿತ್ತೊೞುವಾನ್,
ಆದಲಿಲವರ್‌ಕ್ಕು ನಾಳೋಲಕ್ಕಮರುಳ,
ಅರಙ್ಗತ್ತಮ್ಮಾ! ಪಳ್ಳಿಯೆೞುನ್ದರುಳಾಯೇ.

ಪ್ರ|| ಏದಮಿಲ್ - ದೋಷವಿಲ್ಲದ, ತಣ್ಣುಮೈ - ತಮಟೆ, ಇಯಕ್ಕಮ್ - ಏಕತನ್ತ್ರೀವಾದ್ಯ (ಕಾನ್ತತಾಳ), ಮತ್ತಳಿ - ಮದ್ದಲೆ, ಯಾೞ್-ವೀಣೆ, ಕುೞಲ್- ಕೊಳಲು, ಮುೞವಮೋಡು - ದೊಡ್ಡಮದ್ದಲೆ ಇವುಗಳೊಡನೆ ಕೂಡಿದ, ಇಶೈ - ಗಾನವೂ, ದಿಶೈಕ್ಕೆೞುಮಿ - ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ವ್ಯಾಪಿಸಿ, ಕಙ್ಗುಲುಳೆಲ್ಲಾಮ್ -

ರಾತ್ರಿಕಾಲಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ, ಕೀತಙ್ಗಳ್ - ಗೀತಗಳನ್ನು, ಕಿನ್ನರರ್ - ಕಿನ್ನರರೂ, ಕರುಡರ್‌ಕಳ್ - ಗರುಡರೂ, ಕನ್ದರುವರುಮಿವರ್ - ಗನ್ಧರ್ವರಾದ ಇವರೂ, ಪಾಡಿನರ್ - ಹಾಡಿದರು, ಮಾತವರ್ - ಮಹಾತಪಸ್ವಿಗಳೂ, ವಾನವರ್ - ವೈಮಾನಿಕರಾದ ದೇವತೆಗಳೂ, ಶಾರಣರ್ - ಚಾರಣರೂ, ಇಯಕ್ಕರ್-ಯಕ್ಷರೂ, ಶಿತ್ತರುಮ್ - ಸಿದ್ಧರೂ, (ಇವರುಗಳೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿ) ತಿರುವಡಿ - ನಿನ್ನ ಪಾದಗಳನ್ನು, ತೊೞುವಾ - ಸೇವಿಸುವುದಕ್ಕೆ, ಮಯಙ್ಗಿನರ್ - ಮೋಹಿಸುತ್ತಿದಾರೆ. ಆದಲಿಲ್- ಆದುದರಿಂದ, ಅವರ್‌ಕ್ಕು - ಅವರಿಗೆ, ನಾಳ್ - ಪ್ರಾತಃಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಓಲಕ್ಕಮ್ - ಮಙ್ಗಳವಾದ್ಯವನ್ನು, ಅರುಳ - ಮಾಡುವಂತೆ ನಿಯಮಿಸಿ ಕೃಪೆಮಾಡಲು, ಅರಙ್ಗತ್ತಮ್ಮಾ - ಶ್ರೀರಂಗನಾಥಸ್ವಾಮಿಯೇ!, ಪಳ್ಳಿಯೆೞುನ್ದರುಳಾಯೇ - ಶಯನದಿಂದ ಎದ್ದು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಕರುಣೆಯಿಂದ ಕಟಾಕ್ಷಿಸು.

(ಸಂ ||)—

ನಿರ್ದೋಷಾ ಏವ ಘೋಷಾಸ್ಸಪದಿ ಮುರಜತಾಳೈಕತನ್ತ್ರೀಸುವೀಣಾ-
ವೇಣುಕ್ವಾಣಾಶ್ಚ ಭೇರೀನಿನದಭರಯುತಾಸ್ಸರ್ವತಶ್ಚಾಪಿ ರಾತ್ರ್ಯಾಮ್।
ಗಾಯನ್ತಿ ಸ್ಮಾದ್ಯ ಗೀತಾನ್ಯುಷಸಿ ತವ ಮುದೇ ಕಿನ್ನರಾ ಗಾರುಡಾದ್ಯಾ
ಗನ್ಧರ್ವಾ ಯಕ್ಷಸಿದ್ಧಾ ಮುನಿಗಣಸಹಿತಾಸ್ಸನ್ತಿ! ರಙ್ಗ! ಪ್ರಭಾತಮ್ ||

ತಾ|| ನಿರ್ದೋಷಗಳಾದ ತಮಟೆ, ತಾಳ, ಮದ್ದಲೆ, ವೀಣೆ, ಕೊಳಲು, ಭೇರೀ ಮೊದಲಾದುವುಗಳ ಧ್ವನಿಗಳೊಡನೆ ಗಾನಶಬ್ದವೂ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ವ್ಯಾಪಿಸುವಂತೆ ಗೀತಗಳನ್ನು ಕಿನ್ನರರೂ ಗರುಡರೂ ಗನ್ಧರ್ವರೂ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಹಾಡಿದರು. ಮಹಾತಪಸ್ವಿಗಳಾದ ಋಷಿಗಳೂ, ವೈಮಾನಿಕ ದೇವತೆಗಳೂ, ಚಾರಣರೂ, ಯಕ್ಷರೂ, ಸಿದ್ಧರೂ—ಇವರುಗಳೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿ ನಿನ್ನ ಪಾದಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮೋಹಿಸುತ್ತಿದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಪ್ರಾತಃಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಙ್ಗಳ ವಾದ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುವಂತೆ ಅವರಿಗೆ ನಿಯಮಿಸಲು ಶ್ರೀರಂಗನಾಥಸ್ವಾಮಿಯೇ! ಶಯನದಿಂದ ಎದ್ದು ಕೃಪೆಮಾಡು.

(ಹತ್ತನೆಯ ಪದ್ಯ)

(೧೦) ಕಡಿಮಲರ್ ಕ್ಕಮಲಙ್ಗಳ್ ಮಲರ್‌ನ್ದನ ವಿನ್ಯೆಯೋ,
ಕದಿರವನ್ ಕನೈಕಡಲ್ ಮುಳೈತ್ತನನಿವನೋ,
ತುಡಿಯಿಡೈಯಾರ್ ಶುರಿಕುೞಲ್ ಪ್ಪಿೞಿನ್ದುದರಿ,
ತುಕಿಲುಡುತ್ತೇಱಿನರ್ ಶೂೞ್ಪುನಲರಙ್ಗಾ!,

ತೊಡ್ಯೈಯೊತ್ತ ತುಳವಮುಮ್ ಕೂಡ್ಯೈಯುಮ್ ಪೊಲಿನ್ದು,
ತೋನ್ರಿಯತೋಳ್ ತೊಣ್ಡರಡಿಪ್ಪೊಡಿಯೆನ್ನುಮ್,
ಅಡಿಯನ್ಯೈಯಳಿಯನೆನ್ರರುಳಿ ಯುನ್ನಡಿಯಾರ್‌ಕ್ಕು,
ಆಳ್‌ಪಡುತ್ತಾಯ್ ಪಳ್ಳಿಯೆಳುನ್ದರುಳಾಯೇ!

ಪ್ರ|| ಕಡಿ-ಪರಿಮಳವುಳ್ಳ, ಮಲರ್-ವಿಕಸಿತವಾಗುತ್ತಿರುವ, ಕಮಲಙ್ಗಳ್-ತಾವರೆಪುಷ್ಪಗಳು, ಮಲರ್‌ನ್ದನ-ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಳಿದುವು. ಇವ್ವೈಯೋ-ಇದೋ ಇವುಗಳು! ಕದಿರವ‌ನ್-ಸೂರ್ಯನು, ಕನೈ-ಗಂಭೀರವಾದ, ಕಡಲ್-ಸಮುದ್ರದಿಂದ, ಮುಳೈತ್ತನ‌ನ್-ಉದಯಿಸಿದನು, ಇವನೋ-ಇದೋ ಇವನು! ತುಡಿಇಡೈಯಾರ್-ಕೃಶವಾದ ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶವುಳ್ಳ ಸ್ತ್ರೀಯರು, ಶುರಿಕುಳಲ್-ಸುರುಳಿಕೊಂಡಿರುವ ಕೇಶಗಳನ್ನು, ಪಿಳಿನ್ದು-ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಹಿಂಡಿ, ಉದರಿ-ಒದರಿ, ತುಕಿಲ್-ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು, ಉಡುತ್ತು-ಧರಿಸಿಕೊಂಡು, ಏರಿನರ್-ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎದ್ದುಬಂದರು. ಶೂೞ್ ಸುತ್ತಿ ವ್ಯಾಪಿಸಿರುವ, ಪುನಲ್-ಕಾವೇರಿಗೆ ಅಧಿಪತಿಯಾದ, ಅರಙ್ಗಾ-ಶ್ರೀರಂಗನಾಥನೇ! ತೊಡೈಯೊತ್ತ ತುಳವಮುಮ್-ನಿನಗೆ ಉಚಿತವಾಗಿ ರಚಿತವಾದ ತುಳಸೀಮಾಲೆಯನ್ನೂ, ಕೂಡೈಯುಮ್-ಅದಕ್ಕೆ ಆಧಾರವಾದ ಬುಟ್ಟಿಯನ್ನೂ, ಪೊಲಿನ್ದು-ಚೆನ್ನಾಗಿ ಧರಿಸಿಕೊಂಡು, ತೋನ್ರಿಯ-ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ, ತೋಳ್-ಭುಜಗಳುಳ್ಳ, ತೊಣ್ಡರಡಿಪ್ಪೊಡಿಯೆನ್ನುಮ್-ಭಕ್ತರ ಪಾದರೇಣುವೆಂಬ, ಅಡಿಯನೈ-ದಾಸನಾದ ನನ್ನನ್ನು, ಅಳಿಯನೆನ್ರು-ಸ್ನೇಹಿತನೆಂದು, ಅರುಳಿ-ಕೃಪೆಮಾಡಿ, ಉನ್-ನಿನ್ನ, ಅಡಿಯಾರ್‌ಕ್ಕು-ಭಕ್ತರಿಗೆ, ಆಳ್‌ಪಡುತ್ತಾಯ್-ನನ್ನನ್ನು ಕಿಙ್ಕರನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಇರುತ್ತೀಯೆ. ಪಳ್ಳಿಯೆಳುನ್ದರುಳಾಯೇ-ಈಗ ಶಯನದಿಂದ ಎದ್ದು ಕೃಪೆಯಿಂದ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಕಟಾಕ್ಷಿಸು.

(ಸಂ ||)—

ಪದ್ಮಾನ್ಯೇತಾನಿ ಫುಲ್ಲಾನ್ಯುದಿತ ಇಹ ರವಿರ್ವಾರಿಧೇರಪ್ಯಗಾಧಾತ್
ಸುನ್ದರ್ಯಸ್ಸನ್ತಿ ಭೂಷಾವಸನಪರಿಕರೈಸ್ಸೂಕ್ಷ್ಮಮಧ್ಯಾಸ್ಸುಕೇಶ್ಯಃ |
ರಮ್ಯಾ ಮಾಲಾಸ್ತುಲಸ್ಯಾ ಭುಜಶಿರಸಿ ವರ್ಹ ಪೇಟಿಕಾಸು ಪ್ರಶಸ್ತಾ-
ಸ್ತೋಽಹಂ ಭಕ್ತಾಂಘ್ರಿರೇಣುಸ್ಸುಹೃದಿತಿ ಕೃಪಯಾ ಮಾಂ
ವೃಣೀಷ್ವ! ಪ್ರಭಾತಮ್! ||

ತಾ|| ಪರಿಮಳಭರಿತವಾದ ತಾವರೆಪುಷ್ಪಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಳಿದುವು. ಇದೋ ಇವುಗಳೇ! ಸೂರ್ಯನು ಅಗಾಧವಾದ ಸಮುದ್ರದಿಂದ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎದ್ದು ಬಂದಿದಾನೆ—ಇದೋ ಇವನೇ! ಕೃಶಮಧ್ಯರಾದ ಸ್ತ್ರೀಜನರು ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಕೇಶಪಾಶಗಳನ್ನು ಹಿಂಡಿ ಒದರಿ, ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ, ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎದ್ದು ಬಂದರು. ಸುತ್ತಲೂ ವ್ಯಾಪಿಸಿ ಇರುವ ಕಾವೇರೀ ಪ್ರವಾಹವುಳ್ಳ ಶ್ರೀರಂಗನಗರಕ್ಕೆ ಅಧಿಪತಿಯಾದ ಸ್ವಾಮಿಯೇ! ನಿನಗೆ ಉಚಿತವಾಗಿ ರಚಿತವಾಗಿರುವ ತುಳಸೀಮಾಲೆ ಯನ್ನೂ ಬುಟ್ಟಿಯನ್ನೂ ತೋಳಿನಮೇಲೆ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಬಂದು ನಿಂತಿರುವ ಭಕ್ತಾಂಘ್ರಿರೇಣುವೆಂಬ ದಾಸಭೂತನಾದ ನನ್ನನ್ನು (ದೀನನೆಂದು) ಸ್ನೇಹಿತ ನೆಂದು ಕೃಪೆಯಿಂದ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿ, ನಿನ್ನ ಭಕ್ತರಿಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಕಿಙ್ಕರನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಇರುತ್ತೀಯೆ. ಈಗ ಶಯನದಿಂದ ಎದ್ದು ಕೃಪೆಯಿಂದ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಕಟಾಕ್ಷಿಸು.

ಶ್ರೀ ಕಲ್ಕಿಸಿಂಹ ಭಗವದ್ವಿರಚಿತವಾದ
ತಿರುಪ್ಪಳ್ಳಿಯೆೞುಚ್ಚಿ-ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವು
ಇಲ್ಲಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀಮತಾ ಕಲ್ಕಿಸಿಂಹೇನ ರಚಿತಾ ಪರಮಾತ್ಮನಾ !
ಅಸ್ಯ ಶ್ರೀಸುಪ್ರಭಾತಸ್ಯ ವ್ಯಾಖ್ಯಾ ಕರ್ಣಾಟಭಾಷಯಾ ||
ಶ್ರೀ ಭಕ್ತಾಂಘ್ರಿರೇಣು ಸೂರಯೇ ನಮಃ ||
ಶ್ರೀಮತೇ ಕಲ್ಕಿಸಿಂಹಾಯ ಭಗವತೇ ನಮಃ ||

ಶ್ರೀಃ

ತಿರುಪ್ಪಲ್ಲಾಣ್ಡು-ಸ್ವಾಪದೇಶಾರ್ಥ
(ವೇದಾನ್ತ ಸಾರಾರ್ಥ)

ಶ್ರೀ ಭಗವನ್ತನ ಪರಮಾನುಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾದ ಶ್ರೀ ಭಟ್ಟನಾಥರೆಂಬ **ಈ ಪೆರಿಯಾೞ್ವಾರ್**ರವರು ಸಹಜವಾದ ದಾಸ್ಯವುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಭಗವನ್ತನ ನಿತ್ಯ **ಕೈಂಕರ್ಯವೇ** ಪ್ರಾಪ್ಯವೆಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಿ, ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಾವತಾರದಲ್ಲಿ **ಮಾಲಾ**

ಕಾರರು—"ಪ್ರಸಾದಪರಮೌ ನಾಥೌ ಮಮಗೇಹಮುಪಾಗತೌ। ಧನ್ಯೋಽಹ ಮರ್ಚಯಿಷ್ಯಾಮಿತ್ಯಾಹ ಮಾಲ್ಯೋಪಜೀವನಃ॥"—ಎಂಬಂತೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೂ ಬಲರಾಮನಿಗೂ ಪುಷ್ಪಮಾಲಾಸಮರ್ಪಣವಂ ಮಾಡಿ ಕೃತಾರ್ಥರಾದ ವೃತ್ತಾನ್ತವನ್ನು ತಿಳಿದು, ತಾವೂ ಹಾಗೆಯೇ ಶ್ರೀವಿಲ್ಲಿಪುತ್ತೂರಿನಲ್ಲಿ ವಟಪತ್ರಶಾಯಿಯಾದ ಸ್ವಾಮಿಗೆ ನನ್ದವನವಂ ಮಾಡಿ ಪುಷ್ಪಕೈಂಕರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿದ್ದರು. ಇತರ ಆೞ್ವಾರ್ರುಗಳು ತಮ್ಮತಮ್ಮ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಭಗವನ್ತನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಪಡೆಯಲು ಅವನಿಂದಲೇ ರಕ್ಷೆಯನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿದರು. ಈ ಆೞ್ವಾರ್ರು ಭಗವನ್ತನಿಗೇ ನಿತ್ಯಮಂಗಳವನ್ನು ತಾವೇ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತ ಅವನಿಗೇ ಶ್ರೇಯಸ್ಸನ್ನೂ ಸಕಲ ಸಂಪತ್ಸಮೃದ್ಧಿಯನ್ನೂ ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿ, ಸ್ವಾರ್ಥಾಪೇಕ್ಷೆಯಿಲ್ಲದೆ ಅವನ ದಿವ್ಯಸೌನ್ದರ್ಯಾದಿಗುಣಗಳಿಗೆ ಯಾವ ಅಪಾಯವೂ ಎಂದಿಗೂ ಬರಕೂಡದೆಂದು (ಮಾತಾಪಿತೃಗಳಂತೆ) ತಾವೇ ಅವನಿಗೆ ರಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮಾಡುವವರಾಗಿ ನಿಂತಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಎಲ್ಲಾ ಆೞ್ವಾರುಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಇವರ ಮಹಿಮೆಯು ದೊಡ್ಡದಾದುದರಿಂದ ಇವರನ್ನು ಪರಿಯಾೞ್ವಾರ್ರೆಂದು ಪೂರ್ವಾಚಾರ್ಯರು ಕರೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಪಾಂಡ್ಯರಾಜನಾದ ವಲ್ಲಭದೇವನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಶುಲ್ಕವಂ ಪಡೆದು ಆನೆಯಮೇಲೆ ಮೆರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿರುವಾಗ ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನು ಇವರ ವೈಭವವನ್ನು ನೋಡಿ ಸನ್ತುಷ್ಟನಾಗಿ ಸಪರಿವಾರನಾಗಿ ಬಂದು ದರ್ಶನವಂಕೊಟ್ಟು ದಿವ್ಯಮಂಗಳವಿಗ್ರಹದ ಸೌನ್ದರ್ಯಾದಿಗುಣಗಳಿಂದ ಇವರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ವಶೀಕರಿಸಲು, ಈ ದಿವ್ಯಸೌನ್ದರ್ಯ ವೈಭವಕ್ಕೆ ಎಂದಿಗೂ ಚ್ಯುತಿಯುಂಟಾಗಕೂಡದೆಂದು ಈ ತಿರುಪ್ಪಲ್ಲಾಣ್ಡು ಎಂಬ ಮಂಗಳಾಶಾಸನ ಪ್ರಬನ್ಧವನ್ನು ಇವರು ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಾಡಿದರು.

ಇತರ ಪ್ರಬನ್ಧಗಳಂತೆ ಪರತತ್ತ್ವನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕವಿಧ ಸಂಶಯ ಪರಿಹಾರವಂ ಅಪೇಕ್ಷಿಸದೆ ನಿಷ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಪರಮಾರ್ಥವನ್ನೇ ಸಾರತಮವಾದ ೧೨ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲೇ ಪ್ರಣವಾರ್ಥದಂತೆ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ಸಕಲ ವೇದಾನ್ತಸಾರಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನೇ ಪರತತ್ತ್ವವೆಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಈ ಪ್ರಬನ್ಧದ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವು ಅನ್ಯಾದೃಶವಾಗಿ ಅತ್ಯದ್ಭುತವೈಭವವುಳ್ಳದುದಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀವರವರಮುನಿವರ್ಯರೆಂಬ ಮಣವಾಳಮಾಮುನಿಗಳು ತಮ್ಮ ಉಪದೇಶ ರತ್ನಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ (೨೦ನೇ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ)

"ಉಣ್ಡೋ ತಿರುಪ್ಪಲ್ಲಾಣ್ಡುಕ್ಕೊಪ್ಪದೋರ್ ಕಲೈತಾ,

ಉಣ್ಡೋ ಪೆರಿಯಾೞ್ವಾರ್ಕ್ಕೊಪ್ಪೊರುವರ್"—ಎಂದು ಇವರ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವನ್ನೂ ಈ ಪ್ರಬನ್ಧದ ಮಹಾತ್ಮ್ಯವನ್ನೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಶ್ಲಾಘಿಸಿ, ಈ ಮಙ್ಗಳಾ

ಶಾಸನಾತ್ಮಕವಾದ ತಿರುಪ್ಪಲ್ಲಾಣ್ಡು ಪ್ರಬನ್ಧವು ವೇದಗಳಿಗೆ ಓಙ್ಕಾರದಂತೆ ಸರ್ವ ಸಾರವೆಂದೂ, ದ್ರಾವಿಡ ದಿವ್ಯಪ್ರಬನ್ಧಗಳಿಗೆ ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಸನ್ಧೇಯವೆಂದೂ ನಿರ್ಣಯಿಸಿ ಇರುತ್ತಾರೆ.

"ಕೋದಿಲವಾವಾೞ್ವಾರ್‌ಕಳ್ ಕೂಱುಕಲೈಕ್ಕೆಲ್ಲಾಮ್
ಆದಿ ತಿರುಪ್ಪಲ್ಲಾಣ್ಡಾನದುವುಮ್, ವೇದತ್ತು
ಕ್ಕೋಮೆನ್ನುಮದುಪೋಲುಳ್ಳದುಕ್ಕೆಲ್ಲಾಮ್ ಶುರುಕ್ಕಾಯ್
ತ್ತಾರ್ ಮಙ್ಗಳಮಾದಲಾಲ್" (೧೯ನೇ ಪದ್ಯ)

"ದ್ರಾವಿಡಾನಾಂ ಚ ವೇದಾನಾಂ ತದಿದಂ ಪ್ರಣವಾತ್ಮಕಮ್ ।
ವಿಷ್ಣುಚಿತ್ತೇನ ಭಕ್ತೇನ ಮಙ್ಗಳಾಶಾಸನಂ ಕೃತಮ್ ॥ "—ಎಂದು ಸಾಕ್ಷಾದ್ಭಗವದವತಾರರೂಪಿಯಾದ ಶ್ರೀ ಕಲ್ಕಿಸಿಂಹಾರ್ಯರಿಂದ ಇದು ಶ್ಲಾಘಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಈ ಪ್ರಕಾರ ಮಙ್ಗಳಾಶಾಸನವಂ ಮಾಡಿದ ಪೆರಿಯಾೞ್ವಾರ್ ಎಂಬ ವಿಷ್ಣುಚಿತ್ತರ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವು ಅತ್ಯದ್ಭುತವಾದುದರಿಂದ ಆಣ್ಡಾಳ್ ಎಂಬ ಗೋದಾದೇವಿಗೆ ತಂದೆಯಾದ ಇವರು ಶ್ರೀ ರಙ್ಗನಾಥನಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಶ್ವಶುರರಾಗಿ (ಹೆಣ್ಣುಕೊಟ್ಟ ಮಾವನವರಾಗಿ) ಅಮರವನ್ದ್ಯರಾದರು. ಶ್ರೀಕಲ್ಕಿ-ನಾರಸಿಂಹಾರ್ಯರೆಂಬ ವಿಭವಾವತಾರರೂಪಿಯಾದ ಶ್ರೀ ಭಗವನ್ತನಿಂದ ಇವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾದ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಅನುಸನ್ಧೇಯವಾಗಿವೆ—

(೧) ಪಾಣ್ಡ್ಯೇ ವಲ್ಲಭದೇವಾಖ್ಯೋ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತೋ ನೃಪೋಽಭವತ್ ।
ವಿದ್ಯಾಶುಲ್ಕಂ ಪಣಂ ತೇನ ನಿರ್ಮಿತಂ ಪಾರಿತೋಷಿಕಮ್ ॥

(೨) ವಿದುಷಾಂ ಹಿ ಪರೀಕ್ಷಾರ್ಥಂ ಸಭಾಯಾಂ ನಿರ್ಮಿತಂ ಪಣಮ್ ।
ವಿಷ್ಣುಚಿತ್ತೋ ಮಹಾ ಭಕ್ತೋ ವಿದ್ಯಾಶುಲ್ಕಂ ತದಾಽಹರತ್ ॥

(೩) ಅಯಂ ಶ್ರೀಭಟ್ಟನಾಥಾರ್ಯ ಇತ್ಯೇವ ಬಿರುದಾಙ್ಕಿತಃ ।
ಧನ್ವಿನೂತ್ನಪುರೇ ದಿವ್ಯೇ ಪುಷ್ಪಕೈಙ್ಕರ್ಯಮಾತನೋತ್ ॥

(೪) ಅಸ್ಯ ಪುತ್ರೀ ಸ್ವಯಂ ಗೋದಾ ತುಲಸೀಕಾನನೋದ್ಭವಾ ।
ಪುಷ್ಪಮಾಲಾಂ ಚ ತಾಂ ಧೃತ್ವಾ ತಾಮುಚ್ಛಿಷ್ಟಾಂ ಕಿಲಾಕರೋತ್ ॥

(೫) ತಸ್ಮಾದಿಯಂ ಪ್ರಿಯಾ ವಿಷ್ಣೋರ್ನಾಯಿಕಾ ಭೂಮಿರೂಪಿಣೀ ।
ನೀಳಾಂಶಸಮ್ಭವಾ ಚಾಸೀದ್ರಙ್ಗನಾಥಸ್ಯ ವಲ್ಲಭಾ ॥

(೬) ವಿಷ್ಣುಚಿತ್ತಸ್ತತೋ ವಿಷ್ಣೋರ್ಗೋದಾಯಾ ವಲ್ಲಭಸ್ಯ ಚ ।
ಶ್ವಶುರೋ ರಙ್ಗನಾಥಸ್ಯ ದೇವವನ್ದ್ಯೋ ಮಹಾನಭೂತ್ ॥

ಶ್ರೀಃ

ಈ ತಿರುಪ್ಪಲ್ಲಾಣ್ಡು - ಪ್ರಬನ್ಧದ ಪದ್ಯಗಳ ಮುಖ್ಯಸಾರಾಂಶ

(ಪದ್ಯ ಆದಿ)

ಪಲ್ (ಎಂಬ) ೧ನೇ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ—ಶ್ರೀ ಭಗವನ್ತನ ದಿವ್ಯಮಂಗಳವಿಗ್ರಹಕ್ಕೂ ಸೌನ್ದರ್ಯಾದಿ ಗುಣಗಳಿಗೂ ಮಂಗಳಾಶಾಸನವಂ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಅಡಿ ,, ೨ನೇ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ—ಉಭಯ ವಿಭೂತಿಯೋಗಕ್ಕೆ ಮಂಗಳಾಶಾಸನವಂ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ವಾಳ್ ,, ೩ನೇ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ—ಅನನ್ಯಪ್ರಯೋಜನರಾದ ಭಗವತ್ಪ್ರಾಪ್ತಿಕಾಮರನ್ನು ಭಗವನ್ತನ ಮಂಗಳಾಸನಕ್ಕೆ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಏಡು ,, ೪ನೇ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ—ಕೈವಲ್ಯನಿಷ್ಠರೆಂಬ ಆತ್ಮಪ್ರಾಪ್ತಿಕಾಮರನ್ನು ಮಂಗಳಾಶಾಸನಕ್ಕೆ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಅಣ್ಡ ,, ೫ನೇ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ—ಐಶ್ವರ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಮಂಗಳಾಶಾಸನಕ್ಕೆ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಎನ್ದೈ ,, ೬ನೇ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ—ಮಂಗಳಾಶಾಸನಕ್ಕೆ ಬಂದ (೩ನೇ ಪದ್ಯದ) ಅನನ್ಯಪ್ರಯೋಜನರಾದ ಭಗವತ್ಪ್ರಾಪ್ತಿಕಾಮರನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ತೀ ,, ೭ನೇ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ—ಮಂಗಳಾಶಾಸನಕ್ಕೆ ಬಂದ (೪ನೇ ಪದ್ಯದ) ಆತ್ಮಪ್ರಾಪ್ತಿಕಾಮರನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ನೆಯ್ ,, ೮ನೇ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ—ಮಂಗಳಾಶಾಸನಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದ (೫ನೇ ಪದ್ಯದ) ಐಶ್ವರ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಉಡುತ್ತು ,, ೯ನೇ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ—೩ನೇ - ೬ನೇ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನನ್ಯ ಪ್ರಯೋಜನರೊಡನೆ ಕೂಡಿ ಮಂಗಳಾಶಾಸನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಎನ್ನಾಳ್ ,, ೧೦ನೇ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ—೪ನೇ ಮತ್ತು ೭ನೇ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಚಿತರಾದ ಆತ್ಮಪ್ರಾಪ್ತಿಕಾಮರೊಡನೆ ಸೇರಿ ಮಂಗಳಾ ಶಾಸನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಅಲ್‌ವೞಿಕ್ಕು,, ೧೧ನೇ ,, —೫ನೇ ಮತ್ತು ೮ನೇ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಚಿತರಾದ ಐಶ್ವರ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೊಡನೆ ಸೇರಿ ಮಂಗಳಾಶಾಸನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಪಲ್ಲಾಣ್ಡು (ಎಂಬ) ೧೨ನೇ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ—ಈ ಪ್ರಬನ್ಧವನ್ನು ಪಠಿಸುವವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಶ್ರೀ ಪರಮಾತ್ಮಸಾನ್ನಿಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯಕೈಂಕರ್ಯವುಂಟಾಗುವುದೆಂದು ಫಲಶ್ರುತಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಿ, ಸಕಲ ಸಂಸಾರಿಚೇತನರೂ ಮಂಗಳಾ ಶಾಸನಕ್ಕೆ ಅರ್ಹರೆಂದು ಅಭಯವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತ ಈ ಪ್ರಬನ್ಧದ ವೈಭವವನ್ನು ವರ್ಣಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಪ್ರಕಾರ-ತಿರುಪ್ಪಲ್ಲಾಣ್ಡು—ಎಂಬ ಈ ಪ್ರಬನ್ಧದಿಂದ ಶ್ರೀ ಪರಮಾತ್ಮನ ಮಂಗಳಾಶಾಸನವು ಸಕಲಚೇತನರಿಗೂ ಸ್ವರೂಪಾನುರೂಪವೆಂದೂ, ಈ ಮಂಗಳಾ ಶಾಸನದಿಂದಲೇ ಶ್ರೀ ಪರಮಾತ್ಮಸಾನ್ನಿಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯಕೈಂಕರ್ಯಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವು ಅವನ ಅನುಗ್ರಹಾತಿಶಯದಿಂದ ಫಲಿಸುವುದೆಂದೂ ಸುವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಇದೇ ಸಕಲ ವೇದಾನ್ತಸಾರಾರ್ಥವು.

ಶ್ರೀಃ

ತಿರುಪ್ಪಳ್ಳಿಯೆೞುಚ್ಚಿ-ಸ್ವಾಪದೇಶಾರ್ಥ

(ವೇದಾನ್ತಸಾರಾರ್ಥ)

ಈ ಪ್ರಬನ್ಧವನ್ನು ರಚಿಸಿದ ವಿಪ್ರನಾರಾಯಣರೆಂಬ ತೊಣ್ಡರಡಿಪ್ಪೊಡಿ ಯಾೞ್ವಾರ್ರ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವು ಅದ್ಭುತವಾದುದು. ಇವರು ಶ್ರೀರಂಗನಾಥನಿಗೆ ನನ್ದವನವಂ ರಚಿಸಿ ಪುಷ್ಪಕೈಂಕರ್ಯವಂ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು ಕ್ರಮೇಣ ಜ್ಞಾನ ಭಕ್ತಿ ವೈರಾಗ್ಯ ಭೂಷಿತರಾಗಿ ಭಗವನ್ತನ ಪರಮಾನುಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿ, ಅಷ್ಟಾಕ್ಷರೀ (ತಿರುಮನ್ತ್ರಮ್) ಎಂಬ ಮಹಾಮನ್ತ್ರದ ಅನುಸನ್ಧಾನದಲ್ಲೇ ನಿರತರಾಗಿ, ಯಮಾದಿ ಗಳ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಪಾದಗಳನ್ನು ಇಡುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಆ ಮನ್ತ್ರದ ವೈಭವವನ್ನು

ಪ್ರಕಾಶಪಡಿಸಿ ಪರಮಾನನ್ದಭರಿತರಾಗಿ ಶ್ರೀರಂಗನಾಥನೇ ಸರ್ವವಿಧಬನ್ಧುವೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ, ಅವನಿಗೆ ಪುಷ್ಪಮಾಲೆಯನ್ನು ನಿತ್ಯವೂ ಸಮರ್ಪಿಸುತ್ತಿದ್ದುದಲ್ಲದೆ ದಿವ್ಯತಮವಾದ ಪದ್ಯಮಾಲೆಯನ್ನೂ ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ "ತಿರುಮಾಲೈ"—ಎಂಬ ೪೫ ಪದ್ಯಗಳುಳ್ಳ ಪ್ರಬನ್ಧವನ್ನೂ ರಚಿಸಿ, ಅನನ್ತರ ಶ್ರೀರಂಗನಾಥನ ಸುಪ್ರಭಾತವಾದ ಹತ್ತು ಪದ್ಯಗಳುಳ್ಳ "ತಿರುಪ್ಪಳ್ಳಿಯೆೞುಚ್ಚಿ"—ಎಂಬ ಈ ಪ್ರಬನ್ಧವನ್ನೂ ರಚಿಸಿ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಪರಮೋಪಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸುಪ್ರಭಾತ ಪ್ರಬನ್ಧದಲ್ಲಿ—(೧) ಶ್ರಿಯಃಪತಿಯಾದ ರಂಗನಾಥನ ಸರ್ವದೇವಸೇವ್ಯತ್ವವನ್ನೂ (೨) ಗಜೇನ್ದ್ರರಕ್ಷಣ ವೈಭವವನ್ನೂ (೩) ಚಕ್ರಪಾಣಿತ್ವವನ್ನೂ (೪) ಶ್ರೀರಾಮಾವತಾರದ ವೀರಚರಿತ್ರವನ್ನೂ (೫) ವಿಭೀಷಣಾರ್ಚನೀಯತ್ವವನ್ನೂ (೬) ಏಕಾದಶರುದ್ರ - ದ್ವಾದಶಾದಿತ್ಯಾದಿ ಸೇವ್ಯತ್ವವನ್ನೂ (೭) ಇನ್ದ್ರಾದಿ ಸೇವ್ಯತ್ವವನ್ನೂ (೮) ತುಂಬುರು-ನಾರದಾದಿ ಮುನಿವನ್ದ್ಯತ್ವವನ್ನೂ (೯) ಕಿನ್ನರ ಗರುಡ ಗನ್ಧರ್ವಾದಿ ಕೀರ್ತನೀಯತ್ವವನ್ನೂ (೧೦) ಭಕ್ತವಾತ್ಸಲ್ಯಾತಿಶಯವನ್ನೂ—ಕ್ರಮೇಣ ಹತ್ತು ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲೂ ವರ್ಣಿಸಿ, ತಮ್ಮ ತದೀಯ ಶೇಷತ್ವವೈಭವವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶಪಡಿಸಿ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಭಗವದ್ಭಕ್ತಿಗಿಂತಲೂ ಭಾಗವತಪ್ರತಿಪತ್ತಿಯೇ ನಿಸ್ಸಂಶಯವಾಗಿ ಶೀಘ್ರ ಫಲಪ್ರದವಾಗುವುದೆಂದು ಮಹನೀಯರಿಂದ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೇ—

"ಸಿದ್ಧಿರ್ಭವತಿ ವಾ ನೇತಿ ಸಂಶಯೋಽಚ್ಯುತಸೇವಿನಾಮ್ ।
ನ ಸಂಶಯೋಽಸ್ತಿ ತದ್ಭಕ್ತಪರಿಚರ್ಯಾರತಾತ್ಮನಾಮ್ ॥"—ಎಂಬ ವಚನದಿಂದ ನಿರ್ಣೀತವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಭಾಗವತನಿಷ್ಠೆಯನ್ನೇ ಈ ಆೞ್ವಾರು ತಮ್ಮ ಅನುಷ್ಠಾನದಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಇವರಿಗೆ **"ತೊಣ್ಡರಡಿಪ್ಪೊಡಿ"** (ಭಕ್ತಾಂಘ್ರಿರೇಣು)—ಎಂಬ ದಿವ್ಯನಾಮಧೇಯವು ಅನ್ವರ್ಥವಾಗಿ ಸಂಗತತಮವಾಗಿದೆ. ಇವರಹಾಗೆ ಭಾಗವತಪ್ರತಿಪತ್ತಿಯುಳ್ಳವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಭಗವದನುಗ್ರಹವು ಸಿದ್ಧವೆಂದು ಪೂರ್ವಾಚಾರ್ಯರಿಂದಲೇ ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿದೆ. ಇದೇ ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವಸಿದ್ಧಾನ್ತಸಾರವು. ("ವೈಷ್ಣವೋ ವೈಷ್ಣವಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ದಣ್ಡವತ್ ಪ್ರಣಮೇದ್ಭುವಿ")

ಶ್ರೀ ವಿಭವಾವತಾರ ರೂಪಿಯಾದ ಶ್ರೀಕಲ್ಕಿ ನಾರಸಿಂಹಾರ್ಯರಿಂದ ಇವರ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವು ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಕಾರ ವರ್ಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ—

(೧) ವಿಪ್ರನಾರಾಯಣೋ ನಾಮ ಮಣ್ಡಙ್ಗುಡಿಪುರೋದ್ಭವಃ ।
ಭಕ್ತಾಂಘ್ರಿರೇಣುರಿತ್ಯೇವ ಸ್ವಾತ್ಮಾನಂ ಭಕ್ತಿತೋ ಜಗೌ ॥
(೨) ಅಯಂ ಶ್ರೀರಙ್ಗನಾಥಸ್ಯ ಸುಪ್ರಭಾತಂ ದಿನೇ ದಿನೇ ।
ಅನುಸನ್ಧೇಯಮೇವಾರ್ಯೈರ್ದಿವ್ಯಂ ವ್ಯರಚಯತ್ಸುಧೀಃ ॥

(೩) ಅಸ್ಯ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಮತ್ಯನ್ತಂ ವಿಖ್ಯಾತಂ ಜಗತೀತಲೇ ।
ವಿಷ್ಣೋರಯಂ ಮಹಾನ್ ಭಕ್ತೋ ಭುವಿ ಮುಕ್ತೋಽತ್ರ ವೈಭವಾತ್॥

(೪) ಅಸ್ಯ ಶ್ರೀಸುಪ್ರಭಾತಸ್ಯ ದಿವ್ಯಂ ಗೀರ್ವಾಣಭಾಷಯಾ ।
ಮಯಾ ಶ್ರೀಕಲ್ಕಿಸಿಂಹೇನ ರಚಿತಂ ಪರಿವರ್ತನಮ್ ॥

ಶ್ರೀಃ

ತಿರುಪ್ಪಾವೈ-ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ
(ಉಪೋದ್ಘಾತ)

ಶ್ರೀ ಗೋದಾದೇವೀವೈಭವ

ಶ್ರೀಮತಾ ಕಲ್ಕಿಸಿಂಹೇನ ವರ್ಣ್ಯತೇ ಪರಮಾತ್ಮನಾ ।
ಜಗತಾಂ ಪಾವನಂ ದಿವ್ಯಂ ಗೋದಾದೇವ್ಯಾಸ್ತು ವೈಭವಮ್ ॥

ಶ್ರೀ ಭೂ ನೀಳಾದಿನಾಯಕನಾದ ವೈಕುಣ್ಠನಾಥನು ಲೀಲಾವಿಭೂತಿಯಲ್ಲ ಚೇತನೋಜ್ಜೀವನಕ್ಕಾಗಿ ತಾನು ಅನೇಕಾವತಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದುದಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ನಿತ್ಯಸೂರಿಪರಿಷದ್ವರ್ಗದವರನ್ನೂ ಆಗಾಗ್ಯೆ ಅವತರಿಸುವಂತೆ ನಿಯಮಿಸಿ ಅವರ ಮೂಲಕ ಚೇತನರಿಗೆ ಉಪದೇಶಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಅವರನ್ನು ವಶೀಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಅನ್ತಹ ಮಹಾತ್ಮರಾದ ಆೞ್ವಾರ್ರುಗಳಲ್ಲಿ ಗರುಡಾಂಶಸಂಭೂತರಾದ ಪೆರಿಯಾೞ್ವಾರ್ರು ಶ್ರೀವಿಲ್ಲಿಪುತ್ತೂರಿನಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿಯ ವಟಪತ್ರಶಾಯಿಯಾದ ಸ್ವಾಮಿಗೆ ಪುಷ್ಪಕೈಂಕರ್ಯವಂ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೀಗಿರುವಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ತುಲಸೀಕಾನನದಲ್ಲಿ ಭೂದೇವ್ಯಂಶವಾದ ಗೋದಾದೇವಿಯು (ಆಣ್ಡಾಳ್) ಕನ್ಯೆಯಾಗಿ ಸಿಕ್ಕಿದಳು. ಇವಳು ಅಯೋನಿಜೆಯಾಗಿ ಅನ್ಯಾದೃಶವಾದ ವೈಭವದೊಡನೆ ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲೇ ದಿವ್ಯಜ್ಞಾನಸಮ್ಪನ್ನೆಯಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಇವಳನ್ನು "**ಪಿಂಜಾಯ್ ಪೞುತ್ತಾಳ್**" ಎಂದು ಶ್ರೀವರವರಮುನಿವರ್ಯರು ಉಪದೇಶ ರತ್ನಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ (೨೪ನೇ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ) ವರ್ಣಿಸಿ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಇವಳು ಅವತರಿಸಿದ ಶುಭದಿವಸವು ಕರ್ಕಟ (ಆಡಿ) ಮಾಸದಲ್ಲಿ—ಪುಬ್ಬಾ (ಪೂರಮ್) ಎಂಬ ಪೂರ್ವ

ಫಲ್ಗುನೀ ನಕ್ಷತ್ರವು. ಈ ತಿರುವಾಡಿಪ್ಪೂರದ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವು ಅತ್ಯದ್ಭುತವಾದ್ದೆಂದು ಉಪದೇಶ ರತ್ನಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಕಾರ ವರ್ಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.—

(೧) "ಇನ್ರೋ ತಿರುವಾಡಿಪ್ಪೂರಮೆಮಕ್ಕಾಕ
ವನ್ರೋ! ಇಙ್ಗಾಣ್ಡಾಳವತರಿತ್ತಾಳ್ ; ಕುನ್ರಾದ
ವಾೞ್ವಾನ ವೈಕುನ್ದವಾನ್ ಪೋಕನ್‌ತನ್ನೈ ಯಿಕೞ್ನ್ದು
ಆೞ್ವಾರ್ ತಿರುಮಕಳಾರಾಯ್"—(೨೨ನೇ ಪದ್ಯ)

(೨) "ಪೆರಿಯಾೞ್ವಾರ್‌ಪೆಣ್ಪಿಳ್ಳೈಯಾಯಾಣ್ಡಾಳ್ ಪಿಱನ್ದ
ತಿರುವಾಡಿಪ್ಪೂರತ್ತಿನ್ ಶೀರ್ಮೈ, ಒರುನಾಳೈ
ಕ್ಕುಣ್ಡೋ ಮನಮೇ ಯುಣರ್‌ನ್ದು ಪಾರ್,
ಆಣ್ಡಾಳುಕ್ಕುಣ್ಡಾಕಿಲೊಪ್ಪಿದುಕ್ಕುಮುಣ್ಡು."—(೨೩ನೇ ಪದ್ಯ)

ಇವಳು ತನ್ನ ತಂದೆಯವರಾದ ಪೆರಿಯಾೞ್ವಾರ್ರು ದೇವರಿಗೆ ಪುಷ್ಪಮಾಲೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ತಟ್ಟೆಗಳಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕಾರ್ಯಾನ್ತರದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತರಾಗಿ ಹೊರಗೆಹೋಗಿದ್ದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆ ಮಾಲೆಗಳನ್ನು ತಾನೇ ಧರಿಸಿ ತಲೆಗೆ ಮುಡಿಸಿಕೊಂಡು ಕನ್ನಡಿಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಿ ಆನಂದಿಸಿ ಇವುಗಳನ್ನು ದೇವರಿಗೆ ಧರಿಸಿದರೆ ಬಹು ಭೋಗ್ಯವಾಗಿರುವುದೆಂದು ತನ್ನ ಮಹಿಮೆಯೊಡನೆ ಆಲೋಚಿಸಿ, ಪುನಃ ತಟ್ಟೆಗಳಲ್ಲೇ ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಇಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಈ ಮಾಲೆಗಳನ್ನು ವಟಪತ್ರಶಾಯಿಯಾದ ಸ್ವಾಮಿಯು ಪರಮಾನನ್ದದಿಂದ ಅಂಗೀಕರಿಸಿ ಧರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಲು, ಒಂದಾನೊಂದು ದಿನ ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಲೆಯೊಳಗೆ ಕೂದಲು ಇದ್ದುದರಿಂದ ಪೆರಿಯಾೞ್ವಾರ್ರು ಸಂಶಯಪಟ್ಟು ತಮ್ಮ ಮಗಳಾದ ಗೋದಾದೇವಿಯನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆಮಾಡಿ ಇವಳು ಮುಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಳೆಂದು ತಿಳಿದು ಆ ಮಾಲೆಗಳನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ಬೇರೆ ಮಾಲೆಗಳನ್ನು ದೇವರಿಗಾಗಿ ಕಟ್ಟಿ ಸಮರ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಯತ್ನಿಸಲು ದೇವರು ಅವುಗಳನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ ಗೋದಾದೇವಿಯು ಧರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ದಿವ್ಯಪರಿಮಳಭರಿತವಾಗಿ ಅತ್ಯನ್ತ ಭೋಗ್ಯತಮವಾದ ಮಾಲೆಗಳನ್ನೇ ತರುವಂತೆ ಇವರಿಗೆ ಸ್ವಪ್ನಮುಖೇನ ನಿಯಮಿಸಿದರು. ಇವಳು ಸಾಕ್ಷಾದ್ಭೂದೇವಿಯ ಅಂಶವಾದುದರಿಂದ ಇವಳ ವೈಭವವನ್ನು ಪೆರಿಯಾೞ್ವಾರ್ರು ತಿಳಿದು ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವಳಿಗೆ ಯೌವನವು ಸಮೀಪಿಸಲು ಇವಳು ಸಾಕ್ಷಾದ್ಭಗವನ್ತನನ್ನೇ ತಾನು ಪಾಣಿಗ್ರಹಣವಂ **ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ** ಆ ಮಹೋತ್ಸವವೈಭವವನ್ನು ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಕಂಡು— "**ವಾರಣಮಾಯಿರಮ್**" ಎಂಬ ೧೧ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಸ್ವಪ್ನವನ್ನು ತನ್ನ ಸಖಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದಳು.

ಪೆರಿಯಾಳ್ವಾರ್ರು ಇವಳಿಗೆ ತಕ್ಕ ವರನನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಿರಲು, ಇವಳು ಮನುಷ್ಯಲೋಕದಲ್ಲಿ ಯಾರನ್ನೂ ತಾನು ಮದುವೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲವೆಂತಲೂ ವಟಪತ್ರಶಾಯಿಯಾದ ಸ್ವಾಮಿಯೇ ತನ್ನ ಪತಿಯೆಂತಲೂ ಹೇಳಿ ಶ್ರೀರಂಗನಾಥನನ್ನೇ ತಾನು ವರಿಸುವುದಾಗಿ ನಿಷ್ಕರ್ಷಿಸಿದಳು. ಆಗ ಭಗವನ್ತನಿಗೆ ಇವಳು ಪತ್ನಿಯಾಗಿ ಅವತರಿಸಿ ಇರುತ್ತಾಳೆಂದು ತಿಳಿದು ಪೆರಿಯಾಳ್ವಾರ್ರು ಇವಳನ್ನು ಶ್ರೀರಂಗನಾಥನಿಗೇ ಸಮರ್ಪಿಸಲು ಶ್ರೀರಂಗಕ್ಕೆ ಪಾಲಕ್ಕಿಯೊಳಗೆ ಕರೆದು ಕೊಂಡು ಹೋದಾಗ, ಇವಳು ಭಗವತ್ಸಾನ್ನಿಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಅನ್ತರ್ಧಾನವಂ ಪಡೆದಳೆಂದು ಜಗತ್ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಇವಳು ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಾವತಾರದ ವೈಭವವನ್ನು ತಿಳಿದು ತಾನೂ ತನ್ನ ಸಖಿಗಳೊಡನೆ ಗೋಪಿಗಳಂತೆ ಕೃಷ್ಣಸಂಶ್ಲೇಷಕ್ಕಾಗಿ ಹೊರಟು ಧನುರ್ಮಾಸದಲ್ಲಿ ವ್ರತಾನುಷ್ಠಾನವಂ ಮಾಡುವಂತೆ ಪ್ರಾತಸ್ಸ್ನಾನಕ್ಕಾಗಿ ಸಖಿಗಳನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತ, ಕ್ರಮೇಣ ನೀಳಾಸಮೇತನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿ ತಮ್ಮ ಮನೋರಥಗಳನ್ನು ಪಡೆದ ಗೋಪಿಗಳ ಅನುಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಲು "**ತಿರುಪ್ಪಾವೈ**"—ಎಂಬ ೩೦ ಪದ್ಯಗಳುಳ್ಳ ದಿವ್ಯಪ್ರಬನ್ಧವನ್ನು ರಚಿಸಿ, ಅನನ್ತರ "ನಾಚ್ಚಿಯಾರ್ ತಿರುಮೊೞಿ" ಎಂಬ ೧೪೩ ಪದ್ಯಗಳುಳ್ಳ ಮಹಾಪ್ರಬನ್ಧವನ್ನೂ ರಚಿಸಿದಳು. ಈ ಪ್ರಬನ್ಧಗಳ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳಿಂದ ಕಾಲಕ್ಷೇಪ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ತಿಳಿದು ಎಲ್ಲರೂ ಅನುಸನ್ಧಿಸಬಹುದು.

ಇವಳು ಕೃಷ್ಣಾವತಾರದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನೇ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕೊಂಡಾಡುತ್ತ, ತಾನೂ (ಗೋಪಿಗಳಂತೆ) ಕೃಷ್ಣಸಂಶ್ಲೇಷವನ್ನೇ ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿ, ನೀಳಾದೇವಿಯ ಸ್ತನಯುಗಳದ ಮೇಲೆ ಶಯನಮಾಡಿರುವ ಆ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ತಾನು ಎಬ್ಬಿಸಿ, ತನ್ನ ಅವತಾರ ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಮರೆತು ನಿದ್ರೆಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಅವನಿಗೆ ತಾನೇ ಬೋಧನವಂ ಮಾಡಿ -- ಸಕಲ ವೇದಾನ್ತಸಿದ್ಧವಾದ ಅವನ ಪಾರಾರ್ಥ್ಯವನ್ನು (ಚೇತನೋಜ್ಜೀವನಕ್ಕಾಗಿ ಅವನು ಅವತಾರಮಾಡಿರೋಣವನ್ನು) ಅವನಿಗೇ ಉಪದೇಶಿಸುವಂತೆ ಆಚಾರ್ಯಕೃತ್ಯವನ್ನೂ ಕೂಡ ತಾನೇ ಮಾಡಿದುದರಿಂದ ಇವಳ ವೈಭವವು ಅನ್ಯಾದೃಶವಾದುದು. ತಾನು ಅವನಿಗೋಸ್ಕರವೇ ಅವತರಿಸಿದುದರಿಂದ ತನ್ನ ಪಾರಾರ್ಥ್ಯವನ್ನೂ ತಿಳಿಸಿದಳೆಂದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ನೀಳಾತುಙ್ಗಸ್ತನಗಿರಿತಟೀಸುಪ್ತಮಿತ್ಯಾದಿತನಿಯನ್ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ "ಸ್ವೋಚ್ಛಿಷ್ಟಾಯಾಂ ಸ್ರಜಿನಿಗಳಿತಂ" ಎಂದು ಸೂಚಿತವಾದ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಗೋದಾದೇವಿಯು ಪುಷ್ಪಮಾಲೆಯನ್ನು ತಾನು ಮೊದಲು ಧರಿಸಿ ಅನನ್ತರ ಅದು ಸ್ವಾಮಿಗೆ ಭೋಗ್ಯವೆಂದು ಸಮರ್ಪಿಸಿದುದರಿಂದ ಇವಳಿಗೆ, "ಶೂಡಿಕ್ಕೊಡುತ್ತನಾಚ್ಚಿಯಾರ್"—ಎಂದು ನಾಮಧೇಯವುಂಟಾಯಿತು. ಇವಳ ವೈಭವವು ಶ್ರೀ ಕಲ್ಕಿಸಿಂಹಾರ್ಯರಿಂದ ಈ ಪ್ರಕಾರ ವರ್ಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಆಣ್ಡಾಳಿತಿ ಸ್ವಯಂ ದೇವೀ ಗೋದಾ ಭೂಮ್ಯಂಶಸಮ್ಭವಾ ।
ಹರೇಃ ಪ್ರಿಯತಮಾ ಪತ್ನೀ ವಿಷ್ಣುಚಿತ್ತಾರ್ಯಕನ್ಯಕಾ ॥

ತುಲಸೀಕಾನನೋದ್ಭೂತಾ ತಸ್ಮಾದೇಷಾ ಽಪ್ಯಯೋನಿಜಾ ।
ಜಾನಕೀವ ಚ ನೀಳಾಂಶಾದಿಯಂ ಕೃಷ್ಣಸ್ಯ ವಲ್ಲಭಾ ॥

ತ್ರಿಂಶದ್ಗಾಥಾಪ್ರಬನ್ಧೇಽಸ್ಮಿನ್ ಗೋದಾದೇವೀ ಹರಿಂ ಪರಮ್ ।
ಕೃಷ್ಣಮೇವ ಪತಿಂ ಮತ್ವಾ ಸಖೀಭಿಸ್ತಮಪೂಜಯತ್ ॥

ಮಾರ್ಗಶೀರ್ಷವ್ರತಂ ಗೋದಾ ಧನುರ್ಮಾಸೇ ಕಿಲೋಷಸಿ ।
ಗೋಪೀಜನಾನುಕಾರೇಣ ನಿರ್ವರ್ತ್ಯ ಮುದಿತಾಽಭವತ್ ॥

ಸಖೀಜನೈರುಷಸ್ಯೇವ ಸ್ನಾತ್ವಾ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಸನ್ನಿಧಿಮ್ ।
ಪ್ರಾಪ್ಯ ಸಂಶ್ಲೇಷಕಾಮಾಽಸೀದ್ರಙ್ಗನಾಥಸ್ಯ ನಾಯಿಕಾ ॥

ವಟಪತ್ರಶಯಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಧನ್ವಿನಗರ್ತ್ಯಪುರೇ ವರೇ ।
ವಿಷ್ಣುಚಿತ್ತಸುತಾ ಸೇಯಂ ರಙ್ಗನಾಥಂ ಕಿಲಾವೃಣೋತ್ ॥

ಶ್ವಶುರೋ ರಙ್ಗನಾಥಸ್ಯ ವಿಷ್ಣುಚಿತ್ತಸ್ತತೋಽಭವತ್ ।
ವಟಪತ್ರಶಯಾಯೇಯಂ ರಚಿತಾಂ ಪುಷ್ಪಮಾಲಿಕಾಮ್ ।
ಅಸನ್ನಿಧೌ ಪಿತುರ್ಧೃತ್ವಾ ತಸ್ಯವಿಷ್ಣೋಃ ಪ್ರಿಯಾಽಭವತ್ ॥

ಅನ್ಯಾದೃಶಃ ಪ್ರಬನ್ಧೋಽಯಮಿಯಂ ಚಾನ್ಯಾದೃಶೀ ಪ್ರಿಯಾ ।
ನಾಯಿಕಾ ಶ್ರೀಪತೇರ್ವಿಷ್ಣೋಃ ಕಲ್ಕಿಸಿಂಹಸ್ಯ ಮೇ ಹರೇಃ ॥

ತ್ರಿಂಶದ್ಗಾಥಾಪ್ರಬನ್ಧಸ್ಯ ಗೋದಾದೇವ್ಯಾಶ್ಚ ವೈಭವಮ್ ।
ನಾಯಕೋಽಹಂ ಪರಂ ವೇದ್ಮಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕಲ್ಕಿನೃಸಿಂಹರಾಟ್ ॥

——❀——

(ಈ ಪ್ರಬನ್ಧದ ಮುಖ್ಯ ಸಾರಾಂಶ)

ಪದ್ಯದ ಆದಿ		ಪದ್ಯ ತಾತ್ಪರ್ಯ
(ಮಾರ್ಕ್ಳಿ)	**ಮೊದಲನೇ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ:—**	ಭಗವತ್ಸಂಶ್ಲೇಷವೇ ಪ್ರಾಪ್ಯವೆಂದೂ ಇದಕ್ಕೆ ಉಪಾಯಭೂತನೂ ಅವನೇ ಎಂದೂ ಪ್ರಾಪ್ಯಪ್ರಾಪಕ ಸ್ವರೂಪವು ವರ್ಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಪದ್ಯದ ಆದಿ	ಪದ್ಯ ತಾತ್ಪರ್ಯ
(ವೈಯತ್ತು)	ಎರಡನೇ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ:—ವ್ರತಾಧಿಕಾರಿಯ ಸ್ವಭಾವಗಳು.
(ಓಙ್ಗಿ)	ಮೂರನೇ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ:—ವ್ರತಾನುಷ್ಠಾನದಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಫಲಗಳು.
(ಆೞಿ)	ನಾಲ್ಕನೇ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ:—ಪರ್ಜನ್ಯದೇವತೆಯು ಇವರಿಗೆ ಉಪಕರಿಸಬೇಕಾದ ಪ್ರಕಾರಗಳು.
(ಮಾಯನ್ೈ)	ಐದನೇ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ:—ಕರಣತ್ರಯದಿಂದಲೂ ದಾಮೋದರನನ್ನು ಭಜಿಸಿದರೆ ಪೂರ್ವಪಾಪಗಳೂ ಉತ್ತರಪಾಪಗಳೂ ನಷ್ಟವಾಗುವ ಕ್ರಮ.

ಹೀಗೆ ೫ ಪದ್ಯಗಳಿಂದ ಪ್ರಾಪ್ಯವಾದ ಕೃಷ್ಣಾನುಭವಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯವಾದ ಉಪಕರಣಗಳು ವರ್ಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟವೆ. ಮೇಲೆ ಹತ್ತು ಪದ್ಯಗಳಿಂದ (೬-೧೫) ಈ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರಿಗಳಾಗಿ ಅನುಕೂಲರಾದವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಗೋಪಿಗಳು ಎಬ್ಬಿಸಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

(ಪುಳ್ಳುಮ್)	ಆರನೇ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ:—ಈ ಭಗವದನುಭವರಸವನ್ನು ತಿಳಿಯದ ಹೊಸಬಳನ್ನು ಎಚ್ಚರಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ.
(ಕೀಶು)	ಏಳನೇ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ:—ಭಗವದ್ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ರಸವನ್ನು ತಿಳಿದು ಮರೆತು ನಿದ್ರೆಮಾಡುವವಳನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸುತ್ತಾರೆ.
(ಕೀೞ್ವಾನಮ್)	ಎಂಟನೇ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ:—ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಪ್ರಿಯತಮೆಯಾದವಳನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸುತ್ತಾರೆ.
(ತೂಮಣಿ)	ಒಂಬತ್ತನೇ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ:—ಕೃಷ್ಣನೇ ಬರಲಿ ಎಂದು ನಿದ್ರಿಸುವವಳನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸುತ್ತಾರೆ.
(ನೋಱ್ಱು)	ಹತ್ತನೇ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ:—ಕೃಷ್ಣನಿಗೇ ವಿರಹಸನ್ತಾಪಕರಿಯಾದ ಸಮರ್ಥೆಯನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.
(ಕಱ್ಱು)	ಹನ್ನೊಂದನೇ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ:—ಕೃಷ್ಣನಿಗೆಸಮವಾದ ಸತ್ಕುಲಪ್ರಸೂತೆಯನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸುತ್ತಾರೆ.
(ಕನೈತ್ತು)	ಹನ್ನೆರಡನೇ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ:—ಕೃಷ್ಣನ ಆಪ್ತಮಿತ್ರನ ತಂಗಿಯನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಪದ್ಯದ ಆದಿ		ಪದ್ಯ ತಾತ್ಪರ್ಯ
(ಪುಳ್ಳಿವಾಯ್)	ಪದಿನೂರನೇ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ:—	ನೇತ್ರಸೌನ್ದರ್ಯವುಳ್ಳ ಒಬ್ಬಳನ್ನು ಎಚ್ಚರಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ.
(ಉಙ್ಗಳ್)	ಹದಿನಾಲ್ಕನೇ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ:—	ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಎಬ್ಬಿಸುವುದಾಗಿ ಪ್ರಾಗ್ದಾನಮಾಡಿ ಇದ್ದವಳನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸುತ್ತಾರೆ.
(ಎಲ್ಲೇ)	ಹದಿನೈದನೇ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ:—	ವಾಕ್ಚಾತುರ್ಯವುಳ್ಳ ಒಬ್ಬಳನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸುತ್ತಾರೆ.
(ನಾಯಕನ್)	ಹದಿನಾರನೇ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ:—	ದ್ವಾರಪಾಲಕರನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸುತ್ತಾರೆ.
ಅಮ್ಬರಮೇ)	ಹದಿನೇಳನೇ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ:—	ನನ್ದಗೋಪ-ಯಶೋದಾ-ಕೃಷ್ಣ-ಬಲರಾಮರನ್ನು ಕ್ರಮೇಣ ಎಬ್ಬಿಸುತ್ತಾರೆ.
(ಉನ್ದು)	ಹದಿನೆಂಟನೇ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ:—	ನೀಳಾದೇವಿಯ ಮೂಲಕ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ.
(ಕುತ್ತು)	ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೇ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ:—	ಕೃಷ್ಣನನ್ನೇ ಕರೆದು ನೋಡಿ ಪುನಃ ನೀಳೆಯನ್ನೇ ಎಬ್ಬಿಸುತ್ತಾರೆ.
(ಮುಪ್ಪತ್ತು)	ಇಪ್ಪತ್ತನೇ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ:—	ಕೃಷ್ಣನೂ ನೀಳೆಯೂ ಬಂದು ಇವರನ್ನು ಸ್ನಾನಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಾರೆ.
(ಏತ್ತ)	ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದನೇ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ:—	ನೀಳಾದೇವಿಯೊಡನೆ ಸೇರಿ ಕೃಷ್ಣನ ಗುಣಗಳ ಸಂಕೀರ್ತನವಂ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.
(ಅಙ್ಗಣ್)	ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡನೇ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ:—	ಇವರ ಅನನ್ಯಾರ್ಹಶೇಷತ್ವವು ವಿವರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.
(ಮಾಱಿ)	ಇಪ್ಪತ್ತಮೂರನೇ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ:—	ನಾವು ಬಂದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಾರೆ. (ನರಸಿಂಹಾವತಾರ ಸೂಚನೆ)
(ಅನ್ಱು)	ಇಪ್ಪತ್ತನಾಲ್ಕನೇ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ:—	ಅವನ ಗಾಂಭೀರ್ಯ ಸೌನ್ದರ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಮಂಗಳಾಶಾಸನ.

ಪದ್ಯದ ಆದಿ	ಪದ್ಯ ತಾತ್ಪರ್ಯ
(ಒರುತ್ತಿ)	ಇಪ್ಪತ್ತೈದನೇ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ:—ತಮ್ಮ ದುಃಖಧ್ವಂಸನಕ್ಕಾಗಿ ಅವನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಾರೆ.
(ಮಾಲೇ)	ಇಪ್ಪತ್ತಾರನೇ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ:—ವ್ರತೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ.
(ಕೂಡಾರೈ)	ಇಪ್ಪತ್ತೇಳನೇ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ:—ವ್ರತಫಲವಂ ವರ್ಣಿಸುತ್ತಾರೆ.
(ಕಱವೈ)	ಇಪ್ಪತ್ತೆಂಟನೇ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ:—ನಿತ್ಯಕೈಂಕರ್ಯ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ. (ನೀನೇ ಉಪಾಯವೆಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ.)
(ಶಿಱ್ಱಮ್)	ಇಪ್ಪತ್ತೊಂಬತ್ತನೇ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ:—ಪ್ರಾಪ್ಯನಿಷ್ಕರ್ಷೆ.
(ವಙ್ಗಕ್ಕಡಲ್)	ಮೂವತ್ತನೇ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ:—ಫಲಪ್ರಾಪ್ತಿ.

ಶ್ರೀಃ

ಶ್ರೀ ಗೋದಾದೇವಿಯಿಂದ ವಿರಚಿತವಾದ

ತಿ ರು ಪ್ಪಾ ವೈ

(ಶ್ರೀ ಕಲ್ಕಿಸಿಂಹ ಭಗವದ್ವಿರಚಿತ ವ್ಯಾಖ್ಯಾಸಮೇತ.)

ಶ್ರೀಮತಾ ಕಲ್ಕಿಸಿಂಹೇನ ರಮ್ಯಕರ್ಣಾಟಭಾಷಯಾ ।
ತ್ರಿಂಶದ್ಗಾಥಾಪ್ರಬನ್ಧಸ್ಯ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಂ ಕ್ರಿಯತೇ ಮಯಾ ॥

ಅತ್ರ ದ್ರಾವಿಡಪದ್ಯಾನಾಂ ಗೋದಾದೇವ್ಯಾಃ ಕೃತಾವಹಮ್ ।
ರಮ್ಯಗೀರ್ವಾಣಭಾಷಾಯಾಂ ಕರೋಮಿ ಪರಿವರ್ತನಮ್ ॥

ಪೂರ್ವಮೇವ ಕೃತಂ ಕೈಶ್ಚಿತ್ಪಣ್ಡಿತೈಃ ಪರಿವರ್ತನಮ್ ।
ಪದ್ಯದ್ವಯಂ ಕೃತಂ ತತ್ರ ಪ್ರತ್ಯೇಕಂ ಸಂಸ್ಕೃತಾತ್ಮಕಮ್ ॥

ಮಯಾ ತು ಸಾರತಸ್ಸರ್ವಂ ಪ್ರತಿಪದ್ಯಂ ವಿರಚ್ಯತೇ ।
ಏಕಮೇವ ಶುಭಂ ಪದ್ಯಂ ಲಲಿತಂ ಭಾವಗರ್ಭಿತಮ್ ॥

ಆಸ್ವಾದನಮಿದಂ ದಿವ್ಯಂ! ನ ಹಿ ಚರ್ವಿತಚರ್ವಣಮ್ ।
ರಮ್ಯಾಮೃತರಸಾಸ್ವಾದಮಪರ್ಯಾಪ್ತಂ ವಿದುರ್ಬುಧಾಃ ॥

ರಸಿಕಾನಾಂ ಬುಧಾನಾನ್ತು ಭಾವಗ್ರಹಣಶಾಲಿನಾಮ್।
ರತ್ನಮಾಲಾ ಮದೀಯೇಯಂ ಭೂಷಣಂ ಕಣ್ಠಧಾರಣಾತ್ ।
ಪರಿವೃತ್ತಿರತ್ನಮಾಲಾ ರಚಿತಾ ಶ್ರೀಕಲ್ಕಿಸಿಂಹನಾಮ್ನೇಯಮ್ ।
ಕಣ್ಠೇ ಧೃತಾ ಚಕಾಸ್ತು ಪ್ರತ್ಯಹಮಖಿಲೈಶ್ಚ ಭಕ್ತವರ್ಗೈರ್ಮೇ ॥

ಶ್ರೀಃ

ಶ್ರೀಶೈಲೇಶೇತ್ಯಾದಿ–ಪ್ರಣತೋಽಸ್ಮಿನಿತ್ಯಮ್ ॥

ಶ್ರೀ ಗೋದಾದೇವಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಭಟ್ಟಾರ್ಯ ರಚಿತವಾದ

(ತನಿಯನ್—) ಮುಕ್ತಕಪದ್ಯ

ನೀಳಾತುಙ್ಗಸ್ತನಗಿರಿತಟೀಸುಪ್ತಮುದ್ಬೋಧ್ಯ ಕೃಷ್ಣಂ
ಪಾರಾರ್ಥ್ಯಂ ಸ್ವಂ ಶ್ರುತಿಶತಶಿರಸ್ಸಿದ್ಧಮಧ್ಯಾಪಯನ್ತೀ ।
ಸ್ವೋಚ್ಛಿಷ್ಟಾಯಾಂ ಸ್ರಜಿ ನಿಗಳಿತಂ ಯಾ ಬಲಾತ್ಕೃತ್ಯ ಭುಙ್ಕ್ತೇ
ಗೋದಾ ತಸ್ಯೈ ನಮ ಇದಮಿದಂ ಭೂಯ ಏವಾಸ್ತು ಭೂಯಃ ॥

(ಇದರ ಪ್ರತಿಪದಾರ್ಥ—)

ನೀಳಾ-ನೀಳಾದೇವಿಯ (ನಪ್ಪಿನ್ನೈಪ್ಪಿರಾಟ್ಟಿಯ), ತುಙ್ಗ-ಉನ್ನತವಾದ, ಸ್ತನಗಿರಿ-ಸ್ತನಗಳೆಂಬ ಪರ್ವತಗಳ, ತಟೀ-ಸಾನುಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ, ಸುಪ್ತಂ-ನಿದ್ರೆ ಮಾಡುವ, ಕೃಷ್ಣಮ್-ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಉದ್ಬೋಧ್ಯ-ಎಬ್ಬಿಸಿ, ಸ್ವಮ್-ಸ್ವಕೀಯ ವಾದ, ಶ್ರುತಿಶತಶಿರಸ್ಸಿದ್ಧಮ್-ನೂರಾರು ವೇದಾನ್ತವಚನಗಳಿಂದ ಸಿದ್ಧವಾದ· ಪಾರಾರ್ಥ್ಯಮ್-ಪರಾರ್ಥವೃತ್ತಿಯನ್ನು (ಚೇತನರ ಪಾರತನ್ತ್ರ್ಯವನ್ನು ಅಥವಾ ಈಶ್ವರನ ಚೇತನೋಜ್ಜೀವನಪ್ರಕಾರವನ್ನು), ಅಧ್ಯಾಪಯನ್ತೀ-ವಿಜ್ಞಾಪಿಸುವ ವಳಾಗಿ (ಕಲಿಸುವವಳಾಗಿ) ಯಾ-ಯಾವ, ಗೋದಾ-ಆಣ್ಡಾಳ್ ಎಂಬ ಗೋದೆಯು, ಸ್ವೋಚ್ಛಿಷ್ಟಾಯಾಮ್-ತನ್ನಿಂದ ಮುಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ತೆಗೆದು ಇಡಲ್ಪಟ್ಟ ಶೇಷವಾದ, ಸ್ರಜಿ- ಪುಷ್ಪಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ, ನಿಗಳಿತಂ-ಆಶಾಬದ್ಧನಾದ, ಕೃಷ್ಣಮ್-ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಬಲಾತ್ಕೃತ್ಯ-ವಶೀಕರಿಸಿ ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದ, ಭುಙ್ಕ್ತೇ-ಲೀಲಾರಸದಿಂದ ಅನು ಭವಿಸುತ್ತಾಳೋ, ತಸ್ಯೈ-ಆ ಗೋದಾದೇವಿಗೆ, ಇದಮಿದಮ್ - ಈ ಈ, ನಮಃ-ನಮಸ್ಕಾರವು, ಭೂಯ ಏವ ಭೂಯಃ-ಪುನಃ ಪುನಃ, ಅಸ್ತು-ಸಿದ್ಧವಾಗಲಿ !

(ಶ್ರೀ ಪುಣ್ಡರೀಕಾಕ್ಷರೆಂಬ ಉಯ್ಯಕ್ಕೊಣ್ಡಾರ್ ಅವರಿಂದ
ವಿರಚಿತವಾದ ತನಿಯರ್ಗಳು.)

ಅನ್ನವಯಲ್ ಪುದುವೈ ಯಾಣ್ಡಾಳರಙ್ಗರ್ಕ್ಕು
ಪನ್ನು ತಿರುಪ್ಪಾವೈ ಪಲ್‌ಪದಿಕಮ್-ಇನ್ನಿಶೈಯಾಲ್
ಪಾಡಿಕ್ಕೊಡುತ್ತಾಳ್ ನಱ್ಪಾಮಾಲೈ ಪೂಮಾಲೈ
ಶೂಡಿಕ್ಕೊಡುತ್ತಾಳೈ ಚ್ಚೊಲ್.

ಪ್ರ|| ಅನ್ನ - ಹಂಸಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ, ವಯಲ್ - ಗದ್ದೆಗಳುಳ್ಳ, ಪುದುವೈ-ಶ್ರೀ ವಿಲ್ಲಿಪುತ್ತೂರಿಗೆ ನಾಯಕಿಯಾದ, ಆಣ್ಡಾಳ್-ಗೋದಾದೇವಿಯು, ಅರಙ್ಗರ್ಕ್ಕು-ಶ್ರೀರಙ್ಗನಾಥನಿಗೆ, ತಿರುಪ್ಪಾವೈ-ತಿರುಪ್ಪಾವೈಯೆಂಬ ಈ ೩೦ ಪದ್ಯಗಳುಳ್ಳ ಪ್ರಬನ್ಧವನ್ನು, ಪಲ್‌ಪದಿಕಮ್ - ಮೂರುದಶಕಗಳಾಗಿ (ಪಲ್ ಪದಿಯಮ್-ಅನೇಕ ಪದ್ಯಗಳಾಗಿ), ಪನ್ನು-ರಚಿಸಿ, ಇ಼-ರಮ್ಯವಾದ, ಇಶೈಯಾಲ್-ಗಾನ ಸ್ವರದಿಂದ, ನಲ್‌ಪಾಮಾಲೈ-ಒಳ್ಳೇ ಪದ್ಯಮಾಲೆಯನ್ನು, ಪಾಡಿಕ್ಕೊಡುತ್ತಾಳ್-ಹಾಡಿ ಸಮರ್ಪಿಸಿದವಳಾದ, ಪೂಮಾಲೈ-ಪುಷ್ಪಮಾಲೆಯನ್ನು, ಶೂಡಿಕ್ಕೊಡುತ್ತಾಳೈ-ತಾನು ಮುಡಿದುಕೊಂಡು ಅನನ್ತರ ಅದನ್ನೇ ಸ್ವಾಮಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿದವಳಾದ ಆ ಗೋದಾದೇವಿಯನ್ನು, ಶೊಲ್-ಎಲೈ ಮನಸ್ಸೇ! ನೀನು ಸ್ತುತಿಸು.

(ಸಂ ||)—

ಹಂಸಾ ಯತ್ರ ವಸನ್ತಿ ಸಸ್ಯನಿವಹೇ ಶ್ರೀನೂತ್ನಪುರ್ಯಾಮಿಯಂ
ಗೋದಾ ತತ್ರ ಕೃತಿಂ ಶುಭಾಂ ರಸಮಯೀಂ ರಙ್ಗಾಧಿಪಾಯಾರ್ಪಯತ್ |
ತಾಮೇತಾಂ ದಶಕತ್ರಯೀಂ ಸ್ರಜಮಪಿ ಸ್ವೀಯಾಂ ಸಮರ್ಪ್ಯಾದರಾ
ತ್ತಸ್ಮೈ ಶ್ರೀಪತಯೇ! ಸ್ತುಹಿ ಪ್ರಿಯತಮಾಂ ವಿಷ್ಣೋರಿಮಾಂ
ನಾಯಿಕಾಮ್ ||

ಶೂಡಿಕ್ಕೊಡುತ್ತ ಶುಡರ್‌ಕ್ಕೊಡಿಯೇ! ತೊಲ್‌ಪಾವೈ
ಪಾಡಿಯರುಳವಲ್ಲ ಪಲ್‌ವಳೈಯಾಯ್ —ನಾಡಿ ನೀ
ವೇಙ್ಗಡವರ್ಕ್ಕೆನ್ನೈ ವಿದಿಯೆನ್ಱ ವಿಮ್ಮಾಱ್ಱಮ್
ನಾಙ್ಕಡವಾ ವಣ್ಣಮೇ ನಲ್‌ಕು.

ಪ್ರ|| ಶೂಡಿ-ಪುಷ್ಪಮಾಲೆಗಳನ್ನು ತಾನು ಮೊದಲು ಧರಿಸಿ, ಕೊಡುತ್ತ-ಅನನ್ತರ ನಾಯಕನಾದ ಸ್ವಾಮಿಗೆ ಅವುಗಳನ್ನೇ ಸಮರ್ಪಿಸಿದ, ಶುಡರ್ ಕೊಡಿಯೇ-ಉಜ್ಜ್ವಲವಾದ ಲತೆಯಂತೆ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವವಳೇ!, ತೊಲ್-ಅನಾದಿ

ಯಾದ, ಪಾವೈ-ತಿರುಪ್ಪಾವೈಯೆಂಬ ಪ್ರಬನ್ಧವನ್ನು, ಪಾಡಿ-ಹಾಡಿ, ಅರುಳವಲ್ಲ-ಕೃಪೆಮಾಡಬಲ್ಲ, ಪಲ್ವಳೈಯಾಯ್ - ಅನೇಕ ಕಂಕಣಾಭರಣಗಳುಳ್ಳವಳೇ! ನೀ-ನೀನು, ನಾಡಿ-ಉದ್ದೇಶಿಸಿ, ವೇಙ್ಗಡವಱ್ಕು-ವೇಂಕಟೇಶ್ವರನಿಗೆ, ಎನ್ನೈ-ನನ್ನನ್ನು, ವಿದಿ-ಪತ್ನಿಯಾಗಿ ನಿಯಮಿಸು, ಎನ್ಱ-ಎಂಬ (ಎಂದು ತಂದೆಗೆ ಹೇಳಿದ), ಇಮ್ಮಾಱ್ಱಮ್-ಈ ಭಕ್ತಿಯುಕ್ತವಾದ ದಿವ್ಯಸೂಕ್ತಿಯನ್ನು, ನಾಮ್-ನಾವು, ಕಡವಾ-ಅನಾದರಿಸದೆ ಇರುವ, ವಣ್ಣಮೇ - ಪ್ರಕಾರವನ್ನೇ, ನಲ್ಕು-ನಮಗೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸು.

(ಸಂ ||)—

ಗೋದಾದೇವಿ! ಸುಮಸ್ರಜನ್ತು ಹರಯೇ ಸ್ವೀಯಾಂ ಸಮರ್ಪ್ಯಾದರಾತ್
ತ್ವಂ ಪ್ರತ್ನಾಂ ಚ ಕೃತಿಂ ಶುಭಾಂ ರಸಮಯೀಂ ಜ್ಯೋತಿರ್ಲತೇವ ಪ್ರಿಯಾ।
ಏತಾಂ ದಿವ್ಯವಿಭೂಷಣಾ ವಿಲಸಸಿ! ಶ್ರೀವೇಙ್ಕಟೇಶಾಯ ಮಾಂ
ದಾಸ್ಯೇ ಸ್ವೀಕುರು ನಿತ್ಯಮಿತ್ಯಪಿ ಮಮ ಪ್ರೇಮ್ಣಾಽಸ್ತು ಸಂಪ್ರಾರ್ಥನಾ ||

(ಮೊದಲನೆಯ ಪದ್ಯ)

(ಅವತಾರಿಕೆ)—ಈ ಮೊದಲನೆಯ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ವ್ರತಾಚರಣಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ಕಾಲವು ಲಭ್ಯವಾಯಿತೆಂದು ಕಾಲವನ್ನು ಕೊಣ್ಡಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಮಾರ್ಗಶೀರ್ಷಮಾಸದಲ್ಲಿ ವ್ರತಾಚರಣಕ್ಕಾಗಿ ಗೋಪಕನ್ಯೆಯರನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. (ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಪ್ಯಪ್ರಾಪಕಸಂಗ್ರಹವು ಕಾಣುತ್ತದೆ.)

(೧) ಮಾರ್ಕೞಿತ್ತಿಙ್ಗಳ್ ಮದಿನಿಱೈನ್ದ ನನ್ನಾಳಾಲ್,
ನೀರಾಡಪ್ಪೋದುವೀರ್ ಪೋದುಮಿನೋ ನೇರಿೞೈಯೀರ್,
ಶೀರ್ಮಲ್ಕುಮಾಯ್ಪ್ಪಾಡಿ ಚ್ಚೆಲ್ವಚ್ಚಿಱುಮೀರ್ಕಾಳ್,
ಕೂರ್ವೇಲ್ ಕೊಡುನ್ದೊೞಿಲನ್ ನನ್ದಗೋಪನ್ ಕುಮರನ್,
ಏರಾರ್ನ್ದಕಣ್ಣಿ ಯಶೋದೈ ಯಿಳಂಶಿಙ್ಗಮ್,
ಕಾರ್ಮೇನಿಚ್ಚೆಙ್ಗಣ್ ಕದಿರ್ಮದಿಯಮ್
ಪೋಲ್ಮುಕತ್ತಾನ್,
ನಾರಾಯಣನೇ! ನಮಕ್ಕೇ ಪಱೈತರುವಾನ್,
ಪಾರೋರ್ ಪುಕೞ ಪ್ಪಡಿನ್ದೇಲೋರೆಮ್ಬಾವಾಯ್ ||

ಪ್ರ|| ಮಾರ್ಕೞಿತ್ತಿಙ್ಗಳ್-ಮಾರ್ಗಶೀರ್ಷವೆಂಬ ಮಾಸದಲ್ಲಿ (ಧನುರ್ಮಾಸದಲ್ಲಿ), ಮದಿ-ಚನ್ದ್ರನಿಂದ, ನಿಱೈನ್ದ-ಪೂರ್ಣವಾದ, ನನ್ನಾಳಾಲ್-ಶುಭದಿನ

ಗಳಲ್ಲಿ (ಚನ್ದ್ರಿಕೆಯುಳ್ಳ ಉಷಃಕಾಲದೊಡನೆ ಕೂಡಿದ ಶುಭದಿನಗಳಲ್ಲಿ), ನೀರಾಡ-ಸ್ನಾನಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ, ಪೋದುವೀರ್-ಹೋಗುವವರೇ (ಬರಲು ಆಸಕ್ತಿಯುಳ್ಳವರೇ!), ಪೋದುಮಿನೋ-ಹೊರಡಿರಿ (ಬನ್ನಿರಿ). ನೇರ್ ಇಱೈಯಾರ್-ಸುನ್ದರವಾದ ಆಭರಣಗಳುಳ್ಳವರಾದ, ಶೀರ್‌ಮಲ್‌ಕುಮ್-ಸಂಪತ್ಸಮೃದ್ಧವಾದ, ಆಯ್‌ಪ್ಪಾಡಿ-ಗೋಕುಲದ, ಶೆಲ್ವ-ಐಶ್ವರ್ಯವುಳ್ಳ, ಶಿಱುಮೀರ್‌ಕಾಳ್-ಕನ್ಯೆಯರೇ!, ಕೂರ್‌ವೇಲ್-ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ ವೇಲಾಯುಧವುಳ್ಳ, ಕೊಡುನ್‌ತೊೞಿಲ್ಲ-ದುಷ್ಟನಿಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥನಾಗಿ ಅದ್ಭುತವ್ಯಾಪಾರವುಳ್ಳ, ನನ್ದಗೋಪನ್-ನನ್ದಗೋಪನ, ಕುಮರನ್-ಕುಮಾರನಾದ, ಏರ್ ಆರ್‌ನ್ದ ಕಣ್ಣಿ - ಸೌನ್ದರ್ಯದಿಂದ ಪೂರ್ಣವಾದ ನೇತ್ರಗಳುಳ್ಳ, ಅಶೋದೈ-ಯಶೋದಾದೇವಿಗೆ, ಇಳಮ್‌ಶಿಙ್ಗಮ್-ಬಾಲಸಿಂಹದಂತೆ ವೀರ್ಯವುಳ್ಳವನಾದ, ಕಾರ್‌ಮೇನಿ-ನೀಲಮೇಘಸದೃಶನಾದ, ಶೆಙ್ಗಣ್-ರಮ್ಯನೇತ್ರನಾದ (ಪುಣ್ಡರೀಕಾಕ್ಷನಾದ), ಕದಿರ್ ಮದಿಯಮ್‌ಪೋಲ್ ಮುಕತ್ತಾನ್-ಸೂರ್ಯನೇನು ಚನ್ದ್ರನೇನು ಇವರಿಬ್ಬರಂತೆ ಉಜ್ಜ್ವಲವಾಗಿಯೂ ಆಹ್ಲಾದಕರವಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಮುಖವುಳ್ಳವನಾದ, ನಾರಾಯಣನೇ-ಸರ್ವೇಶ್ವರನಾದ ನಾರಾಯಣನೇ! (ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ), ನಮಕ್ಕೇ-ವ್ರತೋಪವಾಸನಿಷ್ಠರಾದ ನಮಗೇ, ಪಱೈ - ವಾದ್ಯವನ್ನು (ಇಷ್ಟಕೈಙ್ಕರ್ಯಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು), ತರುವಾನ್ - ಕೊಡುವನು. ಪಾರೋರ್‌ಪುಕೞ-ಈ ಲೋಕದವರೆಲ್ಲಾ ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡುವಂತೆ, ಪಡಿನ್ದು - (ನೀವು) ವ್ರತೋದ್ಯುಕ್ತರಾಗಿ ಬಂದರೆ, ಏಲ್ ಓರ್-ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಅದ್ವಿತೀಯವಾದ, ಎಮ್ ಪಾವಾಯ್-ನಮ್ಮ ವ್ರತವು ಸಿದ್ಧವಾಗುವುದು.

ಸ್ನಾನಾರ್ಥಂ ಚಾಪಮಾಸಿ ಪ್ರಿಯಶುಭದಿವಸೇ ಗನ್ತುಕಾಮಾಸ್ತು
ಯೂಯಂ
ಕನ್ಯಾ ಆಯಾತ ರಮ್ಯಾಭರಣಗಣಯುತಾ ಗೋಕುಲಶ್ರೀಸಮೃದ್ಧಾಃ।
ಪದ್ಮಾಕ್ಷೋ ನನ್ದಸೂನುಶ್ಶಿರವಿವದನೋ ಬಾಲಸಿಂಹೋ ಯಶೋದಾ-
ದೇವ್ಯಾ ನಾರಾಯಣಾಖ್ಯೋ ವಿತರತಿ ಮುರಜಂ ನಃ ಪ್ರಿಯಂ!
ಸ್ಯಾದ್ವ್ರತಂ ನಃ ॥

ತಾ॥ ಈ ಧನುರ್ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಚನ್ದ್ರಿಕೆಯುಳ್ಳ ಶುಭದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಉಷಃಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಗಶೀರ್ಷ ವ್ರತಾಚರಣೆಗಾಗಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಲು ಆಸಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಕನ್ಯೆಯರೇ! ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಬನ್ನಿರಿ. ದಿವ್ಯಾಭರಣಭೂಷಿತರಾಗಿಯೂ, ಸರ್ವಸಮ್ಪತ್ಸಮೃದ್ಧವಾದ ಗೋಕುಲದ ಐಶ್ವರ್ಯವುಳ್ಳವರಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಬಾಲೆಯರೇ! ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ ವೇಲಾಯುಧವನ್ನು ಧರಿಸಿ ಶತ್ರುಧ್ವಂಸವಂ ಮಾಡುವ ಸಮರ್ಥನಾದ ನನ್ದಗೋಪನ ಕುಮಾರನಾಗಿಯೂ, ರಮ್ಯಲೋಚನೆ

ಯಾದ ಯಶೋದಾದೇವಿಗೆ ಬಾಲಸಿಂಹಪ್ರಾಯನಾಗಿಯೂ, ನೀಲಮೇಘವರ್ಣನಾಗಿಯೂ, ಪುಣ್ಡರೀಕಾಕ್ಷನಾಗಿಯೂ, ಸೂರ್ಯಚನ್ದ್ರ ಸದೃಶಮುಖನಾಗಿಯೂ ಇರುವ ನಾರಾಯಣನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ ವ್ರತೋಪವಾಸನಿರತರಾದ ನಮಗೆ ಪಱೈಯೆಂಬ ಪಾದ್ಯವನ್ನು (ಕೈಂಕರ್ಯಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು) ಕೊಡುವನು. ಈ ಲೋಕದವರೆಲ್ಲಾ ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡುವಂತೆ ನೀವುಗಳೆಲ್ಲ ಆದರದೊಡನೆ ವ್ರತಾಚರಣೆಗೆ ಬಂದು ಸನ್ನದ್ಧರಾದರೆ, ನಮ್ಮ ಈ ವ್ರತವು ಅದ್ವಿತೀಯವಾಗಿಯೂ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾಗಿಯೂ ಫಲಿಸುವುದು.

(ಎರಡನೆಯ ಪದ್ಯ)

(ಅವತಾರಿಕೆ)—ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ವ್ರತಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಸ್ವಭಾವವು ವರ್ಣಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.

(೨) ವೈಯತ್ತು ವಾೞ್ವೀರ್ಕಾಳ್! ನಾಮುಮ್ ನಮ್ಪಾವೈಕ್ಕು
ಶೆಯ್ಯುಮ್ ಕಿರಿಶೈಕಳ್ ಕೇಳೀರೋ! ಪಾಱ್ಕಡಲುಳ್
ಪೈಯತ್ತುಯಿನ್ಱ ಪರಮನಡಿಪಾಡಿ,
ನೆಯ್ಯುಣ್ಣೋಮ್ ಪಾಲುಣ್ಣೋಮ್ ನಾಟ್ಕಾಲೇ ನೀರಾಡಿ
ಮೈಯಿಟ್ಟೆೞುದೋಮ್ ಮಲರಿಟ್ಟು ನಾಮುಡಿಯೋಮ್
ಶೆಯ್ಯಾದನಶೆಯ್ಯೋಮ್! ತೀಕ್ಕುಱಳೈ ಚ್ಚೆನ್ಱೋದೋಮ್
ಐಯಮುಮ್ ಪಿಚ್ಚೈಯುಮಾನ್ದನೈಯುಮ್ ಕೈಕಾಟ್ಟಿ
ಉಯ್ಯುಮಾಱೆಣ್ಣಿ ಯುಕನ್ದೇಲೋರೆಮ್ಪಾವಾಯ್ ॥

ಪ್ರ॥ ವೈಯತ್ತು-ಈ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ, ವಾೞ್ವೀರ್ಕಾಳ್-ಬಾಳುವ ಭಾಗ್ಯವತಿಗಳೇ!, ನಾಮುಮ್-ನಾವುಗಳೂ, ನಮ್ಪಾವೈಕ್ಕು-ನಮ್ಮವ್ರತಕ್ಕೆ, ಶೆಯ್ಯುಮ್-ಮಾಡತಕ್ಕ, ಕಿರಿಶೈಕಳ್-ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು, ಕೇಳೀರೋ-ಕೇಳಿರಿ. ಪಾಱ್ಕಡಲುಳ್-ಕ್ಷೀರಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ, ಪೈಯತ್ತುಯಿನ್ಱ-ಲಘುನಿದ್ರೆಮಾಡುವ, ಪರಮನ್-ಸರ್ವೇಶ್ವರನ, ಅಡಿ - ಪಾದಗಳನ್ನು, ಪಾಡಿ - ಕೀರ್ತಿಸಿ, ನೆಯ್ - ತುಪ್ಪವನ್ನು, ಉಣ್ಣೋಮ್ - ಭುಜಿಸಲಾರೆವು. ಪಾಲ್-ಕ್ಷೀರವನ್ನು, ಉಣ್ಣೋಮ್ - ಪಾನಮಾಡಲಾರೆವು. ನಾಟ್ಕಾಲೇ - ಉಷಃಕಾಲದಲ್ಲೇ, ನೀರಾಡಿ - ಸ್ನಾನಮಾಡಿ, ಮೈಯಿಟ್ಟೆೞುದೋಮ್-(ಕಣ್ಣಿಗೆ) ಅಞ್ಜನವನ್ನು ಧರಿಸಲಾರೆವು. ಮಲರಿಟ್ಟು ನಾಮುಡಿಯೋಮ್ - ಪುಷ್ಪಗಳನ್ನು (ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ) ಧರಿಸಿ ಗಂಟುಹಾಕಲಾರೆವು. ಶೆಯ್ಯಾದನ-ಅಕರ್ತವ್ಯವಾದ ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು, ಶೆಯ್ಯೋಮ್ - ಮಾಡಲಾರೆವು.

ತೀಕ್ಕುಱಳೈ-ದುಷ್ಟವಚನಗಳನ್ನು (ಚಾಡಿಯಮಾತುಗಳನ್ನು) ಶೆನ್ಱು ಓದೋಮ್-ಇತರರ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಹೇಳಲಾರೆವು. ಐಯಮುಮ್ - ಅತಿಥಿಗಳಿಗೆ ಪುರಸ್ಕಾರವನ್ನೂ, ಪಿಚ್ಚೈಯುಮ್-ಯಾಚಕರಿಗೆ ಭಿಕ್ಷೆಯನ್ನೂ ಆನ್ದನೈಯುಮ್-ಎಷ್ಟುಮಂದಿ ಬಂದಾಗ್ಯೂ, ಕೈಕಾಟ್ಟಿ-ಅರ್ಪಿಸಿ, ಉಯ್ಯುಮಾಱು-ಉಜ್ಜೀವಿಸುವ ಪ್ರಕಾರವನ್ನು, ಎಣ್ಣಿ-ಚಿನ್ತಿಸಿ, ಉಕನ್ದು-ಸನ್ತುಷ್ಟರಾದರೆ, ಏಲ್ ಓರ್ ಎಮ್ ಪಾವಾಯ್-ನಮ್ಮ ಅದ್ವಿತೀಯವಾದ ವ್ರತವು ಸಿದ್ಧವಾಗುವುದು.

(ಸಂ ||)—

ಕನ್ಯಾಃ ಪೃಥ್ವೀತಲಸ್ಥಾಶ್ಶೃಣುತ ಶುಭತಮಂ ಕೃತ್ಯಮಸ್ಮಾಕಮದ್ಯ
ಕ್ಷೀರಾಬ್ಧೀಶಸ್ಯ ಪಾದಾಮ್ಬುಜಯುಗಮತುಲಂ ಗಾನತಃ ಕೀರ್ತಯನ್ತ್ಯಃ|
ಭುಞ್ಜಾನೋ ನೈವ ಚಾಜ್ಯಂ! ನ ಚ ಪಯ ಉಷಸಿ
ಸ್ನಾನತೋಽಪ್ಯಞ್ಜನಂ ಚ
ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಪುಷ್ಪಾದಿ! ಭಿಕ್ಷಾವಿತರಣನಿರತಾಸ್ಸ್ಯಾಮ!
ಜೀಯಾದ್ವ್ರತಂ ನಃ ||

ತಾ|| ಈ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಬಾಳುವ ಭಾಗ್ಯವತಿಗಳೇ! ನಾವು ಈ ವ್ರತಕ್ಕೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಕೇಳಿರಿ: ಕ್ಷೀರಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಶಯನಮಾಡುವ ಸರ್ವೇಶ್ವರನ ಪಾದಗಳನ್ನು ಸಂಕೀರ್ತಿಸಿ ನಾವು ಕ್ಷೀರಾಜ್ಯಸೇವನವನ್ನೂ ತ್ಯಜಿಸಿ, ಉಷಸ್ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ನೇತ್ರಾಂಜನ-ಪುಷ್ಪಧಾರಣಾದಿಗಳನ್ನೂ ಮಾಡದೆ, ಯಾವ ಅಕೃತ್ಯಗಳನ್ನೂ ಮಾಡದೆ, ದುಷ್ಟವಚನಗಳನ್ನೂ ಆಡದೆ, ಅತಿಥಿಗಳಿಗೆ ಪುರಸ್ಕಾರವನ್ನೂ ಯಾಚಕರಿಗೆ ಭಿಕ್ಷೆಯನ್ನೂ ನೀಡುತ್ತ ಉಜ್ಜೀವಿಸುವ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಚಿನ್ತಿಸಿ ಸನ್ತುಷ್ಟರಾದರೆ ನಮ್ಮ ವ್ರತ ಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವುದು.

(ಮೂರನೆಯ ಪದ್ಯ)

(ಅವತಾರಿಕೆ)—ಈ ವ್ರತಾನುಷ್ಠಾನದಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಫಲಗಳನ್ನೂ ಸುವೃಷ್ಟಿ ಸುಭಿಕ್ಷಾದಿ ಸಮ್ಪತ್ಸಮೃದ್ಧಿಯನ್ನೂ ವರ್ಣಿಸುತ್ತಾರೆ.

(೩) ಓಙ್ಗಿಯುಲಕಳನ್ದ ಉತ್ತಮನ್ ಪೇರ್ಪಾಡಿ
ನಾಙ್ಗಳ್ ನಮ್ಪಾವೈಕ್ಕು ಚ್ಚಾತ್ತಿ ನೀರಾಡಿನಾಲ್,
ತೀಙ್ಗಿನ್ಱಿ ನಾಡೆಲ್ಲಾಮ್ ತಿಙ್ಗಳ್ ಮುಮ್ಮಾರಿ ಪೆಯ್ದು
ಓಙ್ಗು ಪೆರುಂಶೆನ್ನೆಲೂಡುಕಯಲುಕಳ,

ಪೂಙ್ಕುವಳೈಪ್ಪೋದಿಲ್ ಪೊರಿವಣ್ಡು ಕಣ್‌ಪಡುಪ್ಪ
ತೇಙ್ಗಾದೇಪುಕ್ಕಿರುನ್ದು ಶೀರ್‌ತ್ತ ಮುಲೈಪಱ್ಱಿ,
ವಾಙ್ಗ ಕ್ಕುಡಮ್ ನಿಱೈಕ್ಕುಮ್ ವಳ್ಳಲ್ ಪೆರುಂಪಶುಕ್ಕಳ್
ನೀಙ್ಗಾದಶೆಲ್ವಮ್ ನಿಱೈನ್ದೇಲೋರೆಮ್ಬಾವಾಯ್.

ಪ್ರ|| ಓಙ್ಗಿ-ಉನ್ನತವಾಗಿ ಬೆಳೆದು, ಉಲಕು-ಲೋಕಗಳನ್ನು, ಅಳನ್ದ-ಅಳೆದ, ಉತ್ತಮ್ನ್-ಪುರುಷೋತ್ತಮನಾದ ಭಗವನ್ತನ (ತ್ರಿವಿಕ್ರಮನ), ಪೇರ್‌ಪಾಡಿ-ನಾಮಸಂಕೀರ್ತನವನ್ನು ಮಾಡಿ, ನಾಙ್ಗಳ್-ನಾವು, ನಮ್-ನಮ್ಮ, ಪಾವೈಕ್ಕು-ವ್ರತಕ್ಕೆ, ಶಾತ್ತಿ-ಸನ್ನದ್ಧರಾಗಿ ಸೇರಿ, ನೀರಾಡಿನಾಲ್-ಸ್ನಾನಮಾಡಿದರೆ, ತೀಙ್ಗಿನ್ಱಿ-(ಅನಾವೃಷ್ಟಿಯ) ದುರ್ಭಿಕ್ಷದೋಷವಿಲ್ಲದೆ, ನಾಡೆಲ್ಲಾಮ್ - ಸಮಸ್ತ ದೇಶಗಳಲ್ಲೂ, ತಿಙ್ಗಳ್ - ಪ್ರತಿತಿಂಗಳಿಗೂ, ಮುಮ್ಮಾರಿ - ಮೂರುಸಲ ಮಳೆ, ಪೆಯ್‌ದು-ವರ್ಷಿಸಿ, ಓಙ್ಗು-ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆದ, ಪೆರುಂಶೆನ್ನೆಲ್-ದೊಡ್ಡ ಕೆಂಪು ಬತ್ತದ ಗದ್ದೆಗಳ, ಊಡು-ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ, ಕಯಲ್-ಮತ್ಸ್ಯಗಳು, ಉಕಳ-ಹಾರಿ ಆಡುತ್ತಿರಲು, ಪೂಮ್ ಕುವಳೈಪ್ಪೋದಿಲ್-ವಿಕಸಿತವಾದ ನೈದಿಲೆಪುಷ್ಪಗಳಲ್ಲಿ, ಪೊಱ್ಱಿವಣ್ಡು-ಕಾನ್ತಿಯುಳ್ಳ ಭ್ರಮರಗಳು, ಕಣ್‌ಪಡುಪ್ಪ-ನಿದ್ರೆಮಾಡುತ್ತಿರಲು, ತೇಙ್ಗಾದೇ-ಚಲಿಸದೆ, ಪುಕ್ಕು ಇರುನ್ದು ಹಾಲು ಕರೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದು ಮೆಲ್ಲಗೆ ಕುಳಿತು, ಶೀರ್‌ತ್ತಮುಲೈ ಪಱ್ಱಿ-ಹಾಲು ತುಂಬಿರುವ ಪುಷ್ಟಿಯುಳ್ಳ ಸ್ತನಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹಿಡಿದು, ವಾಙ್ಗ-ಹಾಲನ್ನು ಕರೆಯಲು, ಕುಡಮ್-ಕೊಡಗಳನ್ನು ನಿಱೈಕ್ಕುಮ್-ತುಂಬುವ, ವಳ್ಳಲ್ - ಔದಾರ್ಯವುಳ್ಳ, ಪೆರುಮ್‌ಪಶುಕ್ಕಳ್-ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಹಸುಗಳೂ, ನೀಙ್ಗಾದಶೆಲ್ವಮ್-ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನವಾದ ಐಶ್ವರ್ಯವೂ, ನಿಱೈನ್ದು-ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ, ಏಲೋರ್ ಎಮ್ ಪಾವಾಯ್-ನಮ್ಮ ಅದ್ವಿತೀಯವಾದ ವ್ರತ ಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವುದು.

(ಸಂ ||)—

ಲೋಕಾನಾಂ ಮಾನಕರ್ತುರ್ಯದಿ ವಯಮಧುನಾ ನಾಮಸಂಕೀರ್ತನೈಸ್ತು
ಸ್ನಾನಂ ಕುರ್ಮೋ ವ್ರತಾರ್ಥಂ ಸಪದಿ ಭುವಿ ಭವೇನ್ಮಾಸಿ ಮಾಸಿ ತ್ರಿವೃಷ್ಟಿಃ
ವ್ರೀಹೀನಾಂ ಸಸ್ಯವೃದ್ಧಿರ್ಭವತಿ ಚ ವಿಹೃತಿಃ ಕ್ಷೇತ್ರಮತ್ಸ್ಯಾವಳೀನಾಂ
ಧೇನೂನಾಂ ಕ್ಷೀರವೃದ್ಧಿರ್ಘಟತತಿಭರಣಾತ್ಸಮ್ಪದೇ ಸ್ಯಾದ್ವ್ರತಂ ನಃ ||

ತಾ|| ಉನ್ನತವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಲೋಕಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅಳೆದ ಪುರುಷೋತ್ತಮನಾದ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮನ ನಾಮಸಂಕೀರ್ತನವಂ ಮಾಡಿ ನಾವು ನಮ್ಮ ವ್ರತಕ್ಕಾಗಿ ಸನ್ನದ್ಧರಾಗಿ ಉಷಃಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿದರೆ—ಅನಾವೃಷ್ಟಿ ದುರ್ಭಿಕ್ಷಾದಿ

ದೋಷವಿಲ್ಲದೆ ಸರ್ವದೇಶಗಳಲ್ಲೂ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಮೂರುಮಳೆ ವರ್ಷಿಸಿ, ಸಮೃದ್ಧ ವಾಗಿಬೆಳೆದ ಬತ್ತದಪೈರುಗಳುಳ್ಳ ಗದ್ದೆಗಳ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮೀನುಗಳು ಹಾರಿ ಆಡುತ್ತಿರಲು, ವಿಕಸಿತವಾದ ನೈದಿಲೆಪುಷ್ಪಗಳಲ್ಲಿ ಕಾನ್ತಿಯೊಡನೆ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ ಭ್ರಮರಗಳು ನಿದ್ರೆಮಾಡುತ್ತಿರಲು, ಹಾಲುಕರೆಯುವ ಸಮರ್ಥರು ಬಂದು ಕುಳಿತು ಮೆಲ್ಲಗೆ ಹಾಲುತುಂಬಿರುವ ಸ್ತನಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕರೆಯಲು ಕೊಡಗಳನ್ನು ತುಂಬುವ ಔದಾರ್ಯವುಳ್ಳ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ದೊಡ್ಡಪಶುಗಳೂ ಮತ್ತು ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನವಾದ ಐಶ್ವರ್ಯವೂ ಸಮ್ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಮ್ಮ ವ್ರತಸಿದ್ಧಿಯು ಅದ್ವಿತೀಯ ವಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವುದು.

(ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪದ್ಯ)

(ಅವತಾರಿಕೆ)—ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಇವರ ವ್ರತಾಚರಣೆಗೆ ಪರ್ಜನ್ಯದೇವತೆಯು ಬಂದು ಉಪಕರಿಸಬೇಕೆಂದು ಉದ್ದೇಶಿಸಲು ಪರ್ಜನ್ಯನು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯ ಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

(೪) ಆೞಿಮೞೈಕ್ಕಣ್ಣಾ ! ಒನ್ರು ನೀ ಕೈಕರವೇಲ್
ಆೞಿಯುಳ್ಪುಕ್ಕು ಮುಕನ್ದು ಕೊಡಾರ್ತ್ತೇಱಿ
ಊೞಿಮುದಲ್ವನುರುವಮ್ಪೋಲ್ ಮೆಯ್ಕಱುತ್ತು
ಪ್ಪಾೞಿಯನ್ದೋಳುಡೈ ಪ್ಪರ್ಪನಾಬನ್ ಕೈಯಿಲ್
ಆೞಿಪೋಲ್ಮಿನ್ನಿ ವಲಮ್ಬುರಿಪೋಲ್ ನಿನ್ರದಿರ್ನ್ದು
ತಾೞಾದೇ ಶಾರ್ಙ್ಗಮುದೈತ್ತ ಶರಮ್ಮೞೈಪೋಲ್
ವಾೞವುಲಕಿನಿಲ್ ಪೆಯ್ದಿಡಾಯ್ ನಾಙ್ಗಳುಮ್
ಮಾರ್ಗೞಿನೀರಾಡ ಮಕಿೞ್ನ್ದೇಲೋರೆಮ್ಪಾವಾಯ್.

ಪ್ರ|| ಆೞಿ-ಗಮ್ಭೀರವಾದ (ಅಗಾಧವಾದ), ಮೞೈ - ಮಳೆಗೆ, ಕಣ್ಣಾ- ನಿರ್ವಾಹಕನಾದ ಪರ್ಜನ್ಯನೇ!, ಒನ್ರು - ಒಂದು ಪ್ರಕಾರವಲ್ಲೂ, ನೀ-ನೀನು, ಕೈಕರವೇಲ್-ಔದಾರ್ಯವನ್ನು ಬಿಡದೆ, ಆೞಿಯುಳ್ಪುಕ್ಕು-ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇ ಶಿಸಿ, ಮುಕನ್ದುಕೊಡು - ಜಲಪಾನವಂ ಮಾಡಿ (ನೀರನ್ನು ಮೊಗೆದುಕೊಂಡು), ಆರ್ತ್ತು-ಗರ್ಜಿಸಿ, ಏಱಿ - ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿ, ಊೞಿಮುದಲ್ವನ್ - ಸಕಲ ಕಲ್ಪಾದಿಯ ಜಗತ್ಕಾರಣವಸ್ತುವಾದ ಸರ್ವೇಶ್ವರನ, ಉರುವಮ್ ಪ್ಪೋಲ್-ದಿವ್ಯಶರೀರದಂತೆ, ಮೆಯ್-ನಿನ್ನ ಶರೀರವೂ, ಕಱುತ್ತು-ನೀಲವರ್ಣ ವಾಗಿ. ಪಾೞಿ-ಗಮ್ಭೀರವಾದ, ಅವ್-ಸುನ್ದರವಾದ, ತೋಳುಡೈ-ತೋಳು

ಗಳುಳ್ಳ, ಪಱ್ಪನಾಬನ್ ಕೈಯಿಲ್ ಪದ್ಮನಾಭನ ಹಸ್ತದಲ್ಲಿರುವ, ಆೞಿಪೋಲ್-ಚಕ್ರವಂತೆ, ಮಿನ್ನಿ ಮಿಂಚಿ ಹೊಳೆಯುತ್ತ, ವಲಮ್ಬುರಿಪೋಲ್-ದಕ್ಷಿಣಾವರ್ತ ಶಙ್ಖವಂತೆ, ನಿನ್ರು ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ನಿಂತು, ಅದಿರ್ನ್ದು-ಘೋಷಿಸಿ, ತಾೞಾದೇ-ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನವಾಗಿ, ಶಾರ್ಙ್ಗಮುದೈತ್ತ-ಶಾರ್ಙ್ಗವೆಂಬ ಧನುಸ್ಸಿನಿಂದ ಹೊರಟ, ಶರಮೞೈಪೋಲ್-ಬಾಣವರ್ಷದಂತೆ, ಉಲಕಿನಿಲ್-ಪ್ರಪಞ್ಚದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ, ವಾೞ-ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಾವುಗಳೆಲ್ಲಾ ಬಾಳುವಂತೆಯೂ, ಮಕಿೞ್ನ್ದು-ಸನ್ತೋಷದೊಡನೆ, ಮಾರ್ಗೞಿ ನೀರಾಡ-ಈ ಮಾರ್ಗಶೀರ್ಷಸ್ನಾನವಂ ಮಾಡುವಂತೆಯೂ, ಪೆಯ್ದಿಡಾಯ್-ನೀನು ಮಳೆಯನ್ನು ಹುಯ್ಯಬೇಕು. ಏಲೋರೆಮ್ಬಾವಾಯ್-ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಅದ್ವಿತೀಯವಾದ ವ್ರತವು ಫಲಿಸುವುದು.

(ಸಂ ॥)—

ಗಮ್ಭೀರಾಮ್ಭೋಧರ! ತ್ವಂ ಸಪದಿ ಚ ಸಲಿಲಂ ವಾರಿಧೌ ಸನ್ನಿಪೀಯ
ವ್ಯೋಮ್ನಿ ಸ್ಥಿತ್ವಾ ಚ ಗರ್ಜನ್ ಹರಿತನುಸದೃಶೋ ನೀಲವರ್ಣೈಶ್ಚ ಪೂರ್ಣಃ ।
ಚಕ್ರಂ ಶ್ರೀಪದ್ಮನಾಭಪ್ರಿಯಮನುವಿಲಸನ್ ಪಾಞ್ಚಜನ್ಯಸ್ಯ ಘೋಷೈಃ
ಶಾರ್ಙ್ಗಂ ವರ್ಷೈಶ್ಚ ಬಾಣೈರಿವ ಬಹುಸಲಿಲೈಸ್ಸ್ನಾನಸಿದ್ಧ್ಯೈ ವ್ರತಾರ್ಥಮ್ ॥

ತಾ॥ ಗಮ್ಭೀರವಾದ ಮಳೆಗೆ ನಿರ್ವಾಹಕನಾದ ಪರ್ಜನ್ಯನೇ! ನೀನು ಒಂದು ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲೂ ನಿನ್ನ ಔದಾರ್ಯವನ್ನು ಕಮ್ಮಿಮಾಡದೆ, ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ನೀರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಬಂದು ಗರ್ಜಿಸುತ್ತ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿ, ಜಗತ್ಕಾರಣಭೂತನಾದ ಸರ್ವೇಶ್ವರನ ದಿವ್ಯಶರೀರದಂತೆ ನೀಲವರ್ಣನಾಗಿ, ಪದ್ಮನಾಭನ ಹಸ್ತದಲ್ಲಿರುವ ಚಕ್ರದಂತೆ ಮಿಂಚಿ ಹೊಳೆಯುತ್ತ, ದಕ್ಷಿಣಾವರ್ತ ಶಙ್ಖದಂತೆ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ನಿಂತು ಉದ್ಘೋಷಿಸುತ್ತ, ಅವನ ಶಾರ್ಙ್ಗವು ಬಾಣಗಳನ್ನು ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನವಾಗಿ ವರ್ಷಿಸುವಂತೆ ನೀನು ಮಳೆಯಧಾರೆಯನ್ನು ಸಕಲಲೋಕಗಳೂ ಬಾಳುವಂತೆ ವರ್ಷಿಸು, ನಾವು ಸನ್ತೋಷದೊಡನೆ ಸ್ನಾನವಂಮಾಡಿ ಈ ಮಾರ್ಗಶೀರ್ಷಮಾಸದ ವ್ರತಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವೆವು.

(ಐದನೆಯ ಪದ್ಯ)

(ಅವತಾರಿಕೆ)—ನಾವು ಕರಣತ್ರಯದಿಂದಲೂ ಪರಿಶುದ್ಧರಾಗಿ ದಾಮೋದರನನ್ನು ಭಜಿಸಿದರೆ ಪ್ರತಿಬನ್ಧಕರೂಪವಾದ ಪೂರ್ವೋತ್ತರ ಪಾಪರಾಶಿಗಳು ತಾವಾಗಿಯೇ ದಗ್ಧವಾಗುವುವು—ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

(೫) ಮಾಯನ್ನೈಮನ್ನು ವಡಮದುರ್ಯೈ ಮೈನ್ದನ್ನೈ
ತೂಯಪೆರುನೀರ್ ಯಮುನ್ನೈತ್ತುತ್ತ್ರೈವನ್ನೈ,
ಆಯರ್ಕ್ಕುಲತ್ತಿನಿಲ್ ತೋನ್ರುಮ್ ಮಣಿವಿಳಕ್ಕೈ
ತಾಯ್ಯೈ ಕ್ಕುಡಲ್‌ವಿಳಕ್ಕಮ್ ಶೆಯ್‌ದ ದಾಮೋದರನ್ನೈ
ತೂಯೋಮಾಯ್ ವನ್ದು ನಾಮ್ ತೂಮಲರ್‌ತೂಯ್-
ತ್ತೊೞುದು
ವಾಯಿನಾಲ್‌ಪ್ಪಾಡಿ ಮನತ್ತಿನಾಲ್ ಚ್ಚಿನ್ದಿಕ್ಕ,
ಪೋಯಪಿೞ್ಯೈಯುಮ್ ಪುಕುದರುವಾನ್ನಿನ್ರನವುಮ್,
ತೀಯಿನಿಲ್ ತೂಶಾಕುಮ್ ಶೆಪ್ಪೇಲೋರೆಮ್ಬಾವಾಯ್.

ಪ್ರ|| ಮಾಯನ್ನೈ -ಆಶ್ಚರ್ಯಚೇಷ್ಟಿತನನ್ನು, ಮನ್ನು-ನಿತ್ಯವಾದ ಭಗವತ್ಸ ಮ್ಬನ್ಧವುಳ್ಳ, ವಡಮದುರ್ಯೈ-ಉತ್ತರಮಧುರಾಪುರಿಯ, ಮೈನ್ದನ್ನೈ-ಸ್ವಾಮಿಯನ್ನು, ತೂಯ - ಪರಿಶುದ್ಧವಾದ, ಪೆರುನೀರ್ - ಅತ್ಯಧಿಕವಾದ ಜಲಪ್ರವಾಹವುಳ್ಳ, ಯಮುನ್ನೈ-ಯಮುನಾನದಿಯ, ತುತ್ತ್ರೈವನ್ನೈ-ತೀರದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುವವನನ್ನು, ಆಯರ್-ಯಾದವರ (ಗೋಪಾಲರ), ಕುಲತ್ತಿನಿಲ್-ಕುಲದಲ್ಲಿ, ತೋನ್ರುಮ್ - ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ, ಮಣಿವಿಳಕ್ಕೈ-ಗೋಕುಲಕ್ಕೆ ರತ್ನದೀಪಸದೃಶನನ್ನು, ತಾಯ್ಯೈ-ಯಶೋದಾದೇವಿಗೆ, ಕುಡಲ್ ವಿಳಕ್ಕಮ್‌ಶೆಯ್‌ದ - ಉದರ ಪ್ರಕಾಶವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿದ, ದಾಮೋದರನ್ನೈ - ದಾಮೋದರನನ್ನು, ತೂಯೋಮಾಯ್‌ವನ್ದು - ಪರಿಶುದ್ಧರಾಗಿ ಬಂದು, ನಾಮ್-ನಾವು, ತೂಮಲರ್ - ಪರಿಶುದ್ಧವಾದ ಪುಷ್ಪ ಗಳನ್ನು, ತೂಯ್ (ತೂವಿ)-ಸಮರ್ಪಿಸಿ, ತ್ತೊೞುದು-ಸೇವಿಸಿ, ವಾಯಿನಾಲ್‌ಪಾಡಿ-ವಾಕ್ಕಿನಿಂದ ಸ್ತುತಿಸಿ (ಬಾಯಿಂದ ಹಾಡಿ), ಮನತ್ತಿನಾಲ್ ಶಿನ್ದಿಕ್ಕ-ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಧ್ಯಾನಮಾಡಲು, ಪೋಯಪಿೞ್ಯೈಯುಮ್-ಹಿಂದೆಮಾಡಿದ ಪಾಪಗಳೂ, ಪುಕುದರು ವಾನ್ನಿನ್ರನವುಮ್ - ಮುಂದೆ ಬರುವ ಪಾಪಗಳೂ, ತೀಯಿನಿಲ್ - ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ, ತೂಶಾಕುಮ್-ಹತ್ತಿಯಂತೆ ದಗ್ಧವಾಗಿ ನಿಶ್ಶೇಷವಿನಷ್ಟವಾಗುವುವು, (ಆದುದ ರಿಂದ) ಶೆಪ್ಪು-ಅವನ ಸಙ್ಕೀರ್ತನವಂ ಮಾಡೋಣ. ಏಲೋರೆಮ್ಬಾವಾಯ್-ನಮ್ಮ ಅದ್ವಿತೀಯ ವ್ರತಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವುದು.

(ಸಂ ||)—

ಮಾಯಾಚೇಷ್ಟಂ ಭಜನ್ತ್ಯೇ ಹರಿಮಿಹ ಮಧುರಾನಾಯಕಂ
ಯಾಮುನೇಶಂ
ಗೋಪಾನಾಂ ವಂಶದೀಪಂ ವಿಲಸಿತಜನನೀಗರ್ಭದಾಮೋದರಾಖ್ಯಮ್ ।
ಭಕ್ತ್ಯಾ ಪುಷ್ಪಾರ್ಚನೈಶ್ಶ್ರೀದ್ವಯಮಿಹ ವಚಸಾ ಕೀರ್ತಯಾಮಶ್ಚ ಚಿತ್ತೇ
ಧ್ಯಾನಾನ್ನಶ್ಯೇದಘಂ ನಸ್ಸಪದಿ ಚ ದಹನೇ ತೂಲವತ್! ಸ್ಯಾದ್ವ್ರತಂ ನಃ॥

ತಾ|| ಆಶ್ಚರ್ಯಚೇಷ್ಟಿತನಾಗಿಯೂ, ಉತ್ತರ ಮಧುರಾಪುರೀನಾಯಕನಾಗಿಯೂ, ಯಮುನಾತೀರವಾಸಿಯಾಗಿಯೂ, ಯಾದವಕುಲ ರತ್ನದೀಪಪ್ರಾಯನಾಗಿಯೂ, ಯಶೋದಾದೇವಿಗೆ ಉದರಪ್ರಕಾಶಕನಾಗಿಯೂ ಇರುವ-ದಾಮೋದರನನ್ನು ನಾವು ಪರಿಶುದ್ಧರಾಗಿ ಬಂದು ಪುಷ್ಪಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿ ಸೇವಿಸಿ, ವಾಕ್ಕಿನಿಂದ ಸ್ತುತಿಸಿ, ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಧ್ಯಾನಮಾಡಿದರೆ—ಹಿಂದೆಮಾಡಿದ ಪಾಪಗಳೂ ಮುಂದೆ ಬರುವ ಪಾಪಗಳೂ ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿಯಂತೆ ದಗ್ಧವಾಗಿ ನಿಶ್ಶೇಷ ವಿನಷ್ಟವಾಗುವುವು. ಆದುದರಿಂದ ಅವನ ಸಂಕೀರ್ತನವಂ ಮಾಡೋಣ. ನಮ್ಮ ಅದ್ವಿತೀಯವಾದ ವ್ರತಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವುದು.

(ಆರನೆಯ ಪದ್ಯ)

(ಅವತಾರಿಕೆ)—೬ನೆಯ ಪದ್ಯದಿಂದ ೧೫ನೇ ಪದ್ಯದ ಕೊನೆವರೆಗೂ ಹತ್ತು ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮಲಗಿರುವ ಸಖಿಗಳನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಗವದನುಭವದರಸವನ್ನು ತಿಳಿಯದೆ ಇರುವ ಹೊಸಬಳನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

(೬) ಪುಳ್ಳುಮ್ ಶಿಲುಮ್ಬಿನಕಾಣ್ ಪುಳ್ಳರೈಯನ್ ಕೋಯಿಲಿಲ್
ವೆಳ್ಳೈವಿಳಿಶಙ್ಗಿನ್ ಪೇರರವಮ್ ಕೇಟ್ಟಿಲೈಯೋ,
ಪಿಳ್ಳಾಯೆೞುನ್ದಿರಾಯ್ ಪೇಯ್‌ಮುಲೈ ನಞ್ಜುಣ್ಡು
ಕಳ್ಳಚ್ಚಕಡಮ್ ಕಲಕ್ಕೞಿಯ ಕ್ಕಾಲೋಚ್ಚಿ
ವೆಳ್ಳತ್ತರವಿಲ್ ತುಯಿಲಮರ್ನ್ದ ವಿತ್ತಿನೈ
ಉಳ್ಳತ್ತುಕ್ಕೊಣ್ಡು ಮುನಿವರ್‌ಕಳುಮ್ ಯೋಗಿಕಳುಮ್
ಮೆಳ್ಳವೆೞುನ್ದರಿಯೆನ್ಱ ಪೇರರವಮ್
ಉಳ್ಳಮ್‌ಪುಕುನ್ದು ಕುಳಿರ್ನ್ದೇಲೋರೆಮ್ಬಾವಾಯ್.

ಪ್ರ|| ಪುಳ್ಳುಮ್ - ಪಕ್ಷಿಗಳೂ, ಶಿಲುಮ್ಬಿನಕಾಣ್-ಶಬ್ದ ಮಾಡುತ್ತ ಎದ್ದಿವೆ ನೋಡು, ಪುಳ್ ಅರೈಯ‌ನ್-ಪಕ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಒಡೆಯನಾದ ಗರುಡನಿಗೆ ಸ್ವಾಮಿಯಾದ ಭಗವನ್ತನ, ಕೋಯಿಲಿಲ್ - ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ, ವೆಳ್ಳೈ ವಿಳಿ ಶಙ್ಗಿ-ಬೆಳ್ಳಗೆ ಇರುವ ಘೋಷಿಸುವ ಶಂಖದ, ಪೇರರವಮ್ - ಮಹಾನಾದವನ್ನು, ಕೇಟ್ಟಿಲೈಯೋ-(ನೀನು) ಕೇಳಲಿಲ್ಲವೋ ? ಪಿಳ್ಳಾಯ್-ಚಿಕ್ಕಕನ್ಯೆಯೇ ! ಎಳುನ್ದಿರಾಯ್- ಏಳು. ಪೇಯ್-ಪೂತನೆಯ, ಮುಲೈ-ಸ್ತನಗಳ, ನಞ್ಜು-ವಿಷವನ್ನು, ಉಣ್ಡು - ಪಾನಮಾಡಿ, ಕಳ್ಳ - ವಂಚಕನಾದ, ಶಕಟಮ್ - ಶಕಟಾಸುರನನ್ನು, ಕಲಕ್ಕು ಅೞಿಯ - ಅವನ ಶರೀರದ ಬಲವು ನಷ್ಟವಾಗುವಂತೆ, ಕಾಲೋಚ್ಚಿ-ಕಾಲಿನಿಂದ ಒದ್ದು, ವೆಳ್ಳತ್ತು - ಕ್ಷೀರಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ, ಅರವಿಲ್ - ಶೇಷನಮೇಲೆ, ತುಯಿಲ್ - ಯೋಗನಿದ್ರೆಯನ್ನು, ಅಮರ್‍ನ್ದ - ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿ ಆಶ್ರಯಿಸಿದ, ವಿತ್ತಿನೈ - ಜಗತ್ಕಾರಣಭೂತನನ್ನು, ಉಳ್ಳತ್ತುಕ್ಕೊಣ್ಡು - ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟು ಧ್ಯಾನಮಾಡಿ, ಮುನಿವರ್‌ಕಳುಮ್ - ಮನನಶೀಲರೂ, ಯೋಗಿಕಳುಮ್ - ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸನಿಷ್ಠರೂ, ಮೆಳ್ಳ ಎಳುನ್ದು - ಚಲಿಸದಂತೆ ನಿದ್ರೆಬಿಟ್ಟು ಎದ್ದು ಮಾಡಿದ, ಅರಿಯೆನ್ಱ-"ಹರಿ" ಎಂಬ (ಹರಿರ್ಹರಿಃ - ಎಂಬ), ಪೇರರವಮ್ - ಮಹಾಘೋಷವು, ಉಳ್ಳಮ್ - ನಮ್ಮ ಹೃದಯಗಳಲ್ಲಿ, ಪುಕುನ್ದು - ಪ್ರವೇಶಿಸಿ, ಕುಳಿರ್‍ನ್ದು - ಶೀತಳವಾಗುವಂತೆಮಾಡಿ (ಸನ್ತಾಪವನ್ನು ನಿವಾರಣಮಾಡಿ) ಇರುವುದರಿಂದ, ಏಲೋರೆಮ್ ಪಾವಾಯ್ - ನಮ್ಮ ಅದ್ವಿತೀಯವಾದ ವ್ರತಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವುದು.

(ಸಂ ||)—

ಶಬ್ದಾಯನ್ತೇ ದ್ವಿಜಾಶ್ಚ ದ್ವಿಜಪತಿವಿನತಾಸೂನುನಾಥಸ್ಯ ವಿಷ್ಣೋ-
ರ್ದೇವಾಗಾರೇ ತು ಶಙ್ಖಧ್ವನಿರಪಿ ಚ ಮಹಾನ್ ಶ್ರೂಯತೇ ಹನ್ತ! ಬಾಲೇ!
ಉತ್ತಿಷ್ಠ ತ್ವಂ ಚ ಮಾಯಾತನುವಿಷಭರಿತಸ್ತನ್ಯಸಂ ಯೋಗಿನೋಽಮೀ
ಚಿತ್ತೇ ಧ್ಯಾಯನ್ತಿ ವಿಷ್ಣುಂ ಶಕಟನಿರಸನಂ ಶೇಷಶಯ್ಯಾಧಿವಾಸಮ್ ||

ತಾ|| ಪಕ್ಷಿಗಳೂ ಶಬ್ದ ಮಾಡುತ್ತ ಎದ್ದಿವೆ—ನೋಡು. ಗರುಡನಿಗೆ ಸ್ವಾಮಿಯಾದ ಭಗವನ್ತನ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳಗಿರುವ ಶಂಖದ ಮಹಾಧ್ವನಿಯನ್ನು ನೀನು ಕೇಳಲಿಲ್ಲವೋ? ಎಲೈ ಚಿಕ್ಕ ಕನ್ಯೆಯೇ ! ಏಳು. ಪೂತನೆಯ ವಿಷಮಯವಾದ ಸ್ತನ್ಯವನ್ನು ಪಾನಮಾಡಿ, ಶಕಟಾಸುರನನ್ನು ಕಾಲಿನಿಂದ ಒದ್ದು ಧ್ವಂಸಮಾಡಿ, ಕ್ಷೀರಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಶೇಷಶಾಯಿಯಾಗಿರುವ ಜಗತ್ಕಾರಣಭೂತನನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಧ್ಯಾನಮಾಡಿ ಮುನಿಗಳೂ ಯೋಗಿಗಳೂ ಚಲಿಸದಂತೆ ನಿದ್ರೆಬಿಟ್ಟು, ಎದ್ದು ಹರಿಃ - ಹರಿಃ—ಎಂದು ಕೀರ್ತನಮಾಡುವ ಮಹಾಘೋಷವು ನಮ್ಮ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಶೀತಳವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಇರುವುದರಿಂದ—ನಮ್ಮ ಅದ್ವಿತೀಯವಾದ ವ್ರತಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವುದು.

(ಏಳನೆಯಪದ್ಯ)

(ಅವತಾರಿಕೆ)—ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ—ಭಗವದ್ವಿಷಯದಲ್ಲ ರಸವನ್ನು ತಿಳಿದು ಮರೆತು ನಿದ್ರೆಮಾಡುತ್ತಿರುವವಳನ್ನು ಎಚ್ಚರಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

(೭) ಕೀಶುಕೀಶೆನ್ಱೆಙ್ಗುಮ್ ಆನೈಚ್ಚಾತ್ತನ್ ಕಲನ್ದು
ಪೇಶಿನಪೇಚ್ಚರವಮ್ ಕೇಟ್ಟಿಲೈಯೋ ಪೇಯ್‍ಪ್ಪೆಣ್ಣೇ!
ಕಾಶುಮ್ ಪಿಱಪ್ಪುಮ್ ಕಲಕಲಪ್ಪ ಕ್ಕೈ ಪೇರ್‍ತ್ತು
ವಾಶನಱುಙ್ಕುೞಲಾಯ್‍ಚ್ಚಿಯರ್ ಮತ್ತಿನಾಲ್
ಓಶೈಪಡುತ್ತ ತಯಿರರವಮ್ ಕೇಟ್ಟಿಲೈಯೋ
ನಾಯಕಪ್ಪೆಣ್‍ಪಿಳ್ಳಾಯ್ ನಾರಾಯಣ್ ಮೂರ್‍ತ್ತಿ,
ಕೇಶವನೈ ಪ್ಪಾಡವುಮ್ ನೀಕೇಟ್ಟೇ ಕಿಡತ್ತಿಯೋ
ತೇಶಮುಡೈಯಾಯ್ ತ್ತಿಱವೇಲೋರೆಮ್ಬಾವಾಯ್.

ಪ್ರ॥ ಕೀಶುಕೀಶು ಎನ್ಱು - ಕೀಚ್ ಕೀಚ್ ಎಂದು, ಎಙ್ಗುಮ್ - ಸರ್ವದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲೂ, ಆನೈಚ್ಚಾತ್ತನ್ - ಭಾರದ್ವಾಜಪಕ್ಷಿಗಳು, ಕಲನ್ದು - ಪರಸ್ಪರ ಸಂಶ್ಲೇಷಿಸಿ, ಪೇಶಿನ - ಮಾತನಾಡಿದ, ಪೇಚ್ಚು ಅರವಮ್ - ಮಾತುಗಳ ಶಬ್ದವನ್ನು, ಕೇಟ್ಟಿಲೈಯೋ - (ನೀನು) ಕೇಳಲಿಲ್ಲವೋ? ಪೇಯ್‍ಪ್ಪೆಣ್ಣೇ - ಭ್ರಾನ್ತೆಯಾದ ಕನ್ಯೆಯೇ (ಹುಚ್ಚುಹಿಡಿದ ಹೆಣ್ಣೇ!) ಕಾಶುಮ್ - ಅಚ್ಚುತಾಲಿಯೂ, ಪಿಱಪ್ಪುಮ್ - ಆಮೆತಾಲಿಯೂ, ಕಲಕಲಪ್ಪ - ಕಲಕಲವೆಂದು ಶಬ್ದಿಸಲು, ಕೈಪೇರ್‍ತ್ತು - ಕೈಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು, ವಾಶ-ಪರಿಮಳದಿಂದ, ನಱುಮ್-ಸುಗನ್ಧವುಳ್ಳ, ಕುೞಲ್-ಕೇಶಗಳೊಡನೆ ಕೂಡಿದ, ಆಯ್‍ಚ್ಚಿಯರ್-ಗೋಪಿಗಳಿಂದ, ಮತ್ತಿನಾಲ್ - ಮತ್ತಿನಿಂದ, ಓಶೈಪಡುತ್ತ - ಶಬ್ದವಾಗುವಂತೆ ಕಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟ, ತಯಿರ್ ಅರವಮ್-ಮೊಸರಿನ ಶಬ್ದವನ್ನು, ಕೇಟ್ಟಿಲೈಯೋ-ಕೇಳಲಿಲ್ಲವೋ? ನಾಯಕಪ್ಪೆಣ್ ಪಿಳ್ಳಾಯ್-(ನಮಗೆಲ್ಲಾ ಯಜಮಾನಿಯಾದ) ನಮಗೆ ಸ್ವಾಮಿನಿಯಾದ ಹೆಣ್ಣೇ! ನಾರಾಯಣ್‌ಮೂರ್‍ತ್ತಿ-ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣಮೂರ್‍ತ್ತಿಯಾದ, ಕೇಶವನೈ-ಕೇಶಿಧ್ವಂಸಕನಾದ ಕೇಶವನನ್ನು (ಕೃಷ್ಣನನ್ನು), ಪಾಡವುಮ್ -ನಾವು ಹಾಡಿದಾಗ್ಯೂ, ನೀ - ನೀನು, ಕೇಟ್ಟೇ-ಕೇಳಿಕ್ಕೊಂಡೇ, ಕಿಡತ್ತಿಯೋ-ನಿದ್ರೆಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀಯೋ? ತೇಶಮುಡೈಯಾಯ್-ತೇಜಸ್ಸುಳ್ಳವಳಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತ (ಮನಶ್ಚಾಂಚಲ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ತಿಳಿವಿನಿಂದ ಬಂದು), ತಿಱ - ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆಗಿ. ಏಲೋರೆಮ್‌ಪಾವಾಯ್-ನಮ್ಮ ಅದ್ವಿತೀಯವಾದ ವ್ರತಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವುದು.

(ಸಂ॥)

ಭಾರದ್ವಾಜಾಸ್ಸ್ವಕಾನ್ತಾ ರತಿಸಮಯರವೈರ್ಭಾಷಮಾಣಾ ಹಿ ಮುಗ್ಧೇ !
ಭೂಷಾಭಿರ್ಗೋಪಕನ್ಯಾ ದಧಿಮಥನರತಾಸ್ಸನ್ತಿ ಹೇ ನಾಯಿಕೇ! ನಃ ।
ಮೂರ್ತಂ ನಾರಾಯಣಂ ತಂ ವಯಮಿಹ ನುತಿಭಿಃ ಕೇಶವಂ
ಕೀರ್ತಯನ್ತ್ಯಃ !
ಕಿಂ ಶ್ರುತ್ವಾಽಪ್ಯದ್ಯ ತೂಷ್ಣೀಂ ಶಯನಮಧಿವಹೇದ್ವಾರಮೇಹಿ
ವ್ರತಾರ್ಥಮ್ ||

ತಾ॥ ಭಾರದ್ವಾಜ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಎಲ್ಲಾ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲೂ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಶ್ಲೇಷದಿಂದ ಕೀಚ್ ಕೀಚ್- ಎಂದು ಮಾತನಾಡುವ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ನೀನು ಕೇಳಲಿಲ್ಲವೋ ? ಎಲೈ ಹುಚ್ಚು ಹೆಣ್ಣೇ ! ಸುಗನ್ಧಿಕೇಶಗಳುಳ್ಳ ಗೋಪಿಯರು ಕೈಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ತಮ್ಮ ಆಭರಣಗಳು ಶಬ್ದಿಸುವಂತೆ ಮತ್ತಿನಿಂದ ಮೊಸರು ಕಡೆಯುವ ಶಬ್ದವನ್ನು ನೀನು ಕೇಳಲಿಲ್ಲವೋ ? ಎಲೈ ನಮಗೆ ನಾಯಕಿಯಾದ ಕನ್ಯೆಯೇ ! ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣಮೂರ್ತಿಯಾದ ಕೇಶವನನ್ನು ನಾವು ಹಾಡಿದಾಗ್ಯೂ ನೀನು ಕೇಳಿಕೊಂಡೇ ನಿದ್ರೆಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀಯೋ ? ತೇಜಸ್ಸುಳ್ಳ ನೀನು ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತ ತಿಳಿವುಳ್ಳವಳಾಗಿ ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆರೆದು ನಮ್ಮೊಡನೆ ಬಾ. ನಮ್ಮ ಅದ್ವಿತೀಯವಾದ ವ್ರತವು ಫಲಿಸುವುದು.

(ಎಂಟನೆಯ ಪದ್ಯ)

(ಅವತಾರಿಕೆ)—ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಪ್ರಿಯತಮೆಯಾದ ಒಂದು ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಬಂದು ಎಬ್ಬಿಸುತ್ತಾರೆ.

(೮) ಕೀೞ್ವಾನಮ್ ವೆಳ್ಳೆನ್ಱೆರುಮೈ ಶಿಱುವೀಡು
ಮೇಯ್ವಾನ್ ಪರನ್ದನಕಾಣ್ ಮಿಕ್ಕುಳ್ಳ ಪಿಳ್ಳೈಕಳುಮ್,
ಪೋವಾನ್ ಪೋಕಿನ್ಱಾರೈ ಪ್ಪೋಕಾಮಲ್ ಕಾತ್ತುನ್ನೈ
ಕ್ಕೂವುವಾನ್ ವನ್ದುನಿನ್ಱೋಮ್ ಕೋತುಕುಲಮುಡೈಯ
ಪಾವಾಯ್ಯೆೞುನ್ದಿರಾಯ್ ಪಾಡಿಪ್ಪಱೈಕೊಣ್ಡು
ಮಾವಾಯ್ ಪಿಳನ್ದಾನೈ ಮಲ್ಲರೈ ಮಾಟ್ಟಿಯ
ತೇವಾದಿದೇವನೈ ಚ್ಚೆನ್ಱು ನಾಮ್ ಶೇವಿತ್ತಾಲ್
ಆವಾವೆನ್ಱಾರಾಯ್ನ್ದರುಳೇಲೋರೆಮ್ ಪಾವಾಯ್.

ಪ್ರ॥ ಕೀೞ್ - ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ, ವಾನಮ್ - ಆಕಾಶವು, ವೆಳ್ಳೆನ್ಱು-ಬಿಳು ಪಾಯಿತೆಂದು, ಎರುಮೈ - ಎಮ್ಮೆಗಳು, ಶಿಱುವೀಡು ಮೇಯ್ವಾನ್ - ಎಳೇ ಹುಲ್ಲನ್ನು ಮೇಯುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ, ಪರನ್ದನಕಾಣ್ - ಹೊರಟವು ನೋಡು. ಮಿಕ್ಕುಳ್ಳಪಿಳ್ಳೈಕಳುಮ್ - ಮಿಕ್ಕ ಕನ್ಯೆಯರೂ, ಪೋವಾನ್-ಹೋಗುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸಿದ್ಧರಾಗಲು, ಪೋಕಿನ್ಱಾರೈ - ಹೋಗುತ್ತಿರುವವರನ್ನು, ಪೋಕಾಮಲ್-ಹೋಗ ದಂತೆ, ಕಾತ್ತು-ತಡೆದು, ಉನ್ನೈಕ್ಕೂವುವಾನ್-ನಿನ್ನನ್ನು ಕರೆಯುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ, ವನ್ದು ನಿನ್ಱೋಮ್-ನಾವು ಬಂದು ನಿಂತೆವು. ಕೋತುಕುಲಮುಡೈಯಪಾವಾಯ್-ಕೌತೂಹಲವುಳ್ಳ ಹೆಣ್ಣೇ! (ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಅತ್ಯನ್ತ ಪ್ರಿಯತಮೆಯಾದುದರಿಂದ ಮಹಾ ಕುತೂಹಲವುಳ್ಳವಳೇ!), ಎೞುನ್ದಿರಾಯ್ - ಏಳು. ಪಾಡಿ-ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ನನ್ನು ಹಾಡಿ, ಪಱೈಕೊಣ್ಡು - ವಾದ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಮಾವಾಯ್‌ಪಿಳ ನ್ದಾನೈ - ಕೇಶಿಯೆಂಬ ಕುದುರೆಯ ಬಾಯನ್ನು ಸೀಳಿದವನನ್ನು, ಮಲ್ಲರೈ ಮಾ ಟ್ಟೆಯ - ಚಾಣೂರಾದಿ ಮಲ್ಲರನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿದ, ತೇವಾದಿದೇವನೈ - ದೇವಾಧಿ ದೇವನನ್ನು, ಶೆನ್ಱು- ಸಮೀಪಿಸಿ, ನಾಮ್ - ನಾವು, ಶೇವಿತ್ತಾಲ್ - ಸೇವಿಸಿದರೆ (ಶರಣಾಗತರಾದರೆ), ಆವಾವೆನ್ಱು- ಐಯೋ ಎಂದು, ಆರಾಯ್‌ನ್ದು - ವಿಚಾರಿಸಿ, ಅರುಳ್ - ಕೃಪೆಮಾಡುವನು. ಏಲೋರೆಮ್‌ಪಾವಾಯ್ - ಹೀಗೆ ನಮ್ಮ ಅಧ್ವಿ ತೀಯವಾದ ವ್ರತಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವುದು.

(ಸಂ ॥)

ಪ್ರಾಚೀ ಭಾತಿ ಪ್ರಕಾಶೈರಿತಿ ಮಹಿಷಗಣಾ ಯಾನ್ತಿ ಘಾಸಾರ್ಥಮನ್ಯಾಃ
ಕನ್ಯಾ ಆಯಾನ್ತಿ ಹಿ! ತ್ವಾಂ ವಯಮನುಚರಿತುಂ ತ್ವಾಗತಾಃ
ಕೌತುಕಾಢ್ಯೇ!
ಉತ್ತಿಷ್ಠ ತ್ವಂ ಚ ಗಾತುಂ! ಮುರಜರವಯುತಾಃ ಕೇಶವಂ ಮಲ್ಲನಾಶಂ
ದೇವಾಧೀಶಂ ಭಜಾಮೋ! ಬತ! ಸ ಚ ಕೃಪಯಾ ನಃ ಪ್ರಸೀದೇ
ದ್ವ್ರತಾರ್ಥಮ್ ॥

ತಾ॥ ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಆಕಾಶವು ಬೆಳ್ಳಗಾಯಿತೆಂದು ಎಮ್ಮೆಗಳು ಎಳೇ ಹುಲ್ಲನ್ನು ಮೇಯುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಹೊರಟವು—ಇದೋ ನೋಡು. ಮಿಕ್ಕ ಕನ್ಯೆಗಳೂ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಲು ಅವರನ್ನು ತಡೆದು ನಾವುಗಳೆಲ್ಲರೂ ನಿನ್ನನ್ನು ಕರೆಯುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ನಿಂತಿದೇವೆ. ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಪ್ರಿಯತಮೆ ಎಂಬ ಕುತೂಹಲವುಳ್ಳ ಹೆಣ್ಣೇ! (ನೀನು ಹೀಗೆ ನಿದ್ರೆಮಾಡ ಬಾರದು.) ಏಳು. ನಾವುಗಳೆಲ್ಲರೂ: ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಸಂಕೀರ್ತಿಸಿ ವಾದ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಕೇಶಿಧ್ವಂಸಕನಾದ ಚಾಣೂರಾದಿ ಮಲ್ಲರನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿದ

ಆ ದೇವಾಧಿದೇವನನ್ನು ಸಮೀಪಿಸಿ ಸೇವಿಸಿದರೆ, ಶರಣಾಗತರಾದ ನಮ್ಮನ್ನು ಅವನು "ಐಯೋ"—ಎಂದು ವಿಚಾರಿಸಿ ಕೃಪೆಮಾಡುವನು. ಇದರಿಂದ ನಮಗೆ ಅದ್ವಿತೀಯವಾದ ವ್ರತಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವುದು.

(ಒಂಬತ್ತನೆಯ ಪದ್ಯ)

(ಅವತಾರಿಕೆ)—ಕೃಷ್ಣನು ಬಂದಾಗ ಬರಲಿ, ಅವನೇ ಬಂದು ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕು—ಎಂದು ತಾನು ಏಳದೆ ನಿದ್ರೆಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಒಂದು ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸುತ್ತಾರೆ.

(೯) ತೂಮಣಿಮಾಡತ್ತು ಚ್ಚುಱ್ಱುಮ್ ವಿಳಕ್ಕೆರಿಯ
ಧೂಪಮ್ ಕಮಳ ತ್ತುಯಿಲಣೈಮೇಲ್ ಕಣ್‌ವಳರುಮ್,
ಮಾಮಾ‌ನ್ಮಗಳೇ! ಮಣಿಕ್ಕದವನ್ತಾಳ್ ತಿಱವಾಯ್
ಮಾಮೀರವಳೈ ಯೆೞುಪ್ಪೀರೋ? ಉನ್ಮಗಳ್ ತಾನ್
ಊಮೈಯೋ? ಅನ್ರಿಚ್ಚೆವಿಡೋ? ಅನನ್ದಲೋ?
ಏಮಪ್ಪೆರುನ್ತುಯಿಲ್ ಮನ್ತಿರಪ್ಪಟ್ಟಾಳೋ?
ಮಾಮಾಯನ್ ಮಾದವನ್ ವೈಕುನ್ದನೆನ್ರೆನ್ರು,
ನಾಮಮ್ ಪಲವುಮ್ ನವಿನ್ರೇಲೋರೆಮ್ ಪಾವಾಯ್.

ಪ್ರ|| ತೂ-ಶ್ಲಾಘ್ಯವಾದ, ಮಣಿ - ರತ್ನಗಳಿಂದ ರಚಿತವಾದ, ಮಾಡತ್ತು-ಉಪ್ಪರಿಗೆಯಮೇಲೆ, ಶುಱ್ಱುಮ್ - ಸುತ್ತಲೂ, ವಿಳಕ್ಕು ಎರಿಯ - ದೀಪಗಳು ಜ್ವಲಿಸುತ್ತಿರಲು, ತೂಪಮ್-ಧೂಪವು, ಕಮೞ - ಪರಿಮಳಿಸುತ್ತಿರಲು, ತುಯಿಲಣೈಮೇಲ್- ಹಂಸತೂಲಿಕಾತಲ್ಪದಲ್ಲಿ, ಕಣ್‌ವಳರುಮ್-ಶಯನಮಾಡುತ್ತಿರುವ, ಮಾಮಾನ್ಮಗಳೇ-ಮಾವನಮಗಳೇ !, ಮಣಿಕ್ಕದವಮ್-ಮಾಣಿಕ್ಯವಯವಾದು ಕವಾಟದ, ತಾಳ್‌ತಿಱವಾಯ್ - ತಾಳನ್ನು ತೆಗಿ. ಮಾಮೀರ್-ಮಾವನ ಹೆಂಡತಿಯೇ (ಮಾಮಿಯವರೇ!), ಅವಳೈ-(ನಿಮ್ಮ ಮಗಳಾದ) ಅವಳನ್ನು, ಎೞುಪ್ಪೀರೋ - (ನೀವಾದರೂ) ಎಬ್ಬಿಸಲಾರಿರೋ ?, ಉನ್‌ಮಕಳ್‌ತಾನ್ ಊಮೈಯೋ-ನಿನ್ನ ಮಗಳು ಊಮೆಯೋ (ವಾಕ್ಕಿಲ್ಲದವಳೋ?), ಅನ್ರಿ - ಅಥವಾ, ಶೆವುಡೋ-ಕಿವುಡೋ (ಶ್ರೋತ್ರೇನ್ದ್ರಿಯವಿಲ್ಲದವಳೋ?), ಅನನ್ದಲೋ - ಆಲಸ್ಯವೋ (ಅಥವಾ ಗಾಢನಿದ್ರೆಯ ಜಡತ್ವವೋ ?), ಏಮ-ಯಾರಾದರೂ ಕಾವಲಾಗಿ ನಿಂತು ಇವಳನ್ನು ಏಳದಂತೆ ತಡೆಮಾಡಿರುತ್ತಾರೋ ?, ಪೆರುನ್ತುಯಿಲ್ ಮನ್ತಿರಪ್ಪಟ್ಟಾಳೋ-ಇವಳಿಗೆ ಮಹಾ ಗಾಢನಿದ್ರೆಯುಂಟಾಗುವಂತೆ ಯಾರಾದರೂ ಮನ್ತ್ರಿಸಿ

ಇರುತ್ತಾರೋ ? ಮಾಮಾರ್ಯ-ಮಹಾ ಮಾಯಾಚೇಷ್ಟಿತನಾದ, ಮಾದವ‌ನ್-ಶ್ರಿಯಃಪತಿಯು, ವೈಕುನ್ದನ್ - ವೈಕುಣ್ಠನಾಥನು, ಎನ್ರೆನ್ರು-ಎಂದು ಹೇಳಿಹೇಳಿ, ನಾಮಮ್‌ಪಲವುಮ್-ಅನೇಕ (ಸಹಸ್ರ) ನಾಮಗಳನ್ನೂ, ನವಿನ್ರು - ಸಂಕೀರ್ತನ ಮಾಡಲು, ಎಲ್ಲೋರೆಮ್‌ಪಾವಾಯ್ - ಅದ್ವಿತೀಯವಾದ ನಮ್ಮ ವ್ರತಸಿದ್ಧಿ ಯಾಗುವುದು.

(ಸಂ ||)

ಮಾಣಿಕ್ಯೋದ್ದೀಪ್ರಸೌಧೇ ತ್ವಭಿತ ಇಹ ಲಸದ್ದೀಪಮಾಲಾ ಚಕಾಸ್ತಿ !
ಪ್ರೋದ್ಯದ್ಧೂಪಾಳಿಗನ್ಧೈಃ ಶಯನಮಧಿಗತಾ ತ್ವಂ ಸುತಾ ಮಾತುಲಸ್ಯ |
ದ್ವಾರಂ ಚಾಪಾವೃಣು ತ್ವಂ ಮಣಿಖಚಿತಕವಾಟಾವೃತೇರ್ಮಾತುಲಾನಿ !
ತ್ವಂ ತಾಮುದ್ಬೋಧಯಾರ್ಯೇ! ಕಿಮಿಯಮಪಿ ಜಡಾ? ಶ್ರೀಶಗಾನಾದ್ವ್ರತಂ
ಸ್ಯಾತ್ ||

ತಾ|| ದಿವ್ಯ ರತ್ನಖಚಿತವಾದ ಉಪ್ಪರಿಗೆಯಮೇಲೆ ಸುತ್ತಲೂ ದೀಪಗಳು ಜ್ವಲಿಸುತ್ತಿರಲು, ದಿವ್ಯಗನ್ಧವುಳ್ಳ ಧೂಪವು ಪರಿಮಳಿಸುತ್ತಿರಲು, ಹಂಸತೂಲಿಕಾ ತಲ್ಪದಲ್ಲಿ ಶಯನಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಮಾವನಮಗಳೇ ! ಮಣಿಮಯವಾದ ಬಾಗಿಲಿನ ತಾಳನ್ನು ತೆಗಿ. ಮಾಮಿಯವರೇ ! ನೀವಾದರೂ ಅವಳನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಬಾರದೇ ? ನಿಮ್ಮ ಮಗಳು ಊಮೆಯೋ ? ಅಥವಾ ಕಿವುಡೋ ? ಅಥವಾ ಆಲಸ್ಯವುಳ್ಳ ವಳೋ ? ಅವಳು ಏಳದಂತೆ ಯಾರಾದರೂ ಕಾವಲಿಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೋ ? ಅಥವಾ ಅವಳಿಗೆ ಗಾಢನಿದ್ರೆಯುಂಟಾಗುವಂತೆ ಯಾರಾದರೂ ಮನ್ತ್ರಿಸಿ ಇರುತ್ತಾರೋ ? ಮಹಾ ಮಾಯಾಚೆಷ್ಟಿತನಾದ ಮಾಧವ !- ವೈಕುಣ್ಠ !— ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹೇಳಿ ಅನೇಕ ಸಹಸ್ರನಾಮಗಳನ್ನು ಕೀರ್ತನಮಾಡಿದರೆ ಅದ್ವಿತೀಯವಾದ ನಮ್ಮ ವ್ರತ ಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವುದು.

(ಹತ್ತನೆಯ ಪದ್ಯ)

(ಅವತಾರಿಕೆ)—ಕನ್ಯೆಯರಿಗೆ ಉಂಟಾಗುವ ವಿರಹಸನ್ತಾಪವನ್ನು ಕೃಷ್ಣನೇ ಅನುಭವಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಬಲ್ಲ ಸಮರ್ಥೆಯಾದವಳನ್ನು ಈಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

(೧೦) ನೋಱ್ಱುಚ್ಚುವರ್‌ಕ್ಕಮ್ ಪುಕುಕಿನ್ರ ಅಮ್ಮನಾಯ್
ಮಾಱ್ಱಮುಮ್ ತಾರಾರೋ ವಾಶಲ್ ತಿಱವಾದಾರ್,
ನಾಱ್ಱತ್ತುಳಾಯ್‌ಮುಡಿ ನಾರಾಯಣ‌ನ್ ನಮ್ಮಾಲ್
ಪೋಱ್ಱಪ್ಪಱೈತರುಮ್ ಪುಣ್ಣಿಯನಾಲ್ ಪಣ್ಡೊರುನಾಳ್

ಕೂಱ್ಱತ್ತಿನ್ ವಾಯ್‌ವೀೞ್‌ನ್ದ ಕುಮ್ಬಕರುಣನುಮ್
ತೋಱ್ಱುಮುನಕ್ಕೇ ಪೆರುನ್ತುಯಿಲ್ ತಾನ್ ತನ್ದಾನೋ?
ಆಱ್ಱವನನ್ದಲುಡೈಯಾಯರುಙ್ಗಲಮೇ !
ತೇಱ್ಱಮಾಯ್ ವನ್ದು ತಿಱವೇಲೋರೆಮ್ ಪಾವಾಯ್.

ಪ್ರ॥ ನೋಱ್ಱು - ವ್ರತವನ್ನು ಆಚರಿಸಿ (ಕರ್ಮಾನುಷ್ಠಾನವಂಮಾಡಿ), ಶುವರ್‌ಕ್ಕಮ್ - ಸ್ವರ್ಗಲೋಕವನ್ನು, ಪುಕುಕಿನ್ಱ- ಪ್ರವೇಶಿಸತಕ್ಕ, ಅಮ್ಮನಾಯ್ - ಸ್ವಾಮಿನಿಯಾದವಳೇ! ವಾಶಲ್‌ತಿಱವಾದಾರ್ ಮಾಱ್ಱಮುಮ್ ತಾರಾರೋ - ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆಗೆಯದೆ ಇರುವವರು ಮಾತನ್ನೂ ಆಡಕೂಡದೋ? ನಾಱ್ಱತ್ತುೞಾಯ್‌ಮುಡಿ - ಪರಿಮಳವುಳ್ಳ ತುಳಸೀಮಾಲೆಯನ್ನು ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿರುವ, ನಾರಾಯಣನ್ - ನಾರಾಯಣನು, ನಮ್ಮಾಲ್ - ನಮ್ಮಿಂದ, ಪೋಱ್ಱ- ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟು, ಪಱೈತರುಮ್ - ಪುರುಷಾರ್ಥವನ್ನು ಕೊಡುವ, ಪುಣ್ಣಿಯನಾಲ್ - ಪುಣ್ಯಪುರುಷನಾದ ಭಗವನ್ತನಿಂದ, ಪಣ್ಡೊರುನಾಳ್ - ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಒಂದುದಿನ, ಕೂಱ್ಱತ್ತಿನ್‌ವಾಯ್ - ಯಮನಬಾಯಿಗೆ, ವೀೞ್‌ನ್ದ - (ತುತ್ತಾಗಿ) ಬೀಳುವಂತೆ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ, ಕುಮ್ಬಕರುಣನುಮ್ - ಕುಂಭಕರ್ಣನೂ, ಉನಕ್ಕೇ- ನಿನಗೇ, ತೋಱ್ಱುಮ್ - ಸೋತುಹೋಗಿ, ಪೆರುನ್ತುಯಿಲ್ - ತನ್ನ ಮಹಾನಿದ್ರೆಯನ್ನು, ತಾನ್ - ತಾನೇ, ತನ್ದಾನೋ - ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟನೋ? ಆಱ್ಱ - ಅತ್ಯಧಿಕವಾದ, ಅನನ್ದಲುಡೈಯಾಯ್ - (ಆಲಸ್ಯ) ನಿದ್ರೆಯುಳ್ಳವಳೇ! ಅರುಙ್ಗಲಮೇ - (ನಮ್ಮ ಗೋಷ್ಠಿಗೆ) ಶ್ಲಾಘ್ಯವಾದ ಆಭರಣವಾದವಳೇ! ತೇಱ್ಱಮಾಯ್ - ತೆಳಿವಿನೊಂದಿಗೆ, ವನ್ದುತಿಱ - ನೀನು ಬಂದು ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆಗೆ. (ಹೀಗೆ ನೀನೂ ಬಂದು ಸೇರಿದರೆ) ಅದ್ವಿತೀಯವಾದ ನಮ್ಮ ವ್ರತಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವುದು.

(ಸಂ॥)—

ಸ್ವರ್ಗಂ ಯಾಸಿ ವ್ರತಾನ್ನಃ ಪ್ರಿಯತಮದಯಿತೇ! ಭಾಷಣಂ
ಕಿಂ ನ ಭೂಯಾ-
ದ್ದ್ವಾರಂ ನಾಪಾವೃತಂ ಚೇಚ್ಛಿರಸಿ ಸುಮಧುರಂ ಚಾಪಿ ನಾರಾಯಣಂ ನಃ।
ಸ್ತುತ್ವಾ ಯಾಚೇಮ ವಾದ್ಯಂ! ಸ ಚ ಯಮನಿವಶಃ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಸ್ತು
ನಿದ್ರಾಂ
ದತ್ವಾ ತೇ ಕಿಂ ಚಿಕೋಽಭೂದಹಹ! ಕುಲಮಣೇ! ದ್ವಾರಮೇಹಿ
ವ್ರತಾರ್ಥಮ್ ॥

ತಾ|| ವ್ರತಾಚರಣವಂ ಮಾಡಿ ಸ್ವರ್ಗವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಭೋಗಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಲು ಯೋಗ್ಯೆಯಾದ ನಮ್ಮ ಸ್ವಾಮಿನಿಯೇ! ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆಗೆಯದೆ ಇದ್ದರೆ ಮಾತನ್ನೂ ಆಡಕೂಡದೋ? (ಇದೇನು ನಿನ್ನ ಹೆಮ್ಮೆ?) ಸುಗನ್ಧಿ ತುಲಸೀಮಾಲಾಧರನಾದ ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನಿಂದ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಮೃತ್ಯುವಶನಾಗಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಕುಂಭಕರ್ಣನೂ ನಿನಗೆ ಸೋತುಹೋಗಿ ತನ್ನ ಮಹಾ ನಿದ್ರೆಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಿನಗೇ ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟನೋ? ಅತ್ಯಾಲಸ್ಯವುಳ್ಳವಳೇ! ನಮ್ಮ ಗೋಷ್ಠಿಗೆ ಭೂಷಣವಾದವಳೇ! ನೀನು ತೆಳಿವಿನಿಂದ ಬಂದು ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆ. (ನೀನೂ ನಮ್ಮೊಡನೆ ಬಂದು ಸೇರು) ನಮ್ಮ ಅದ್ವಿತೀಯ ವ್ರತವು ಫಲಿಸುವುದು.

(ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಪದ್ಯ)

(ಅವತಾರಿಕೆ)—ಸಕಲವಿಧ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವುಳ್ಳ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಸಮಾನವಾಗಿ ಸತ್ಕುಲಪ್ರಸೂತೆಯಾದ ಒಬ್ಬ ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

(೧೧) ಕಱ್ಱುಕ್ಕಱವೈಕ್ಕಣಙ್ಗಳ್ ಪಲ ಕಱನ್ದು
ಶೆಱ್ಱಾರ್ ತಿಱಲ್ಅೞಿಯ ಚ್ಚೆನ್ಱು ಶೆರುಚ್ಚೆಯ್ಯುಮ್
ಕುಱ್ಱಮೊನ್ಱಿಲ್ಲಾದ ಕೋವಲರ್‌ತಮ್ ಪೊಱ್ಕೊಡಿಯೇ
ಪುಱ್ಱಱವಲ್‌ಕುಲ್ ಪುನಮಯಿಲೇ ಪೋದರಾಯ್,
ಶುಱ್ಱತ್ತು ತ್ತೋೞಿಮಾರೆಲ್ಲಾರುಮ್ ವನ್ದು ನಿನ್
ಮುಱ್ಱಮ್ ಪುಹುನ್ದು ಮುಹಿಲ್‌ವಣ್ಣನ್ ಪೇರ್‌ಪಾಡ,
ಶಿಱ್ಱಾದೇ ಪೇಶಾದೇ ಶೆಲ್ವಪ್ಪೆಣ್ಡಾಟ್ಟಿ ನೀ
ಎಱ್ಱುಕ್ಕುಱಙ್ಗುಮ್ ಪೊರುಳೇಲೋರೆಮ್ ಪಾವಾಯ್.

ಪ್ರ|| ಕಱ್ಱು-ಕರುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ, ಕಱವೈ-ಹಸುಗಳ, ಪಲಕಣಙ್ಗಳ್-ಅನೇಕ ಸಮೂಹಗಳನ್ನು, ಕಱನ್ದು-ಹಾಲುಕರೆದು, ಶೆಱ್ಱಾರ್-ಶತ್ರುಗಳ, ತಿಱಲ್-ಬಲವು, ಅೞಿಯ-ನಷ್ಟವಾಗುವಂತೆ, ಶೆನ್ಱು-ದಣ್ಡಯಾತ್ರೆಮಾಡಿ (ಸೈನ್ಯದೊಡನೆ ಹೋಗಿ), ಶೆರು-ಯುದ್ಧವನ್ನು, ಶೆಯ್ಯುಮ್-ಮಾಡುವ, ಕುಱ್ಱಮ್ ಒನ್ಱು ಇಲ್ಲಾದ-ದೋಷವು ಒಂದೂ ಇಲ್ಲದ, ಕೋವಲರ್ ತಮ್-ಗೋಪಾಲರ ವಂಶಕ್ಕೆ, ಪೊಱ್ಕೊಡಿಯೇ-ಸ್ವರ್ಣಲತೆಯಂತೆ (ಶ್ರೇಷ್ಠ ಗುಣಗಳುಳ್ಳವಳಾಗಿ) ರಮ್ಯೆಯಾಗಿರುವವಳೇ! ಪುಱ್ಱು ಅಱವು - ಹುತ್ತಿನಲ್ಲಿರುವ ಸರ್ಪದಂತೆ ಆಕಾರವುಳ್ಳ, ಅಲ್‌ಕುಲ್-ನಿತಂಬ ಪ್ರದೇಶವುಳ್ಳ, ಪುನಮಯಿಲೇ - ಕಾಡಿನಲ್ಲಿರುವ ನವಿಲಿನ ಗರಿಯಂತೆ ನೀಲವಾದ ಕೇಶಗಳುಳ್ಳವಳೇ! ಪೋದರಾಯ್-ನೀನು ಹೊರಡು.

ಪುಱ್ಱತ್ತು ತೋೞ್ಹಿಮಾರ್-ಸುತ್ತಲೂ ಇದ್ದ ಬನ್ಧುಗಳೂ ಸಖಿಯರೂ, ಎಲ್ಲಾರುಮ್‌ವನ್ದು-ಎಲ್ಲರೂ ಬಂದು, ನಿನ್ ಮುಱ್ಱಮ್ ಪುಕುನ್ದು-ನಿನ್ನ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತು, ಮುಕಿಲ್‌ವಣ್ಣನ್ - ನೀಲಮೇಘವರ್ಣನಾದ ಸ್ವಾಮಿಯ, ಪೇರ್‌ಪಾಡ - ನಾಮಸಂಕೀರ್ತನವಂ ಮಾಡಿದಾಗ್ಯೂ, ಶಿಱ್ಱಾದೇ - ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಚಲಿಸದೆ, ಪೇಶಾದೇ-ಮಾತನ್ನೂ ಆಡದೆ, ಶೆಲ್ವಪ್ಪೆಣ್ಣಾಟ್ಟಿ ನೀ-ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯವುಳ್ಳ ಹೆಂಗಸಾದ ನೀನು (ಭಗವದನುಭವ ಸಂಪತ್ತಿನಿಂದ ಮದಿಸಿರುವ ಸ್ತ್ರೀಯೇ) !), ಎಱ್ಱುಕ್ಕು ಉಱಙ್ಗುಮ್ ಪೊರುಳ್-ಇನ್ನೂ ಏತಕ್ಕೆ ನಿದ್ರೆಮಾಡುತ್ತೀಯೆ ? (ನಿನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು ?) (ಎದ್ದು ಬಾ.) ಏಲೋರೆಮ್ ಪಾವಾಯ್-ನಮ್ಮ ವ್ರತವು ಅದ್ವಿತೀಯವಾಗಿ ಫಲಿಸುವುದು.

(ಸಂ ||)—

ಧೇನೂನಾಂ ದೋಹಶೀಲೇ ಶುಭಗುಣಸಹಿತೇ ದೋಷಹೀನೇ ಕುಲೇ ತ್ವಂ
ಗೋಪಾನಾಂ ಸ್ವರ್ಣವೀರುತ್ಕಟಿತಟಸುಭಗೇ ಪಿಞ್ಛಕೇಶಿ ! ತ್ವಮೇಹಿ ।
ಸಖ್ಯಸ್ಸರ್ವಾಸ್ಸಮೇತ್ಯ ಸ್ವಯಮಿಹ ತವ ಹಿ ದ್ವಾರಿ ಗಾಯನ್ತಿ ನಾಥಂ
ಮೇಘಶ್ಯಾಮಂ ಹರಿಂ ತಂ ! ಕಿಮಿತಿ ಚ ಶಯಿತಾಽಸ್ಯೇಹಿ ಶೀಘ್ರಂ ವ್ರತಾರ್ಥಮ್ ||

ತಾ|| ಪಶುಗಣಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹಾಲು ಕರೆದು (ಜೀವಿಸುವವರಾದ) ಮತ್ತು ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಧ್ವಂಸಮಾಡುವಂತೆ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಸೈನ್ಯದೊಡನೆ ಹೋಗಿ ಜಯಿಸುವ ನಿರ್ದೋಷರಾದ-ಗೋಪಾಲರ ವಂಶಕ್ಕೆ ಸ್ವರ್ಣಲತೆಯಂತೆ ರಮ್ಯೆಯಾದವಳೇ ! ಹುತ್ತಿನಲ್ಲಿರುವ ಸರ್ಪದಂತೆ ನಿತಂಬಪ್ರದೇಶವುಳ್ಳವಳೇ ! (ಉದ್ದವಾಗಿಯೂ ದಪ್ಪವಾಗಿಯೂ ಅಗಲವಾಗಿಯೂ ಇರುವ ನಿತಂಬವುಳ್ಳವಳೇ !), (ಕಾಡು) ನವಿಲಿನಗರಿಯಂತೆ ನೀಲವಾದ ಕೇಶವುಳ್ಳವಳೇ ! ನೀನು ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಡು. ಸುತ್ತಲೂ ಇದ್ದ ಬನ್ಧುಜನರೂ ಸಖಿಯರೂ ಬಂದು ನಿನ್ನ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತು ನೀಲಮೇಘಶ್ಯಾಮನ ನಾಮಸಂಕೀರ್ತನವಂ ಮಾಡಿದಾಗ್ಯೂ ನೀನು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಚಲಿಸದೆ, ಮಾತನ್ನೂ ಆಡದೆ, (ನಿದ್ರೆಮಾಡುತ್ತ) ನಿನ್ನ ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಹೆಂಗಸಾಗಿರುತ್ತೀಯೆ. ಯಾವ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಿಂದ ನೀನು ಇನ್ನೂ ನಿದ್ರೆಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀಯೆ ? ನಮ್ಮ ಅದ್ವಿತೀಯವಾದ ವ್ರತವು ಫಲಿಸುವಂತೆ ನೀನೂ ನಮ್ಮೊಡನೆ ಬಾ.

(ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಪದ್ಯ)

(ಅವತಾರಿಕೆ)—ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಆಪ್ತಮಿತ್ರನಾಗಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣನಂತೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಸನ್ನಿಹಿತನಾಗಿ ಕೈಙ್ಕರ್ಯಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವುಳ್ಳ ಮಹನೀಯನಾದ ಒಬ್ಬನ ತಂಗಿಯನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸುತ್ತಾರೆ.

(೧೨) ಕನೈತ್ತಿಳಮ್ ಕಱ್ಱೆರುಮೈ ಕನ್ಱುಕ್ಕಿರಙ್ಗಿ
ನಿನೈತ್ತು ಮುಲೈವೞಿಯೇ ನಿನ್ಱು ಪಾಲ್ ಶೋರ,
ನನೈತ್ತಿಲ್ಲಮ್ ಶೇಱಾಕ್ಕುಮ್ ನಱ್ಚೆಲ್ವನ್ ತಙ್ಗಾಯ್
ಪನಿತ್ತಲೈವೀೞ ನಿನ್ವಾಶಲ್ ಕಡೈಪಱ್ಱಿ,
ಶಿನತ್ತಿನಾಲ್ ತೆನ್ನಿಲಙ್ಗೈಕ್ಕೋಮಾನೈ ಚ್ಚೆಱ್ಱ
ಮನತ್ತುಕ್ಕಿನಿಯಾನೈ ಪ್ಪಾಡವುಮ್ ನೀ ವಾಯ್ ತಿಱವಾಯ್,
ಇನಿತ್ತಾನೆೞುನ್ದಿರಾಯೀದೆನ್ನ ಪೇರುಱಕ್ಕಮ್
ಅನೈತ್ತಿಲ್ಲತ್ತಾರುಮಱಿನ್ದೇಲೋರೆಮ್ ಪಾವಾಯ್.

ಪ್ರ॥ ಕನೈತ್ತು-ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕೂಗಿಕ್ಕೊಂಡು, ಇಳಮ್ ಕಱ್ಱು ಎರುಮೈ-ಎಳೇಕರುಗಳುಳ್ಳ ಎಮ್ಮೆಗಳು, ಕನ್ಱುಕ್ಕು ಇಱಙ್ಗಿ-ತಮ್ಮ ಕರುಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದ, ನಿನೈತ್ತು-ಅವುಗಳನ್ನೇ ಚಿನ್ತಿಸಿ, ಮುಲೈವೞಿಯೇ-ಸ್ತನಗಳ ಮೂಲಕ, ಪಾಲ್ ಶೋರ-ಹಾಲನ್ನು ಸ್ರವಿಸಲು, ಇಲ್ಲಮ್ ನನೈತ್ತು-ಮನೆಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೆನೆಸಿ, ಶೇಱಾಕ್ಕುಮ್-ಕೆಸರಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. (ಇಂತಹ) ನಲ್ ಶೆಲ್ವನ್-ಭಗವದನುಭವವೆಂಬ ಒಳ್ಳೇ ಐಶ್ವರ್ಯವುಳ್ಳವನ, ತಙ್ಗಾಯ್-ತಂಗಿಯಾದವಳೇ! ಪನಿ-ಹನಿಗಳು, ತಲೈವೀೞ-ತಲೆಯಮೇಲೆ ಬೀಳಲು, ನಿನ್ವಾಶಲ್ ಕಡೈಪಱ್ಱಿ-ನಿನ್ನ ಬಾಗಿಲಿನ ಮೆಟ್ಟಲನ್ನು (ನಾವು) ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು, ಶಿನತ್ತಿನಾಲ್-ಕೋಪದಿಂದ, ತೆನ್ನಿಲಙ್ಗೈ - ರಮ್ಯವಾದ ಲಂಕಾಪುರಿಗೆ, ಕೋಮಾನೈ - ರಾಜನಾದ ರಾವಣನನ್ನು, ಶೆಱ್ಱ-ಕೊಂದ, ಮನತ್ತುಕ್ಕು ಇನಿಯಾನೈ-ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಭೋಗ್ಯನಾದ ರಾಮನನ್ನು, ಪಾಡವುಮ್-ಹಾಡಿದಾಗ್ಯೂ, ನೀವಾಯ್ ತಿಱವಾಯ್-ನೀನು ಬಾಯನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಇನಿತ್ತಾನ್ ಎೞುನ್ದಿರಾಯ್ - ಇನ್ನು ಮೇಲಾದರೂ ಏಳು. ಈದೆನ್ನ ಪೇರ್ ಉಱಕ್ಕಮ್-ಇದೇನು ಮಹಾ ಗಾಢನಿದ್ರೆ? ಅನೈತ್ತು ಇಲ್ಲತ್ತಾರುಮ್ - ಎಲ್ಲಾ ಮನೆಗಳ ಹೆಂಗಸರೂ, ಅಱಿನ್ದು - (ನಿನ್ನ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು) ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಆಗಿದೆ. (ಹೀಗೆ ಮಾಡದೆ ಎದ್ದುಬಾ) ಏಲೋರೆಮ್ ಪಾವಾಯ್-ನಮ್ಮ ಅದ್ವಿತೀಯ ವ್ರತಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವುದು.

(ಸಂ ||)

ಕ್ಷೀರಂ ವತ್ಸೇಷು ವಾತ್ಸಲ್ಯತ ಇಹ ಮಹಿಷೀವೃಂದಾಲೀ ಯಸ್ಯ ಗೇಹೇ
ಸಮ್ಪೂರ್ಯ ಶ್ರೀಸಮೃದ್ಧಾ ಭವತಿ ತದನುಜೇ ! ಶೀರ್ಷಮಾರ್ದ್ರಂ ಹಿಮೈರ್ನಃ ।
ದ್ವಾರಂ ಪ್ರಾಪ್ತಾ ವಯಂ ತೇ ಹೃದಯಮಧುರಸಂ ಚಾಪಿ ಲಂಕೇಶನಾಶಂ
ಗಾತುಂ ವಿಷ್ಣುಂ ಚ ತೂಷ್ಣೀಂ ಭವಸಿ ಕಿಮಧುನಾ ನಿದ್ರಯಾ ? ಸ್ಯಾದ್ವ್ರತಂ ನಃ ||

ತಾ|| ಎಳೇ ಕರುಗಳುಳ್ಳ ಎಮ್ಮೆಗಳು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕೂಗುತ್ತ, ತಮ್ಮತಮ್ಮ ಕರುಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನೇ ಭಾವಿಸುತ್ತ, ಹಾಲನ್ನು ಧಾರೆಯಾಗಿ ಸ್ರವಿಸಿ ಮನೆಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೆಸರುಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಇಂತಹ ಐಶ್ವರ್ಯವುಳ್ಳ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಪ್ರಿಯಮಿತ್ರನಾದ "ನಟ್ಚೆಲ್ವ"—ಎಂಬವನ ತಂಗಿಯೇ! ನಾವುಗಳೆಲ್ಲಾ ಈ ಉಷಃಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಲೆಯಮೇಲೆ ಹನಿಗಳು ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ನಿನ್ನ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲನ್ನು ಬಂದು ಸೇರಿ, ಲಂಕಾಪುರೀಶ್ವರನಾದ ರಾವಣನನ್ನು ಕೊಂದ ಶ್ರೀರಾಮನನ್ನು ಹಾಡಿದಾಗ್ಯೂ, ನೀನು ಬಾಯನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಇನ್ನುಮೇಲಾದರೂ ಏಳು. ಇದೇನು ಇಂತಹ ಮಹಾ ಗಾಢನಿದ್ರೆ ? ಎಲ್ಲಾ ಮನೆಗಳ ಹೆಂಗಸರಿಗೂ ನಿನ್ನ ಸ್ವಭಾವವು ತಿಳಿಯಿತು. (ಎದ್ದುಬಾ.) ನೀನು ಬಂದರೆ ನಮ್ಮ ಅದ್ವಿತೀಯ ವ್ರತಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವುದು.

(ಹದಿಮೂರನೆಯ ಪದ್ಯ)

(ಅವತಾರಿಕೆ)—ನನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ತಾನೇ ನನ್ನ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾನೆಂದು ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಸುಮ್ಮನೆ ನಿದ್ರೆಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಒಬ್ಬಳನ್ನು ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

(೧೩) ಪುಳ್ಳಿನ್ ವಾಯ್ ಕೀಣ್ಡಾನೈ ಪ್ಪೊಲ್ಲಾವರಕ್ಕನೈ
ಕಿಳ್ಳಿಕ್ಕಳೈನ್ದಾನೈ ಕ್ಕೀರ್ತ್ತಿಮೈ ಪಾಡಿಪ್ಪೋಯ್,
ಪಿಳ್ಳೈಕಳೆಲ್ಲಾರುಮ್ ಪಾವೈಕ್ಕಳಮ್ ಪುಕ್ಕಾರ್
ವೆಳ್ಳಿಯೆಳುನ್ದು ವಿಯಾ಴ಮುಱಙ್ಗಿತ್ತು
ಪುಳ್ಳುಮ್ ಶಿಲುಮ್ಬಿನಕಾಣ್ ಪೋದರಿಕ್ಕಣ್ಣಿನಾಯ್
ಕುಳ್ಳಕ್ಕುಳಿರಕ್ಕುಡೈನ್ದು ನೀರಾಡಾದೇ,
ಪಳ್ಳಿಕ್ಕಿಡತ್ತಿಯೋ ಪಾವಾಯ್ ನೀ ನನ್ನಾಳಾಲ್
ಕಳ್ಳಮ್ತವಿರ್ನ್ದು ಕಲನ್ದೇಲೋರೆಮ್ ಪಾವಾಯ್.

ಪ್ರ|| ಪುಳ್ಳಿನ್‌ವಾಯ್ - ಬಕಾಸುರನ ಬಾಯನ್ನು, ಕೀಣ್ಡಾನೈ - ಸೀಳಿದವನನ್ನು, ಪೊಲ್ಲಾ ಅರಕ್ಕನೈ-ದುಷ್ಟರಾಕ್ಷಸನಾದ ರಾವಣನನ್ನು, ಕಿಳ್ಳಿಕ್ಕಳೈನ್ದಾನೈ-ತೃಣಪ್ರಾಯವಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸಿಹಾಕಿದ ಶ್ರೀರಾಮನನ್ನು ಕುರಿತು, ಕೀರ್ತ್ತಿಮೈಪಾಡಿಪ್ಪೋಯ್-ಅವನ ವೀರಚರಿತವನ್ನು ಹಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಹೋಗಿ, ಪಿಳ್ಳೈಕಳೆಲ್ಲಾರುಮ್-ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲರೂ, ಪಾವೈಕ್ಕಳಮ್-ಸಂಕೇತಸ್ಥಲವನ್ನು, ಪುಕ್ಕಾರ್-ಪ್ರವೇಶಿಸಿದರು. ವೆಳ್ಳಿ ಎೞುನ್ದು-ಶುಕ್ರೋದಯವಾಗಿ, ವಿಯಾೞಮ್ ಉಱಙ್ಗಿಱ್ಱು-ಗುರುವು ಅಸ್ತಮಿಸಿದನು. ಪುಳ್ಳುಮ್ ಶಿಲುಮ್ಬಿನಕಾಣ್ - ಪಕ್ಷಿಗಳೂ ಕೂಗುತ್ತಿವೆಯಷ್ಟೆ! ಪೋದರಿಕ್ಕಣ್ಣಿನಾಯ್ (ಪೋದು ಅರಿಕಣ್ಣಿನಾಯ್)— ಪುಷ್ಪದಲ್ಲಿರುವ ಭ್ರಮರಕ್ಕೆ ಸದೃಶವಾದ ನೇತ್ರಗಳುಳ್ಳವಳೇ! ಕುಳ್ಳಕ್ಕುಳಿರ-ಅತಿ ಶೀತಳವಾಗಿ, ಕುಡೈನ್ದು-ಅವಗಾಹವಂಮಾಡಿ, ನೀರಾಡಾದೇ-ಸ್ನಾನಮಾಡದೆ, ಪಳ್ಳಿಕ್ಕಿಡತ್ತಿಯೋ-ಶಯನದಲ್ಲಿ ನಿದ್ರಿಸುತ್ತೀಯೋ, ಪಾವಾಯ್-ರಮಣೀಯೆಯಾದ ಹೆಣ್ಣೇ!, ನೀ-ನೀನು, ನನ್ನಾಳಾಲ್ - ಒಳ್ಳೇ ದಿನದಲ್ಲಿ, ಕಳ್ಳಮ್ ತವಿರ್‌ನ್ದು-ಕಪಟವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ, ಕಲನ್ದು-ನಮ್ಮೊಡನೆ ಸೇರಿದರೆ, ಏಲೋರೆಮ್ ಪಾವಾಯ್-ನಮ್ಮ ಅದ್ವಿತೀಯವಾದ ವ್ರತಸಿದ್ಧಿಯು ಆಗುವುದು.

(ಸಂ||)

ಸಂಕೀರ್ತ್ಯೈನಮಾಶ್ಚ ಕನ್ಯಾ ಬಕಮುಖದಳನಂ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರಾನ್ತಕಂ ತಂ
ಸಂಕೇತಸ್ಥಾನಮಾಪ್ತಾಸ್ಸಪದಿ ಸಮುದಿತಶ್ಶುಕ್ರ ಏಷೋಽಪಿ ಕಲ್ಯೇ |
ಜೀವೋಽಪ್ಯಸ್ತಶ್ಶಕುನ್ತಾಃ ಕಲಕಲಿತರವಾಃ ಪದ್ಮಭೃಙ್ಗಾಭನೇತ್ರೇ!
ಸ್ನಾತುಂ ನಾಯಾಸಿ! ನಿದ್ರಾಸಿ ಕಿಮಧುನಾಽಪ್ಯೇಹಿ
ಶೀಘ್ರಂ ವ್ರತಾರ್ಥಮ್ ||

ತಾ|| ಬಕಾಸುರಧ್ವಂಸಕನಾಗಿಯೂ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರನಾದ ರಾವಣನನ್ನು ತೃಣಪ್ರಾಯವಾಗಿ ಛೇದಿಸಿದವನಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಸ್ವಾಮಿಯ ವೀರಚರಿತ್ರವನ್ನು ಹಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲರೂ ಸಂಕೇತಸ್ಥಲವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದರು. ಶುಕ್ರೋದಯವಾಯಿತು. ಗುರುವು ಅಸ್ತಂಗತನಾದನು. ಪಕ್ಷಿಗಳೂ ಕೂಗುತ್ತಿವೆಯಷ್ಟೆ! ಪುಷ್ಪದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಇರುವ ಭ್ರಮರದಂತೆ ನೇತ್ರಗಳುಳ್ಳವಳೇ (ಅತಿರಮಣೀಯಲೋಚನೆಯೇ!) ಶೀತಳವಾದ ಅವಗಾಹಸ್ನಾನವಂ ಮಾಡದೆ ಶಯ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ನಿದ್ರಿಸುತ್ತೀಯೋ? ಎಲೈ ಸುನ್ದರಾಂಗಿಯಾದ ಹೆಣ್ಣೇ! ನೀನು ಒಳ್ಳೇದಿನದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಕಪಟವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ನಮ್ಮೊಡನೆ ಸೇರಿದರೆ ನಮ್ಮ ಅದ್ವಿತೀಯವಾದ ವ್ರತಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವುದು.

(ಹದಿನಾಲ್ಕನೆಯ ಪದ್ಯ)

(ಅವತಾರಿಕೆ)—ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಯಜಮಾನಿಯಾಗಿ ತಾನೇ ಬಂದು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಎಬ್ಬಿಸುವುದಾಗಿ ವಾಗ್ದಾನಮಾಡಿ ಇದ್ದವಳನ್ನು ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಬ್ಬಿಸಿ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

(೧೪) ಉಙ್ಗಳ್ ಪುೞೈಕ್ಕಡೈ ತ್ತೋಟ್ಟತ್ತು ವಾವಿಯುಳ್
ಶೆಙ್ಗೞುನೀರ್ ವಾಯ್‌ನೆಕಿೞ್‌ನ್ದಾಮ್ಬಲ್‌ವಾಯ್
ಕೂಮ್ಬಿನಕಾಣ್,
ಶೆಙ್ಗಲ್‌ಪೊಡಿ ಕ್ಕೂತ್ತ್ಯವೆಣ್‌ಪಲ್ ತವತ್ತವರ್
ತಙ್ಗಳ್ ತಿರುಕ್ಕೋಯಿಲ್ ಶಙ್ಗಿಡುವಾನ್ ಪೋಕಿನ್ರಾರ್,
ಎಙ್ಗಳೈ ಮುನ್ನಮ್ಮೆೞುಪ್ಪುವಾನ್ ವಾಯ್‌ಪೇಶುಮ್
ನಙ್ಗಾಯ್ ಯೆೞುನ್ದಿರಾಯ್ ನಾಣಾದಾಯ್
ನಾವುಡೈಯಾಯ್,
ಶಙ್ಗೊಡುಶಕ್ಕರಮೇನ್ದುಮ್ ತಡಕ್ಕೈಯನ್
ಪಙ್ಗಯಕ್ಕಣ್ಣಾನೈ ಪ್ಪಾಡೇಲೋರೆಮ್ ಪಾವಾಯ್.

ಪ್ರ॥ ಉಙ್ಗಳ್-ನಿಮ್ಮ, ಪುೞೈಕ್ಕಡೈತ್ತೋಟ್ಟತ್ತು-ಹಿತ್ತಲಕಡೆ ತೋಟದ, ವಾವಿಯುಳ್-ಬಾವಿಯೊಳಗೆ, ಶೆಙ್ಗೞುನೀರ್-ಶೆಙ್ಗೞುನೀರ್ ಪುಷ್ಪವು, ವಾಯ್ ನೆಕಿೞ್‌ನ್ದು-(ಮುಖವು) ವಿಕಸಿತವಾಗಿ, ಆಮ್ಬಲ್-ನೀಲೋತ್ಪಲಪುಷ್ಪವು, ವಾಯ್ ಕೂಮ್ಬಿನಕಾಣ್ - ಮುಕುಳಿತವಾಯಿತು. ಶೆಙ್ಗಲ್‌ಪೊಡಿಕ್ಕೂತ್ತ್ಯ - ಕಾವಿಪುಡಿ ಯಿಂದ ನೆನೆಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕಾಷಾಯವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ, ವೆಣ್‌ಪಲ್-ಶುಭ್ರದನ್ತ ರಾದ, ತವತ್ತವರ್-ತಪಸ್ವಿಗಳಾದ ಸನ್ನ್ಯಾಸಿಗಳು, ತಙ್ಗಳ್ ತಿರುಕ್ಕೋಯಿಲ್- ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಆಲಯಗಳ (ಮಠಗಳ), ಶಙ್ಗಿಡುವಾನ್-ಬಾಗಿಲು ಬೀಗಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಪೋಕಿನ್ರಾರ್ - ಹೋಗುತ್ತಿದಾರೆ. ಎಙ್ಗಳೈ - ನಮ್ಮನ್ನು, ಮುನ್ನಮ್-ಮುಂಚೆಯೇ ಬಂದು, ಎೞುಪ್ಪುವಾನ್ - ಎಬ್ಬಿಸುವುದಾಗಿ, ವಾಯ್ ಪೇಶುಮ್- ವಾಗ್ದಾನಮಾಡಿದ್ದ, ನಙ್ಗಾಯ್ - ಪರಿಪೂರ್ಣೈಶ್ವರ್ಯವುಳ್ಳವಳೇ ! ಎೞುನ್ದಿರಾಯ್ - (ಈಗ) ಏಳು. ನಾಣಾದಾಯ್-ಲಜ್ಜೆಯಿಲ್ಲದವಳೇ ! ನಾವು ಡೈಯಾಯ್ - ಬಾಯಿಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ (ವಾಗ್ಬಲ) ವುಳ್ಳವಳೇ, ಶಙ್ಗೊಡು - ಪಾಂಚಜನ್ಯವೆಂಬ ಶಂಖದೊಡನೆ, ಶಕ್ಕರಮ್-ಚಕ್ರವನ್ನೂ, ಏನ್ದುಮ್-ಧರಿಸಿ ಕೊಂಡಿರುವ, ತಡಕ್ಕೈಯನ್ - ವಿಶಾಲವಾದ (ಗಂಭೀರವಾದ) ಹಸ್ತಗಳುಳ್ಳ,

ಪಙ್ಗಯಕ್ಕಣ್ಣಾನೈ-ಪದ್ಮಲೋಚನನಾದ (ಪುಣ್ಡರೀಕಾಕ್ಷನಾದ) ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಪಾಡ-ಹಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ (ನೀನೂ ಬಾ.) ಏಲೋರೆಮ್ ಪಾವಾಯ್-ನಮ್ಮ ಅದ್ವಿತೀಯ ವ್ರತಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವ್ಪದು.

(ಸಂ ||)—

ಯುಷ್ಮಾಕಂ ಗೇಹವಾಪ್ಯಾಂ ವಿಕಸಿತಮಧುನಾ ಕೋಮಲಂ ಪುಣ್ಡರೀಕಂ
ಸದ್ಯೋ ನೀಲೋತ್ಪಲಾಖ್ಯಂ ಮುಕುಳಿತಮತುಲಂ! ಶುಭ್ರದನ್ತಾಶ್ಚ ವಸ್ತ್ರೈಃ।
ಕಾಷಾಯೈಸ್ತಾಪಸಾ ಯಾನ್ತ್ಯುಷಸಿ ನಿಜಮಠಾನ್ ಪೂಜನಾರ್ಥಂ! ತ್ವಮೇವಂ
ಲಜ್ಜಾಹೀನಾಽಸ್ಯುಪೇಹಿ ವ್ರತಶುಭಸಮಯೇ ಚಕ್ರಪಾಣಿಂ ತು ಗಾತುಮ್||

ತಾ|| ನಿಮ್ಮ ಹಿತ್ತಲಕಡೆಯ ತೋಟದ ಬಾವಿಯೊಳಗೆ ಶೆಙ್ಗಳುನೀರ್ ಪುಷ್ಪವು ವಿಕಸಿತವಾಯಿತು, ನೀಲೋತ್ಪಲವು ಮುಕುಳಿತವಾಯಿತು. (ಇದೋ ಬೆಳಗಾಯಿತು.) ಶುಭ್ರದನ್ತರಾದ ಸನ್ನ್ಯಾಸಿಗಳು ಕಾಷಾಯಾಂಬರಧಾರಿಗಳಾಗಿ ತಮ್ಮತಮ್ಮ ಆಲಯಗಳ ಬಾಗಿಲುಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯಲು (ಶಂಖಗಳನ್ನುಧ್ವನಿಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ) ಹೋಗುತ್ತಿದಾರೆ. ನಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೀನೇ ಮುಂಚೆ ಬಂದು ಎಬ್ಬಿಸುವುದಾಗಿ ವಾಗ್ದಾನಮಾಡಿದ್ದ ಪರಿಪೂರ್ಣೆಯಾದವಳೇ! (ಈಗಲಾದರೂ) ಏಳು. ಲಜ್ಜೆಯಿಲ್ಲದವಳಾಗಿರುತ್ತೀಯೆ. ನಿನ್ನ ಬಾಯಿಯ ಬಲವೇ ಬಲ. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಶಂಖಚಕ್ರಧಾರಿಯಾದ ಪುಣ್ಡರೀಕಾಕ್ಷನನ್ನು ಹಾಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಅದ್ವಿತೀಯವಾದ ವ್ರತವು ಫಲಿಸುವುದು.

(ಹದಿನೈದನೆಯ ಪದ್ಯ)

(ಅವತಾರಿಕೆ)—ಬಹುಸಮರ್ಥೆಯಾದ ವಾಕ್ಚಮತ್ಕಾರಗಳುಳ್ಳ ಒಬ್ಬಳು ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಅನನ್ತರ ತಾನು ಬರುವುದಾಗಿ ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಅವಳನ್ನು ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚರಗೊಳಿಸುತ್ತಾರೆ. (ಇದರಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಸಂವಾದವು ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ ರೂಪವಾಗಿದೆ).

(೧೫) ಎಲ್ಲೇ! ಇಳಙ್ಕಿಳಿಯೇ! ಇನ್ನಮುಱಙ್ಗುದಿಯೋ?
ಚಿಲ್ಲೆನ್ಱಳೈಯೇನ್ಮಿನ್! ನಙ್ಗೈಮೀರ್! ಪೋದರುಗಿನ್ಱೇನ್,
ವಲ್ಲೈಯುನ್ಕಟ್ಟುರೈಗಳ್! ಪಣ್ಡೇ ಯುನ್ ವಾಯಱಿದುಮ್
ವಲ್ಲೀರ್ಗಳ್ ನೀಙ್ಗಳೇ! ನಾನೇ ತಾನಾಯಿಡುಗ

ಒಲ್ಲೈ ನೀ ಪೋದಾಯುನಕ್ಕೆನ್ನ ವೇಱುಡೈಯ್ಯೈ
ಎಲ್ಲಾರುಮ್ ಪೋನ್ದಾರೋ? ಪೋನ್ದಾರ್
ಪೋನ್ದೆಣ್ಣಿಕ್ಕೊಳ್
ವಲ್ಲಾನೈ ಕೊನ್ಱಾನೈ ಮಾಱ್ಱಾರೈ ಮಾಱ್ಱಳಿಕ್ಕ
ವಲ್ಲಾನೈ ಮಾಯನೈ ಪ್ಪಾಡೇಲೋರೆಮ್ ಪಾವಾಯ್.

ಪ್ರ॥ ಎಲ್ಲೇ ಇಳಙ್ಕಿಳಿಯೇ – ಎಲೈ ಎಳೀ (ಸುಕುಮಾರವಾದ) ಗಿಣಿಯೇ (ಗಿಣಿಯಂತೆ ಮಾತನಾಡುವವಳೇ!), ಇನ್ನಮ್ ಉಱಙ್ಗುದಿಯೋ–ಇನ್ನೂ ನಿದ್ರೆ ಮಾಡುತ್ತೀಯೋ?. ಶಿಲ್ಲೆನ್ಱು ಅೞೈಯೇಲ್ಮಿನ್–ಶಿಲಶಿಲಎಂದು ಕೋಪದಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಕರೆಯಬೇಡಿರಿ. ನಙ್ಗೈಮೀರ್–ಪೂರ್ಣೆಗಳಾದವರೇ! ಪೋದರುಕಿನ್ಱೇನ್–ಇದೋ ನಾನು ಹೊರಟುಬರುತ್ತೇನೆ. ವಲ್ಲೈ – ನೀನು ಸಮರ್ಥೆ, ಉನ್ ಕಟ್ಟುರೈಕಳ್–ನಿನ್ನ ಚಮತ್ಕಾರೋಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ, ಪಣ್ಡೇ–ಮೊದಲೇ, ಉನ್ ವಾಯಱಿದುಮ್–ನಿನ್ನ ವಾಗ್ಬಲವನ್ನು ನಾವು ತಿಳಿದೇ ಇರುತ್ತೇವೆ. ವಲ್ಲೀರ್‌ಕಳ್–ಸಮರ್ಥೆಗಳು, ನೀಙ್ಗಳೇ–ನೀವುಗಳೇ, ನಾನೇ ತಾನಾಯ್ ಇಡುಕ–ನಾನೇ ಆಗಿದ್ದರೂ ಇರಲಿ. ಒಲ್ಲೈ – ಶೀಘ್ರವಾಗಿ, ನೀ ಪೋದಾಯ್–ನೀನು ಹೊರಡು. ಉನಕ್ಕೆನ್ನ ವೇಱುಡೈಯ್ಯೈ–ನಿನಗೇನು ಬೇರೆ ಅನುಭವ? ಎಲ್ಲಾರುಮ್ ಪೋನ್ದಾರೋ–ಎಲ್ಲರೂ ಹೊರಟರೋ? ಪೋನ್ದಾರ್ – ಹೊರಟುಹೋಗುತ್ತಿದಾರೆ ಪೋನ್ದು ಎಣ್ಣಿಕ್ಕೊಳ್ – ನೀನೂ ಹೊರಟು ಅವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಎಣ್ಣಿಸಿಕೋ. ವಲ್ ಆನೈ–ಬಲಿಷ್ಠವಾದ ಕುವಲಯಾ ಪೀಡವೆಂಬ (ಕಂಸನ) ಆನೆಯನ್ನು, ಕೊನ್ಱಾನೈ – ಕೊಂದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ಮಾಱ್ಱಾರೈ ಮಾಱ್ಱು ಅೞಿಕ್ಕವಲ್ಲಾನೈ – ಶತ್ರುಗಳ ಬಲವನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸ ಬಲ್ಲವನನ್ನು, ಮಾಯನೈ–ಮಾಯಾಚೇಷ್ಟಿತನಾದ ಸರ್ವೇಶ್ವರನನ್ನು, ಪಾಡ–ಹಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಬಾ, ಏಲೋರೆಮ್‌ಪಾವಾಯ್–ನಮ್ಮ ಅದ್ವಿತೀಯವಾದ ವ್ರತವು ಫಲಿಸುವುದು.

(ಸಂ ॥)

ಮುಗ್ಧೇ! ಹೇ ಶುಕವಾಣಿ! ಕಿಂ ತ್ವಮಧುನಾಽಪ್ಯೇವಂ ವಿನಿದ್ರಾಸ್ಯಹೋ?
ನೈವಂ ನಿಷ್ಠುರವಾಗ್ಭಿರಾಹ್ವಯತ ಮಾಂ! ಪೂರ್ಣಾಸ್ಸಮಾಯಾಮ್ಯಹಮ್।
ವಾಕ್ಚಾತುರ್ಯಮಿದಂ ಹಿ ವಿದ್ಮ ತವ! ತದ್ಯುಷ್ಮಾಕಮೇವಾಸ್ತ್ವಹೋ!
ಪ್ರಾಪ್ತಾಸ್ತ್ವಂ ಗಣಯಾಭ್ಯುಪೇಹಿ ಸಹಸಾ ಗಾತುಂ ಹರಿಂ!
ಸ್ಯಾದ್ವ್ರತಮ್ ॥

ತಾ॥ "ಎಲ್ಲೆ ಶುಕವಾಣಿಯೇ! ಇನ್ನೂ ನಿದ್ರೆಮಾಡುತ್ತೀಯೋ?"—ಎಂದು ಸಖಿಗಳು ಬಂದು ಎಬ್ಬಿಸುತ್ತಾರೆ.

"ಶಿಲಶಿಲ ಎಂದು ಕೋಪದಿಂದ ಕರೆಯಬೇಡಿರಿ. ಪೂರ್ಣೆಗಳೇ! ಇದೋ ನಾನು ಹೊರಡುತ್ತೇನೆ"—ಎಂದು ಇವಳು ಉತ್ತರವಂ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ. ಹೀಗೆ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ—

ಸಖಿಗಳು—"ನೀನು ಸಮರ್ಥೆಯಲ್ಲವೆ! ನಿನ್ನ ಚಮತ್ಕಾರೋಕ್ತಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾವು ಮೊದಲೇ ಕೇಳಿ ಇರುತ್ತೇವೆ. ನಿನ್ನ ವಾಗ್ಬಲವನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿದೇ ಇರುತ್ತೇವೆ".

ಇವಳು—"ನೀವೇ ಸಮರ್ಥೆಗಳು. ಅಥವಾ ನಾನೇ ಆಗಿರಲಿ"

ಸಖಿಗಳು—"ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ನೀನು ಹೊರಡು. ನಿನಗೇನು ಬೇರೆ ಅನುಭವ?"

ಇವಳು—"ಎಲ್ಲರೂ ಹೊರಟರೋ?"

ಸಖಿಗಳು—"ಹೊರಟರು. ನೀನೂ ಹೊರಟು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಎಣ್ಣಿಸಿಕೋ."

ಇವಳು—"ಏತಕ್ಕೆ ಹೊರಡಬೇಕು?"

ಸಖಿಗಳು—"ಕುವಲಯಾಪೀಡವೆಂಬ (ಕಂಸನ) ಬಲಿಷ್ಠವಾದ ಆನೆಯನ್ನು ಕೊಂದ - ಶತ್ರುಧ್ವಂಸಕನಾದ - ಮಾಯಾಚೇಷ್ಟಿತನಾದ— ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಹಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ — ನೀನೂ ಬಾ. ನಮ್ಮ ಅದ್ವಿತೀಯ ವ್ರತಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವುದು."

(ಹದಿನಾರನೆಯ ಪದ್ಯ)

(ಅವತಾರಿಕೆ)—ಹೀಗೆ ಹತ್ತುಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅವರವರನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿ ಸಖಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿ ಈ ೧೬ನೇ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ನನ್ದಗೋಪರ ಮನೆಯಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬಂದು ಮಹಾದ್ವಾರಪಾಲಕನನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿ, ಅನನ್ತರ ಒಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಶಯ್ಯಾಗೃಹದ ತೋರಣದ ಬಾಗಿಲಿನ ದ್ವಾರಪಾಲಕನನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸುತ್ತಾರೆ.

(೧೬) ನಾಯಕನಾಯ್ ನಿನ್ಱ ನನ್ದಗೋಪನುಡೈಯ
ಕೋಯಿಲ್ ಕಾಪ್ಪಾನೇ! ಕೊಡಿತ್ತೋನ್ಱುಮ್ ತೋರಣ
ವಾಶಲ್‌ಕಾಪ್ಪಾನೇ! ಮಣಿಕ್ಕದವನ್ದಾಳ್ ತಿಱವಾಯ್
ಆಯರ್ ಶಿಱುಮಿಯರೋಮುಕ್ಕತ್ತ್ಯ ಪಱ್ಱ

ನಾಯ್ಗೆ ಮಣಿವಣ್ಣ್ ನೆನ್ನಲೇ ವಾಯ್ನೇರ್ನ್ದಾ್
ತೂಯೋಮಾಯ್ ವನ್ದೋಮ್ ತುಯಿಲೆೞ ಪ್ಪಾಡುವಾ್
ವಾಯಾಲ್ ಮುನ್ನಮುನ್ನಮ್ ಮಾಱ್ಱಾದೇ ಯಮ್ಮಾ ನೀ
ನೇಶನಿಲೈಕ್ಕದವಮ್ ನೀಕ್ಕೇಲೋರೆಮ್ ಪಾವಾಯ್.

ಪ್ರ|| ನಾಯಕನಾಯ್ ನಿನ್ಱ-ಸ್ವಾಮಿಯಾಗಿರುವ, ನನ್ದಗೋಪನುಡೈಯ-ಶ್ರೀ ನನ್ದಗೋಪರ, ಕೋಯಿಲ್ ಕಾಪ್ಪಾನೇ-ದಿವ್ಯಮನ್ದಿರದ ದ್ವಾರಪಾಲಕನೇ (ನಮ್ಮ ನಾಯಕನೇ!), ಕೊಡಿತ್ತೋನ್ಱುಮ್-ಧ್ವಜವು ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ, ತೋರಣ ವಾಶಲ್ ಕಾಪ್ಪಾನೇ-ತೋರಣಗಳೊಡನೆ ಕೂಡಿದ ಶಯ್ಯಾಗೃಹದ ದ್ವಾರಪಾಲಕನೇ! ಮಣಿಕ್ಕದವಮ್ - ಮಾಣಿಕ್ಯಮಣಿಮಯವಾದ ಕವಾಟದ, ತಾಳ್ - ತಾಳನ್ನು, ತಿಱವಾಯ್-ತೆಗೆ. ಆಯರ್-ಗೋಪಾಲರ, ಶಿಱುಮಿಯರೋಮುಕ್ಕು-ಕನ್ಯೆಯರಾದ ನಮಗೆ, ಅಱೈ ಪಱೈ-ಉದ್ಘೋಷಿಸುವ ವಾದ್ಯವನ್ನು (ನಮ್ಮ ಇಷ್ಟಾರ್ಥವನ್ನು), ಮಾಯ್ಗೆ-ಮಾಯಾಚೇಷ್ಟಿತನಾದ, ಮಣಿವಣ್ಣ್ - ನೀಲಮಣಿವರ್ಣನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು, ನೆನ್ನಲೇ-ನೆನ್ನೆಯೇ, ವಾಯ್ನೇರ್ನ್ದಾ್-ಕೊಡುವುದಾಗಿ ವಾಗ್ದಾನಮಾಡಿ ಇದ್ದನು. ತೂಯೋಮಾಯ್ ವನ್ದೋಮ್-(ನಾವು) ಪರಿಶುದ್ಧ ಮನಸ್ಕರಾಗಿ ಬಂದಿರುತ್ತೇವೆ. ತುಯಿಲೆೞ ಪ್ಪಾಡುವಾ್ - ಸುಪ್ರಭಾತವನ್ನು ಹಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಬಂದೆವು. ವಾಯಾಲ್-ಬಾಯಿಂದ, ಮುನ್ನಮುನ್ನಮ್-ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು, ಮಾಱ್ಱಾದೇ-(ನಮ್ಮನ್ನು) ತಡೆಯಬೇಡ. ಅಮ್ಮಾ- ನಮ್ಮ ಸ್ವಾಮಿಯಾದವನೇ! ನೀ-ನೀನು, ನೇಶ-ಭದ್ರವಾಗಿರುವ, ನಿಲೈಕ್ಕದವಮ್-ನಿಲುವುಕದವನ್ನು, ನೀಕ್ಕು-ತೆಗೆ. ಏಲೋರೆಮ್ ಪಾವಾಯ್-ನಮ್ಮ ಅದ್ವಿತೀಯ ವ್ರತಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವುದು.

(ಸಂ ||)—

ನಾಥ ಶ್ರೀನನ್ದಗೋಪಪ್ರಿಯಭವನಮುಖೇ ತೋರಣೇ ದ್ವಾರಪಾಲ!
ತ್ವಂ ದ್ವಾರಂ ಚಾದ್ಯ ನೀತ್ವಾ ಮಣಿಮಯಮುಪಕುರ್ವತ್ರ ಮಾಯೀ
ಕಿಲ ಹ್ಯಃ |
ವಾದ್ಯಂ ಸದ್ಯೋ ದದಾಮೀತ್ಯಪಿ ವಚನಮಿದಂ ದತ್ತವಾ್ ಗಾತುಮೇನಂ
ಪ್ರಾಪ್ತಾಶ್ಶುದ್ಧಾ ವಯನ್ತು! ತ್ಯಜ ಕಟುವಚನಂ ಶೋಭನಂ
ಸ್ಯಾದ್ವ್ರತಂ ನಃ ||

ತಾ|| ನಮ್ಮ ಸ್ವಾಮಿಯಾದ ನನ್ದಗೋಪನ ದಿವ್ಯಮನ್ದಿರದ ಮಹಾದ್ವಾರಪಾಲಕನೇ! ಧ್ವಜಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತವಾದ ತೋರಣಬಾಗಿಲಿನ ದ್ವಾರಪಾಲಕನೇ!

ಮಣಿಖಚಿತವಾದ ಕವಾಟದ ತಾಳನ್ನು (ತಾಪಾಳನ್ನು) ತೆಗೆ. ನಾವು ಗೋಪಾಲಕರ ಕನ್ಯೆಯರು (ಬೇರೆ ಕುಲದವರಲ್ಲ—ದುಃಷ್ಟ್ರಾಶಯರಲ್ಲ). ನಮಗೆ ನೆನ್ನೆಯೇ ವಾದ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುವುದಾಗಿ (ಮಾಯಾಚೇಷ್ಟಿತನಾದ) ನೀಲಮಣಿವರ್ಣನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ವಾಗ್ದಾನಮಾಡಿ ಇದ್ದನು. ಆದುದರಿಂದ ನಾವು ಪರಿಶುದ್ಧಮನಸ್ಕರಾಗಿ ಬಂದಿರುತ್ತೇವೆ—ನಾವು ಅವನಿಗೆ ಸುಪ್ರಭಾತವನ್ನು ಹಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಬಂದಿದೇವೆ. ನೀನು ಬಾಯಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲೇ ತಡೆಯಬೇಡ. ಭದ್ರವಾಗಿರುವ ಈ ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆಗೆ. ನೀನೇ ನಮ್ಮ ನಾಥನು ನೀನು ಉಪಕಾರಮಾಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಅದ್ವಿತೀಯ ವ್ರತಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವುದು.

(ಹದಿನೇಳನೆಯ ಪದ್ಯ)

(ಅವತಾರಿಕೆ)—ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆದಮೇಲೆ ಒಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಶ್ರೀ ನನ್ದಗೋಪರನ್ನೂ ಯಶೋದಾದೇವಿಯನ್ನೂ ನಿತ್ಯಸೂರೀಶ್ವರನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನೂ ಬಲರಾಮನನ್ನೂ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಎಬ್ಬಿಸುತ್ತಾರೆ.

(೧೭) ಅಮ್ಬರಮೇ ತಣ್ಣೀರೇ ಶೋಱೇ ಅಱಮ್‌ಶೆಯ್ಯುಮ್
ಎಮ್ಬೆರುಮಾನ್ ನನ್ದಗೋಪಾಲಾ! ಎೞುನ್ದಿರಾಯ್,
ಕೊಮ್ಬನಾರ್‌ಕ್ಕೆಲ್ಲಾಮ್ ಕೊೞುನ್ದೇ! ಕುಲವಿಳಕ್ಕೇ!
ಎಮ್ಬೆರುಮಾಟ್ಟಿಯಶೋದಾಯ್‌ಱಿವುಱಾಯ್,
ಅಮ್ಬರಮೂಡಱುತ್ತೋಙ್ಗಿ ಯುಲಕಳನ್ದ
ಉಮ್ಬರ್‌ಕೋಮಾನೇ! ಉಱಙ್ಗಾದೆೞುನ್ದಿರಾಯ್,
ಶೆಮ್ಪೊಱ್ಕೞಲಡಿಚ್ಚೆಲ್ವಾ! ಬಲದೇವಾ!
ಉಮ್ಬಿಯುಮ್ ನೀಯುಮುಱಙ್ಗೇಲೋರೆ
ಮ್ಬಾವಾಯ್.

ಪ್ರ॥ ಅಮ್ಬರಮೇ - (ಉಡುವುದಕ್ಕೆ) ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೂ, ತಣ್ಣೀರೇ - (ದಾಹಶಾನ್ತಿಗೆ) ಶೀತೋದಕವನ್ನೂ, ಶೋಱೇ - (ಕ್ಷುದ್ಬಾಧೆಯ ನಿವಾರಣಕ್ಕೆ) ಅನ್ನವನ್ನೂ, ಅಱಮ್ ಶೆಯ್ಯುಮ್-ಸಮೃದ್ಧಿಯಾಗಿ ದಾನಮಾಡುವ, ಎಮ್ಬೆರುಮಾನ್-ನಮ್ಮ ಸ್ವಾಮಿಯಾದ, ನನ್ದಗೋಪಾಲಾ - ಶ್ರೀ ನನ್ದಗೋಪರೇ! ಎೞುನ್ದಿರಾಯ್-ಏಳಿರಿ. ಕೊಮ್ಬನಾರ್‌ಕ್ಕೆಲ್ಲಾಮ್ - ಹೆಂಗಸರಿಗೆಲ್ಲಾ, ಕೊೞುನ್ದೇ - ಮುಖ್ಯೆಯಾದವಳೇ! ಕುಲವಿಳಕ್ಕೇ-ಗೋಪಕುಲಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ದೀಪದಂತೆ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವವಳೇ! ಎಮ್‌ಪೆರುಮಾಟ್ಟಿ - ನಮಗೆಲ್ಲಾ ನಾಯಕಿಯಾದವಳೇ! ಅಶೋ

ದಾಯ್ - ಯಶೋದಾದೇವಿಯೇ! ಅಱಿವುಱಾಯ್ - ತೆಳಿವಿನೊಂದಿಗೆ ಏಳು. ಅಮ್ಬರಮೂಡು-ಆಕಾಶದ ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶವನ್ನು, ಅಱುತ್ತು-ಭೇದಿಸಿ, ಓಙ್ಗಿ-ಉನ್ನತವಾಗಿ ಬೆಳೆದು, ಉಲಕು-ಲೋಕಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ, ಅಳನ್ದ-ಅಳೆದ, ಉಮ್ಬರ್ ಕೋಮಾನೇ - ನಿತ್ಯಸೂರೀಶ್ವರನೇ! ಉಱಙ್ಗಾದು ಎೞುನ್ದಿರಾಯ್ - ನಿದ್ರೆ ಮಾಡದೆ ಏಳು. ಶೆಮ್ಪೊಱ್ಕೞಲಡಿ-ಕೆಂಪಾಗಿ ರಮ್ಯವಾದ ಪಾದಭೂಷಣವಾದ ವೀರಗೊಲುಸು (ತಂಡೆ)ಗಳುಳ್ಳ ಪಾದಾರವಿನ್ದಗಳೊಡನೆ ಕೂಡಿದ, ಶೆಲ್ವಾ-ಸಮ್ಪದ್ವಿಶಿಷ್ಟನೇ!, ಬಲದೇವಾ-ಬಲರಾಮನೇ! ಉಮ್ಬಿಯುಮ್-ನಿನ್ನ ತಮ್ಮನೂ, ನೀಯುಮ್ - ನೀನೂ, ಉಱಙ್ಗೇಲ್ - ನಿದ್ರೆಮಾಡದೆ ಏಳಿರಿ. ಓರ್ ಎಮ್ ಪಾವಾಯ್-ನಮ್ಮ ಅದ್ವಿತೀಯ ವ್ರತಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವುದು.

(೫೦ ||)—

ವಸ್ತ್ರಂ ತೀರ್ಥಂ ತಥಾಽನ್ನಂ ವಿತರಸಿ ಬಹುಧಾ ನನ್ದಗೋಪ! ಪ್ರಿಯಂ ನಃ!
ಸ್ವಾಪಾದುತ್ತಿಷ್ಠ! ನಾರೀಕುಲಮಣಿವಿಲಸದ್ದೀಪಿಕೇ! ನಾಯಿಕೇ ನಃ।
ಉತ್ತಿಷ್ಠ ತ್ವಂ ಯಶೋದೇ! ತ್ರಿಪದಮನು ದಿವಿ ವ್ಯಾಪ್ತ ಸರ್ವಾಧಿಲೋಕ!
ತ್ವಂ ಚೋತ್ತಿಷ್ಠಾಮರೇಶ! ತ್ವಮಪಿ ಚ ಬಲದೇವೈಹಿ
ನಸ್ಸದ್ವ್ರತಾರ್ಥಮ್ ||

ತಾ|| ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೂ ತೀರ್ಥವನ್ನೂ ಅನ್ನವನ್ನೂ ಸಮೃದ್ಧಿಯಾಗಿ ದಾನ ಮಾಡುವ ನಮ್ಮ ಸ್ವಾಮಿಯಾದ ಶ್ರೀ ನನ್ದಗೋಪರೇ! ಏಳಿರಿ. ಸ್ತ್ರೀಜಾತಿಗೆಲ್ಲಾ ಮುಖ್ಯೆಯಾದವಳೇ! ಗೋಪಕುಲ ಮಣಿದೀಪವೇ! ನಮಗೆಲ್ಲಾ ನಾಯಕಿಯಾದವಳೇ! ಯಶೋದಾದೇವಿಯೇ! ತೆಳಿವಿನೊಡನೆ ಏಳು. ಗಗನಮಧ್ಯವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಭೇದಿಸಿ ಉನ್ನತವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಸಕಲ ಲೋಕಗಳನ್ನೂ ಅಳೆದ ನಿತ್ಯಸೂರೀಶ್ವರನಾದ (ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರೂಪಿಯಾದ) ಸರ್ವೇಶ್ವರನೇ! ನಿದ್ರೆಮಾಡದೆ ಏಳು. ಕೆಂಪಾಗಿ ರಮ್ಯವಾದ ವೀರಗೊಲುಸುಗಳುಳ್ಳ ಪಾದಗಳೊಡನೆ ಕೂಡಿ ಸಮ್ಪದ್ವಿಶಿಷ್ಟನಾದ ಬಲರಾಮನೇ! ನಿನ್ನ ತಮ್ಮನೂ ನೀನೂ ನಿದ್ರೆಮಾಡದೆ ಏಳಿರಿ. (ನೀವುಗಳೆಲ್ಲಾ ಎದ್ದುಬಂದರೆ) ನಮ್ಮ ಅದ್ವಿತೀಯವಾದ ವ್ರತವು ಸಫಲವಾಗಿ ಸಿದ್ಧವಾಗುವುದು.

(ಹದಿನೆಂಟನೆಯ ಪದ್ಯ)

(ಅವತಾರಿಕೆ)—ಹೀಗೆ ಇವರೆಲ್ಲರೂ (ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಿಗಾಗಿ) ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟಾಗ್ಯೂ ಯಾರೂ ಏಳದೆ ಇದ್ದುದರಿಂದ, ಪುರುಷಕಾರಭೂತೆಯಾದ (ನಪ್ಪಿನ್ನೈಪ್ಪಿರಾಟ್ಟಿಯೆಂಬ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ

ಪ್ರಿಯವಲ್ಲಭೆಯಾದ) ನೀಳಾದೇವಿಯನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿ ಅವಳ ಮೂಲಕ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ನನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ.

(೧೮) ಉನ್ದು ಮದಕಳಿಟ್ರೋಡಾದತೋಳ್ ವಲಿಯರ್ನ
ನನ್ದಗೋಪಾಲರ್ನ ಮರುಮಕಳೇ! ನಪ್ಪಿನ್ನಾಯ್,
ಕನ್ದಮ್‌ಕಮ್ಳುಮ್ ಕುೞಲೀ! ಕಡೈತಿಱವಾಯ್,
ವನ್ದೆಙ್ಗುಮ್ ಕೋೞಿಯೞೈತ್ತನ ಕಾಣ್, ಮಾದವಿ
ಪ್ಪನ್ದಲ್‌ಮೇಲ್ ಪಲ್‌ಕಾಲ್ ಕುಯಿಲಿನಙ್ಗಳ್ ಕೂವಿನಕಾಣ್,
ಪನ್ದಾರ್‌ವಿರಲಿ ಯರ್ನ್ಮೈತ್ತುನರ್ನಪೇರ್‌ಪಾಡ,
ಶೆನ್ದಾಮರೈಕ್ಕೈಯಾಲ್ ಶೀರಾರ್‌ವಳೈಯೊಲಿಪ್ಪ-
ವನ್ದು ತಿಱವಾಯ್ ಮಕಿೞ್‌ನ್ದೇಲೋರೆಮ್ ಪಾವಾಯ್.

ಪ್ರ|| ಉನ್ದು - ಸ್ರವಿಸುತ್ತಿರುವ, ಮದ-ಮದೋದಕವುಳ್ಳ, ಕಳಿಟ್ರರ್ನ- ಗಜವನ್ನು ತಳ್ಳುವಷ್ಟು ಬಲವುಳ್ಳ, ಓಡಾದ-ಒಬ್ಬರಿಗೂ ಸೋಲದ, ತೋಳ್ ವಲಿಯರ್ನ-ಭುಜಬಲವುಳ್ಳ, ನನ್ದಗೋಪಾಲರ್ನ-ನನ್ದಗೋಪರ, ಮರುಮಕಳೇ- ಸೊಸೆಯೇ, ನಪ್ಪಿನ್ನಾಯ್-ನಪ್ಪಿನ್ನೈಪ್ಪಿರಾಟ್ಟಿಯೆಂಬ ನೀಳಾದೇವಿಯೇ (ಕುಂಭ ರೆಂಬ ಗೋಪರಮಗಳಾದ ನೀಳೆಯೇ!), ಕನ್ದಮ್-ಪರಿಮಳವು, ಕಮ್ಳುಮ್- ಮೇಲಕ್ಕೆ ವ್ಯಾಪಿಸಿ ಇರುವ, ಕುೞಲೀ-ಕೇಶಪಾಶವುಳ್ಳವಳೇ, ಕಡೈ-ಬಾಗಿಲ ತಾಳನ್ನು, ತಿಱವಾಯ್-ತೆಗೆ. ವನ್ದು-ತಮ್ಮ ಸ್ಥಾನಗಳಿಂದ ಬಂದು, ಎಙ್ಗುಮ್- ಎಲ್ಲಾ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲೂ, ಕೋೞಿ-ಕೋಳಿಗಳು, ಅೞೈತ್ತನಕಾಣ್-ಕೂಗುತ್ತಿವೆ ನೋಡು. ಮಾದವಿಪ್ಪನ್ದಲ್ ಮೇಲ್ - ಮಾಧವೀಲತೆಯ ಚಪ್ಪರದಮೇಲೆ, ಪಲ್‌ಕಾಲ್-ಅನೇಕಾವೃತ್ತಿ, ಕುಯಿಲ್-ಕೋಕಿಲೆಗಳ, ಇನಙ್ಗಳ್-ಸಮೂಹ ಗಳು, ಕೂವಿನಕಾಣ್ - ಕೂಗಿದುವು ನೋಡು. ಪನ್ದು-ಚಣ್ಡಿನಿಂದ, ಆರ್- ಪೂರ್ಣವಾದ, ವಿರಲಿ-ಬೆರಳುಗಳುಳ್ಳವಳೇ! ಉರ್ನ ಮೈತ್ತುನರ್ನ-ನಿನ್ನ ಪತಿಯ, ಪೇರ್‌ಪಾಡ - ನಾಮಗಳನ್ನು ಹಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಶೆನ್ದಾಮರೈಕ್ಕೈಯಾಲ್ - ಕೆಂದಾವರೆಯಂತೆ ಇರುವ (ನಿನ್ನ) ಹಸ್ತದಿಂದ, ಶೀರ್ ಆರ್-ಸೌನ್ದರ್ಯಭರಿತ ವಾದ, ವಳೈ-(ನಿನ್ನ) ಕೈಬಳೆಗಳು, ಒಲಿಪ್ಪ-ಘೋಷಿಸುವಂತೆ, ಮಕಿೞ್‌ನ್ದು- ಸನ್ತೋಷದೊಡನೆ, ವನ್ದು ತಿಱವಾಯ್ - ನೀನು ಬಂದು ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆಗೆ. ಏಲೋರ್ ಎಮ್‌ಪಾವಾಯ್-(ಇದರಿಂದ) ನಮ್ಮ ಅದ್ವಿತೀಯ ವ್ರತಸಿದ್ಧಿಯು ಆಗುವುದು.

(ಸಂ ||)—

ನೀಳೇ ! ಮತ್ತೇಭಜೇತೃಪ್ರಬಲಭುಜಬಲಸನ್ನನ್ದಗೋಪಸ್ನುಷೇ! ತ್ವಂ
ದ್ವಾರಂ ತೂದ್ಘಾಟಯಾದ್ಯ ಸ್ವಯಮುಲಕಸುಗನ್ಧ್ಯಾರವಾಃ
ಕುಕ್ಕುಟಾನಾಮ್ ।
ಶ್ರೂಯನ್ತೇ ಮಾಧವೀಷು ಪ್ರಬಲಕಲರವಾಃ ಕೋಕಿಲಾಃ! ಕನ್ತುಕಾಢ್ಯೇ!
ಗಾತುಂ ತೇ ನಾಯಕಂ ತಂ ಕರವಲಯರವೈರ್ದ್ವಾರಮೇಹಿ
ವ್ರತಾರ್ಥಮ್ ॥

ತಾ॥ ನಪ್ಪಿನ್ನೈಪ್ಪಿರಾಟ್ಟಿಯೆಂಬ ನೀಳಾದೇವಿಯೇ! ಮತ್ತಗಜವನ್ನು ತಳ್ಳುವಷ್ಟು ಭುಜಬಲವುಳ್ಳ ನನ್ದಗೋಪರ ಸೊಸೆಯೇ! ಸುಗನ್ಧಿಕೇಶಿಯೇ! ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆಗೆ. (ಇದೋ ಸೂರ್ಯೋದಯಸಮಯವಾಗಿದೆ ನೋಡು). ಕೋಳಿಗಳು ಎಲ್ಲಾ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲೂ ಬಂದು ಕೂಗುತ್ತಿವೆ. ಮಾಧವೀಲತೆಗಳ ಚಪ್ಪರಗಳಮೇಲೆ ಕೋಕಿಲೆಗಳ ಗುಂಪುಗಳು ಕೂಗುತ್ತಿವೆ ನೋಡು. ಕೈಯಲ್ಲಿ ಚೆಂಡನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು (ಪತಿಯೊಡನೆ ಆಡುತ್ತಿದ್ದು) ಹಾಗೆಯೇ ನಿದ್ದೆಮಾಡಿದವಳೇ! ನಿನ್ನ ಗಂಡನ ನಾಮಸಂಕೀರ್ತನವಂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವುಗಳೆಲ್ಲರೂ ಬಂದು ಇರುವುದರಿಂದ, ನೀನೂ ಬಂದು ನಿನ್ನ ಸುನ್ದರವಾದ ಹಸ್ತದಿಂದ ಕೈಬಳೆಗಳು ಶಬ್ದಿಸುವಂತೆ ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆಗೆ. ನಮ್ಮ ವ್ರತಸಿದ್ಧಿಯಾಗಲಿ!

(ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಪದ್ಯ)

(ಅವತಾರಿಕೆ)—ನೀಳಾದೇವಿಯು ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆಗೆಯಲು ಯತ್ನಿಸಿದಾಗ ಕೃಷ್ಣನು ಅವಳನ್ನು ತಡೆದು ತಾನೇ ಆಶ್ರಿತರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂದು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದುದರಿಂದ, ಅವನನ್ನೇ ಎಬ್ಬಿಸಲು ಯತ್ನಿಸಿ, ಅದೂ ಫಲಿಸದೆ ಹೋದುದರಿಂದ ಅವಳನ್ನೇ ಪುನಃ ಎಬ್ಬಿಸಿ ಅವಳ ಮೂಲಕ ಅವನನ್ನು ಎಚ್ಚರಮಾಡಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. (ಇದರಿಂದ ಶ್ರೀಶ್ರಿಯಃಪತಿಗಳು ಇಬ್ಬರೂ ಸೇರಿಯೇ ಆಶ್ರಿತರಕ್ಷಣವಂ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.)

(೧೯) ಕುತ್ತುವಿಳಕ್ಕೆರಿಯ ಕ್ಕೋಟ್ಟುಕ್ಕಾಲ್ ಕಟ್ಟಿಲ್‌ಮೇಲ್
ಮೆತ್ತೆನ್ರ ಪಞ್ಚಶಯನತ್ತಿನ್ಮೇಲೇಱಿ,
ಕೊತ್ತಲರ್ ಪೂಙ್ಕುೞಲ್ ನಪ್ಪಿನ್ನೈ ಕೊಙ್ಗೈಮೇಲ್
ವೈತ್ತುಕ್ಕಿಡನ್ದ ಮಲರ್‌ಮಾರ್‌ಪಾ ವಾಯ್‌ತಿಱವಾಯ್,

ಮೈತ್ತಡಙ್ಕಣ್ಣಿನಾಯ್ ನೀಯುನ್ ಮಣಾಳನ್ನೈ
ಎತ್ತನೈಪೋದುಮ್ ತುಯಿಲೆೞ ವೊಟ್ಟಾಯ್‌ಕಾಣ್,
ಎತ್ತನೈಯೇಲುಮ್ ಪಿರಿವಾಱ್ಱ ಕಿಲ್ಲಾಯಾಲ್
ತತ್ತುವಮನ್ಱು ತಕವೇಲೋರೆಮ್ ಪಾವಾಯ್.

ಪ್ರ|| ಕುತ್ತುವಿಳಕ್ಕೆರಿಯ – ದೀಪಸ್ತಂಭಗಳಲ್ಲಿ ದೀಪಗಳು ಪ್ರಕಾಶಿಸಲು, ಕೋಟ್ಟುಕ್ಕಾಲ್–ದನ್ತಗಳಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಕಾಲುಗಳುಳ್ಳ, ಕಟ್ಟಿಲ್‌ಮೇಲ್–ಮಂಚದಮೇಲೆ, ಮೆತ್ತೆನ್ಱ–ಮೆತ್ತಗೆ ಇರುವ, ಪಞ್ಚಶಯನತ್ತಿನ್‌ಮೇಲ್–ಸೌನ್ದರ್ಯ-ಶೈತ್ಯ-ಮಾರ್ದವ-ಧಾವಳ್ಯ-ಪರಿಮಳವೆಂಬ ಐದು ಗುಣಗಳುಳ್ಳ ಹಾಸಿಗೆಯಮೇಲೆ, ಏಱಿ– ಹತ್ತಿ, ಕೊತ್ತಲರ್ ಪೂಙ್ಕುೞಲ್–ಗೊಂಚಲುಗಳಾಗಿ ವಿಕಸಿತವಾದ ಪುಷ್ಪಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತವಾದ ಕೇಶಗಳುಳ್ಳ, ನಪ್ಪಿನ್ನೈ–ನೀಳಾದೇವಿಯ, ಕೊಙ್ಗೈ–ಸ್ತನಗಳನ್ನು, ಮೇಲ್‌ವೈತ್ತುಕ್ಕಿಡನ್ದ – ತನ್ನಮೇಲೆ ಇಟ್ಟು ಶಯನಮಾಡಿದ (ಅಥವಾ ಅವುಗಳಮೇಲೆ ಶಯನಮಾಡಿದ), ಮಲರ್–ವಿಶಾಲವಾದ, ಮಾರ್ಪಾ–ವಕ್ಷಸ್ಸ್ಥಲವುಳ್ಳವನೇ, ವಾಯ್‌ತಿಱವಾಯ್–ಬಾಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಮಾತನಾಡು. (ನಮಗೆ ಉತ್ತರವಂ ಹೇಳು). ಮೈತ್ತಡವಮ್ ಕಣ್ಣಿನಾಯ್–ಅಂಜನದಿಂದ ಅಲಂಕೃತವಾದ ವಿಶಾಲವಾದ ನೇತ್ರಗಳುಳ್ಳವಳೇ (ನೀಳಾದೇವಿಯೇ), ನೀ–ನೀನು, ಉನ್ ಮಣಾಳನ್ನೈ–ನಿನ್ನ ಗಂಡನನ್ನು, ಎತ್ತನೈ ಪೋದುಮ್–ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತಾದರೂ, ತುಯಿಲೆೞ – ನಿದ್ರೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಏಳಲು, ಒಟ್ಟಾಯ್‌ಕಾಣ್ – ಅವನಿಗೆ ಅವಕಾಶವಂ ಕೊಡದೆ ಇರುತ್ತೀಯೆ (ಅವನನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಮಲಗಿರುತ್ತೀಯೆ). ಎತ್ತನೈಯೇಲುಮ್ – ಸ್ವಲ್ಪವೂ, ಪಿರಿವು–ವಿಶ್ಲೇಷವನ್ನು, ಆಱ್ಱಕಿಲ್ಲಾಯ್–(ನೀನು) ಸಹಿಸಲಾರದೆ ಇರುತ್ತೀಯೆ. ಆಲ್–ಆಶ್ಚರ್ಯ! ತತ್ತುವಮನ್ಱು–ಇದು ನಿನ್ನ ಸ್ವರೂಪಕ್ಕೆ ಯುಕ್ತವಲ್ಲ. ತಕವು ಅನ್ಱು – ಇದು ನಿನ್ನ ಸ್ವಭಾವಕ್ಕೂ ಯುಕ್ತವಲ್ಲ. (ನೀನು ಎದ್ದು ಅವನನ್ನೂ ಎಬ್ಬಿಸು.) ಏಲೋರ್ ಎಮ್ ಪಾವಾಯ್–(ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ) ನಮ್ಮ ಅದ್ವಿತೀಯ ವ್ರತಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವುದು.

(ಸಂ ||)—

ಸೌಧೇ ಸರ್ವತ್ರ ದೀಪಾವಳಿರಿಹ ಶಯನೇ ಕೋಮಲೇ ಭಾಸಿ ನೀಳಾ-
ವಕ್ಷೋಜದ್ವನ್ದ್ವಶಾಯಿನ್ ವದ ವಚನಮಹೋ! ನೀಲಕೇಶೀ ತ್ವಮೇವಮ್ ।
ನಾಥಂ ನೋತ್ಥಾಪಯೇಃ ಕಿಂ? ಕ್ಷಣಮಪಿ ವಿರಹಸ್ಸಹ್ಯತೇ ನ ತ್ವಯಾ ಚೇತ್
ನೇದಂ ಯುಕ್ತಂ! ನ ಯುಕ್ತಂ ತವ ಸುಗುಣಶತೇಃ ಪ್ರೇಷ್ಯಯೈನಂ ವ್ರತಾರ್ಥಮ್ ॥

ತಾ|| ಉಪ್ಪರಿಗೆಯಮೇಲೆ ದೀಪಗಳು ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತಿರಲು, ಮೃದುವಾದ ಪಞ್ಚಶಯನದಲ್ಲಿ ದಿವ್ಯಪರಿಮಳಕೇಶಿಯಾದ ನೀಳಾದೇವಿಯ ಸ್ತನತಟಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ವಕ್ಷಸ್ಸ್ಥಲವನ್ನಿಟ್ಟು ಮಲಗಿರುವ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ! ನೀನು ಬಾಯಿತೆರೆದು ಮಾತನಾಡು. ಅಂಜನಾಲಂಕೃತ ನೇತ್ರೆಯಾದ ನೀಳಾದೇವಿಯೇ! ನೀನು ಎಷ್ಟುಹೊತ್ತಾದರೂ ನಿನ್ನ ಗಂಡನನ್ನು ಬಿಡದೆ ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಅವನನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸದೆ ಇರುತ್ತೀಯೆ. ಸ್ವಲ್ಪವೂ ನೀನು ವಿಶ್ಲೇಷವಂ ತಡೆಯಲಾರದೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದು ನಿನಗೆ ಯುಕ್ತವಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ಸ್ವರೂಪಕ್ಕೂ ಸ್ವಭಾವಕ್ಕೂ ಉಚಿತವಲ್ಲ. (ನೀನೂ ಎದ್ದು ಅವನನ್ನೂ ಎಬ್ಬಿಸು) ನಮ್ಮ ವ್ರತಸಿದ್ಧಿ ಯಾಗುವುದು.

(ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಪದ್ಯ)

(ಅವತಾರಿಕೆ)—ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೂ ನೀಳಾದೇವಿಯೂ ಇಬ್ಬರೂ ಬಂದು ಇವರ ವ್ರತಾಚರಣಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಇವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಾರೆ.

(೨೦) ಮುಪ್ಪತ್ತುಮೂವರಮರರ್ಕ್ಕು ಮುನ್ ಶೆನ್ರು
ಕಪ್ಪಮ್ ತವಿರ್ಕ್ಕುಮ್ ಕಲಿಯೇ ತುಯಿಲೆೞಾಯ್,
ಶೆಪ್ಪಮುಡೈಯಾಯ್ ತಿಱಲುಡೈಯಾಯ್ ಶೆಱ್ಱಾರ್ಕ್ಕು
ವೆಪ್ಪಮ್ ಕೊಡುಕ್ಕುಮ್ ವಿಮಲಾ ತುಯಿಲೆೞಾಯ್,
ಶೆಪ್ಪನ್ನ ಮೆನ್ಮುಲೈ ಚ್ಚೆವ್ವಾಯ್ ಚ್ಚಿಱುಮರುಙ್ಗುಲ್
ನಪ್ಪಿನ್ನೈ ನಙ್ಗಾಯ್ ತಿರುವೇ ತುಯಿಲೆೞಾಯ್
ಉಕ್ಕಮುಮ್ ತಟ್ಟೊಳಿಯುಮ್ ತನ್ದುನ್ ಮಣಾಳನೈ
ಇಪ್ಪೋದೇ ಯೆಮ್ಮೈ ನೀರಾಟ್ಟೇಲೋರೆಮ್ಬಾವಾಯ್.

ಪ್ರ|| ಮುಪ್ಪತ್ತುಮೂವರ್-ಮೂವತ್ತುಮೂರು (ಜಾತಿ) ಪಂಗಡಗಳುಳ್ಳ, ಅಮರರ್ಕ್ಕು-ದೇವತೆಗಳಿಗೆ, ಮುನ್ ಶೆನ್ರು-ಮುಂದೆಹೋಗಿ, ಕಪ್ಪಮ್-ಕಮ್ಪವನ್ನು (ಭಯವನ್ನು), ತವಿರ್ಕ್ಕುಮ್ - ನಿವಾರಣಮಾಡುವ, ಕಲಿಯೇ-ಬಲಶಾಲಿಯೆ! (ಸಮರ್ಥನೇ!), ತುಯಿಲೆೞಾಯ್-ನಿದ್ರೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಏಳು. ಶೆಪ್ಪಮುಡೈಯಾಯ್ - ಕ್ಷೇಮವುಳ್ಳವನೇ, ತಿಱಲುಡೈಯಾಯ್ - ಮಹಾಪರಾಕ್ರಮವುಳ್ಳವನೇ, ಶೆಱ್ಱಾರ್ಕ್ಕು - ಶತ್ರುಗಳಿಗೆ, ವೆಪ್ಪಮ್ - ಭಯವನ್ನು, ಕೊಡುಕ್ಕುಮ್ - ಉಂಟು ಮಾಡುವ, ವಿಮಲಾ-ನಿರ್ಮಲನೇ, ತುಯಿಲೆೞಾಯ್-ನಿದ್ರೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಏಳು.

ಶೆಪ್ಪು ಅನ್ನ - ಕಲಶಕ್ಕೆ ಸದೃಶವಾದ, ಮೆನ್ಮುಲೈ - ಮೃದುವಾದ ಸ್ತನಗಳುಳ್ಳ ಶೆವ್ವಾಯ್ - ಕೆಂಪಾದ ಅಧರವುಳ್ಳ, ಶಿಱುಮರುಙ್ಗಿಲ್ - ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶವುಳ್ಳ, ನಪ್ಪಿನ್ನೈನಙ್ಗಾಯ್-ನಪ್ಪಿನ್ನೈಪ್ಪಿರಾಟ್ಟಿಯೆಂಬ ಪೂರ್ಣೆಯಾದ, ತಿರುವೇ-ಶ್ರೀದೇವಿಯೇ, ತುಯಿಲೆೞಾಯ್ - ನಿದ್ರೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಏಳು. ಉಕ್ಕ ಮುಮ್-ಬೀಸಣಿಗೆಯನ್ನೂ, ತಟ್ಟೊಳಿಯುಮ್-ಕನ್ನಡಿಯನ್ನೂ, ತನ್ದು-ಕೊಟ್ಟು, ಉನ್ ಮಣಾಳನೈ - ನಿನ್ನ ಗಂಡನನ್ನು, ಇಪ್ಪೋದೇ - ಈಗಲೇ, ಎಮ್ಮೈ- ನಮ್ಮನ್ನು, ನಿರಾಟ್ಟು-ಸ್ನಾನಮಾಡಿಸುವಂತೆ ಮಾಡು. ಏಲೋರೆಮ್‌ಪಾವಾಯ್- ನಮ್ಮ ಅದ್ವಿತೀಯ ವ್ರತಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವುದು.

(ಸಂ॥)—

ತ್ರಿಂಶತ್ಕೋಟೀಸ್ಸುರಾಣಾಮವಸಿ ಚ ಬಲತಃ ಕಮ್ಪಹನ್ತಾಽಸಿ ವೀರ!
ತ್ವಂ ನಿದ್ರಾಂ ಸನ್ತ್ಯಜ! ತ್ವಂ ಕೃಶಕಟಿಸುಭಗೇ! ದ್ರಾಕ್ ಸಮುತ್ತಿಷ್ಠ ನೀಳೇ!
ಹೇ ಶ್ರೀಃ! ಕುಮ್ಭಸ್ತನೀಹ ಸ್ವಯಮುಪನಯ ನೋ ದರ್ಪಣಂ ವೀಜಿಕಾಂ ಚಾ-
ಪ್ಯಸ್ಮಾನ್ ಭರ್ತುರ್ಮುಖಾತ್ತ್ವೇ ಸಪದಿ ಚ ಕೃಪಯಾ ಸ್ನಾಪಯಾತ್ರ ವ್ರತಾರ್ಥಮ್॥

ತಾ॥ ಮೂವತ್ತುಮೂರು ಜಾತಿ ಪಂಗಡಗಳುಳ್ಳ (ಮೂವತ್ತುಮೂರುಕೋಟಿ ಸಂಖ್ಯಾತರಾದ) ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಉಂಟಾಗುವ ಭಯವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅವರ ಮುಂದೆ ನಿಂತು ನಿವಾರಣಮಾಡುವ ಮಹಾವೀರನೇ! ನೀನು ನಿದ್ರೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಏಳು ಕ್ಷೇಮವುಳ್ಳವನೇ! ಪರಾಕ್ರಮವುಳ್ಳವನೇ! ಶತ್ರುಗಳಿಗೆ ಭಯೋತ್ಪಾದಕನೇ! ನಿರ್ಮಲನೇ! ನಿದ್ರೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಏಳು. (ಎಂದು ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಲು ಯತ್ನಿಸಿ ಅನನ್ತರ ನೀಳೆಯನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸುತ್ತಾರೆ). ಕುಂಭಸ್ತನಿಯಾಗಿಯೂ, ಬಿಂಬಾಧರೆ ಯಾಗಿಯೂ, ಕೃಶಮಧ್ಯೆಯಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಪೂರ್ಣೆಯಾದ ಶ್ರೀದೇವಿಯ ಅಂಶ ಭೂತೆಯಾದ ನೀಳಾದೇವಿಯೇ! ನೀನು ನಿದ್ರೆಯಂ ಬಿಟ್ಟು ಏಳು. ನಮಗೆ ಬೀಸಣಿಗೆ-ಕನ್ನಡಿ ಮುಂತಾದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೊಟ್ಟು ನಿನ್ನ ಗಂಡನನ್ನು ಈಗಲೇ ಎಬ್ಬಿಸಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಅವನೇ ಬಂದು ವ್ರತಸ್ನಾತೆಗಳಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಲು ನೀನು ಉಪಕರಿಸು. ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಅದ್ವಿತೀಯ ವ್ರತಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವುದು.

(ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದನೆಯ ಪದ್ಯ)

(ಅವತಾರಿಕೆ)—ನೀಳಾದೇವಿಯೂ ಸಹ ಈ ಸಖಿಗಳೊಡನೆ ಸೇರಿ ಕೃಷ್ಣ ನನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಲು (ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಜಯಿಸಿದ) ಅವನ ಮಹಾಪರಾಕ್ರಮಾದಿ ಗುಣ ಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸಂಕೀರ್ತನಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

(೨೧) ಏಱ್ಱಕಲಙ್ಗಳೆದಿರ್ ಪೊಙ್ಗಿ ಮೀದಳಿಪ್ಪ
ಮಾಱ್ಱಾದೇ ಪಾಲ್ಶೊರಿಯುಮ್ ವಳ್ಳಲ್
ಪೆರುಮ್ಪಶುಕ್ಕಳ್,
ಆಱ್ಱಪ್ಪಡೈತ್ತಾ೯ ಮಕನೇ ಯಱಿವುಱಾಯ್
ಊಱ್ಱಮುಡೈಯಾಯ್ ಪೆರಿಯಾಯುಲಕಿನಿಲ್
ತೋಱ್ಱಮಾಯ್ ನಿನ್ಱಶುಡರೇ! ತುಯಿಲೆೞಾಯ್
ಮಾಱ್ಱಾರುನಕ್ಕು ವಲಿತುಲೈನ್ದು೯ ವಾಶಲ್ಕಣ್
ಆಱ್ಱಾದುವನ್ದುನ್ನಡಿ ಪಣಿಯುಮಾಪೋಲೇ
ಪೋಱ್ಱಿ ಯಾಮ್ವನ್ದೋಮ್ ಪುಕೞ್ನ್ದೇ
ಲೋರೆಮ್ಪಾವಾಯ್.

ಪ್ರ|| ಏಱ್ಱ – ಇಡಲ್ಪಟ್ಟ, ಕಲಙ್ಗಳ್ – ಪಾತ್ರಗಳೆಲ್ಲಾ, ಎದಿರ್ಪೊಙ್ಗಿ – ಹಾಲು ಉಬ್ಬಿಬಂದು, ಮೀದಳಿಪ್ಪ – ಮೇಲೆ ಹರಿಯುವಂತೆ, ಮಾಱ್ಱಾದೇ – ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನವಾಗಿ, ಪಾಲ್ ಶೊರಿಯುಮ್ – ಹಾಲನ್ನು ಪ್ರವಹಿಸುವ, ವಳ್ಳಲ್ – ಔದಾರ್ಯವುಳ್ಳ, ಪೆರುಮ್ಪಶುಕ್ಕಳ್–ದೊಡ್ಡ ಹಸುಗಳನ್ನು, ಆಱ್ಱ–ಆಧಿಕವಾಗಿ, ಪಡೈತ್ತಾ೯–ಸಂಪಾದಿಸಿ ಇರುವ ನನ್ದಗೋಪನ, ಮಕನೇ–ಮಗನೇ! ಅಱಿವುಱಾಯ್ – ತೆಳಿವಿನೊಂದಿಗೆ ಏಳು. ಊಱ್ಱಮುಡೈಯಾಯ್–ಆಶ್ರಿತರಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮವುಳ್ಳವನೇ! ಪೆರಿಯಾಯ್–ಪರಾತ್ಪರನೇ! ಉಲಕಿನಿಲ್–ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ, ತೋಱ್ಱಮಾಯ್ನಿನ್ಱ–ಪ್ರಕಾಶದೊಡನೆ ಅವತರಿಸಿದ, ಶುಡರೇ – ತೇಜೋಮಯನೇ! ತುಯಿಲೆೞಾಯ್–ನಿದ್ರೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಏಳು. ಮಾಱ್ಱಾರ್–ಶತ್ರುಗಳು, ಉನಕ್ಕು–ನಿನಗೆ, ವಲಿತುಲೈನ್ದು–ಸೋತುಹೋಗಿ, ಉ೯ವಾಶಲ್ಕಣ್–ನಿನ್ನ (ಅರಮನೆಯ) ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ, ಆಱ್ಱಾದು–ವಿಶ್ಲೇಷವಂ ಸಹಿಸಲಾರವೆ, ವನ್ದು–ಬಂದು, ಉ೯–ನಿನ್ನ, ಅಡಿಪಣಿಯುಮಾಪೋಲೇ–ಪಾದಗಳನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿ ಕೈಂಕರ್ಯವಂ ಮಾಡುವಂತೆ, ಪೋಱ್ಱಿ–ಮಂಗಳಾಶಾಸನವಂ ಮಾಡಿ, ಯಾಮ್ವನ್ದೋಮ್–ನಾವು ಬಂದೆವು. ಪುಕೞ್ನ್ದು–ಸನ್ತೋಷದೊಡನೆ ನಿನ್ನ ಗುಣಗಳನ್ನು ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡಿ, ಏಲೋರೆಮ್ಪಾವಾಯ್–ನಮ್ಮ ಅದ್ವಿತೀಯ ವ್ರತಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವೆವು.

(ಸಂ ||)—

ಕ್ಷೀರೈಃ ಕುಮ್ಭೇಷು ಪೂರ್ಣೇಷ್ವಪಿ ಚ ಪುನರಿಮಾ ಯಸ್ಯ ಗಾವಸ್ಸಮೃದ್ಧಾಃ
ಕ್ಷೀರೈಸ್ತಸ್ಯಾತ್ಮಜಸ್ತ್ವಂ ತ್ಯಜ ಶಯನಮಹೋ! ವತ್ಸಲೋಽಸಿ ತ್ವಮಾಶ್ರಿತೇಷು|
ಭೂಮ್ಯಾಮುದ್ಭೂಯ ತೇಜೋಮಯ ನಿಜಸುತನೋ! ದ್ವಾರಿ ತೇ
ವೈರಿವರ್ಗಾಃ
ಸರ್ವೇ ಕೈಙ್ಕರ್ಯಸಕ್ತಾ ವಿಜಿತನಿಜಬಲಾಃ! ಸ್ವಸ್ತಿ ತೇಽಸ್ತು ವ್ರತಾರ್ಥಮ್||

ತಾ|| ಇಟ್ಟ ಪಾತ್ರಗಳೆಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಹಾಲು ತುಂಬಿ ಮೇಲೆ ಉಕ್ಕಿ ಬರುವಂತೆ ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನವಾಗಿ ಹಾಲನ್ನು ಪ್ರವಹಿಸುವ ಉದಾರವಾದ ದೊಡ್ಡ ಹಸುಗಳುಳ್ಳ ನನ್ದ ಗೋಪನ ಕುಮಾರನೇ! ತಿಳಿವಿನಿಂದ ನಿದ್ರೆಯಂ ಬಿಟ್ಟು ಏಳು. ಆಶ್ರಿತವತ್ಸಲನೇ! ಪರಾತ್ಪರನೇ! ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶದೊಡನೆ ಅವತರಿಸಿದ ತೇಜೋಮಯನೇ! ನಿದ್ರೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಏಳು. ಶತ್ರುಗಳು ನಿನಗೆ ಸೋತುಹೋಗಿ ನಿನ್ನ ಅರ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಸೇವೆಗಾಗಿ ಬಂದು ನಿಂತು ನಿನ್ನ ಪಾದಗಳಲ್ಲಿ ಕೈಂಕರ್ಯ ಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ ನಾವೂ ಮಂಗಳಾಶಾಸನವಂ ಮಾಡಿ ನಿನ್ನ ಸೇವೆಗೆ ಬಂದೆವು. ಸನ್ತೋಷದೊಡನೆ ನಿನ್ನ ಗುಣಗಳನ್ನು ನಾವು ಸ್ತುತಿಸಿದರೆ ನಮ್ಮ ಅದ್ವಿತೀಯ ವ್ರತಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವುದು.

(ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡನೆಯ ಪದ್ಯ)

(ಅವತಾರಿಕೆ,—ಹಿಂದಿನ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಇವರ ಅಭಿಮಾನಶೂನ್ಯತೆಯು ಹೇಳಲ್ಪ ಟ್ಟಿತು. ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಇವರ ಅನನ್ಯಾರ್ಹಶೇಷತ್ವವು ವಿವರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.

(೨೨) ಅಙ್ಗಣ್ ಮಾಞಾಲತ್ತರಶರಬಿಮಾನ
ಪಙ್ಗಮಾಯ್ ವನ್ದು ನಿನ್‌ಪಳ್ಳಿಕ್ಕಟ್ಟಿಲ್ ಕೀಲ್ಳೇ,
ಶಙ್ಗಮಿರುಪ್ಪಾರ್‌ಪೋಲ್ ವನ್ದು ತಲೈಪ್ಪೆಯ್‌ದೋಮ್
ಕಿಙ್ಕಿಣಿವಾಯ್‌ಚ್ಚೆಯ್‌ದ ತಾಮರೈಪ್ಪೂಪ್ಪೋಲೇ,
ಶೆಙ್ಗಣ್‌ಶಿಱುಚ್ಚಿಱಿದೇ ಯೆಮ್ಮೇಲ್ ವಿಳಿಯಾವೋ
ತಿಙ್ಗಳುಮಾದಿತ್ತಿಯನುಮೆಳುನ್ದಾಪ್ಪೋಲ್
ಅಙ್ಗಣಿರಣ್ಡುಮ್ ಕೊಣ್ಡೆಙ್ಗಳ್‌ಮೇಲ್ ನೋಕ್ಕುದಿಯೇಲ್
ಎಙ್ಗಳ್‌ಮೇಲ್ ಶಾಪಮಿಳಿನ್ದೇಲೋರೆಮ್ ಪಾವಾಯ್.

ಪ್ರ|| ಅಙ್ಗಣ್-ರಮ್ಯವಾದ ಸಪ್ತದ್ವೀಪಗಳುಳ್ಳ, ಮಾಞಾಲತ್ತು-ಮಹಾ ಪೃಥಿವಿಯಲ್ಲಿ, ಅರಶರ್-ರಾಜರು, ಅಬಿಮಾನ ಪಙ್ಗಮಾಯ್-ಅಹಂಕಾರ ಭಂಗ ವಾಗಿ, ವನ್ದು-ಬಂದು, ನಿನ್-ನಿನ್ನ, ಪಳ್ಳಿಕ್ಕಟ್ಟಿಲ್ ಕೀಲ್ಳೇ-ಶಯ್ಯಾ ಮಂಚದ ಕೆಳಗೆ, ಶಙ್ಗಮ್-ಸಮೂಹವಾಗಿ, ಇರುಪ್ಪಾರ್‌ಪೋಲ್-ಇರುವವರಂತೆ, ವನ್ದು-ಬಂದು, ತಲೈಪ್ಪೆಯ್‌ದೋಮ್-ನಿನ್ನನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿದೆವು. ಕಿಙ್ಕಿಣಿ-ಕಿಂಜಲ್ಕ ಗಳಂತೆ, ವಾಯ್‌ಚ್ಚೆಯ್‌ದ - ವಿಕಸಿತವಾದ, ತಾಮರೈಪ್ಪೂಪ್ಪೋಲೇ - ತಾವರೆ ಹೂವುಗಳಂತೆ, ಶೆಙ್ಗಣ್-ಕೆಂಪಾದ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ, ಶಿಱುಚ್ಚಿಱಿದೇ-ಸ್ವಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ವಾಗಿ, ಎಮ್ಮೇಲ್-ನಮ್ಮಮೇಲೆ, ವಿಳಿಯಾವೋ-ಕಟಾಕ್ಷಿಸಲಾಗದೇ? ತಿಙ್ಗ

ಳುಮ್ - ಚನ್ದ್ರನೂ, ಅದಿತ್ತಿಯನುಮ್-ಸೂರ್ಯನೂ, ಎಳ್ನಾನ್ದಾಪ್ಪೋಲ್ - ಎದ್ದಂತೆ (ಉದಯಿಸಿದಂತೆ), ಅಜ್ಗಣ್ - ರಮ್ಯವಾದ ನೇತ್ರಗಳು, ಇರಣ್ಡುಮ್ ಕೊಣ್ಡು-ಎರಡರಮೂಲಕ, ಎಜ್ಗಳ್‌ಮೇಲ್-ನಮ್ಮಮೇಲೆ, ನೋಕ್ಕುದಿಯೇಲ್-ಕಟಾಕ್ಷಮಾಡಿದರೆ, ಎಜ್ಗಳ್‌ಮೇಲ್ - ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ, ಶಾಪಮ್ - ಪಾಪಗಳು, ಇಳ್ದಿನ್ದು-ನಷ್ಟವಾಗಿ, ಏಲೋರ್ ಎಮ್ ಪಾವಾಯ್-ನಮ್ಮ ಅದ್ವಿತೀಯ ವ್ರತ ಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವುದು.

(ಸಂ ||)—

ಸರ್ವೇ ಚಾಪಿಸ್ಮಾ ವಯಂ ತ್ವದ್ಬಲಜಿತ ನೃಪತಿವ್ರಾತಸೇನಾ ಇವಾದ್ಯ
ತ್ವತ್ಪಾದಾಮ್ಭೋಜಸೇವಾಕಲಿತಪರಿಕರಾಃ ಕುಟ್ಮಲಾಂಭೋಜನೇತ್ರ |
ಆಸ್ತಾಂ ವೀಕ್ಷ್ವಾ ಕಟಾಕ್ಷೋ ರವಿಶಶಿಸದೃಶದ್ವನ್ದ್ವನೇತ್ರಾಭಿರಾಮ !
ತ್ವತ್ಪ್ರೇಮ್ಣಾಽಸ್ಮಾಸು ನಾಥ ! ಪ್ರಶಮಿತದುರಿತಾಸ್ಸ್ಯಾಮ ಸದ್ಯೋ
ವ್ರತಾರ್ಥಮ್ ||

ತಾ|| ರಮ್ಯವಾದ ಸಪ್ತದ್ವೀಪಗಳುಳ್ಳ ಮಹಾಪೃಥಿವಿಯಲ್ಲಿ ಪರಾಜಿತರಾದ ರಾಜರು ಅಹಂಕಾರ ಭಂಗವುಳ್ಳವರಾಗಿ ಬಂದು ನಿನ್ನ ಪರ್ಯಂಕಮಂಚದ ಕೆಳಗೆ ಸಮೂಹವಾಗಿ ಸೇವಾನಿರತರಾಗಿರುವಂತೆ, ನಾವುಗಳೆಲ್ಲರೂ ಗುಣಜಿತರಾಗಿ ಬಂದು ನಿನ್ನನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿ ಇರುತ್ತೇವೆ. ವಿಕಸಿತವಾದ ತಾವರೇಹೂವುಗಳಂತೆ ಕೆಂಪಾದ ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ನೀನು ಕಟಾಕ್ಷಿಸಲಾಗದೇ ? ಚನ್ದ್ರನೂ ಸೂರ್ಯನೂ ಉದಯಿಸಿದಂತೆ ಇರುವ (ಆಹ್ಲಾದಕರತ್ವ - ತೇಜಃಪ್ರಕಾಶಗಳುಳ್ಳ) ನಿನ್ನ ಎರಡು ಕಣ್ಣುಗಳ ಮೂಲಕ ನೀನು ನಮ್ಮನ್ನು ಕಟಾಕ್ಷಿಸಿದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಪಾಪಗಳೆಲ್ಲಾ ನಷ್ಟವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಅದ್ವಿತೀಯ ವ್ರತಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವುದು.

(ಇಪ್ಪತ್ತುಮೂರನೆಯ ಪದ್ಯ)

(**ಅವತಾರಿಕೆ**)—ನಾವು ಬಂದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನೀನು ವಿಚಾರಿಸಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೃಪೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಾರೆ. (ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಏಳುವಾಗ ಸಿಂಹದಂತೆ ವೀರ್ಯ-ತೇಜಃ-ಕಟಾಕ್ಷ-ಚಲನ-ನಾದ-ಪರಾಕ್ರಮ-ಗಮನಾದಿಗಳೆಲ್ಲಾ ವರ್ಣಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಇದು ನರಸಿಂಹಾವತಾರ ವೈಭವಸೂಚಕವಾಗಿಯೂ ಇದೆ.)

(೨೩) **ಮಾರಿ ಮಲೈಮುಳ್ಳೈಲ್ ಮನ್ನಿಕ್ಕಿಡನ್ದುಱಜ್ಗುಮ್**
ಶೀರಿಯಶಿಜ್ಗಮ್ ಅಱಿವುಱ್ಱು ತ್ತೀವಿಳಿತ್ತು,
ವೇರಿಮಯಿರ್‌ಪೊಜ್ಗ ವೆಪ್ಪಾಡುಮ್ ಪೇರ್‌ನ್ದುದಱಿ
ಮೂರಿನಿಮಿರ್‌ನ್ದು ಮುಳಜ್ಗಿ ಪ್ಪುಱಪ್ಪಟ್ಟು,

ಪ್ಪೋದರುಮಾಪ್ಪೋಲೇ ನೀ ಪ್ಪೂವೈಪ್ಪೂವಣ್ಣಾ ! ಉನ್
ಕೋಯಿಲ್ನಿನ್ರಿಙ್ಙನೇ ಪ್ಪೋನ್ದರುಳಿ ಕೋಪ್ಪುಡೈಯ
ಶೀರಿಯ ಶಿಙ್ಗಾಶನತ್ತಿರುನ್ದು, ಯಾಮ್ ವನ್ದ
ಕಾರಿಯಮಾರಾಯ್ನ್ದರುಳೇಲೋರೆಮ್ ಪಾವಾಯ್.

ಪ್ರ॥ ಮಾರಿ-ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ, ಮಲೈ-ಪರ್ವತದ, ಮುಳೈಞ್ಜಿಲ್ - ಗುಹೆಯಲ್ಲಿ, ಮನ್ನಿ-(ತನ್ನ ಕಾನ್ತೆಯೊಡನೆ) ಹೊಂದಿಕೊಂಡು, ಕಿಡನ್ದು-ಶಯನಮಾಡಿ, ಉಱಙ್ಗುಮ್-ನಿದ್ರಿಸುವ, ಶೀರಿಯ-ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ, ಶಿಙ್ಗಮ್-ಸಿಂಹವು, ಅಱಿವುಱ್ಱು - ತೆಳಿವಿನಿಂದ ಎದ್ದು, ತೀ ವಿಳಿತ್ತು - ಕೋಪಾಗ್ನಿಜ್ವಾಲೆಯಿಂದ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತೆರೆದು, ವೇರಿಮಯಿರ್-ಗನ್ಧವುಳ್ಳ ಕೇಶಗಳು, ಪೊಙ್ಗ-ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎದ್ದು ನಿಲ್ಲಲು, ಎಪ್ಪಾಡುಮ್-ಎಲ್ಲಾ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲೂ, ಪೇರ್ನ್ದು-ಶರೀರವನ್ನು ಆಡಿಸಿ, ಉದಱಿ-ಅವಯವಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒದರಿ, ಮೂರಿ ನಿಮಿರ್ನ್ದು - ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಮೈಯನ್ನು ಮುರಿದು, ಮುೞಙ್ಗಿ-ಸಿಂಹನಾದವಂಮಾಡಿ, ಪುಱಪ್ಪಟ್ಟು-ಬಿಲದ್ವಾರದಿಂದ ಹೊರಟು, ಪ್ಪೋದರುಮಾಪ್ಪೋಲೇ-ಬರುವಂತೆ, ನೀ-ನೀನೂ, ಪೂವೈಪ್ಪೂ-ಅತಸೀ ಪುಷ್ಪಸದೃಶವಾದ, ವಣ್ಣಾ-ಕಾನ್ತಿಯುಳ್ಳವನೇ, ನಿನ್-ನಿನ್ನ, ಕೋಯಿಲ್ನಿನ್ಱು-ದೇವಾಲಯದಿಂದ, ಇಙ್ಙನೇ - ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ, ಪ್ಪೋನ್ದರುಳಿ - ದಯೆಮಾಡಿ ಬಂದು, ಕೋಪ್ಪುಡೈಯ - ಜಯಶೀಲವಾದ, ಶೀರಿಯ ಶಿಙ್ಗಾಶನತ್ತಿರುನ್ದು - ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಇದ್ದುಕೊಂಡು, ಯಾಮ್‌ವನ್ದ - ನಾವು ಬಂದ, ಕಾರಿಯಮ್-ಕಾರ್ಯವನ್ನು, ಆರಾಯ್ನ್ದು-ವಿಚಾರಿಸಿ, ಅರುಳ್ - ಕೃಪೆಮಾಡು. ಏಲೋರ್ ಎಮ್ ಪಾವಾಯ್ - ನಮ್ಮ ಅದ್ವಿತೀಯ ವ್ರತಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವುದು.

(ಸಂ ॥)—

ವರ್ಷರ್ತೌ ನಿದ್ರಯಾ ಯಸ್ಸಪದಿ ಗಿರಿಗುಹಾಭ್ಯನ್ತರೇ ಭಾತಿ ಸಿಂಹಃ
ಸೋಽಯಂ ಸುಪ್ತಪ್ರಬೋಧೋಜ್ಜ್ವಲನಿಜನಯನಶ್ಚೋತ್ಥಿತೈಃ ಕೇಸರೈಸ್ಸ್ವೈಃ ।
ಧೂತಸ್ವಾಙ್ಗೋಽಭಿತೋಽಪಿ ಪ್ರಚಲತಿ ಹಿ ಬಿಲಾದ್ಗರ್ಜಿತೈಶ್ಚ ತ್ವದೇವಂ
ನೀಲಾಬ್ಜಾಭೋಽದ್ಯ ಕಾರ್ಯಂ ಏತನು ನಿಜಗೃಹಾದೇತ್ಯ ಸಿಂಹಾಸನಂ ನಃ॥

ತಾ। ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಪರ್ವತದ ಗುಹೆಯಲ್ಲಿ ನಿದ್ರಿಸುತ್ತಿರುವ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಸಿಂಹವು ಎಚ್ಚರಗೊಂಡು, ಕೋಪಾಗ್ನಿಜ್ವಾಲೆಯಿಂದ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತೆರೆದು, ತನ್ನ ಗನ್ಧವುಳ್ಳ ಕೇಸರಗಳು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎದ್ದು ನಿಲ್ಲಲು, ತನ್ನ ಶರೀರವನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ಆಡಿಸಿ ಅವಯವಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒದರಿ, ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಮೈ

ಮುರಿದು ಸಿಂಹನಾದವಂಮಾಡಿ ಬಿಲದ್ವಾರದಿಂದ ಹೊರಟುಬರುವಂತೆ, ಅತಸೀ ಪುಷ್ಪಸದೃಶವಾದ ಶರೀರಕಾನ್ತಿಯುಳ್ಳವನೇ ! ನೀನೂ ನಿನ್ನ ದೇವಾಲಯದಿಂದ ಹೊರಟುಬಂದು ದಯೆಮಾಡಿ ನಿನ್ನ ದಿವ್ಯ ಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ನಾವು ಬಂದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿ ಕೃಪೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸು. ನಮ್ಮ ಅದ್ವಿತೀಯ ವ್ರತಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವುದು.

(ಇಪ್ಪತ್ತುನಾಲ್ಕನೆಯ ಪದ್ಯ)

(ಅವತಾರಿಕೆ)—ಅವನು ತನ್ನ ದಿವ್ಯಸಿಂಹಾಸನಕ್ಕೆ ಬಿಜಯಮಾಡಲು ಅವನ ಗಮನದ ಗಾಂಭೀರ್ಯ ಸೌನ್ದರ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಮೋಹಾವಿಷ್ಟರಾಗಿ (ತಾವು ಬಂದ ಕಾರ್ಯವಂ ಮರೆತು) ಮಂಗಳಾಶಾಸನವಂ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

(೨೪) ಅನ್ಱಿವ್ವುಲಕಮಳನ್ದಾಯಡಿಪೋಱ್ಱಿ
ಶೆನ್ಱಙ್ಗುತ್ತೆನ್ನಿಲಙ್ಗೈ ಶೆಱ್ಱಾಯ್ ತಿಱಲ್ಪೋಱ್ಱಿ,
ಪೊನ್ಱಚ್ಚಕಡಮುದೈತ್ತಾಯ್ ಪುಕೞ್ ಪೋಱ್ಱಿ
ಕನ್ಱು ಕುಣಿಲಾವೆಱಿನ್ದಾಯ್ ಕೞಲ್ ಪೋಱ್ಱಿ,
ಕುನ್ಱು ಕುಡೈಯಾವೆಡುತ್ತಾಯ್ ಕುಣಮ್ ಪೋಱ್ಱಿ
ವೆನ್ಱು ಪಕೈಕೆಡುಕ್ಕುಮ್ ನಿನ್ಕೈಯಿಲ್ ವೇಲ್ಪೋಱ್ಱಿ,
ಎನ್ಱೆನ್ಱುಂ ಶೇವಕಮೇ ಯೇತ್ತಿ ಪ್ಪಱೈಕೊಳ್ವಾನ್
ಇನ್ಱು ಯಾಮ್ವನ್ದೋಮಿರಙ್ಗೇಲೋರೆಮ್ ಪಾವಾಯ್.

ಪ್ರ|| ಅನ್ಱು -ವಾಮನಾವತಾರಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಇವ್ವುಲಕಮ್- ಈ ಲೋಕಗಳನ್ನು, ಅಳನ್ದಾಯ್-ಅಳೆದ ನಿನ್ನ, ಅಡಿಪೋಱ್ಱಿ-ಪಾದಗಳಿಗೆ ಮಂಗಳವಾಗಲಿ. ಶೆನ್ಱು- ದಣ್ಡಯಾತ್ರೆಮಾಡಿ, ಅಙ್ಗು - ಅಲ್ಲಿ, ತೆನ್ನಿಲಙ್ಗೈ - ರಮ್ಯವಾದ ಲಂಕಾಪುರಿಯನ್ನು, ಶೆಱ್ಱಾಯ್-ನಾಶಪಡಿಸಿದ ನಿನ್ನ, ತಿಱಲ್ - ಭುಜಬಲಕ್ಕೆ, ಪೋಱ್ಱಿ- ಮಂಗಳವಾಗಲಿ. ಪೊನ್ಱ-ನಾಶವಾಗುವಂತೆ, ಶಕಡ - ಶಕಟಾಸುರನನ್ನು, ಉದೈತ್ತಾಯ್-ಕಾಲಿನಿಂದ ಒದ್ದ ನಿನ್ನ, ಪುಕೞ್ - ಶತ್ರುಧ್ವಂಸನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ, ಪೋಱ್ಱಿ - ಮಂಗಳವಾಗಲಿ. ಕನ್ಱು- ವತ್ಸಾಸುರನನ್ನು, ಕುಣಿಲಾ - ಹಾರಿ ಹೋಗುವಂತೆ, ಎಱಿನ್ದಾಯ್-ಎತ್ತಿ ಬೀಸಿದ ನಿನ್ನ, ಕೞಲ್ - ಪಾದಗಳಿಗೆ, ಪೋಱ್ಱಿ - ಮಂಗಳವಾಗಲಿ. ಕುನ್ಱು -ಪರ್ವತವನ್ನು, ಕುಡೈಯಾ-ಛತ್ರಿಯಾಗಿ,

ಎಡುತ್ತಾಯ್-ಎತ್ತಿದ ನಿನ್ನ, ಕುಣಮ್-ಆಶ್ರಿತ ವಾತ್ಸಲ್ಯಗುಣಕ್ಕೆ, ಪ್ಪೋಟ್ರಿ - ಮಂಗಳವಾಗಲಿ. ವೆನ್ಱು- ಜಯಿಸಿ, ಪಕೈ - ಶತ್ರುಗಳನ್ನು, ಕೆಡುಕ್ಕುಮ್ - ಸಂಹರಿಸುವ, ನಿ ಕೈಯಿಲ್ - ನಿನ್ನ ಹಸ್ತದಲ್ಲಿರುವ, ವೇಲ್-ವೇಲಾಯುಧಕ್ಕೆ, ಪ್ಪೋಟ್ರಿ - ಮಂಗಳವಾಗಲಿ. ಎನ್ಱೆನ್ಱು- ಎಂದೆಂದಿಗೂ, ಉನ್ - ನಿನ್ನ, ಶೇವ ಕಮೇ - ಪರಾಕ್ರಮವನ್ನು, ಏತ್ತಿ-ಸ್ತುತಿಸಿ, ಪಱೈಕೊಳ್ವಾನ್ - (ವಾದ್ಯವನ್ನು) ಇಷ್ಟಾರ್ಥವನ್ನು ಪಡೆಯಲು, ಇನ್ಱು- ಈಗ, ಯಾಮ್‌ವನ್ದೋಮ್-ನಾವು ಬಂದಿರು ತ್ತೇವೆ. ಇರಙ್ಗು - ಕೃಪೆ ಮಾಡು. ಏಲೋರ್ ಎಮ್ ಪಾವಾಯ್- ನಮ್ಮ ಅದ್ವಿತೀಯ ವ್ರತಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವುದು.

(ಸಂ ||)

ಏತಂ ಲೋಕಂ ತದಾ ತ್ವಂ ಸಕಲಮಪಿ ಪದಾಽಽಕ್ರಾನ್ತವಾನ್ !
ಸ್ವಸ್ತಿ ತೇ ಸ್ಯಾ-
ದ್ಭದ್ರಂ ತೇ ಭಾತು ಲಙ್ಕಾಪ್ರಮಥನ! ಶಕಟಧ್ವಂಸನೋ ವತ್ಸಹಾ ತ್ವಮ್ |
ಸ್ವಸ್ತಿ ಸ್ಯಾತ್ತೇಽದ್ಯ ಹಸ್ತಸ್ಥಿತನಿಶಿತಮಹಾಸ್ತ್ರಾಯ ಶತ್ರುಪ್ರಹನ್ತ್ರೇ!
ಭದ್ರಂ ತೇ ಪೌರುಷಾಯ! ಪ್ರವಿತರ ಕೃಪಯಾ ವಾದ್ಯಮದ್ಯ
ವ್ರತಾರ್ಥಮ್ ||

ತಾ|| ವಾಮನಾವತಾರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಲೋಕಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅಳೆದ ನಿನ್ನ ಪಾದಗಳಿಗೆ ಮಂಗಳವಾಗಲಿ! ದಣ್ಡಯಾತ್ರೆಮಾಡಿ ಲಂಕಾಪುರಿಯನ್ನು ನಾಶ ಪಡಿಸಿದ ನಿನ್ನ ಭುಜಬಲಕ್ಕೆ ಮಂಗಳವಾಗಲಿ! ಶಕಟಾಸುರನನ್ನು ಕಾಲಿನಿಂದ ಒದ್ದು ನಾಶಪಡಿಸಿದ ನಿನ್ನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ಮಂಗಳವಾಗಲಿ! ವತ್ಸಾಸುರನನ್ನು ಎತ್ತಿಬೀಸಿ ಹಾರಿಸಿದ ನಿನ್ನ ಪಾದಗಳಿಗೆ ಮಂಗಳವಾಗಲಿ! (ಗೋವರ್ಧನ) ಪರ್ವತವನ್ನು ಛತ್ರಿಯಾಗಿ ಎತ್ತಿದ ನಿನ್ನ ಆಶ್ರಿತ ವಾತ್ಸಲ್ಯಗುಣಕ್ಕೆ ಮಂಗಳ ವಾಗಲಿ! ಶತ್ರುಗಳನ್ನು (ಜಯಿಸಿ) ಸಂಹರಿಸುವ ನಿನ್ನ ಹಸ್ತದಲ್ಲಿರುವ ವೇಲಾ ಯುಧಕ್ಕೆ ಮಂಗಳವಾಗಲಿ! ಎಂದೆಂದಿಗೂ ನಿನ್ನ ಪರಾಕ್ರಮವನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿ (ವಾದ್ಯವನ್ನು) ಇಷ್ಟಾರ್ಥವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಈಗ ನಾವು ಬಂದು ಇರುತ್ತೇವೆ. ಕೃಪೆಮಾಡು. ನಮ್ಮ ಅದ್ವಿತೀಯ ವ್ರತಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವುದು.

(ಇಪ್ಪತ್ತೈದನೆಯ ಪದ್ಯ)

(ಅವತಾರಿಕೆ)—ನಮಗೆ ಬೇಕಾದುದೇನೆಂದರೆ — ಯಾವ ಪ್ರತಿಬನ್ಧಕಗಳಿ ದ್ದಾಗ್ಯೂ ನೀನೇ ನಿವಾರಣಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ದುಃಖಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾಶಪಡಿಸಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಾರೆ.

(೨೫) ಒರುತ್ತಿಮಕನಾಯ್ ಪ್ಪಿರನ್ದೋರಿರವಿಲ್
ಒರುತ್ತಿ ಮಕನಾಯೊಳಿತ್ತು ವಳರ,
ತರಿಕ್ಕಿಲಾನಾಕಿತ್ತಾ ತೀಙ್ಗು ನಿನೈನ್ದ
ಕರುತ್ತೈ ಪ್ಪಿಳೈಪ್ಪಿತ್ತು ಕ್ಕಞ್ಜ ವಯಿಱ್ಱಿಲ್
ನೆರುಪ್ಪೆನ್ನ ನಿನ್ರ ನೆಡುಮಾಲೇ ಯುನ್ನೈ
ಅರುತ್ತಿತ್ತು ವನ್ದೋಮ್ ಪಱೈ ತರುದಿಯಾಕಿಲ್
ತಿರುತ್ತಕ್ಕ ಶೆಲ್ವಮುಮ್ ಶೇವಕಮುಮ್ ಯಾಮ್ ಪಾಡಿ
ವರುತ್ತಮುಮ್ ತೀರ್ನ್ದು ಮಕಿೞ್ನ್ದೇಲೋರೆಮ್
ಪಾವಾಯ್.

ಪ್ರ॥ ಒರುತ್ತಿಮಕನಾಯ್ – ಅದ್ವಿತೀಯೆಯಾದ ದೇವಕೀದೇವಿಗೆ ಪುತ್ರನಾಗಿ, ಪಿಱನ್ದು–ಅವತರಿಸಿ, ಓರಿರವಿಲ್–ಒಂದು ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿಯೇ, ಒರುತ್ತಿಮಕನಾಯ್ – ಮತ್ತೊಬ್ಬಳಾದ ಯಶೋದಾದೇವಿಗೆ ಕುಮಾರನಾಗಿ, ಒಳಿತ್ತು – ಮರೆಸಿಕೊಂಡು, ವಳರ – ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರಲು, ತರಿಕ್ಕಿಲಾನಾಕಿ – ಸಹಿಸಲಾರದೆ, ತಾ ತೀಙ್ಗು ನಿನೈನ್ದ – ತಾನು ದ್ರೋಹವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಚಿನ್ತಿಸಿದ, ಕರುತ್ತೈ–ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು, ಪಿೞೈಪ್ಪಿತ್ತು–ನಾಶಪಡಿಸಿ, ಕಞ್ಜ–ಕಂಸನ, ವಯಿಱ್ಱಿಲ್ – ಉದರದಲ್ಲಿ, ನೆರುಪ್ಪೆನ್ನ – ಬೆಂಕಿಯಂತೆ, ನಿನ್ರ–ನಿಂತ (ಅವನನ್ನು ಧ್ವಂಸಮಾಡಿದ), ನೆಡುಮಾಲೇ – ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಯೇ (ವ್ಯಾಮೋಹಶಾಲಿಯೇ), ಉನ್ನೈ–ನಿನ್ನನ್ನು, ಅರುತ್ತಿತ್ತು–ಅರ್ಥಿಸಲು, ವನ್ದೋಮ್–ಬಂದೆವು. ಪಱೈ ತರುದಿಯಾಕಿಲ್ – ಪ್ರಾಪ್ಯವಸ್ತುವನ್ನು ಕೊಡುವ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ತಿರುತ್ತಕ್ಕ–ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಗೆ ತಕ್ಕ (ನಿನ್ನ ಭೋಗರೂಪವಾದ), ಶೆಲ್ವಮುಮ್–ಸಮ್ಪತ್ತನ್ನೂ, ಶೇವಕಮುಮ್ – ಪರಾಕ್ರಮವನ್ನೂ, ಯಾಮ್ ಪಾಡಿ – ನಾವು ಕೀರ್ತಿಸಿ, ವರುತ್ತಮುಮ್–ನಮ್ಮ ವ್ಯಸನವೂ, ತೀರ್ನ್ದು–ತೀರಿ, ಮಕಿೞ್ನ್ದು–ಸನ್ತುಷ್ಟರಾಗಲು, ಏಲೋರೆಮ್ ಪಾವಾಯ್–ನಮ್ಮ ಅದ್ವಿತೀಯ ವ್ರತಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವುದು.

(ಸಂ ॥)—

ಏಕಸ್ಯಾಸ್ತ್ವಂ ಸುತತ್ವಂ ಸಪದಿ ನಿಶಿ ಗತಃ ಪುತ್ರತಾಂ ಚಾಪರಸ್ಯಾಃ।
ಗುಪ್ತಶ್ಚಾಸೂಯಯಾ ತ್ವಾಂ ಪ್ರತಿ ಕುಟಿಲಮತಿಂ ಕಂಸಮುಧ್ವಂಸಯಶ್ಚ।
ಶ್ರೀಮನ್ನಾಥಂ ಭವನ್ತಂ ಮುರಜಮಿಷ ವಯಂ ಯಾಚಿತುಂ ಪ್ರಾಗತಾ ಹಿ!
ಸ್ತುತ್ವಾ ಮೋದಾಮಹೇ ತೇ ವಿಭವಮಪಿ ಬಲಂ ವೀತಖೇದಾ
ವ್ರತಾರ್ಥಮ್ ॥

ತಾ॥ ಅದ್ವಿತೀಯೆಯಾದ ದೇವಕೀದೇವಿಗೆ ಪುತ್ರನಾಗಿ ಒಂದು ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸಿ, ಅದೇ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಮತ್ತೊಬ್ಬಳಾದ ಯಶೋದಾದೇವಿಗೆ ಕುಮಾರನಾಗಿ ಮರೆಸಿಕೊಂಡು ನೀನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರಲು, ಸಹಿಸಲಾರದೆ ನಿನಗೆ ದ್ರೋಹವನ್ನು ಚಿನ್ತಿಸಿದ ಕಂಸನ ದುರಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸಿ ಅವನ ಉದರದಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿಯಂತೆ ನಿಂತು ಅವನನ್ನು ಧ್ವಂಸಮಾಡಿದ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಯೇ! ನಿನ್ನನ್ನು ಅರ್ಥಿಸಲು ನಾವು ಬಂದಿರುತ್ತೇವೆ. ಪ್ರಾಪ್ಯವಸ್ತುವನ್ನು ನೀನು ನಮಗೆ ಕೊಡುವ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಗೆ ಉಚಿತವಾದ ನಿನ್ನ ಭೋಗರೂಪವಾದ ಸಮ್ಪತ್ತನ್ನೂ, ನಿನ್ನ ಅದ್ವಿತೀಯವಾದ ಪರಾಕ್ರಮವನ್ನೂ ನಾವು ಹಾಡಿ, ನಮ್ಮ ವ್ಯಸನವೆಲ್ಲಾ ತೀರಿ ಸನ್ತುಷ್ಟರಾದರೆ ನಮ್ಮ ಅದ್ವಿತೀಯ ವ್ರತಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವುದು.

(ಇಪ್ಪತ್ತಾರನೆಯ ಪದ್ಯ)

(ಅವತಾರಿಕೆ)—ನಿಮಗೆ ವ್ರತಕ್ಕಾಗಿ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಯಾವಯಾವ ವಸ್ತುಗಳೆಂದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಇವರನ್ನು ಕೇಳಲು, ಇವರು ಆ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು-ಶಂಖ, ಭೇರಿ, ವನ್ದಿ, ದೀಪ, ಧ್ವಜ, ವಿತಾನಾದಿಗಳನ್ನು—ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. (ಇವರು ಕೃಷ್ಣಸಂಶ್ಲೇಷವನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿ ಬಂದವರಾದಾಗ್ಯೂ ಅನ್ತರಂಗದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬಹಿರಂಗದಲ್ಲಿ ವ್ರತಾಚರಣವೆಂಬ ವ್ಯಾಜವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಯಾಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ಗೋಪವೃದ್ಧರು ಇವರಿಗೆ ವ್ರತಕ್ಕೆ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಆ ಉಪಕಾರವನ್ನು ಕೊಂಡಾಡುತ್ತಾರೆ.)

(೨೬) ಮಾಲೇ! ಮಣಿವಣ್ಣಾ! ಮಾರ್ಕೞಿ ನೀರಾಡುವಾರ್
ಮೇಲೈಯಾರ್ ಶೆಯ್‌ವನಕಳ್ ವೇಣ್ಡುವನ
ಕೇಟ್ಟಿಯೇಲ್,
ಞಾಲತ್ತೈಯೆಲ್ಲಾಮ್ ನಡುಙ್ಗ ಮುರಲ್ವನ
ಪಾಲನ್ನವಣ್ಣತ್ತುನ್ ಪಾಞ್ಚಶನ್ನಿಯಮೇ
ಪೋಲ್ವನ ಶಙ್ಗಙ್ಗಳ್ ಪೋಯ್‌ಪ್ಪಾಡುಡೈಯನವೇ
ಶಾಲಪ್ಪೆರುಮ್‌ಪಱೈಯೇ ಪಲ್ಲಾಣ್ಡಿಶೈಪ್ಪಾರೇ
ಕೋಲವಿಳಕ್ಕೇ ಕೊಡಿಯೇ ವಿತಾನಮೇ
ಆಲಿನಿಲೈಯಾಯ್ಅರುಳೇಲೋರೆಮ್ ಪಾವಾಯ್.

ಪ್ರ॥ ಮಾಲೇ-ಆಶ್ರಿತವತ್ಸಲನೇ, ಮಣಿವಣ್ಣಾ - ನೀಲಮಣಿವರ್ಣನೇ, ಮಾರ್ಗಳಿನೀರಾಡುವಾ - ಧನುರ್ಮಾಸ ವ್ರತಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಲು, ಮೇಲೈಯಾರ್-ಪ್ರಾಜ್ಞರಾದ ದೊಡ್ಡವರು, ಶೆಯ್‌ವನಕಳ್ - ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ, ವೇಣ್ಡುವನ-ಬೇಕಾದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು, ಕೇಟ್ಟಿಯೇಲ್-ಯಾವುವೆಂದು ನೀನು ಕೇಳಿದರೆ, ಞಾಲತ್ತೈಯೆಲ್ಲಾಮ್ - ಭೂಮಿಯನ್ನೆಲ್ಲಾ, ನಡುಙ್ಗ-ನಡುಗಿಸುವಂತೆ, ಮುರಲ್ವನ - ಘೋಷಿಸುವ, ಪಾಲನ್ನವಣ್ಣತ್ತು - ಹಾಲಿನಂತೆ ಶುಭ್ರವರ್ಣವುಳ್ಳ, ಉನ್-ನಿನ್ನ, ಪಾಞ್ಚಶನ್ನಿಯಮೇಪ್ಪೋಲ್ವನ - ಪಾಞ್ಚಜನ್ಯದಂತೆ ಇರುವ, ಶಙ್ಗಙ್ಗಳ್ - ಶಂಖಗಳನ್ನೂ, ಪೋಯ್‌ಪ್ಪಾಡುಡೈಯನವೇ - ಒಳಗೆ ವಿಶಾಲವಾದುವುಗಳನ್ನು (ಪ್ರಖ್ಯಾತವಾದುವುಗಳನ್ನು), ಶಾಲಪ್ಪೆರುಮ್ - ಬಹು ದೊಡ್ಡದಾದ, ಪಱೈಯೇ - ಭೇರೀ ವಾದ್ಯವನ್ನೂ, ಪಲ್ಲಾಣ್ಡಿಶೈಪ್ಪಾರೇ-ಮಂಗಳಾಶಾಸನ ಮಾಡುವವರನ್ನೂ, ಕೋಲವಿಳಕ್ಕೇ - ಮಂಗಳದೀಪಗಳನ್ನೂ, ಕೊಡಿಯೇ-ಧ್ವಜವನ್ನೂ, ವಿತಾನಮೇ-ಮೇಲುಕಟ್ಟನ್ನೂ, ಆಲಿನಿಲೈಯಾಯ್-ವಟಪತ್ರಶಾಯಿಯಾದ ಸರ್ವೇಶ್ವರನೇ! ಅರುಳ್-ಕೃಪೆಮಾಡಿ ನಮಗೆ ಕೊಡು ಏಲೋರ್ ಎಮ್ ಪಾವಾಯ್-ನಮ್ಮ ಅದ್ವಿತೀಯ ವ್ರತಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವುದು.

(ಸಂ ॥)—

ಭಕ್ತವ್ಯಾಮೋಹಶೀಲ! ಸ್ವಯಮಿಹ ಮಣಿವರ್ಣಾದ್ಯ ಚಾಪೇ ತು ಮಾಸಿ
ಸ್ನಾತುಂ ವಸ್ತೂನಿ ಶಿಷ್ಟೈರಿಹ ಶೃಣು ಕಥಿತಂ! ಪಾಞ್ಚಜನ್ಯಾಭಶಙ್ಖಾಃ।
ಭೇರೀಬೃನ್ದಾನಿ ವನ್ದಿಪ್ರಮುಖಪರಿಕರೈರ್ದೀಪಮಾಲಾವಿತಾನಾ-
ದ್ಯುಲ್ಲಾಸೋದ್ಯದ್ಧ್ವಜಾದ್ಯೈರ್ವಟದಳಶಯಿತ! ಶ್ರೀಶ! ಭದ್ರಂ ವ್ರತಂ ನಃ॥

ತಾ॥ ಆಶ್ರಿತವತ್ಸಲನೇ! ನೀಲಮಣಿವರ್ಣನೇ! ಧನುರ್ಮಾಸವ್ರತ ಸ್ನಾನವಂ ಮಾಡಲು ದೊಡ್ಡವರು ಮಾಡತಕ್ಕ ಅನುಷ್ಠಾನ ಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಯಾವುವೆಂದು ನೀನು ಕೇಳಿದರೆ— ಪಾಂಚಜನ್ಯದಂತೆ ಇರುವ ಶಂಖಗಳು, ವಿಶಾಲವಾದ ಪೊರೆಗಳುಳ್ಳವುಗಳು (ಪ್ರಖ್ಯಾತವಾದುವು), ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಭೇರೀವಾದ್ಯಗಳು, ಮಂಗಳಾಶಾಸನಪರರಾದ ಸ್ತುತಿಪಾಠಕರು, ಮಂಗಳ ದೀಪಗಳು, ಧ್ವಜಗಳು, ಮೇಲುಕಟ್ಟು— ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಎಲೈ ವಟಪತ್ರಶಾಯಿಯಾದ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಯೇ! ನೀನು ಕೃಪೆಯಿಂದ ಅನುಗ್ರಹಿಸು. ನಮ್ಮ ಅದ್ವಿತೀಯವ್ರತಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವುದು.

(ಇಪ್ಪತ್ತೇಳನೆಯ ಪದ್ಯ)

(ಅವತಾರಿಕೆ)—ಈ ವ್ರತಾಚರಣದಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಸರ್ವೇಶ್ವರನ ಅನುಗ್ರಹ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸುತ್ತಾರೆ.

(೨೭) ಕೂಡಾರೈವೆಲ್ಲುಂ ಶೀರ್ ಗೋವಿನ್ದಾ! ಉನ್ದನ್ನೈ
ಪಾಡಿ ಪ್ಪಱೈಕೊಣ್ಡು ಯಾಮ್ ಪೆರುಶಮ್ಮಾನಮ್,
ನಾಡುಪುಕರ್ಟ್ಟುಮ್ ಪರಿಶಿನಾಲ್ ನನ್ಱಾಕ
ಶೂಡಕಮೇ ತೋಳ್ವಳೈಯೇ ತೋಡೇ ಶೆವಿಪ್ಪೂವೇ
ಪಾಡಕಮೇ ಯೆನ್ಱನೈಯ ಪ್ಪಲ್‌ಕಲನುಮ್
ಯಾಮಣಿವೋಮ್
ಆಡೈಯುಡುಪ್ಪೋಮದನ್‌ಪಿನ್ನೇ ಪಾಲ್‌ಚೋಱು
ಮೂಡ ನೆಯ್‌ಪೆಯ್‌ದು ಮುೞಙ್ಗೈವೞಿವಾರ
ಕೂಡಿಯಿರುನ್ದು ಕುಳಿರ್‌ನ್ದೇಲೋರೆಮ್ ಪಾವಾಯ್.

ಪ್ರ॥ ಕೂಡಾರೈ-ಶತ್ರುಗಳನ್ನು, ವೆಲ್ಲುಮ್-ಜಯಿಸುವ, ಶೀರ್-ಕಲ್ಯಾಣ ಗುಣಗಳುಳ್ಳ, ಗೋವಿನ್ದಾ-ಗೋಪಾಲಕನೇ!, ಉನ್ದನ್ನೈ-ನಿನ್ನನ್ನು, ಪಾಡಿ-ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡಿ, ಪಱೈಕೊಣ್ಡು - ಪ್ರಾಪ್ಯವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಪಡೆದು, ಯಾಮ್-ನಾವು, ಪೆಱು-ಹೊಂದುವ, ಶಮ್ಮಾನಮ್ - ಸಮ್ಮಾನಗಳು (ಯಾವುವೆಂದರೆ), ನಾಡು-ದೇಶವೆಲ್ಲಾ, ಪುಕರ್ಟ್ಟುಮ್-ಸ್ತುತಿಸುವ, ಪರಿಶಿನಾಲ್-ಬಹುಮಾನದಿಂದ, ನನ್ಱಾಕ-ಚೆನ್ನಾಗಿ, ಶೂಡಕಮೇ-ಹಸ್ತಾಭರಣವೂ, ತೋಳ್‌ವಳೈಯೇ-ತೋಳು ಬಳೆಗಳೂ, ತೋಡೇ - ಕರ್ಣಾಭರಣವೂ, ಶೆವಿಪ್ಪೂವೇ - ಕರ್ಣಪುಷ್ಪಗಳೂ, ಪಾಡಕಮೇ-ಚರಣಾಭರಣವೂ, ಎನ್ಱು ಅನೈಯ-ಎಂಬ ಸಮಸ್ತ, ಪಲ್‌ಕಲನುಮ್ - ಅನೇಕವಿಧವಾದ ಆಭರಣಗಳನ್ನೂ, ಯಾಮ್ ಅಣಿವೋಮ್ - ನಾವು ಧರಿಸುವೆವು. ಆಡೈ - ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು, ಉಡುಪ್ಪೋಮ್ - ಉಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವೆವು. ಅದನ್‌ಪಿನ್ನೇ - ಅದರಮೇಲೆ, ಪಾಲ್‌ಶೋಱು - ಕ್ಷೀರವೂ ಅನ್ನವೂ, ಮೂಡ-ಮುಳುಗಿಹೋಗುವಂತೆ, ನೆಯ್‌ಪೆಯ್‌ದು-ಸಮೃದ್ಧಿಯಾಗಿ ತುಪ್ಪವನ್ನು ಸುರಿದು, ಮುೞಙ್ಗೈವೞಿವಾರ - ಮೊಣಕೈಯಲ್ಲಿ ಹರಿಯುವಂತೆ, ಕೂಡಿ ಇರುನ್ದು - ಎಲ್ಲರೂ ಸೇವಿಸಿ ಕೂಡಿ ಇದ್ದು, ಕುಳಿರ್‌ನ್ದು - ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಸನ್ತೋಷಿಸುತ್ತಿರಲು, ಏಲೋರ್ ಎಮ್‌ಪಾವಾಯ್ - ನಮ್ಮ ಅದ್ವಿತೀಯ ವ್ರತಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವುದು.

(ಸಂ ||)—

ಶತ್ರುಧ್ವಂಸೈಕಶೀಲ! ಪ್ರಿಯತಮ! ನುತಿಮುದ್ಗಾಯ ಗೋವಿನ್ದ! ತೇಽವಿಾ
ಸಮ್ಮಾನಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಲೋಕೈರ್ಬಹುವಿಧಯಶಸಾ ಶಂಸಿತಾ ಏವ ಸದ್ಯಃ |
ಭೂಷಾ ಧೃತ್ವಾ ವಯನ್ತ್ವುಜ್ಜ್ವಲವಲಯಮುಖಾ
ಕರ್ಣಪುಷ್ಪಾಙ್ಗದಾದೀಃ
ತಾಟಙ್ಕಂ ನೂಪುರಾದೀಃ ವಸನಮಪಿ ಘೃತಂ ಕ್ಷೀರಮನ್ನಂ ಪಿಬಾಮಃ ||

ತಾ|| ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಜಯಿಸುವ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವುಳ್ಳ ಗೋವಿನ್ದನೇ! ನಿನ್ನನ್ನು ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡಿ ಪ್ರಾಪ್ಯವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ನಾವು ಹೊಂದುವ ಸಮ್ಮಾನಗಳು ಯಾವುವೆಂದರೆ—ಲೋಕವೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಶಂಸಿಸುವ ಬಹುಮಾನದಿಂದ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹಸ್ತಾಭರಣ - ತೋಳುಬಳೆ - ಕರ್ಣಾಭರಣ - ಕರ್ಣಪುಷ್ಪ- ಚರಣಾಭರಣಾದ್ಯನೇಕ ಭೂಷಣಗಳನ್ನು ನಾವು ಧರಿಸುವೆವು. ದಿವ್ಯ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಉಟ್ಟು ಕ್ಷೀರಾನ್ನವನ್ನು ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸಿ ಮೊಣಕೈಯಲ್ಲಿ ಹರಿಯುವಂತೆ ಸೇವಿಸಿ ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡಿ ಇದ್ದು ಶೀತೋದಕ ಸ್ನಾನದಿಂದ ಸನ್ತುಷ್ಟರಾದರೆ ನಮ್ಮ ಅದ್ವಿತೀಯ ವ್ರತಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವುದು.

(ಇಪ್ಪತ್ತೆಂಟನೆಯ ಪದ್ಯ)

(ಅವತಾರಿಕೆ)—ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶ್ಯವು ವ್ರತಾಚರಣವಲ್ಲ; ನಿನ್ನ ಚರಣಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯಕೈಂಕರ್ಯವೇ ನಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಪುರುಷಾರ್ಥವು; ನಮ್ಮ ಆಕಿಞ್ಚನ್ಯವನ್ನೂ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯನ್ನೂ ಕಟಾಕ್ಷಿಸಿ ನೀನೇ ನಮಗೆ ಉಪಾಯವಾಗಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಾರೆ.

(೨೮) ಕಱವೈಕಳ್ ಪಿನ್ಶೆನ್ಱು ಕಾನಮ್ ಶೇರ್ನ್ದುಣ್ಬೋಮ್
ಅಱಿವೊನ್ಱುಮಿಲ್ಲಾದ ವಾಯ್‍ಕ್ಕುಲತ್ತು ತನ್ನೈ,
ಪಿಱವಿ ಪೆಱುನ್ತನೈ ಪುಣ್ಣಿಯಮ್ ಯಾಮುಡೈಯೋಮ್
ಕುಱೈವೊನ್ಱುಮಿಲ್ಲಾದ ಗೋವಿನ್ದಾ! ಉನ್‍ತನ್ನೋಡು
ಉಱವೇಲ್ ನಮಕ್ಕಿಙ್ಗೊಳಿಕ್ಕ ವೊಳಿಯಾದು,
ಅಱಿಯಾದ ಪಿಳ್ಳೈಕಳೋಮನ್ಬಿನಾಲುನ್ ತನ್ನೈ,
ಶಿಱುಪೇರ್‍ಅೞೈತ್ತನವುಮ್ ಶೀಱಿಯರುಳಾದೇ
ಇಱೈವಾ! ನೀತಾರಾಯ್ ಪಱೈಯೇಲೋರೆಮ್
ಪಾವಾಯ್.

ಪ್ರ॥ ಕಱವೈಕಳ್ - ಪಶುಗಳ, ಪಿೞೆನ್ಜು - ಹಿಂದೆ ಹೋಗಿ. ಕಾನಮ್ - ವನಕ್ಕೆ, ಶೇರ್ನ್ದು-ಸೇರಿ (ಪ್ರವೇಶಿಸಿ), ಉಣ್ಬೋಮ್-ತಿನ್ನೋಣ, ಅಱಿವು-ಜ್ಞಾನವು, ಒನ್ಱುಮಿಲ್ಲಾದ-ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಇಲ್ಲದ, ಆಯ್ಕ್ಕುಲತ್ತು - ಗೋಪಕುಲದಲ್ಲಿ, ಉನ್ತನ್ನೈ-ನಿನ್ನನ್ನು, ಪಿಱವಿಪೆಱುನ್ದನೈ-ಅವತಾರವಾಗಿ ಲಭಿಸುವಂತೈ ಪುಣ್ಣಿಯಮ್-ನಮ್ಮ ಮಹಾ ಭಾಗ್ಯವನ್ನು (ಉಪಾಯವನ್ನು), ಯಾಮ್ ಉಡೆ, ಯೋಮ್ - ನಾವು ಪಡೆದಿರುತ್ತೇವೆ. ಕುಱೈವು ಒನ್ಱುಮಿಲ್ಲಾದ-ಯಾವ ದೋಷವೂ ಇಲ್ಲದ (ಯಾವ ನ್ಯೂನತೆಯೂ ಇಲ್ಲದ), ಗೋವಿನ್ದಾ - ಗೋವಿನ್ದನೇ !, ಉನ್ತನ್ನೋಡು-ನಿನ್ನೊಡನೆ, ಉಱವೇಲ್ - ಸಮ್ಬನ್ಧವು, ನಮುಕ್ಕು - ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ, ಇಙ್ಗು - ಇಲ್ಲಿ, ಒೞಿಕ್ಕವೊೞಿಯಾದು - ನಾಶನೀಯವಲ್ಲ (ಮರೆಸಲ್ಪಡತಕ್ಕುದಲ್ಲ). ಅಱಿಯಾದ - ಜ್ಞಾನಶೂನ್ಯರಾದ, ಪಿಳ್ಳೈಕಳೋಮ್ - ಬಾಲೆಗಳಾಗಿದೇವೆ. ಅನ್ಬಿನಾಲ್ - ಪ್ರೇಮದಿಂದ, ಉನ್ತನ್ನೈ - ನಿನ್ನನ್ನು, ಶಿಱುಪೇರ್ - ಅಲ್ಪನಾಮದಿಂದ, ಅೞೈತ್ತನವುಮ್ - ಕರೆದೆವೆಂದು, ಶೀಱಿಯರುಳಾದೇ-ಕೋಪಮಾಡದೇ ಇರು. ಇಱೈವಾ-ಸ್ವಾಮಿಯೇ !, ನೀ-ನೀನು, ಪಱೈ- ಪ್ರಾಪ್ಯವಸ್ತುವನ್ನು (ವಾದ್ಯವನ್ನು), ತಾರಾಯ್ - ಕೊಡು. ಏಲೋರ್ ಎಮ್ಪಾವಾಯ್-ನಮ್ಮ ಅದ್ವಿತೀಯ ವ್ರತಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವುದು.

(ಸಂ ||)—

ಧೇನೂನಾಂ ಬೃನ್ದಮೇತೇ ವಯಮನುಚಲಿತಾಃ ಕಾನನೇ ಗೋಪಬಾಲೈಃ
ಭುಞ್ಜ್ಮೋ! ಭಾಗ್ಯಮಸ್ಮತ್ಕುಲಭವ! ಭವತಾ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಗೋವಿನ್ದ ! ತುಷ್ಟಾಃ ।
ಸಮ್ಬನ್ಧೋ ನೈವ ಗೋಪ್ಯೋ ಭವತಿ ಹಿ ಭವತಾಽಸ್ಮಾಕಮಜ್ಞಾಶ್ಚ ಬಾಲಾಃ
ಪ್ರೇಮ್ಣಾ ತ್ವಾಮಾಹ್ವಯಾಮೋ ಲಘುವಚಸಿ! ರುಷಂ ಮಾಕೃಥಾ ದೇಹಿ ವಾದ್ಯಮ್ ||

ತಾ|| ಪಶುಗಳ ಹಿಂದೆ ಹೋಗಿ ವನದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿಭುಜಿಸೋಣ. ಜ್ಞಾನಶೂನ್ಯವಾದ ನಮ್ಮ ಗೋಪಕುಲದಲ್ಲಿ ನೀನು ಅವತರಿಸಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಹಾಭಾಗ್ಯವನ್ನು ನಾವು ಪಡೆದು ಇರುತ್ತೇವೆ. ಯಾವ ನ್ಯೂನತೆಯೂ ಇಲ್ಲದ ಪರಿಪೂರ್ಣನಾದ ಗೋವಿನ್ದನೇ! ನಿನ್ನೊಡನೆ ನಮಗೆ ಇರುವ ಸಮ್ಬನ್ಧವು ನಮ್ಮಿಂದ ಮರೆಸಲ್ಪಡತಕ್ಕುದಲ್ಲ. ನಾವು ಜ್ಞಾನಶೂನ್ಯರಾದ ಅಬಲೆಗಳು (ಬಾಲೆಗಳು). ಪ್ರೇಮದಿಂದ ನಿನ್ನನ್ನು ಅಲ್ಪನಾಮದಿಂದ ಕರೆದುದಕ್ಕಾಗಿ ನೀನು ಕೋಪವಂ ಮಾಡಬೇಡ. ನಮ್ಮ ಸ್ವಾಮಿಯೇ! ನೀನು ಪ್ರಾಪ್ಯವಸ್ತುವನ್ನು ನಮಗೆಕೊಡು. ನಮ್ಮ ಅದ್ವಿತೀಯ ವ್ರತಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವುದು,

(ಇಪ್ಪತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಪದ್ಯ)

(ಅವತಾರಿಕೆ)—ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಪ್ಯರುಚಿಯನ್ನೂ, ಪ್ರಾಪ್ಯವಸ್ತುವು ಇದು ಎಂಬುದನ್ನೂ, ಅದನ್ನು ಅವನೇ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನೂ, ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಪ್ಯತ್ವರೆಯನ್ನೂ ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ, (ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಪ್ಯನಿಷ್ಕರ್ಷವು ಮಾಡಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.)

(೨೯) ಶಿಱ್ಱಮ್ ಶಿಱುಕಾಲೇ ವನ್ದುನ್ನೈ ಚ್ಚೇವಿತ್ತುನ್
ಪೊಱ್ಱಾಮರೈಯಡಿಯೇ ಪೋಱ್ಱುಮ್
ಪೊರುಳ್ ಕೇಳಾಯ್,
ಪೆಱ್ಱಮ್ ಮೇಯ್ತ್ತುಣ್ಣುಮ್ ಕುಲತ್ತಿಲ್ ಪಿಱನ್ದ ನೀ
ಕುಱ್ಱೇವಲೆಙ್ಗಳೈ ಕ್ಕೊಳ್ಳಾಮಲ್ ಪೋಕಾದು,
ಇಱ್ಱೈ ಪ್ಪಱೈಕೊಳ್ವಾನನ್ಱುಕಾಣ್ ಗೋವಿನ್ದಾ !
ಎಱ್ಱೈಕ್ಕುಮೇೞೇೞ್ ಪಿಱವಿಕ್ಕುಮ್ ಉನ್ದನ್ನೋಡು
ಉಱ್ಱೋಮೇ ಯಾವೋಮುನಕ್ಕೇ ನಾಮಾಳ್
ಚ್ಚೆಯ್ವೋಮ್
ಮಱ್ಱೈ ನಮ್ ಕಾಮಙ್ಗಳ್ ಮಾಱ್ಱೇಲೋರೆಮ್
ಪಾವಾಯ್.

ಪ್ರ|| ಶಿಱ್ಱಮ್ ಶಿಱುಕಾಲೇ-ಬೆಳಗಿನಜಾಮದಲ್ಲಿ, ವನ್ದು-ಎಲ್ಲರೂ ಬಂದು, ಉನ್ನೈ-ನಿನ್ನನ್ನು, ಶೇವಿತ್ತು-ಸೇವಿಸಿ (ನಮಸ್ಕರಿಸಿ), ಉನ್-ನಿನ್ನ, ಪೊಱ್ಱಾಮರೈ-ರಮ್ಯವಾದ ತಾವರೆಹೂವಿನಂತೆ ಇರುವ, ಅಡಿಯೇ-ಪಾದಗಳನ್ನು, ಪೋಱ್ಱುಮ್-ಮಂಗಳಾಶಾಸನ ಮಾಡುವ, ಪೊರುಳ್-ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು, ಕೇಳಾಯ್-ಕೇಳು. ಪೆಱ್ಱಮ್-ಪಶುಗಳನ್ನು, ಮೇಯ್ತ್ತು-ಮೇಯಿಸಿ, ಉಣ್ಣುಮ್-ಭುಜಿಸುವ (ಜೀವಿಸುವ), ಕುಲತ್ತಿಲ್-ಕುಲದಲ್ಲಿ, ಪಿಱನ್ದ-ಅವತರಿಸಿದ, ನೀ-ನೀನು, ಕುಱ್ಱೇವಲ್-ಅನ್ತರಂಗ ಕೈಂಕರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ, ಎಙ್ಗಳೈ-ನಮ್ಮನ್ನು, ಕೊಳ್ಳಾಮಲ್ಪೋಕಾದು-ಅಂಗೀಕರಿಸದೆ ಇರಕೂಡದು. ಇಱ್ಱೈ-ಈಗ (ಈದಿನ), ಪಱೈ-ವಾದ್ಯವನ್ನು, ಕೊಳ್ವಾನ್ ಅನ್ಱುಕಾಣ್-(ನಾವು) ಸ್ವೀಕರಿಸುವವರಲ್ಲ. ಗೋವಿನ್ದಾ-ಎಲೈ ಗೋವಿನ್ದನೇ!, ಎಱ್ಱೈಕ್ಕುಮ್-ಎಂದೆಂದಿಗೂ, ಏೞೇೞ್ಪಿಱವಿಕ್ಕುಮ್-ಏಳು ಏಳು ಜನ್ಮಗಳಿಗೂ, ಉನ್ದನ್ನೋಡು-ನಿನ್ನೊಡನೆ, ಉಱ್ಱೋಮೇಯಾವೋಮ್-ಅನನ್ಯಾರ್ಹರಾಗಿಯೇ ಬಾಳುವೆವು. ಉನಕ್ಕೇ-ನಿನಗೇ, ನಾಮ್-ನಾವು, ಆಳ್ಚೆಯ್ವೋಮ್-ಕೈಂಕರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುವೆವು. ಮಱ್ಱೈ-ಬೇರೆ ವಿಧವಾದ, ನಮ್ಕಾಮಙ್ಗಳ್-ನಮ್ಮ

ಮನೋರಥಗಳನ್ನು, ಮಾಱ್ಱು - (ನೀನು) ಪರಿಹರಿಸು. (ನಮಗೆ ಬೇರೆ ವಿಧವಾದ ಆಶೆಗಳು ಉಂಟಾಗಬಾರದು.) ಏಲೋರ್ ಎಮ್ಪಾವಾಯ್ - ನಮ್ಮ ಅದ್ವಿತೀಯ ವ್ರತಸಿದ್ಧಿಯಾಗಲಿ!

(ಸಂ ||)

ಆಗತ್ಯಾಮಿಾ ಪ್ರಭಾತೇ ತವ ಚರಣಯುಗಸ್ತೋತ್ರಸಕ್ತಾಸ್ಸ್ಮ ನಾಥ !
ಪ್ರಾಪ್ತಸ್ತ್ವಂ ಗೋಪಜನ್ಮ! ಸ್ವಯಮಿಹ ಶೃಣು ನಸ್ಸ್ವೀಕುರು ಶ್ರೀಶ ಸೇವಾಮ್ !
ಗೋವಿನ್ದ ! ಪ್ರಾಪ್ತುಕಾಮಾ ನ ಹಿ ವಯಮಧುನಾ ವಾದ್ಯಮಸ್ಮಿತ್ಕುಲೇಽಸ್ಮಿನ್
ಸಮ್ಬನ್ಧೋಽಸ್ತು ತ್ವಯಾ ನ ಸ್ಸತತಮುಪಚರಾಮೋಽನ್ಯಸಕ್ತಿಸ್ತು ಮಾಽಸ್ತು ||

ತಾ|| ಬೆಳಗಿನ ಜಾಮದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಬಂದು ನಿನ್ನನ್ನು ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ನಿನ್ನ ಪಾದಾರವಿನ್ದಗಳಿಗೆ ಮಂಗಳಾಶಾಸನಮಾಡುವ ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಕೇಳು. ಪಶುಗಳನ್ನು ಮೇಯಿಸಿ ಜೀವಿಸುವ ಕುಲದಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸಿದ ನೀನು ನಮ್ಮನ್ನು ನಿನ್ನ ಅನ್ತರಂಗ ಕೈಂಕರ್ಯಗಳಿಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಇರಕೂಡದು. ಈಗ ನಾವು ವಾದ್ಯವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವವರಲ್ಲ. ಎಲೈ ಗೋವಿನ್ದನೇ! ನಾವು ಏಳೇಳು ಜನ್ಮಗಳಿಗೂ ನಿನ್ನೊಡನೆ ಅನನ್ಯಾರ್ಹೆಗಳಾಗಿ (ನಿನಗೆ ನಾಯಕಿಗಳಾಗಿಯೇ) ಬಾಳುವೆವು. ನಿನಗೇ ನಾವು ನಿತ್ಯಕೈಂಕರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುವೆವು. ನಮಗೆ ಬೇರೆ ವಿಧವಾದ ಮನೋರಥಗಳೇ ಉಂಟಾಗದಂತೆ ಮಾಡಿ ನೀನು ನಮ್ಮನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಕೃತಾರ್ಥರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡು. (ನಮ್ಮ ಅದ್ವಿತೀಯ ವ್ರತಸಿದ್ಧಿಯು ಇದೇ ಎಂದು ನಿಶ್ಚಿತ.)

(ಮೂವತ್ತನೆಯ ಪದ್ಯ)

(ಅವತಾರಿಕೆ)—ಈ ಕೊನೆಯ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಬನ್ಧವನ್ನು ಪಠಿಸುವವರಿಗೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀಕಟಾಕ್ಷವೂ ಭಗವತ್ಕಟಾಕ್ಷವೂ ಉಂಟಾಗಿ ಸರ್ವಶ್ರೇಯಃಪರಮ್ಪರೆಯೂ ಫಲಿಸುವುದೆಂದು ಸೂಚಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.

(೩೦) ವಙ್ಗಕ್ಕಡಲ್ ಕಡೈನ್ದ ಮಾದವನೈ ಕ್ಕೇಶವನೈ
ತಿಙ್ಗಳ್ ತಿರುಮುಕತ್ತು ಚ್ಚೇಯಿೞೈಯಾರ್ ಶೆನ್ಱಿಱೈಞ್ಜಿ,
ಅಙ್ಗಪ್ಪಱೈಕೊಣ್ಡ ವಾಱ್ಱೈ ಯಣಿಪುದುವೈ
ಪ್ಪೈಙ್ಗಮಲತ್ತಣ್ತೆರಿಯಲ್ ಪಟ್ಟರ್‌ಪಿರಾ ಕೋದೈ ಶೊನ್ನ

ಶಙ್ಗತ್ತಮಿೞ್ಮಾಲೈ ಮುಪ್ಪದುಮ್ ತಪ್ಪಾಮೇ
ಇಙ್ಗಿಪ್ಪರಿಶುರೈಪ್ಪಾರೀರಿರಣ್ಡು ಶೀರ್ಮಾಲ್ವರೈತ್ತೋಳ್
ಶೆಙ್ಗಣ್ ತಿರುಮುಕತ್ತು ಚ್ಚೆಲ್ವತ್ತಿರುಮಾಲಾಲ್
ಎಙ್ಗುಮ್ ತಿರುವರುಳ್ ಪೆತ್ತಿನ್ಬುಱುವರೆಮ್
ಪಾವಾಯ್.

ಪ್ರ|| ವಙ್ಗಕ್ಕಡಲ್-ಹಡಗುಗಳುಳ್ಳ ಸಮುದ್ರವನ್ನು, ಕಡೈನ್ದ-(ಅವುಗಳಿಗೆ ಉಪಾಯವಿಲ್ಲದಂತೆ) ಕಡೆದ, ಮಾದವನೈ - ಶ್ರಿಯಃಪತಿಯನ್ನು, ಕೇಶವನೈ- ಕೇಶಿಹನ್ತಾ ಆದ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು, ತಿಙ್ಗಳ್ - ಚನ್ದ್ರನ ಹಾಗೆ, ತಿರುಮುಕತ್ತು - ಮುಖವುಳ್ಳ, ಶೇಯಿೞೈಯಾರ್ - ರಮ್ಯವಾದ ಆಭರಣಗಳುಳ್ಳ ಸ್ತ್ರೀಯರು, ಶೆನ್ತು-ಬಂದು, ಇಱೈಞ್ಜಿ-ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡಿ, ಅಙ್ಗು-ಆ ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ, ಪಱೈ- ಪ್ರಾಪ್ಯವಸ್ತುವನ್ನು, ಕೊಣ್ಡ - ಪಡೆದ, ಆಱ್ಱೈ-ಪ್ರಕಾರವನ್ನು, ಅಣಿಪುದು ವೈ - ಭೂಮಿಗೆ ಅಲಂಕಾರವಾದ ಶ್ರೀವಿಲ್ಲಿಪುತ್ತೂರಿನಲ್ಲಿ, ಪೈಮ್ - ರಮಣೀಯ ವಾದ, ಕಮಲ - ತಾವರೆಮಣಿಗಳಿಂದ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟ, ತಣ್ - ಶ್ರಮಹರವಾದ, ತೆರಿಯಲ್ - ಮಾಲೆಯುಳ್ಳ, ಪಟ್ಟರ್ಪಿರಾ - ಭಟ್ಟನಾಥರೆಂಬ ವಿಷ್ಣುಚಿತ್ತರ (ಪೆರಿಯಾೞ್ವಾರ್ರ), ಕೋದೈ-ಮಗಳಾದ ಗೋದಾದೇವಿಯು, ಶೊನ್ನ-ವರ್ಣಿಸಿ ರಚಿಸಿದ, ಶಙ್ಗತ್ತಮಿೞ್ - ಸಙ್ಘದ ದ್ರಾವಿಡಭಾಷಾತ್ಮಕವಾದ, ಮಾಲೈ - ಪದ್ಯ ಮಾಲೆಯನ್ನು, ಮುಪ್ಪದುಮ್ ತಪ್ಪಾಮೇ - ಮೂವತ್ತು ಪದ್ಯಗಳನ್ನೂ ತಪ್ಪದೆ, ಇಙ್ಗು - ಈ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ, ಇಪ್ಪರಿಶು-ಈ ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ, ಉರೈಪ್ಪಾರ್ - ಪಠಿಸು ವವರು, ಈರಿರಣ್ಡು - ನಾಲ್ಕು, ಮಾಲ್ವರೈ - ವಿಸ್ತೃತವಾದ ಪರ್ವತಗಳಂತೆ ಇರುವ, ತೋಳ್ - ತೋಳುಗಳುಳ್ಳ, ಶೆಙ್ಗಣ್-ಕೆಂಪಾದ (ಪದ್ಮಸದೃಶವಾದ) ಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳ, ತಿರುಮುಕತ್ತು - ದಿವ್ಯಾನನವುಳ್ಳ, ಶೆಲ್ವ - ಉಭಯ ವಿಭೂತಿ ನಾಯಕನಾದ, ತಿರುಮಾಲಾಲ್ - ಶ್ರಿಯಃಪತಿಯಿಂದ, ಎಙ್ಗುಮ್ - ಎಲ್ಲೆ ಲ್ಲಿಯೂ (ಸರ್ವತೋಮುಖವಾಗಿ), ತಿರುವರುಳ್ - ಮಹಾಪ್ರಸಾದವನ್ನು (ಪರ ಮಾನುಗ್ರಹವನ್ನು), ಪೆಱ್ಱು - ಪಡೆದು, ಇನ್ಬು - ಪರಮಾನನ್ದವನ್ನು, ಉಱುವರ್-ಹೊಂದುವರು. ಎಮ್ ಪಾವಾಯ್- ನಮ್ಮ ವ್ರತಸಿದ್ಧಿಯು ಹೀಗೆ ಫಲಿಸುವುದು.

(ಸಂ||)—

ಅಮ್ಭೋಧೇರ್ಮನ್ಥನಾದಪ್ಯಮೃತವಿತರಣಂ ಮಾಧವಂ ಕೇಶವಂ ತಂ
ಸ್ತುತ್ವಾಽಽಪುಶ್ಚೇನ್ದುಮುಖ್ಯಸ್ಸ್ವಯಮಿಹ ಮುರಜವ್ಯಾಜಕೈಙ್ಕರ್ಯ-
ಭಾಗ್ಯಮ್ !
ತದ್ರೀತಿಂ ಭಟ್ಟನಾಥಪ್ರಿಯತಮತನಯಾ ದ್ರಾವಿಡತ್ರಿಂಶತ್ಯೈವಂ
ಪದ್ಯೈರ್ಹೃದ್ಯೈರನಾದೀತ್ಸುಖಮಿಹ ಪಠತಾಂ ಸ್ಯಾನ್ಮುರಾರೇಃ ಪ್ರಸಾದಾತ್||

ತಾ || ಸಮುದ್ರಮಥನವಂಮಾಡಿದ ಶ್ರಿಯಃಪತಿಯಾದ ಕೇಶವನನ್ನು ಚನ್ದ್ರಮುಖಿಯರಾದ ಗೋಪಿಗಳು ಬಂದು ಸ್ತುತಿಸಿ, ಪ್ರಾಪ್ಯವಸ್ತುವನ್ನು (ದಿವ್ಯ ಕೈಂಕರ್ಯ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು) ಪಡೆದ ಪ್ರಕಾರವನ್ನು ಭೂಮಿಗೆ ಅಲಂಕಾರವಾದ ಶ್ರೀವಿಲ್ಲಿಪುತ್ತೂರಿನಲ್ಲಿ ಪದ್ಮಾಕ್ಷಮಾಲಾಧರರಾದ ಭಟ್ಟನಾಥರ ಮಗಳಾದ ಗೋದಾದೇವಿಯು ವರ್ಣಿಸಿ ರಚಿಸಿದ ಈ ದ್ರಾವಿಡಪದ್ಯಮಾಲೆಯನ್ನು ಮೂವತ್ತು ಪದ್ಯಗಳನ್ನೂ ತಪ್ಪದೆ ಈ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಪಠಿಸುವವರು ಚತುರ್ಭುಜನಾಗಿಯೂ ಪುಣ್ಡರೀಕಾಕ್ಷನಾಗಿಯೂ ಪ್ರಸನ್ನಾನನನಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಉಭಯ ವಿಭೂತಿ ನಾಯಕನಾದ ಶ್ರಿಯಃಪತಿಯಿಂದ (ಸರ್ವೇಶ್ವರನಿಂದ) ಸರ್ವತ್ರ ಸರ್ವವಿಧವಾದ ಮಹಾಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಪಡೆದು ಪರಮಾನನ್ದವನ್ನು ಹೊಂದುವರು. (ಈ ಪ್ರಕಾರ ನಮ್ಮ ಅದ್ವಿತೀಯ ವ್ರತಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವುದು.)

ಇಲ್ಲಿಗೆ
ಶ್ರೀ ಗೋದಾದೇವಿಯಿಂದ ವಿರಚಿತವಾದ "ತಿರುಪ್ಪಾವೈ"
ಎಂಬ ದಿವ್ಯಪ್ರಬನ್ಧವು
ಶ್ರೀ ಕಲ್ಕಿಸಿಂಹ ಭಗವದ್ಭಿರಚಿತವಾದ
ಸಂಸ್ಕೃತ ಪರಿವರ್ತನ-ಕನ್ನಡ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳೊಡನೆ
ಸಮ್ಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ.

———o———

ಇತಿ ಶ್ರೀ ಗೋದಾದೇವೀವಿರಚಿತಃ—ತ್ರಿಂಶದ್ಗಾಥಾಪ್ರಬನ್ಧಃ
ಶ್ರೀವಿಘವಾವತಾರೇಣ ಭಗವತಾ ಶ್ರೀಕಲ್ಕಿಸಿಂಹಾರ್ಯೈಃ
ಗೀರ್ವಾಣವಾಣ್ಯಾಂ ಪರಿವರ್ತಿತಃ
ಕರ್ಣಾಟಭಾಷಾವ್ಯಾಖ್ಯಯಾ ಸಹ ಪಿದದೀಕೃತಃ
ಸಂಪೂರ್ಣಃ

॥ ಶ್ರೀಃ ॥

ತಿರುಪ್ಪಾವೈ—ಸ್ವಾಪದೇಶಾರ್ಥ

(ವೇದಾನ್ತಸಾರಾರ್ಥ)

ತಿರುಪ್ಪಾವೈ - ಎಂಬ ಈ ಪ್ರಬನ್ಧವು ಸರ್ವವೇದಾನ್ತಸಾರಪ್ರದವಾಗಿಯೂ ಸರ್ವಮನ್ತ್ರಾರ್ಥಸಾರಪ್ರದವಾಗಿಯೂ ಇದೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಗುರುಪರಂಪರಾ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವೂ, ತಿರುಮನ್ತ್ರವೆಂಬ ಅಷ್ಟಾಕ್ಷರಿಯವೈಭವವೂ, ಚರಮಶ್ಲೋಕ ತಾತ್ಪರ್ಯವೂ, ದ್ವಯಮನ್ತ್ರದ ಸಾರಾರ್ಥವೂ—ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಪರಮಾರ್ಥಗಳು ಅನ್ತರ್ಭೂತವಾಗಿವೆ. ಹೇಗೆಂದರೆ— ಮೊದಲು ಐದು ಪದ್ಯಗಳಿಂದ ಪ್ರಪನ್ನನಿಷ್ಠಾಕ್ರಮವೂ, ಪ್ರಪತ್ತಿವಾಚಕವಾದ ನಾಮಧೇಯದ ವೈಭವವೂ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಅನನ್ತರ ಹತ್ತು ಪದ್ಯಗಳಿಂದ ಪ್ರಾಪ್ಯನಾದ ಭಗವನ್ತನ ನಾಮಸಂಕೀರ್ತನವೇ ಪ್ರಪನ್ನನಿಗೆ ಕಾಲಕ್ಷೇಪಾರ್ಹವಾದುದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿ ಕರೆದು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಪ್ರಕಾರವು ವಿವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಮಿಕ್ಕ ಹದಿನೈದು ಪದ್ಯಗಳಿಂದ, ಆ ಭಗವನ್ನಾಮಸಂಕೀರ್ತನದಿಂದ ಸನ್ತುಷ್ಟನಾದ ಅವನನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿ, ತಮ್ಮ ಮನೋರಥಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಪಡಿಸಿ, ಕೈಂಕರ್ಯಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಂ ಮಾಡಿ, ಕೈಂಕರ್ಯನಿಷ್ಠರಾಗಿ ಉಜ್ಜೀವಿಸುವ ಪ್ರಕಾರವು ವರ್ಣಿತವಾಗಿದೆ. ಈ ವಿವರವೆಲ್ಲಾ ಪೆರಿಯವಾಚ್ಚಾನ್ಪಿಳ್ಳೈಯೆಂಬ ಆಚಾರ್ಯರಿಂದ ರಚಿತವಾದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿಯೂ ಶ್ರೀಮತ್ಪರಮಹಂಸೇತ್ಯಾದಿ ವಾನಮಾಮಲೈ ಜೀಯರ್ ಸ್ವಾಮಿಯಿಂದ ವಿರಚಿವಾದ ಸ್ವಾಪದೇಶಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವಿಶದೀಕೃತವಾಗಿದೆ. ರಸಾನುಭವನಿಷ್ಠರಾದ ಮಹನೀಯರು ಕಾಲಕ್ಷೇಪಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಆಚಾರ್ಯರಿಂದ ಉಪದೇಶವಂ ಪಡೆದು ಈ ಪರಮಾರ್ಥಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿದು ಆನಂದಿಸಿ ಕೃತಾರ್ಥರಾಗಬಹುದು.

ಈ ತಿರುಪ್ಪಾವೈ ಪ್ರಬನ್ಧದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಹತ್ತು ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲೂ ಕ್ರಮವಾಗಿ (೧) ಪೊಯ್‌ಕೈಯಾರ್, (೨) ಪೇಯಾರ್, (೩) ಪೂದತ್ತಾರ್, (೪) ತಿರುಮ್ಳಿಶೈಪ್ಪಿರಾನ್, (೫) ಕುಲಶೇಖರರ್, (೬) ಪೆರಿಯಾಳ್ವಾರ್, (೭) ತೊಣ್ಡರಡಿಪ್ಪೊಡಿ, (೮) ತಿರುಪ್ಪಾಣಾಳ್ವಾರ್, (೯) ನಮ್ಮಾಳ್ವಾರ್, (೧೦) ತಿರುಮಙ್ಗೈಯಾಳ್ವಾರ್- ಈ ಹತ್ತು ಆಳ್ವಾರುಗಳನ್ನೂ ಎಬ್ಬಿಸಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಮಂಗಳಾಶಾಸನವಂ ಮಾಡಿ, ಅನನ್ತರ ಮಿಕ್ಕ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯಕೈಂಕರ್ಯನಿರತರಾದ ನಿತ್ಯಸೂರಿ

ಗಳನ್ನೂ ನಿತ್ಯಾನಪಾಯಿನಿಯಾದ ಶ್ರೀ ದೇವಿಯನ್ನೂ ಎಬ್ಬಿಸಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಪ್ರಿಯಃಪತಿಯಾದ ಭಗವನ್ತನನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿ ತನ್ನ ಮನೋರಥವಂ ತಿಳಿಸಿ ಕೈಂಕರ್ಯಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವಂಪಡೆದ ಗೋದಾದೇವಿಯ (ಆಣ್ಡಾಳ್) ವೈಭವವು ವಿಶದವಾಗಿದೆ ಯೆಂಬುದು ಪರಮರಹಸ್ಯಾರ್ಥವಾಗಿದೆ

ಮಂಗಳಂ ಕಲ್ಕಿಸಿಂಹಾಯ ಶ್ರೀಮತೇ ಪರಮಾತ್ಮನೇ ।
ಮಂಗಳಂ ರಂಗನಾಥಾಯ ಗೋದಾದೇವ್ಯೈ ಚ ಮಙ್ಗಳಮ್ ॥

——o——

ಶ್ರೀಭಗವದ್ರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯರು-ಈ ಗೋದಾದೇವಿಯು "ನೂರುತಡಾವಿಲ್ ಅಕ್ಕಾರವಡಿಶಿಲ್ ಶೊನ್ನೇ" ಎಂದು ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದ ಕೈಂಕರ್ಯವನ್ನು ಅಗ್ರಜರಂತೆ ತಾವೇ ವಸ್ತುತಃ ನೆರವೇರಿಸಿ ಅವಳ ಮನಸ್ತುಷ್ಟಿಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿದುದರಿಂದ ಶ್ರೀರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ "ನಮ್‌ಕೋಯಿಲಣ್ಣನುಕ್ಕು ಅರುಳಪ್ಪಾಡು" ಎಂದು ಮರ್ಯಾದೆಯು ಅದ್ಯಾಪಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀವರವರಮುನಿವರ್ಯರು ಉಪದೇಶರತ್ನಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ-"ಪಿಞ್ಜಾಯ್‌ಪ್ಪಿರನ್ದಾಳ್ ಆಣ್ಡಾಳ್"- ಎಂದು ರಮ್ಯತಮವಾದ ಸೂಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಈ ಗೋದಾದೇವಿಯ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವನ್ನು ಶ್ಲಾಘಿಸಿ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ವೇದಾನ್ತದೇಶಿಕರೇ ಮೊದಲಾದ ಆಚಾರ್ಯರೂ ಈ ಭಗವನ್ನಾಯಕಿಯ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕೊಣ್ಡಾಡಿ ಇರುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಆಣ್ಡಾಳ್—ಎಂಬ ಗೋದಾದೇವಿಯ ವೈಭವವು ಅನ್ಯಾದೃಶವಾದುದೆಂದು ಈಗ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ ವಿಭವಾವತಾರವಾದ ಶ್ರೀಕಲ್ಕಿಸಿಂಹಭಗವನ್ತನಿಂದಲೂ ಈ ಪ್ರಕಾರ ದಿವ್ಯಸೂಕ್ತಿಗಳಿಂದ ವರ್ಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.—

ಗೋದಾದೇವೀ ಸಕಲಜಗತಾಂ ಪೂಜನೀಯಾಽಸ್ತಿ ವಿಷ್ಣೋ
ರ್ಭೂದೇವ್ಯಂಶಾದ್ಭುವಿ ಚ ತುಲಸೀಕಾನನಾದುದ್ಭವನ್ತೀ ।
ನೀಳಾಂಶತ್ವಾದ್ಯದುಕುಲಪತೇಸ್ಸುಪ್ರಿಯಾ ನಾಯಿಕಾಽಽಸೀತ್
ತ್ರಿಂಶದ್ಗಾಥಾರಚನಚತುರಾ ಮಾರ್ಗಶೀರ್ಷವ್ರತಾರ್ಥಮ್ ॥

ಇಯಂ ಶ್ರೀಕಲ್ಕಿಸಿಂಹಸ್ಯ ವಿಷ್ಣೋರ್ಭಗವತೋ ಮಮ ।
ಸುಪ್ರಿಯಾ ನಾಯಿಕಾ ಭೂಮ್ಯಾಂ ರಙ್ಗನಾಥಸ್ಯ ವಲ್ಲಭಾ ॥

ಅನಯಾ ಪುಷ್ಪಮಾಲಾ ಯಾ ಮಮ ಪೂರ್ವಂ ಧೃತಾಽಭವತ್ ।
ದಿವ್ಯಗನ್ಧಾ ಮಮ ಪ್ರೇಷ್ಠಾ ಮಾಲಾ ಕೋಮಲಯಾ ಹಿ ಸಾ ॥
ಮಾನುಷಾಣಾಮಹಂ ನಾರ್ಹಾ ವಿಷ್ಣೋರೇವ ಹಿ ವಲ್ಲಭಾ ।
ಇತಿ ನಿಶ್ಚಿತ್ಯ ಮಾಮೇವ ರಙ್ಗನಾಥಂ ಪತಿಂ ಗತಾ ॥
ಇದಂ ಪಾರಾರ್ಥ್ಯಮೇನಾಸ್ಯಾದೇವ್ಯಾಸ್ಸುಷ್ಠು ಪ್ರಕಾಶಿತಮ್ ।
ಪತಿಂ ವಿಶ್ವಸ್ಯ ಚೇತ್ಯೇವಂ ಶ್ರುತಿವಾಕ್ಯಾತ್ ಪ್ರಬೋಧಿತಮ್ ॥